



Díl 1.

# ANNA KARENINA

*Lev Nikolajevič Tolstoj*

 Knizky.sk



# ANNA KARENINA

DÍL I.

LEV NIKOLAJEVIČ TOLSTOJ

EKNIZKY.SK



Anna Karenina by eknizky.sk is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License, except where otherwise noted.

# Obsah

## ČÁST PRVÁ.

I.	3
II.	7
III.	11
IV.	17
V.	23
VI.	33
VII.	37
VIII.	41
IX.	45
X.	53
XI.	61
XII.	67
XIII.	73
XIV.	77
XV.	85
XVI.	89
XVII.	93
XVIII.	97
XIX.	103
XX.	111

XXI.	115
XXII.	119
XXIII.	125
XXIV.	131
XXV.	137
XXVI.	143
XXVII.	147
XXVIII.	151
XXIX.	155
XXX.	159
XXXI.	163
XXXII.	167
XXXIII.	171
XXXIV.	175

## ČÁST DRUHÁ.

I.	183
II.	187
III.	191
IV.	195
V.	199
VI.	203
VII.	209
VIII.	217
IX.	223
X.	229
XI.	231
XII.	235
XIII.	239
XIV.	247
XV.	253
XVI.	257

XVII.	263
XVIII.	269
XIX.	273
XX.	277
XXI.	281
XXII.	287
XXIII.	293
XXIV.	297
XXV.	305
XXVI.	311
XXVII.	317
XXVIII.	321
XXIX.	327
XXX.	333
XXXI.	337
XXXII.	341
XXXIII.	347
XXXIV.	353
XXXV.	359





# ČÁST PRVÁ.



# I.

---

Všechny šťastné rodiny jsou si podobny, každá nešťastná rodina jest. nešťastna svým způsobem.

Nastal zmatek v domě Oblonských. Žena se dověděla, že muž byl v milostném poměru k bývalé v jejich domě francouzské guvernante, a prohlásila muži, že s ním nemůže žiti v jednom domě. Stav ten trval už třetí den a mučil i manžely samé, i všechny členy rodiny a ostatní domácí. Všichni členové rodiny i domácí čeled' cítili, že jejich společné přebývání pozbylo smyslu, a že lidé, kteří se náhodou sešli ve kterémkoli zájezdním hostinci, jsou blíže spojeni mezi sebou než oni, členové rodiny a domácí čeled' Oblonských. Žena nevycházela ze svých komnat, muž se už třetí den neukazoval doma. Děti běhaly po celém domě jako zbloudilé; Angličanka se pohádala s hospodyní a napsala lístek přítelkyni, prosíc, aby jí našla nové místo; kuchař odešel ještě včera z domu v čas obědu; čelední kuchařka a kočí dali výpověď.

Na třetí den po roztržce kníže Štěpán Arkádjevič Oblonský — Stiva, jak ho zvali ve vyšší společnosti — probudil se v obyčejnou hodinu, to jest v osm hodin ráno, ne v ložnici ženině, nýbrž ve svém kabinetě na safianovém divane. Obrátil se svým plným, zněženým tělem na pružinách divanu, jako by chtěl znova a na dlouho usnout, objal pevně s druhé strany podušku a přitiskl se k ní tváří; ale náhle se zdvihl, usedl na divan a otevřel oči.

„Ano, ano, jak pak to bylo?“ zamyslíl se, připomínaje si sen. „Jak že to bylo? Ano! Alabin dával oběd v Darmštatě; nikoli, ne v Darmštatě, ale kdesi v Americe. Ano, ten Darmštat byl v Americe. Tak tedy Alabin dával oběd na skleněných stolech, ano

— a stoly zpívaly: *Il mio tesoro, eli ne Il mio tesoro*, ale cosi hezčího, a jakési malinké láhve, jež byly ženštiny...“ připomínal si.

Oči Štěpána Arkádjeviče vesele se zajiskřily a on se zamyslel, usmívaje se. „Ano, příjemno bylo, velice příjemno. Ještě mnoho tam bylo výtečného, ale slovy toho nevyprávíš a v myšlénkách ani ve bdělém stavu nevyjádříš.“ A spozorovav pruh světla, jenž se prodral po straně jedné soukené záclony, spustil vesele nohy s divanu, vyhledal jimi pantofle ze zlatělesklého safianu, vyšíváné ženou (dárek k narozeninám minulého roku), a dle starého, devítiletého zvyku, nevstávaje sáhnul rukou po tom místě kde v ložnici visel jeho župan. A tu si náhle teprve vzpomněl, kterak a proč nespí v ženině ložnici, nýbrž v kabinetě; úsměv zmizel s jeho líce a on svařtil čelo.

„Ach, ach, ach! Aa!...“ zabručel, připomínaje si vše, co se stalo. V myšlénkách představily se mu opět všechny podrobnosti roztržky se ženou, situace, v níž si neví rady, a ze všeho nejtrapnější představila se mu vlastní vina.

„Ano! ona neodpustí a nemůže odpustit. A nejhroznější je to, že já jsem vším vinen — já jsem vinen, ač bez viny. A v tom právě záleží celé drama,“ uvažoval. „Ach, ach, ach!“ vzdychal pln zoufalosti, připomínaje si nejtěžší pro sebe dojmy z té roztržky.

Nejnepříjemnější byl onen první okamžik, když při návratu z divadla, veselý, spokojený, s ohromnou hruškou pro ženu v ruce, nenašel své ženy v saloně, nenašel jí ku podivu ani v kabinetě, ale uviděl ji na konec v ložnici s nešťastným psaníčkem v ruce, jež vše odhalilo.

Ona, ta věčně starostlivá, zaneprázdněná a nepříliš chytrá — jak za to měl—Dolli seděla nepohnutě s psaníčkem v ruce a s výrazem úžasu, zoufalosti a hněvu hleděla na ně.

„Co je to? co?“ tázala se, ukazujíc na psaníčko.

Při té vzpomínce, jak často bývá, nemučila tak sama příhoda Štěpána Arkádjeviče, jako to, kterak odpověděl na slova ženina.

Jemu se v tu minutu přihodilo to, co se přihází lidem, když

jsou neočekávaně usvědčeni v něčem příliš hanbivém. Nedovedl přizpůsobit svou tvář k situaci, ve které se ocitnul před ženou, když odhalila jeho vinu. Na místě, aby se urazil, zapřel, ospravedlnil se, poprosil za odpuštění, zůstal třebaš lhostejným — vše to bylo by lepší, než co učinil! — na jeho tváři zcela mimovolně (následkem mozkového reflexu, vysvětloval si to Štěpán Arkádjevič, jenž se rád obíral fysiologií), zcela mimovolně a náhle se objevil obvyklý, dobrácký a proto hloupý úsměv.

Ten hloupý úsměv si nemohl odpustit. Dolli, spozorovavši onen úsměv, zachvěla se, jako by ji bodl, s obvyklou sobě náhlostí spustila celý proud výčitek, i vyběhla z komnaty. Od té doby nechtěla muže viděti.

„Vším je vinen onen hloupý úsměv,“ mínil Štěpán Arkádjevič.

„Ale co dělat, co dělat nyní?“ přemítal zoufale a nenacházel odpovědi.



## II.

---

Štěpán Arkádjevič byl člověk pravdivý vzhledem k sobě samému. On nedovedl klamati sebe, i věděl, že se nekaje ze svého skutku. Nemohl se nyní káti z toho, že jako člověk třicet čtyřletý, krásný, lehce dostupný milostným citům, nebyl již zamilován do ženy; matky pěti živých a dvou mrtvých dětí, o rok toliko mladší, než on sám. Cítil lítost pouze nad tím, že nedovedl svůj milostný poměr lépe utajiti před ženou. Avšak chápal veškeru obtíž svého postavení, i litoval ženy, děti i sebe. Možná, že by byl dovedl lépe zatajiti své hříchy před ženou, kdyby se byl nadál, že zpráva o nich bude tak kruté na ni účinkovat. Dopodrobna otázku tu nikdy nerozbíral, ale měl nejasné tušení, že žena dávno už podezřívá, že je jí nevěren, a že na to hledí skrze prsty. Ba, jemu se zdálo, že ona, ženština vysílená, sestárlá, skoro už nehezká, ničím nevynikající, prostá a toliko dobrá matka rodiny, musí býti i k němu shovívavou už z citu pro spravedlnost. Ale vypadlo zcela naopak.

„Ach, to je hrozné! ó, ó, ó! hrozné!“ opakoval si Štěpán Arkádjevič a nemohl se na ničem ustanoviti. „A jak šlo všechno hezky až dosud, jak jsme pěkně žili! Ona byla spokojena, šťastna dětmi, já jí v ničem nepřekážel, dával jí na vůli obírali se dětmi, domácím hospodářstvím, jak se jí líbilo. Ovšem je nepěkné, že on a byla u nás v domě vychovatelkou. To je nepěkné! Jest cosi triviálního, ponižujícího v tom, zavede-li člověk milostný poměr s guvernankou svých vlastních dětí. Avšak jaká to guvernanka! (On si živě připomenul černé, čtverácké oči M-lle Rolandové a její úsměv.) Ale vždyť, pokud byla u nás v domě, já si ničeho nedovoloval. A nej horší ze všeho je to, že ona je už... Toť zrovna vše jako by naschvál! Ach, ach, ach! Ale co nyní, co teď dělat?“

Ale odpovědi nebylo kromě té všeobecné odpovědi, jakou dává život na všechny sebe složitější a záhadnější otázky. Odpověď ona zní: nutno se žít v každodenní potřeby, to jest postarat se zapomenout. Snem toho dosíci nelze, aspoň ne do večera; nelze vrátiti se k oné hudbě, kterou hrály láhve ženštiny, a následovně jest třeba dosíci zapomenuti snem života.

„Potom uvidíme,“ řekl si Štěpán Arkádjevič, i vstav, oblekl šedý župan s modrou, hedvábnou podšívkou, svázal štrápce na uzel, a vdechuv hojně vzduchu ve svůj široký, hrudní koš, přistoupil k oknu obyčejným, boдрým krokem svých trochu klečatých nohou, jež tak lehce nosily jeho plné tělo, zdvihl záclonu a silně zazvonil. Vešel ihned starý přítel, komorník Matvěj, nesa šaty, boty a telegram. V zápětí za Matvějem vešel holič se svým náčiním.

„Jsou tu listiny z úřadu?“ optal se Štěpán Arkádjevič, přijav telegram a přisednuv k zrcadlu.

„Na stole,“ odvětil Matvěj, vzhlednuv tázavě a soucitně na pána; pak po krátké přestávce dodal ještě s chytrým úsměvem : „Byl tu od fiakristy ...“

Štěpán Arkádjevič neodpověděl ničeho a pohlédl jen v zrcadle na Matvěje; z očí, jimiž se setkali v zrcadle, bylo patrnó, jak si rozumějí. Pohled Štěpána Arkádjeviče jako by se tázal: proč pak mi to povídáš? či nevíš, co dělat?

Matvěj vložil ruce do kapes svého kabátu, vystavil jednu nohu a mlčky, dobrodušně, trochu se usmívaje, pohlédl na svého pána.

„Já mu vešel přijít příští neděli a do té doby aby dal pokoj vám i sobě.“ přednesl patrně připravenou větu.

Štěpán Arkádjevič pochopil, že Matvěj měl v úmyslu zažertovat a obrátit na sebe pozornost pánovu. Rozevřel telegram, přečetl, poopravil v duchu zkomolená jak obyčejně slova a tvář jeho zazářila.

„Matvěji, sestra Anna Arkádjevna zejtra přijede,“ řekl,



zadržev na minutku lesknoucí se plnou ruku holiče, jenž oholoval růžovou cestičku mezi dlouhými, kadeřavými licousy.

„Zaplat pán bůh,“ zvolal Matvěj, ukazuje touto odpovědí, že chápe tak dobře jako jeho pán význam onoho příjezdu, to jest, že Anna Arkádjevna, milovaná sestra Štěpána Arkádjeviče, může dopomoci ke smíření muže se ženou.

„Sama, či s manželem?“ optal se Matvěj.

Štěpán Arkádjevič nemohl mluvit, protože kadeřník holil mu právě vrchní ret, a proto nadzdvihl jeden prst. Matvěj kývnul do zrcadla hlavou.

„Sama. Hotovit pro ni nahoře?“

„Oznam Darji Alexandrovně; kde ona přikáže.“

„Darji Alexandrovně?“ opětoval Matvěj, jako by o čemsi pochyboval.

„Ano, oznam. A vezmi s sebou tuhle telegram, odevzdej jej, co paní řekne.“

„Aha, chcete se pokusit,“ porozuměl Matvěj, ale řekl jen: „k službám.“

Štěpán Arkádjevič se již umyl a učesal, i začal se oblékat, když se Matvěj vrátil s telegramem do komnaty, nastupuje zlehka na poskřipující boty. Holič už odešel.

„Darja Alexandrovna velela vám oznámit, že odjíždí. Ať prý dělá, jak jemu, to jest vám, libo,“ oznamoval, usmívaje se pouze očima; na to vložil ruce do kapes, sklonil hlavu na stranu a upřel na pána oči. Štěpán Arkádjevič pomlčel; pak se na jeho krásně tváři rozložil dobrý, trochu žalostný úsměv.

„Vidíš, Matvěji?“ zahovořil kývaje hlavou.

„To nic nedělá, pane, však se to již nějak urovná,“ mínil Matvěj.

„Urovná?“

„Zajisté.“

„Ty myslíš? Kdo je tam?“ zvolal Štěpán Arkádjevič, zaslechnuv za dveřmi šelest ženských šatů.

„To já jsem,“ ozval se pevný a příjemný ženský hlas a ve dveřích se ukázala přísná, zdobaná tvář chůvy Matreny Filimonovny.

„Nu co. Matrešo?“ otázal se Štěpán Arkádjevič, a vyšel k ní do dveří.

Přes to, že Štěpán Arkádjevič byl rozhodně vinen před ženou a sám seznával svou vinu, přece všichni v domě byli na jeho straně nevyjímaje ani chůvu, hlavní přítelkyni Darje Alexandrovny.

„Nu, co?“ optal se nesměle.

„Vejděte k paní, milostpane, přiznejte se. Snad dá pán bůh. Ona se velmi trápí, líto je pohledět; a v domě všechno je jako na ruby obráceno. Mějte nad dětmi slitování, milostpane, přiznejte se a poproste za odpuštění. Což dělat! Zlíbilo se na sáňkách se vozit, račte nyní i sáňky táhnout.“

„Ale vždyť ona mne nepředpustí...“

„Ten vy přece svou povinnost vykonejte. Bůh je milostiv; prostě boha, milostpaní boha prostě.“

„Nu, dobře, jdi,“ odvětil Štěpán Arkádjevič, náhle se začervenav. „Nuže, podej mi šaty,“ obrátil se k Matvěji a rázně shodil župan.

Matvěj držel už připravenou kosili, rozevřenou na způsob chomoutu, a štukuje s ní cosi neviditelného, s patrnou radostí oblekl ji na roznožené tělo svého pána.

### III.

---

Když se Štěpán Arkádjevič oblekl, pokropil se voňavkou, urovnil manšety u košile, obvyklými pohyby uložil do kapes papirosy, peněženku, sirky, hodinky s dvojnásobným řetízkiem a s přívěsky, roztrásl kapesní šátek, a cítě se čistým, vonným, zdravým a fysicky veselým, nehledě na své neštěstí, vešel do jídelny, zlehka se potrásaje při každém kroku. V jídelně očekávala ho již káva a vedle ní dopisy a úřední listiny.

Přečetl dopisy. Jeden byl velmi nepříjemný, od obchodníka, jenž kupoval dříví v ženině panství. Bylo nezbytno dříví prodat; ale nyní, dokud se nesmíří se ženou, nemohlo být o prodeji řeči. A nejnepříjemnější bylo to, že takým způsobem do příštího jednání o smír se ženou se vměšoval peněžní zájem. Myšlénka, že by mu tento zájem mohl státí se vodítkem, že by snad pro prodej dříví mohl vyhledávati smír se ženou, taková myšlénka ho urážela.

Když Štěpán Arkádjevič dočetl dopisy, položil před sebe úřední listiny, spěšně prohlédl dvě záležitosti, načrtal na nich tlustým olůvkem několik poznámek, a odstrčiv listiny, dal se do kávy. Po kávě rozbalil vlhké ještě ranní noviny a dal se do čtení.

Štěpán Arkádjevič odbíral a četl liberální denník; ne ultra-liberální, ale toho směru, jehož se držela většina společnosti. A přes to, že ho vlastně nezajímaly ani nauky ani umění, ani politika, držel se pevně těch názoru na ony předměty, jichž se držela většina a jeho denník, a měnil své názory jen tehdy, když je měnila většina, či lépe řečeno, neměnil jich, nýbrž ony samy se v něm ponenáhu měnily, aniž to pozoroval.

Štěpán Arkádjevič si nevolil ani směry, ani názory, nýbrž tyto směry a názory přicházely k němu samy, právě tak, jako si

nevolil formu klobouku a střih šatu, nýbrž bral ty, které se právě nosily. Míli svůj názor bylo pro něho, člověka pohybujícího se v určité společnosti a cítícího potřebu jakési duševní činnosti, která se obyčejně rozvíjí v dospělých letech, právě tak nezbytno, jako míti svůj klobouk. Měl-li vůbec jakou příčinu, proč dával přednost liberálnímu směru před konservativním, jehož se přidržovali také mnozí Členové té společnosti, v níž se pohyboval, nebylo příčinou tou nikterak přesvědčení, že by liberální směr byl rozumnější, nýbrž spíše to, že se lépe hodil k jeho způsobu života. Liberální strana tvrdila, že v Rusku jest všechno špatné, a skutečně Štěpán Arkádjevič měl mnoho dluhů a peněz se mu rozhodně nedostávalo.“ Liberální strana tvrdila, že manželství je překonané stanovisko a že je třeba, provést i v něm důležité změny, a skutečně rodinný život skytal Štěpánu Arkádjeviči málo radosti, nutil ho ke lži a přetvářce, což bylo protivno jeho povaze. Liberální strana tvrdila, aneb lépe řečeno, mlčky souhlasila, že náboženství jest jen uzda na barbarskou část obyvatelstva, a opravdu Štěpána Arkádjeviče bolely už nohy, musel-li sláti při sebe kratším molebnu, i nemohl pochopit, jaký účel mohou míti všechna ta strašná a bombastická slova o onom světě, když dá se žítí dosti vesele i na tomto světě. Kromě toho Štěpán Arkádjevič, jenž nebyl nepřitelem veselého žertu, rád uvedl časem v nesnáze pokojného občana poznámkou, že, chce-li se už člověk vychloubat plemenem, neměl by přestávati ma Rjurikovi a odříkávati se nejstaršího prarodiče — opice. A tak tedy liberální směr se stal zvykem Štěpána Arkádjeviče, i četl rád svůj denník, jako rád vykouřil cigáru po obědě, a sice k vůli lehounké mlze, již působila v jeho hlavě. Přečetl úvodní článek, v němž se vysvětlovalo, že se naříká, za našich času zcela zbytečně, jako by radikalismus hrozil pohlčením všech konservativních elementů, a jako by vláda byla povinna učiniti opatření k rozslápnutí revoluční hydry, a že naopak „dle našeho mínění nebezpečností nespočívá v domnělé revoluční hydře, nýbrž v tvrdošijnosti

tradicionisni, zdržujícího pokrok“, atd. Přečetl i druhý článek obsahu finančního, v němž se mluvilo o Benthamovi, o Míliovi a lehounce se naráželo na ministerstvo. Jsa člověkem velmi chápavým, lehce porozuměl každé narážce: odkud pochází, na koho a proč je zaměřena, a to mu, jako vždy, působilo některou radost. Ale dnes mu onu radost otravovala vzpomínka o radě Matreny Filimonovny a o rozladu panujícím v domě. Dále četl, jak hr. Bcust prý odjel do Wiesbadena, pak oznámení, že „není více šedých vlasu“, o prodeji lehkého kočáru a nabídku „mladé osoby“. Ale tyto zprávy nepůsobily mu, jako jindy, tiché, ironické potěšení.

Když si odbyl noviny, druhou číšku kávy a koláč s máslem, vstal, setřásl s vesty drobty od koláče a vypjav širokou hrud, vesele se usmál, ovšem ne proto, že by se v jeho duši pohnulo cosi zvláště příjemného — veselý úsměv byl vzbuzen dobrým zažíváním.

Ale ten radostný úsměv ihned mu připomenul vše a on se zamyslel.

Za dveřmi se ozvaly dva dětské hlásky. Štěpán Arkádjevič poznal hlas Griši, nejmladšího chlapce, a Tani, starší dcerušky. Vezli cosi a převrhli.

„Já ti povídala, že se na střechu nemají pasažéři posazovat,“ křičela po anglicku holčička, „teď si je sbírej!“

„Vše je zmateno,“ pomyslel si Štěpán Arkádjevič, „jen děti si hrajou.“ Přiblížil se ke dveřím a zavolal je. Děti nechaly škatulky, která představovala železniční vlak, a přiběhly k otci.

Holčička, miláček otcův, přiběhla směle, objala ho a smějíc se, zavěsila se mu na šíji. Příjemný zápach voňavky, jíž byly napuštěny jeho licousy, působil jí, jako vždy, potěšení. Pak ho pocelovala v tvář, jež následkem sehnutí se silně začervenala, a při tom zářila něžností. Políbivši otce, holčička rozepjala ruce a chtěla odběhnouti, ale on ji zadržel.

„Co dělá mamá?“ oplal se, hladě rukou měkkou něžnou šíji

dceřinu. „Zdrávstvuj,“ zvolal, usmívaje se na chlapce, jenž mu přál dobrého jitra.

Byl si vědom, že chlapce měl méně rád, a vždycky se snažil, býti k němu stejně milým, jako k druhým; ale chlapec to cítil a neodpovídal úsměvem na chladný úsměv otcův.

„Mamá? Vstala,“ odvětila holčička.

Štěpán Arkádjevič si povzdychl.

„To znamená, že nespala celou noc,“ pomyslíl si.

„A jak, je veselá?“

Holčička věděla, že mezi otcem a matkou bylo nějaké nedorozumění, že tedy matka veselá být nemohla a otec že to musí vědět. Ptá-li se tedy tak ledabylo, že se přetvařuje. I začervenala se za otce. On to ihned pochopil a také se zapálil.

„Já nevím,“ pravila. „Mamá poručila, abychom se dnes neučili, ale šli k babičce procházkou s miss Hull.“

„Nu běž, moje Tančuročko. Ach ano, počkej,“ zvolal, udržuje ji a hladě její něžnou ručku.

Vzal s krbu krabičku s cukrátky, kterou tam včera večer postavil, a dal jí dvě její zamilovaná, šokoládové a pomádové.

„To je pro Grišu?“ optala se holčička, ukazujíc na, šokoládové cukrátko. „Ano, ano.“ Pohladiv ještě jednou její ramínko, políbil ji na čelo pod samými vlasy i na krček a pustil ji.

„Kočár je připraven,“ oznamoval Matvěj. „A dáma nějaká chce vás ještě vidět,“ dodal.

„Je tu již dávno?“ ptal se Štěpán Arkádjevič.

„As půl hodinky.“

„Kolikrát jsem ti už přikazoval, abys mi oznamoval návštěvy ihned!“

„To byste se nemohl ani kávy napít,“ namítal Matvěj oním přátelsky hrubým tonem, pro který se člověk nemůže hněvat.

„Popros ji tedy honem,“ zvolal Oblonský mrzutě se kaboně.

Prositelka, žena štábního kapitána Kalinina, doprošovala se jakýchsi nemožností a nesmyslů; ale Štěpán Arkádjevič usadil

ji ze zvyku, pozorně a nevyrušuje ji vyslechl, načež jí dal srozumitelným způsobem radu, jak a ke komu se má obrátit, ba napsal jí bystře a uhlazené velkým roztáhnutým, pěkným a čitelným písmem lístek k té osobě, která jí mohla pomoci. Když propustil ženu štábního kapitána, vzal klobouk, a pozastavil se, vzpomínaje, nezapomněl-li čeho. Ukázalo se, že nezapomněl ničeho kromě toho, co chtěl zapomenout — ženu.

„Ach, ano!“ Svěsil hlavu a krásná tvář jeho vzala na se výraz tesklivosti. „Jít či nejít!“ mluvil sám k sobě. A vnitřní hlas mu pravil, že by neměl chodit, protože kromě falše k ničemu to nepovede, napravit vzájemný jejich poměr že se nedá, poněvadž ženu učiní ti opět vábnou a okouzující nemožno právě lak, jako jeho nelze učinit starcem, neschopným milovat. Kromě falše a lži nemohlo ničeho z toho nyní vyjít; faleš a lež byly však protivný jeho povaze.

„Ale jednou přec to musí být; vždyť takhle to zůslati nemůže,“ namítl si, snaže se dodati si smělosti. Vypjal prsa, vzal popirosku, zapálil si, bafnul dvakrát, odhodil popirosku do perleťové popelnice, rychlým krokem přešel po saloně a otevřel druhé dvéře do ženiny ložnice.





## IV.

---

Darja Alexandrovna stála v jupičce uprostřed rudných, po komnatě rozházených věcí před otevřenou skříní, z níž něco vybírala. Vrkoče prořídilých již, druhdy hu stých a krásných vlasů měla připevněny v týle hlavy, tvář byla hubená a spadlá, a velké, uděšené oči odrážely se tím více od spadlé tváře. Když zaslechla mužovy kroky, přestala hledati ve skříní, a pohlížejíc ke dveřím, snažila se marně dodatí své tváři přísného a opovržlivého výrazu. Byla si vědoma, že se muže bojí, a že se bojí nastávajícího shledání. Pokoušela se právě učiniti to, oč se pokoušela už po desáté během posledních tří dnů: sebrati své a dětské věci a odvézti je k matce. Ale opět se nemohla k tomu odhodlati. Však i nyní, jako dříve, snažila se přesvědčiti se, tak že to nemůže zůstatí, že něco podniknoutí musí, že ho musí potrestat, zahanbit, lze se musí pomstítí aspoň za malou část té bolesti, kterou jí způsobil. Stále si ještě namlouvala, že od něho ujede, ale spolu cítila, že je to nemožno. Bylo to nemožno proto, že si nemohla odvyknout pokládati ho za svého muže a nemohla ho nemilovat. Kromě toho před vídala, že jestli zde, ve svém domě, sotva dovedla obstarati svých pět dětí, jim bude ještě hůře tam, kam chtěla odejeti s nimi se všemi. Vždyť již nyní, v ty tři dni, nejmladší se rozstonal, protože ho nakrmili špatným bulionem, a ostatní zůstali včera skoro bez oběda. Viděla, že odjeti nemůže; ale, klamajíc samu sebe, přec jen sbírala věci, aby se zdálo, že odjede.

Když spatřila muže, spustila ruce do přehrádky skříně, jako by tam cosi hledala, a ohlédla se teprv tehdy na něho, když se přiblížil až těsně k ní samé. Ale tvář její, již se snažila dodatí přísného a odhodlaného výrazu, vyjadřovala nesnáze a utrpení.

„Dolli!“ zvolal kníže tichým, bojácným hlasem. On vtáhl hlavu mezi ramena a chtěl se zdáti politování hodným a pokorným, ale nicméně z tváře jeho zářilo zdraví a bodrost. Ona zmařila jedním pohledem od hlavy do nohou celou jeho postavu, zářící zdravím a silou. „Ano, on je šťasten a spokojen!“ pomyslíla si: „a já?... A ta jeho protivná dobrota, za kterou ho všichni tak milují a chválí: já nenávidím tu jeho dobrotu,“ soudila v myšlénkách dále. Stiskla rty, a po pravé straně bledé, nervné tváře zachvěl se jeden sval.

„Čeho si přejete?“ ozvala se rychlým, cizím, prsním hlasem.

„Dolli!“ opětoval kníže chvějícím se hlasem, „Anna dnes při jede.“

„Tak což? Já ji přijati nemohu!“ vzkřiknula.

„Ale, vždyť musíme, Dolli..“

„Jděte, jděte, jděte,“ zvolala, nehledíc na něho, jako by výkřik její byl vzbuzen fysickou bolestí.

Štěpán Arkádjevič mohl býti spokojen, pokud myslil na ženu, mohli doufat, že se vše urovná, jak se Matvěj vyjádřil, mohl tedy klidně čísti noviny a pít kávu. Ale když spatřil její zmučenou, trpící tvář, uslyšel tento zvuk hlasu, plný pokornosti před osudem a plný zoufalosti, dech se mu zkrátil, cosi mu stouplo k hrdlu a v očích se zaleskly slzy.

„Můj bože, co jsem to udělal! Dolli! Pro boha ... Vždyt...“ Nebyl s to pokračovati, štkání zastavilo mu slova v hrdle.

Darja Alexandrovna zavřela skříň a vzhlédla na něho. „Dolli, což ti mohu říci... Jediné: odpust... Vzpomeň, což devět let našeho žití nemůže vykoupit jednu minutu, minutu ...“

Ona spustila oči a poslouchala, očekávajíc, co řekne, a tak se jí chtělo, aby se z jeho slov mohla přesvědčit, že se zmýlíla.

„Minutu poblouzení...“ vypravil ze sebe a chtěl pokračovati. Ale při tom slově, jako by jí opět cosi zabořelo, stiskla znova rty a sval na pravé straně tváře opět zacukal. „Odejděte, odejděte

odsud!“ vzkřikla ještě pronikavěji, „a nemluvte mi o svých poblouzeních, o svýcli hanebnostech.“

Chtěla sama odejiti, ale zavravorala a chopila se křesla, aby neupadla. Jeho tvář se rozšířila, rty se nalily, oči se naplnily slzami.

„Dolli!“ zvolal opět, sám již štkaje: „Pro boha, vzpomeň na děti, ony jsou nevinny! Vinen jsem já, mne potrestej, mně poruč vykoupiti svou vinu. Seč jsem, ke všemu jsem hotov. Jsem vinen; já slov nenacházím, abych vyřkl, jak jsem vinen! Ale, Dolli, odpust!“

Darja Alexandrovna usedla. Kníže slyšel její těžký, hlasitý dech, i bylo mu jí nevýslovně líto. Ona chtěla několikrát začít mluvit, ale nemohla. On čekal.

„Ty si vzpomeneš na děti, když si chceš s nimi pohrát, ale já vzpomínám a vím, že nyní už jsou ztraceny,“ vypravila ze sebe jednu z těch vět, které si během posledních tří dnů často opakovala.

Poprvé mu zas tykala; kníže vděčně na ni pohlédl a vzhopil se, chtěje ji vzíti za ruku, ale ona se odvrátila od něho s opovržením.

„Já pamatuju na děti a proto bych učinila všechno na světě, abych je zachránila. Ale já sama nevím, čím je zachráním: tím-li že je uvezu od otce, či tím, že je zanechám u zhýřilého otce, ano, u zhýřilého otce... Nu, řekněte, zdaž nám nyní, když se všechno to stalo, možno ještě žítí pohromadě? Což je to možno? Nu, řekněte, je to možno?“ opakovala, povyšujíc hlas. „Nyní, když můj muž, otec mých dětí, zapředl milostný poměr s guvernankou svých dětí

„Ale co dělat? Co dělat?“ opakoval kníže prosebným hlasem, nevěda sám, co mluví, a stále níž a níže skláněje hlavu.

„Vy jste mi protivni, odporný!“ vzkřikla Darja Alexandrovna, rozhořčujíc se stále víc a více. „Vaše slzy jsou voda! Vy jste mne nikdy nemiloval: vy nemáte srdce, Ve vás není šlechtnosti. Vy jste v mých očích mrzký, protivný, cizí, ano,

úplně cizí!“ S bolestí a hněvem vyslovila to strašné pro ni slovo cizí.

On vzhlédl na ni a hněv, jehož stopy byly patrné na její tváři, překvapil a poděsil ho. Necháпали, že ji dráždilo právě to, že on jí litoval. Viděla, že se muž k ní obrací s politováním, ale nikoli s láskou. „Ne, ona mne nenávidí; ona neodpustí,“ pomyslí si.

„To je strašné! Strašné!“ promluvil.

V tu minutu v sousední světnici zaplakalo dítě, jež bezpochyby upadlo. Darja Alexandrovna naslouchala a líce její v okamžiku se obměkčilo.

Bylo vidět, že po několik sekund sbírala své myšlenky, jako by nevěděla, kde se nachází a co má dělat; pak se ruče vzchopila a šla ke dveřím.

„Nu, vždyť mé dítě miluje,“ pomyslí si kníže, jemuž neušla změna na její tváři při výkřiku dítěte. „Miluje mé dítě; jakž pak tedy může nenávidět mne?“

„Dolli, ještě slovíčko,“ oslovil ji, kráčeje jí v patách.

„Jestliže půjdete za mnou, já svolám služebné, děti! Ať vědí všichni, že jste podlec! Já dnes ujednu, a vy si zde žijte se svou milovnicí.“

Po těch slovech vyšla z komnaty, bouchnuvši za sebou dveřmi.

Štěpán Arkádjevič si oddechl, otřel tvář a tichými kroky se ubíral z komnaty. „Matvěj pravil: ‚urovná se‘; ale jak? Já nevidím nijaké možnosti. Ach, ach, jaká hrůza! A jak sprostě křičela,“ hovořil sám s sebou připomínaje si její křik a slova: podlec a milovnice. „Možná, že to služby zaslechly! Strašně sprosté, strašně.“ Štěpán Arkádjevič prostál několik sekund sám, otřel si oči, vzdechl si a vypjav prsa, vyšel z komnaty.

Byl pátek. V jídelně Němec hodinář natahoval hodiny. Štěpán Arkádjevič vzpomněl si na svůj vtip o onom přesném, plešivém hodináři, že totiž „Němce samého natáhli na celý život, aby natahoval hodiny“, a usmál se. Štěpán Arkádjevič si rád

zavtipkoval. „A může být, nějak se to urovná! Pěkné slovo: urovná,“ pomyslí si. „To musím povědět.“

„Matvěji!“ zvolal. „Tedy přihotov tam všechno s Marjí pro Annu Arkádjevnu v divanové komnatě,“ přikázal vstoupivšímu Matvějovi.

„K službám.“

Štěpán Arkádjevič oblékl šubu a vyšel na schody.

„Jíst neničíte doma?“ ptal se doprovázející ho Matvěj.

„Nevím, budu-li moci. Ach, ano; zde peníze na výlohy,“ podotknul, odevzdávaje mu deset rublu z peněženky. „Bude dost?“

„Dost, nedost, musí vystačit,“ odpověděl Matvěj, zavíraje dvířka kočáru a ustupuje na schody.

Darja Alexandrovna zatím utišila dítě a když dle hrčení kočáru poznala, že muž odjel, vrátila se opět do ložnice. Tam byl její jediný útulek od domácích starostí, které ji obklopovaly, jakmile odtud vykročila. I nyní, za těch několik minut, co vešla v dětskou komnatu, Angličanka a Matrena Filimonovna stačily se jí optat na některé věci, jichž nelze bylo odkládat, a o kterých ona sama jen mohla rozhodnout, totiž: jak obléci děti na procházku? dát-li jim mléka? neposlat-li pro jiného kuchaře?

„Ach, nechte, nechte mne! odpověděla jim, vrátila se do ložnice, usedla na, téměř místě, kde rozmlouvala s mužem, sepjala vyhublé ruce s prsteny, jež se svlékaly s kostnatých prstu, a počala v duchu rozbíratí svůj rozhovor s mužem. „Odejel! Ale jak se dohodl s ní?“ pomyslí si. „Je-li možná, že ji navštěvuje? Proč jsem se ho neoptala? Ne, ne, smířiti se nemůžeme. I když zůstaneme v jednom domě, budeme si cizí. Navždy cizí!“ opakovala si opět se zvláštním důrazem to strašné pro ni slovo. „A jak jsem milovala, můj bože, jak jsem ho milovala!... Jak jsem ho milovala! A nyní, což já ho nemiluju? Což já ho nemiluju nyní víc než dříve? Děsné je hlavně to ...“ počal nový řetěz myšlének,

ale nedokončila ho, protože se ve dveřích ukázala Matrena Filimonovna.

„Dovolte aspoň pro mého bratra poslat,“ začala chůva, „nějak přece oběd uvaří; jinak děti zůstanou zas jako včera bez oběda do šesti hodin.“ roští a utopila v nich na Čas svojee hoře.

„Nu dobře, já přijdu ihned a přikážu. Ach ano, poslali už pro čerstvé mléko?“

A Darja Alexandrovna se ponořila v každodenní starosti.

## V.

---

Štěpán Arkádjevič se dobře učil ve školách, díky svým pěkným schopnostem, ale byl leniv, špatně se choval a proto býval jedním z posledních žáků. Ale vzdor svému hýřivěrnému životu, nevysokým „činům“ a mladým letům zaujímal vážné místo náčelníka jednoho moskevského úřadu, kde dostával značné služné. Místa toho dostalo se mu prostřednictvím švakra, sestřina muže, Alexěje Alexandroviče Karenina, jenž zaujímal vynikající místo v ministerstvu, v jehož správu patřil též úřad, v němž sloužil Oblonský. Ale kdyby nebyl Karenin opatřil ono místo svému švakru, byl by Stiva Oblonský obdržel totéž neb jiné podobné místo s šesti tisíci služného pomocí sta jiných osob, bratrů, sester, bratranců, sestřenic, strýců, tet atd. Úřad byl mu věcí vedlejší; hlavní bylo služné, jehož nezbytně potřeboval, protože jeho hmotné poměry byly rozrušeny přes to, že jeho žena vládla značným jměním.

Pul Moskvy a Petrohradu byli příbuzní neb přátelé Štěpána Arkádjeviče. Pocházel z rodiny, jejíž členové byli neb stávali se rozhodujícími v tomto světě. Třetina nejvyšších státních úředníků, nyní již stařečků, byli přátelé jeho olce a znávali ho ještě v peřince; druhá třetina si s ním tykala, a třetí byli jeho dobří známí. Následovně dárcové pozemských blah ve způsobě tučných míst, přídavek, koncessí a tomu podobných byli všichni jeho přátely, i nemohli ho přehlednouti. Oblonský pak nepotřeboval se příliš namáhati, aby dostal dobré místo; bylo jen třeba neodfíkati se nabízeného, nezáviděti, stříci se svárů, neurážeti: vše to, čeho on pro svou vtělenou dobrotu nikdy neučinil. Jemu by se zdálo směšným, kdyby mu řekli, že nenajde

místa s takovým služným, jakého potřeboval, tím více, že se nikdy nedomáhal ničeho neobyčejného. Domáhal se vždy jen toho, co měli jeho vrstevníci, a podobnou hodnotu dovedl zastávat právě tak dobře jako každý jiný.

Štěpána Arkádjeviče milovali pro dobrou, veselou povahu a osvědčenou čestnost nejen všichni, kdož ho znali; v jeho krásném, jasném zevnějšku, v jiskrných očích, černých brvách, vlasech, v jeho bílé, ruměné tváři vězelo cosi, co jaksi fyzicky působilo přátelsky a vesele na lidi, s nimiž se setkával „Aha! Stiva! Oblonský! Tu je!“ volaly skoro vždy s radostným úsměvem osoby, jež se s ním setkávaly. Stalo-li se někdy, že pohovořivše s ním, poznávali, že se vlastně nepříhodilo nic obzvláště veselého, nicméně druhé a třetí setkání s ním působilo na ně opět tak radostně jako prvé.

Oblonský byl už třetí rok náčelníkem jednoho z moskevských úřadů i získal si za tu dobu nejen lásky, nýbrž i úcty kolegů, podřízených, představených a vůbec všech, s kým měl co jednati. Hlavní vlastnosti, jež Štěpánu Arkádjeviči získaly úctu v úřadě, byly především neobyčejná shovívavost k lidem, vzniklá následkem vědomí vlastních poklesků; pak liberálnost, ne ta, o které čítal ve svých novinách, nýbrž ta, jež spočívala v jeho krvi, a následkem které se choval stejně ke všem lidem, ať si byli toho či onoho stavu, toho či onoho povolání; konečně — a to bylo hlavní — jeho úplná lhostejnost k věci, kterou se zaměstnával, následkem čehož se nikdy nerozčiloval a proto se i nedopouštěl chyb.

Když Štěpán Arkádjevič přijel k úřední budově, odebral se, provázen portýrem, jenž nesl za ním portefeuille, do svého malinkého kabinetu, oblekl uniformu a vstoupil do sálu. Všichni písaři a úředníci vstali a vesele i uctivě se ukláněli. Štěpán Arkádjevič kráčel hbitě, jako vždy, k svému místu, stiskl ruce přítomným už radům a sedl. Zažertoval a prohodil, tu i tam několik slov, na kolik se právě slušelo, a dal se do práce. Nikdo



nedovedl správněji než Štěpán Arkádjevič nalézt tu hranici svobody, prostoty a oficiálnosti, která jest nezbytná pro příjemné úřadování. Přišel vesele a uctivě, jako všichni v úřadě Štěpána Arkádjeviče, sekretář s akty a počal mluvit tím familiárně volným tonem, jež sem zavedli Štěpán Arkádjevič: „Na konec přece jsme dostali zprávu z penzenského gubemského úřadu. Tu je, je-li libo ...“

„Přišla konečně ?“ prohodil Štěpán Arkádjevič, zakládaje prstem listinu. „Nuže, pánové ...“ a jednání počalo.

„Kdyby věděli,“ myslil si v tu chvíli, svěsiv hlavu, jako by pozorně naslouchal, co mu předčítá sekretář, „kdyby věděli, jakým provinilým chlapečkem byl před půlhodinkou jejich předseda!“ A jeho oči se smály při čtení zprávy. Do dvou hodin se mělo jednati bez přestání; ve dvě hodiny byla přestávka a snídaně.

Nebyly ještě dvě hodiny, když velké skleněné dvěře sálu se náhle otevřely a jimi vešel kdosi. Všichni členové rady, zasedající u stolu se „zrcadlem pod podobiznou panovníkovou, se zaradovali, že se na chvíli zabaví, a ohlédli se na dvěře; ale sluha, stojící u dvěř, vyhnal již hosta a zavřel za ním skleněné dvěře.

Když zpráva byla přečtena, Štěpán Arkádjevič vstal, vzpřímil se, a hově liberálnosti své doby, vytáhl ještě v sále papirosku a odebral se do svého kabinetu. Dva jeho kollegové, starý úředník Nikítin a komoří junker Griňevič šli s ním. „Po snídání to dokončíme,“ prohodil Štěpán Arkádjevič.

„Ovšem že dokončíme!“ mnil Nikítin.

„Ten Fomin musí být povedený darebák,“ vzpomněl si Griňevič na jednu z osobností, hrající vynikající úlohu v záležitosti, kterou rozebírali.

Štěpán Arkádjevič se po slovech Griňeviče zamračil, dávaje tím na srozuměnou, že se nesluší tvořit si předčasně úsudek, ale neřekl ničeho.

„Kdo to přišel do sálu?“ otázal se sluhy.

„Člověk nějaký ani se neoptal a vlezl sem, vaše excelenci, jen

jsem se obrátil. On se ptal na. vás. Já mu povídám: až přisedící odejdou, tehdy...”

„Kde že je?“

„On sešel asi do síně; dříve stále chodil po chodbě. Však tu je,“ zvolal sluha ukazuje na silného, ramenatého člověka s kadeřavým vousem, jenž s beráncí čapkou na hlavě stoupal rychle a lehce po vyšlapaných stupních kamenných schodů. Po schodech sestupoval právě jakýsi vychrtlý úředník s portefeuillem, zaslavil se, pohleděl nespokojeně na nohy vystupujícího a pak se tázavě podíval na Oblonského.

Štěpán Arkádjevič stál nad schody. Dobrodružně zářící tvář jeho vyjasnila se za vyšívaným límcem uniformy ještě více, když poznal přicházejícího.

„Vždyť jsem si myslil! Levin, nu konečně!“ zvolal s přátelským, trochu posměšným úsměvem, prohlížeje si přicházejícího k němu Levina. „Kterak to, že jsi se nešidil vyhledali mne v tomto doupěti?“ prohodil Štěpán Arkádjevič, jenž se nespokojil stisknutím ruky a políbil se s přítelem. „Dávno jsi zde?“

„Právě jsem přijel a chtěl jsem tě spatřit co nejdříve.“ odpovídal Levin, ohlížeje se nesměle a spolu mrzutě a nespokojeně kolem sebe.

„Nu, pojďme do kabinetu,“ řekl Štěpán Arkádjevič, jenž znal samolibou a zároveň zlostnou nesmělost svého přítele, i vzal jej za ruku, táhl ho za sebou, jako by ho vyváděl z nebezpečí.

Štěpán Arkádjevič si tykal skoro se všemi známými: se šedesátiletými starci, dvacetiletými jinochy, s herci, s ministry, s kupci i s generálními pobočníky, tak že mnozí z těch, kdož s ním byli na „ty“, nacházeli se na dvou opačných bodech společenského žebříku a. velice by se podivili, kdyby tušili, že prostřednictvím Oblonského mají spolu cosi společného. On byl na „ty“ s každým a šproto, když před svými podřízenými setkával se s některým svým zahanbujícím „ty“, jak žertem nazýval některé

ze svých známých, mněl se vrozeným mu taktem změnit i nepříjemný dojem, jaký to působilo na jeho podřízené. Levin nebyl sice zahanbující „ty“, ale Oblonský se dovtípl, že Levin si myslí, že mu může býti nepříjemno, ukázati před podřízenými své blízké přátelství s ním, a proto si pospíšil odvésti ho do kabinetu.

Levin byl skoro týchž let jako Oblonský a. byl s ním na „ty“ ne pouze od šampaňského. Byl Levin jeho soudruhem a přítelem prvního mládí. Milovali se navzájem přes různosti povah a vkusu, jak se vůbec milují přátelé, kteří se seznámili za mladých let. Ale nehledě na to každý z nich — jak se často stává — zvoliv si jiné pole působnosti, třebaž po zdravém rozmyslu ospravedlňoval působnost přítelovu, přec jen jí v duchu opovrhoval. Oběma se zdálo, že ten způsob života, jaký sám vede, jest jediné pravý způsob, a život přítelův že jest pouhý přelud. Oblonský se nemohl zdržeti lehkého, posměšného úsměvu při pohledu na Levina. Po kolikáté ho viděl už, jak přijíždí do Moskvy z vesnice, kde cosi kutí; ale co právě, tomu Štěpán Arkádjevič nemohl nikdy náležitě porozumět i, ostatně ho to ani hrubě nezajímalo. Levin přijížděl vždy do Moskvy rozčilený, stále měl na kvap, byl trochu stydlivý a pro svou stydlivost podrážděný, a přivázel skoro po každé zcela nové, neočekávané názory na věci. Štěpán Arkádjevič si z toho dělal žerty, ale měl to rád. Levin právě tak povrhoval v duchu městským způsobem života přítelova, i jeho službou, kterou pokládal za hloupost, a bral ji na lehkou váhu. Ale rozdíl byl v tom, že Oblonský, jenž dělal to, co dělali všichni, smál se s přesvědčením a dobrodušně, kdežto Levin často pochyboval a někdy se i zlobil.

„My tě dávno už očekávali,“ řekl Štěpán Arkádjevič, když vstoupili do kabinetu, a vypustil jeho ruku, jako by imu tím dával na srozuměnou, zde že mu nehrozí už nijaké nebezpečství. „Jsem rád, tuze rád, že tě opět vidím,“ pokračoval kníže. „Nu, což děláš, jak se máš, kdy jsi přijel?“

Levin mlčel, pohlížeje na neznámé mu tváře dvou kolegů

Oblonského a zvláště si prohlížel ruku elegantního Griříeviče s bílymi, dlouhými prsty, s dlouhými, žlutými, na konci zahnutými nehty a s ohromnými třpytícími se záponkanri na rukávech, tak že se zdálo, že ony ruce pohlcovaly veškeru jeho pozornost a nedávaly mu svobodně mysli ti. Oblonský to ihned spozoroval a usmál se.

„Ach, ano, dovolte mně seznámiti vás,“ prohodil. „Moji kollegové Filip Iványč Nikítin, Michail Stanislavič Griňevič,“ a obrátiv se k Levinu: „zemský horlí tel, nový zemský člověk, sokol, vzpírající jednou rukou pět pudů, šlechtitel rohatého dobytka, lovec a můj přítel, Konstanlin Dmitrijevič Levin, bratr Sergěje Ivánoviče Koznyševa.“

„Těší mne velice,“ poklonil se stařeček.

„Mám čest znáti vašeho bratra, Sergěje Ivánoviče,“ odpověděl se své strany Grdňevič, podáváje Levinu svou jemnou ruku s dlouhými nehty.

Levin se zamračil, chladně stiskl podanou mu ruku, a obrátil jse ihned k Oblonskému. Ačkoli si vysoce vážil svého nevlastního bratra, spisovatele, známého po celé Rusi, přece cítit, nemohl, když se k němu obraceli ne jako ke Konstatinu Levinu, nýbrž jako k bratrovi znamenitého Koznyševa.

„Ne, tyse mýlíš; já už nejsem zemským horlitem. Já jsem se se všemi znesvářil a do schůzí už nejezdím,“ pravil, obraceje se k Oblonskému.

„Brzy!“ prohodil s úsměškem Oblonský. „Ale kterak se to stalo a proč?“

„To je dlouhá historie. Někdy ti budu vyprávět,“ odpověděl Levin, ale počal vypravovat ihned. „Víš, krátce řečeno, já jsem se přesvědčil, že nějaká zemská činnost neexistuje a nemůže jí být,“ počal vykládati, jako by ho byl právě někdo urazil: „vezmeš-li s jedné strany, je to hračka, hrajou si na parlament, a já nejsem ani dost mlád, ani dosti stár, abych se bavil hračkami; a jestliže vzít s druhé strany (on se zajíknul), tedy je to v rukou újezdní

koterie prostředek, vydělat si lehce penízky. Druhdy byly sirotčí kasy, soudy, nyní jsou zemstva. Já nemám na mysli úplatnost, ale nezasloužené služné.“

Levin se rozhovořil tak podrážděně, jako kdyby někdo z přítomných popíral jeho mínění.

Ehe! Vždyť tys, jak vidím, opět v nové fázi, v konservativné,“ pravil Štěpán Arkádjevič. „Ale ostatně o tom později.“

„Dobrá, později. Ale já bych rád s tebou promluvil,“ pravil Levin, upíraje s nenávisťi oči na ruku Griňéviče.

Štěpán Arkádjevič se pousmál.

„A vidíš, vždyť tys mně řekl, že nikdy už neoblékneš šatů evropského střihu?“ dráždil hosta, prohlížeje si jeho nový oblek, pocházející patrně od francouzského krejčího. „Tak tedy, jak vidím, nová fáze.“

Levin se náhle zapálil, ale ne tak, jako ‘se pýří vzrostlí lidé, malinko, ani sami netušíce, nýbrž tak, jak se červenají chlapi, když pozorují, že se stávají směšnými pro svou stydlivost, a následkem toho se stydí a červenají ještě více, až je jim skoro, do pláče. A tak bylo podivno viděti “onu moudrou, mužnou tvář v tak dětském stavu, že se Oblonský přestal na něho dívatli.

„Nu, kde se tedy uvidíme? Já bych velmi, velmi rád s tebou niluvil,“ pravil Levin. Oblonský jako by se zamyslel:

„Víš co, jedme na snídání ke Gurinu, tam si promluvíme. Já mám do tří čas.“

„Ne,“ odpověděl Levin, přemítav as minutku. „Já musím ještě někam zajeti.“

„Což, dobře; poobědváme tedy společně.“

„Obědvat? Ale vždyť já nemám nic zvláštního. Říci dvě, tři slova, optat se na něco. Pohovořit si můžeme později.“

„Hekni tedy ihned svá dvě slova, a při obědě si promluvíme.“

„Ta dvě slova jsou,“ začal Levin — „ostatně nic zvláštního.“

Ho jeho tváři rozhostil se náhle výraz hněvu, jenž pocházel od vnitřního namáhání, aby překonal svou nesmělost..

„Co dělají u Ščerbackých ? Vše jako dříve?“ vyrazil na konec ze sebe.

Štěpán Arkádjevič, jenž dávno už věděl, že Levin byl zamilován do jeho švakrové Kiti, malinko se pousmál a jeho oči vesele se zaleskly.

„Tys pravil: .na dvě slova. Ale já ve dvou slovech nemohu odpovědět, protože... Odpusť na minutku...“

Do kabinetu přišel sekretář s familiární úctou a s jakýmsi, všem sekretářům společným, skromným sebevědomím, že rozhledem v úředních záležitostech vynikají nad své chefy, přistoupil s listinami k Oblonskému a počal ve formě otázky vysvětlovati jakousi naskytnuvší se překážku, Štěpán Arkádjevič mu nedal domluviti a položil laskavě svoji ruku na rukáv sekretáře.

„Ne, vyřidte to raději tak, jak jsem řekl,“ pravil sekretáři, zjemňuje úsměvem napomenutí, načež vysvětliv stručně, jak si představuje celou tu věc, odstrčil lehounce listiny a dodal: „Tak už to vyřidte, buďte tak laskav, Zachare Nikitiči.“

Sekretář, trochu zaražen, se vzdálil. Levin, jenž se během rozmluvy se sekretářem úplně zbavil svých nesnází, stál nyní opřen oběma rukama o židli, a na jeho tváři se značila sarkastická pozornost.

„Nerozumím, nerozumím,“ prohodil k Oblonskému.

„Čemu nerozumíš ?“ otázal se Oblonský, taktéž se vesele usmívaje a vyndávaje papirosku. Očekával, že Levin řekne něco podivného.

„Nerozumím, co vy tu děláte,“ vysvětloval Levin, krčíc rameny. „Jak můžeš při všem tom zůstatí vážným?“

„Proč ?“

„Inu proto, že tu vlastně není co dělat.“

„To si myslíš ty; my jsme ale zavaleni prací.“

„Papírovou. Inu, tys k tomu,“ dodal Levin.

„To jest, ty chceš říci, že mi cosi schází ?“

„Muže být, že ano,“ odvětil Levin. „Nícméně mně působí potěšení tvá vznešenost a jsem hrd na to, že mám přítelem tak vznešeného člověka. Ale vždyť jsi dosud neodpověděl na mou otázku,“ vzpomněl si Levin a pohleděl se zoufalým namáháním Oblonskému do očí.

„Nu, dobrá, dobrá. Poshov trochu, i ty k tomu dojdeš. Lehko, když máš tři tisíce desjatin v karazinském újezdě a k tomu tvoje svaly a svěžest jako dvanáctiletá panenka. Ale i ty k nám přijdeš. Ano, tedy o tom, nač jsi se ptal: změna nijaká, ale škoda, žes tu nebyl už tak dávno.“

„Co pak?“ optal se polekaně Levin.

„Nic,“ odvětil Oblonský. „Nu, pak si o tom promluvíme. A proč pak jsi sem vlastně přijel?“

„Eh, o tom také promluvíme později,“ odpověděl Levin, začervenav se opět až po uši.

„Tak dobře. Zůstane tedy při tom,“ mínil Štěpán Arkádjevič. „Jen že, vidíš: já bych tě pozval k sobě, ale žena je nějak churava. Ale takhle: ehceš-li se s nimi uvidět, oni budou dnes dojístla v zoologickém sadu od čtyř do pěti. K i ti jezdí na bruslích. Jed' tam, já se pro tebe zastavím a pojedeme pak spolu někam obědvat.“

„Výborně. Tedy na shledanou!“

„Ale najisto! Ty— já tě znám — buď zapomeneš, anebo najednou ujedeš do vsi!“ zvolal, usmívaje se, Štěpán Arkádjevič.

„Ne, zcela jistě.“

Levin odešel z kabinetu a teprve ve dveřích si vzpomněl, že se zapomněl poroučeti kolegům Oblonského.

„Patrně Velmi energický pán,“ prohodil Griňevič, když byl Levin už za dveřmi.

„Ach, panečku,“ pravil Štěpán Arkádjevič, kývaje hlavou, „šťastný člověk! Tři tisíce desjatiu v karazinském újezdě, život ho teprv čeká, a pln síly. Jiný chlapík než my.“

„Vy si také nemáte co naříkat, Štěpáne Arkádjeviči.“

„Eh mrzutě, špatně,“ vypravil ze sebe Štěpán Arkádjevič, z hluboká si oddechnuv.



## VI.

---

Když se Oblonský otázel Levina, proč vlastně přijel do Moskvy, Levin se začervenel a rozzlobil se na sebe proto, že se začervenel, poněvadž mu nemohl říci: „přijel jsem nabídnout ruku tvé švinkrove,“ ač přijel pouze pro to.

Rodiny Leviných a Ščerbackých byly staré šlechtické Moskevské rodiny a žily spolu vždy v blízkém a přátelském poměru. Svazek ten upevnil se ještě více za studentských let Levina. Připravoval se a vstoupil na universitu společně s mladým knížetem Ščerbackým, bratrem Dolliným a Kitiným. V ty doby Levin býval Častým hostem v domě Ščerbackých a zamiloval se do rodiny Ščerbackých. Jakkoli se může zdát ti podivným, ale Konstantin Levin byl zamilován opravdu do rodiny, a zvláště do ženské poloviny rodiny Ščerbackých. Sám Levin se nepamatoval na svoji matku, a jediná jeho sesíra byla starší než on, tak že se v domě Ščerbackých seznámil poprvé s oním živlem staré šlechtické, vzdělané a poctivé rodiny, jehož byl zbaven smrtí otcovou a matčinou. Jemu se zdálo, že všichni členové oné rodiny, a zvláště ženská polovina, jsou zahaleni jakýmsi tajemným, poetickým závojem, a proto nejen na nich neviděl nijaké vady, nýbrž tušil pod oním poetickým závojem, jenž je zastíral, nejvznešenější city a všemožné přednosti. Proč ony tři slečny musily hovořit ob den tu po francouzsku, tu po anglicku; proč hrály v určitou hodinu jedna za druhou na fortepiano, jehož zvuky bylo slyšet nahoře v komnatě jejíci bratra, kde pracovali studenti; proč k nim přijížděli ti učitelové francouzské literatury, hudby, kreslení, tance; proč přijížděli v určitou hodinu všechny tři slečny ve společnosti Mile. Linon v kočáře k Tverským alejím, všechny

v atlasových šubách — Dolli v dlouhé, Nalalie v polodlouhé a Kiti v kraťoučké, tak že bylo úplně vidět statné její nožky v těsně natažených, červených punčochách; proč potřebovaly chodit v průvodu lokaje se zlatou kokardou na klobouce po Tverských alejích: všemu tomu a mnohému jinému, co se dalo v tajemném jejich světě, sice nerozuměl, ale věděl, že vše, co se tam dalo, bylo výborné, a byl zamilován právě do tajemnosti toho, co se před ním dalo.

Za studentských let málem by se byl zamiloval do nejstarší kiněžny Dolli; ta se však brzy vdala za Oblonského.

Tehdy se mu počala líbiti druhá slečna. Jako by tušil, že se do jedné ze tří sester musí zamilovati, jen že se nemohl rozhodnouti, do které. Ale i Natalie, sotva že ji počali bráti do společnosti, provdala se za diplomata Lvova, lvi ti byla ještě děckem, když Levin absolvoval universitu. Mladý Ščerbacký, jenž vstoupil k námořnictvu, utonul v Baltickém moři, a styky Levina se Ščerbackými staly se od té doby přes jeho přátelství s Oblonským dosti řídkými. Ale když Levin po celoročním pobytu na vsi přijel letos počátkem zimy do Moskvy a shledal se opět se Ščerbackými, tu teprve poznal, do které ze tří sester bylo mu opravdu souzeno se zamilovati. Zdálo by se, že nic nemohlo býti prostšího, než nabídnouti ruku kněžně Ščerbacké. Pocházeli Levin z dobré rodiny, byl spíše bohat nežli chud, a bylo mu všeho všudy třicet dvě léta. Není pochyby, že by jeho nabídku přijali jako skvělou partii. Ale Levin byl zamilován a proto se mu zdálo, že Kiti byla vtělená dokonalost v každém vzhledě, že byla bytost povznesená nadě vše pozemské, on pak že jest tak nízký, zemský tvor, že nemohlo být, ani pomyslení, aby jiná a hlavně ona sama ho uznala sebe hodným.

Stráviv v Moskvě jako v opojené atmosféře dva měsíce, setkával se každodenně s Kili ve společnosti, již navštěvoval jen kvůli tomu, aby se mohl s ní setkává ti; náhle však si smyslil, že se naděje jeho splnění nemohou a ujel do vesnice.

Důvody Levina pro to, že naděje jeho jsou nemožné, záležely v tom, že v očích rodičů byl by nevýhodnou, nedůstojnou partií pro spanilou Kili, a sama Kiti že by ho nemohla mít ráda. Dle náhledů rodičů — tak soudil Levin — neměl nijakého stálého, určitého zaměstnání a postavení ve vyšší společnosti, kdežto jeho bývalí spolužáci nyní, když jemu jsou třicet dva roky, byli už — ten plukovníkem a křidelným pobočníkem, onen professorem, ten ředitelem banky nebo železných dráhy, aneb aspoň náčelníkem vyššího úřadu, jako Oblonský; on pak (velmi dobře věděl, jakým se musil zdát druhým) byl pouhým velkostatkářem, zaměstnávajícím se chovem krav, střelbou sluk a různými hospodářskými stavbami, slovem neschopný mladý člověk, ze kterého nic nebude, a který dle náhledu obecnstva dělá totéž, co dělají všichni takoví neschopní lidé jako on.

Sama pak tajuplná, spanilá Kiti nemohla milovat takového nehezkého člověka, za jakého se sám měl, a především takového obyčejného, praničím nevynikajícího člověka. Kromě toho novou překážkou lásky zdál se mu jeho bývalý poměr ke Kiti, poměr dospělého jinocha k děcku, vzniklý následkem přátelství s jejím bratrem. Nehezkého, dobrého Člověka, za jakého se měl, je možno milovat jako přítele — soudil Levin; ale aby mohl být milován tou láskou, jakou sám miloval Kiti, k tomu bylo třeba být krasavcem a především — obzvláštním člověkem.

Slýchal, že se ženy leckdy zamilovávají do nehezkých, obyčejných lidí, ale nevěřil tomu, protože soudil dle sebe a sám on se mohl zamilovat pouze do krásných, tajuplných a vynikajících žen.

Ale strávil samojediný dva měsíce na vsi, přesvědčil se, že jeho nynější láska není jednou z těch prchavých vášní, jichž mnoho zažil za dob prvního mládí; poznal, že ten cit, jenž nyní v něm bouří, mu nedává minutky pokoje; že nemůže dále žít, nerozřeší-li si otázku: bude-li ona neb nebude jeho ženou, a že jeho beznadějnost byla pouze plodem fantasmie, poněvadž ve

skutečnosti nemá dosud nijakého důvodu očekávali, že jeho návrh bude odmítnut. A nyní přijel tedy do Moskvy s pevným úmyslem, nabídnouti Kiti ruku a oženili se, bude-li jeho nabídka přijata; aneb... o tom však, co se s ním stane, odmrštili ho, si netroufal Domyslili.

## VII.

---

Levin přijel do Moskvy ranním vlakem, ubytoval se u svého staršího, nevlastního bratra Koznyševa, převlékl se a vešel k němu do kabinetu, chtěje mu přímo oznámili, proč přijel, a poprositi ho za radu. Ale bratr nebyl sám. Sedel u něho známý professor filosofie, jenž přijel z Charkova schválně proto, aby vysvětlil nedorozumění, vzniklé mezi nimi pro velice důležitou filosofickou otázku. Professor polemisoval velmi horlivě proti materialistům; Sergej Koznyšev sledoval pozorně jeho polemiku a prostudovav jeho poslední stát, sdělil mu v dopise své námitky. Vytýkal ve svém psaní professorovi příliš veliké ústupky materialistům. A professor přijel ihned, aby se dorozuměl. Šla řeč o anod ní otázce: je-li jaká hranice mezi psychickými a fyziologickými zjevy v činnosti člověka, neb není.

Sergej Ivanovic přivítal bratra s hotovým, pro každého laskavě chladným úsměvem, a seznámiv ho s profesorem, pokračoval v rozhovoru.

Malinký človíček s brejlemi a s úzkým čelem přerušil na okamžik svůj výklad, pozdravil se s Levinem a pak pokračoval, již si ho nevšímaje. Leviti si sedl, čekaje, kdy professor odjede; ale brzy ho počal rozhovor zají mati.

Levin se stýkal v žurnálech s články, o nichž se tu mluvilo, a čítal je, poněvadž ho zajímaly, neboť se jimi rozvíjely osnovy přírodních nauk, jemu dobře známých, an se i sám na universitě zabýval přírodními vědami. Ale nikdy neslučoval vědecké výsledky o původů člověka jako zvířete, o reflexích, o biologii a sociologii s těmi olázkami o významu života a smrti pro něho

šatného, kterýmžto otázkami se v poslední době vždy častěji a častěji zabýval.

Jak tu naslouchal rozmluvě bratra s profesorem, pozoroval, že spojují otázky vědecké s otázkami čistě subjektivními; několikrát se skoro přiblížili k šatným základům oněch otázek, ale pokaždé, když se přiblížili — jak se mu zdálo — k nejhlavnějšímu, ihned se nakvap opět vzdalovali a znova se ponořovali v oblast jemných klassifikací, poznámek, citátů, narážek, dovolávali se autorit, tak že jen s těžší chápál, o čem je řeč.

„Nemohu dopustit,“ tvrdil Sergej Ivánovič s obvyklou jasností a přesností výrazu i krásou dikce: „nemohu se nikterak shodovati s Keysem, že by všechny mé představy o vnějším světě vznikaly pouze z dojmů. Základní pojem existence vznikl ve mně bez prostřednictví smyslů; vždyť nemáme nijakého zvláštního orgánu, jenž by mohl zprostředkovati tento pojem.“

„Ano, ale oni, Wurst, Knaust, Pripasov vám odpovědí, že vaše vědomí existence je výsledkem souboru všech pocitů, že toto vědomí existence jest resultátem pocitů. Wurst tvrdí dokonce přímo, že, jakmile se nedostává pocitů, schází i pojem existence.“

„A já řeknu naopak,“ namítl Sergej Ivánovič.

Ale tu si Levin opět pomyslel, že dispulanti, přiblíživše se k hlavnímu, zase se počínají od něho vzdalovat, i odhodlal se předložiti profesorovi otázka.

„Z toho tedy jde, že, budou-li zničeny mé smysly, odumře-li mé tělo, nemůže již býti nijaké existence?“ ptal se Levin.

Professor se ohlédl mrzutě a jako by ho následkem přerušení rozhovoru cosi duševně zabořelo, na podivného tazatele, jenž se podobal spíše burlaku než filosofu, a obrátil se očima na Sergěje Ivánoviče, jako by se ptal: což tu vykládat? Ale Sergěj Ivánovič, jenž nemluvil tak namáhavě a jednostranně jako professor, a v jehož hlavě zbývalo dosti místa, aby mohl odpovídati i profesorovi, i chápati spolu to prosté a přirozené hledíště, se kterého byla učiněna otázka, pousmál se a řekl:

„Tuto otázku nemáme ještě práva rozřešiti...“ .Scházejí nám praemissy,“ dotvrdil professor a pokračoval ve svých důvodech. „Nikoliv,“ pravil, „já poukazuju k tomu, že, vzniká-li, jak přímo tvrdí Pripasov, pocit přímo z dojmu, musíme i přísně rozeznávati tyto dva pojmy.“

Levin jich dále neposlouchal, a čekal, až professor odjede.





## VIII.

---

Když odejel professor, obrátil se Sergěj Ivánovič k bratrovi.

„To jsem rád, že jsi přijel. Dlouho se zdržíš? Co nového v hospodářství?“

Levin věděl, že hospodářství málo zajímá staršího bratra, a že se ho ptá, jen aby se mu zavděčil, a proto mu pověděl jen o prodeji pšenice a o penězích.

Levin chtěl bratrovi říci o svém záměru zeniti se a poprosit ho za radu; bylo to skoro jeho pevným úmyslem. Ale když uviděl bratra, uslyšel jeho rozhovor s professorem a všiml si shovívavého tónu, s jakým se bratr k němu obrací s otázkami o záležitostech hospodářských — jejich mateřský dědičný statek náležel jim společně a Levin spravoval obě části —: tu se Levinu najednou zdálo, že nemůže jaksi s bratrem zapřísti hovor o své ženitbě. Předvídal, že bratr bude hleděti na věc s jiného stanoviska, než by si přál.

„A což dělá vaše zemstvo?“ optal se opět Sergej Ivánovič, jenž se o zemstva velmi zajímal a příkládal um veliký význam.

„A opravdu nevím ...“

„Jak? Vždyť ty's členem výboru?“

„Ne, už nejsem. Já jsem vystoupil z výboru,“ odpověděl Levin; „a nejedním už do schůzí.“

„Škoda!“ prohodil Sergěj Ivánovič, zamračiv se.

Na své ospravedlnění Levin počal vypravovat, co se dalo ve schůzích v jeho újezdě.

„Inu, to je ve všem tak,“ přerušil ho Sergěj Ivanovic. „My, Rusové, vedeme si vždycky tak. Snad je to naše dobrá vlastnost, že máme schopnost znamenati své vady; ale my přeháníme a těšíme

se ironií, kterou máme vždycky pohotově na jazyku. Já ti řeknu jen tolik: dej tatáž práva, kteráž mají naše zemstva, jinému evropskému národu, Němci, Angličanu ... uvidíš, jaké svobody na nich zosnují, my však se pouze smějeme.“

„Ale co dělat?“ omlouval se Levin. „Byl to můj poslední pokus. A já se snažil ze vsí duše. Ale nemohu, nedostává se mi schopností.“

„Schopností se nedostává!“ vytýkal mu dále Sergěj Ivánovič. „Ty nehleď na věc, jak se patří.“

„Možné,“ odvětil zkroušeně Levin. „Ach, víš-li, bratr Nikolaj jest opět zde.“

Nikolaj byl vlastní, starší bratr Konstantina Levina, a bratr po matce Sergeje Ivanovice. Byl to člověk ztracený, jenž promrhal větší část svého jmění, potloukal se v nejpodivnější špatné společnosti a znesvářil se s oběma bratry.

„Co povídáš?“ zvolal s úžasem Levin. „Odkud to víš?“

„Prokop ho viděl na ulici.“

„Zde v Moskvě? Kde bydlí? Ty víš?“ Levin vstal se židle, jako by se chystal ihned k odchodu.

„Eli, lituju, že jsem ti to pověděl,“ pravil Sergěj Ivánovič, vrtě hlavou nad rozčilením mladšího bratra. „Poslal jsem se poptat, kde bydlí, a poslal jsem mu jeho směnku na Trubina, jemuž jsem dluh zaplatil. Tu si přečti, co mně na to odpověděl,“ i podal bratrovi lístek ležící pod těžátkem.

Levin přečetl lístek, psaný divným, jemu příbuzným rukopisem: „Uctivě prosím, abyste mně dali pokoj. Je to jediné, čeho se dožaduju od svých milých bratru. Nikolaj Levin.“

Levin si přečetl lístek a stál se svěšenou hlavou, s psaním v ruce, před Sergějem Ivánovičem. V jeho duši vznikl boj mezi touhou, zapomenout nyní na nešťastného bratra, a vědomím, že to bude od něho nehezské.

„On mne patrně chce urazit,“ pokračoval Sergěj Ivanovic,

„ale urazili mne nemůže; já bych byl z té duše rád, kdybych mu mohl pomoci, ale vím, že to nebude možno.“

„Ba, ba,“ souhlasil Levin. „Rozumím ti a umím ocenili tvůj poměr k němu; ale já k němu dojedu.“

„Chce-li se ti, jeď; ale já ti neradím,“ namítl Sergěj Ivánovič. „To jest, co se mne týče, já se tvé návštěvy u něho nebojím, se mnou tě on neznese. Ale k vůli tobě radil bych ti, abys raději nejezdil. Pomoci tu není. A ostatně dělej, jak sám chceš.“

„Snad i nelze pomoci; ale já cítím obzvláště v tuto chvíli — to však je něco jiného; já cítím, že nemohu být spokojen.“

„Tomu nerozumím,“ pronesl Sergej Ivanovic. „Jedno jen chápou,“ připojil pak: „Ty si chceš uložit cvičení v pokojnosti; já počal jinak, a sice shovívavěji pohlížeti na to, co nazývají obyčejně podlostí, když se bratr Nikolaj stal tím, čím nyní jest... Ty víš, co udělal.“

„Ach, to je strašné, to je strašné,“ opakoval Levin.

Optav se u lokaje Sergěje Ivánoviče na bratrovu adresu, chystal se odjet k němu ihned; ale pak si rozmyslil a odložil návštěvu na večer. Chtěl-li býti duševně úplně klidným, musil zprvu rozřešiti úkol, za kterýmž přijel do Moskvy. Jel tedy na úřad k Oblonskému, poptal se na Ščerbacké a odebral se pak tam, kde mu řekl, že může zastati Kiti.



## IX.

---

Ve čtyři hodiny, cítě, jak mu srdce bije, Levin sestoupil s povozu u Zoologického sadu a odebral se po pěšině k ledovým horám a ke kluzišti. Věděl, že ji tam nalezne, poněvadž viděl kočár Ščerbackých u vrat sadu.

Byl jasný, mrazivý den. U vrat stály řady kočárů, saní, drožek, žandarmů. Lidé lepší společnosti s lesknoucími se na slunci klobouky hemžili se u vjezdu a po umetených pěšinách mezi ruskými domky s vyřezávanými hřebeny. Staré, kadeřavé břízy v sadu, se svislými pod tíží sněhu větvemi, zdály se odětými novým slavnostním hávem.

Levin šel po pěšině ke kluzišti a myslil si: „Nesmím se rozčilovat, musím býti klidný. Co je ti? Co chceš? Zamlkni, hloupě,“ obracel se v myšlénkách k svému srdci. A čím více se snažil býti klidný, tím více se v něm tajil dech. Potkal ho starý známý a zavolal na něho; Levin však ani nepoznal, kdo to byl. Přistoupil k horám, po nichž rachotily řetězy spouštějících se a vzhůru tažených sáněk, hrčely sjíždějící sánky a rozléhaly se veselé hlasy. Prošel ještě několik kroku a před ním se rozestřelo kluziště. V okamžiku ji poznal mezi klouzajícími se.

Její přítomnost vycítil z radosti a strachu, jež zachvátily jeho srdce. Stála na druhém konci kluziště a rozmlouvala s nějakou damou. V jejím obleku ani v její poze nebylo na pohled ničeho zvláštního; ale Levinu bylo právě tak lehko rozeznati ji v zástupu klouzajících se jako růži mezi kopřivami. Pro něho ona ozařovala vše vůkol jako milý úsměv. „Mohu-li však sejiti tam na led a přiblížit se k ní,“ pomyslí si Levin. Místo, kde ona stála, zdálo se mu nepřístupnou svatyní, i byl okamžik, kdy div že se nevrátil:

tak mu bylo úzko. Stálo ho nemálo přemáhání, nežli přesvědčil sám sebe, že okolo ní, tam na ledu se prohánějí nejrozmanitější osobnosti, že se tedy smí i on spustití a projeti se na bruslích. Sestoupil tedy na led, snaže se co nejméně hleděti ,na ni, jako na slunce, ale viděl ji právě jako slunce, třebaš na ně nehleděl.

V ten den a v tu hodinu sjížděly se na led osoby jedné společnosti, vesměš známé mezi sebou. Nacházeli se tu i mistři bruslení, stavějící na odív své umění, i začátečníci, učící se pomocí křesla, za nímž vyváděti své nesmělé, neobratné pohyby; byli tu hoši i lidé obstarlí, jezdicí na bruslích z ohledů zdravotních. Všichni se zdáli Levinu vyvolenci Štěstěny, protože se mohli nacházeti zde podle ní. Jemu se zdálo, že všichni brusliči docela lhostejně ji předjížděli, doháněli, ba i oslovovali ji, a jakoby jí tu nebylo, oddávali se veselí, díky výtečnému ledu a krásnému počasí.

Nikolaj Ščerbacký, Kitin bratranec, seděl v krátkém kabátě a úzkých kalhotách na lávce s bruslemi na nohou, a spatřiv Levina, zavolał na něho:

„A, první ruský brusliči Dávno jste zde? Led je výtečný, proč nepřipínáte bruslí?“

„Nevzal jsem je s sebou,“ odpověděl Levin, divě se jeho smělosti a bezohlednosti v její přítomnosti, při čemž ji nespouštěl ani na minutku s očí, ač na ni nehleděl.

Cítil, že se slunce k němu přibližovalo. Obracela se právě v koutě kluziště a stavějíc úzké nožky ve vysokých botkách pod tupým úhlem, jela a patrnou trémou k němu. Jakýsi chlapec v ruském kroji, zoufale se ohánějící rukama a klonící se k zemi, ji předjížděl. Ona klouzala nedosti pevně; vypustila z ruky malinkou muftu, jež jí visela na šňůrce kolem krku, držela ruce pohotově a hledíc na Levina, jehož poznala z daleka, usmívala se jemu i svému strachu. Když byl obrat šťastně překonán, odrazila se pružnou nožkou a přijela přímo ke Ščerbackému. Opřevši se

o něho rukou a usmívajíc se kynula Levinu. Byla v tu chvíli spanilejší než si ji představoval.

Když o ní Levin přemýšlel, mohl si ji vždy celou velmi živě představit, obzvláště vnady její neveliké, rusé hlavičky s výrazem dětinské jasnosti a dobroty, tak volně vztyčené na statných dívčích ramenou. Dětinský výraz její tváře ve spojení s něžnou krásou její postavy tvořily její zvláštní přednost, kterou výtečně chápal; ale co ho při ní vždy překvapovalo jako cosi neočekávaného, to byl výraz jejích dobrých, klidných a pravdivých očí, a zvláště její úsměv, jenž unášel Levina pokaždé v kouzelný svět, kde se cítil něžným a krotkým, jakým se pamatoval jen zřídka za dnů svého prvního dětstva.

„Jste již dávno v Moskvě?“ oslovila ho podávajíc mu ruku. „Děkuju,“ dodala, když jí Levin zdvihl šátek, jenž jí vypadl z mufty.

„Já? nedávno, včera... to jest dnes jsem přijel,“ odvětil Levin, jenž rozčilením nepochopil hned její otázku. „Chtěl jsem k vám zajet,“ pokračoval, ale hned se zmátl a začervenel se, vzpomněv si, za jakým účelem ji vyhledal. „Nevěděl jsem, že jezdíte na bruslích; vy dobře jezdíte.“

Kiti pohledla upřeně na Levina, jakoby chtěla vyčisti z jeho tváře příčinu jeho zmatku.

„Vaše pochvala platí mnoho,“ řekla pak, setřásajíc malinkou ručkou v černé rukavičce jehly jinovatky, ležící na muftě. „Zde se zachovala pověst, že jste nejlepším brusličem.“

„Ano, jezdil jsem kdysi vášnivě na bruslích; já si přál dosáhnouti dokonalosti.“

„Vy, zdá se, děláte všechno vášnivě,“ prohodila Kiti, usmívajíc se. „Já bych vás tak ráda viděla na bruslích. Připněte si brusle a budeme jezdili spolu.“

„Jezditi společně, což je to možná?“ pomyslně si Levin, hledě na Kiti.

„Hned si je připnu,“ odpověděl pak.

I šel si vybrat brusle

„Dávno jste se neráčil k nám podívat, milostpane,“ dal se do řeči sluha, drže nohu Levina a připevňuje brusli k jeho podpatku. — „Po vás nikdo už tak mistrovsky nejezdí. Tak, dobře bude?“ optal se po chvilce zatahuje řemen.

„Dobře, dobře, jen si pospěš,“ odpovídal Levin, s těží jen zdržuje šfasný úsměv, jenž se proti jeho vůli rozkládal po jeho tváři. „Vidíme,“ myslil si, „co značí život, co značí štěstí! Spolu, řekla mi, budeme jezdili spolu. Mám jí povědít všechno teď? Ale já se proto bojím, říci jí všechno nyní, proto že jsem šťasten, šťasten aspoň nadějí... A potom? Avšak musím, musím, musím ! Pryč, slabosti!“

Levin se postavil na nohy, sňal svrchník, rozběhl se po drsném ledu u besídky, sběhl na hladký led a rozjel se bez namáhání, jako by pouhou vůlí urychloval, zkracoval a měnil svůj běh. Ke Kiti se přiblížil nesměle, ale jediný její úsměv opět ho upokojil.

Kiti mu podala ruku a pustili se spolu, zrychlující běh. Čím jeli bystřeji, tím pevněji tiskla ona jeho ruku.

„S vámi bych se rychleji naučila; já mám jaksi více důvěry k vám,“ řekla mu mezi jízdou.

„A já na sebe úplně spoléhám, když vy se o mne opíráte,“ odpověděl Levin, ale ihned se ulekl toho, co řekl, a zapálil se. A opravdu, sotva pronesl ona slova, náhle, jako by slunce zašlo za oblak, tvář její pozbyla své laskavosti a Levin spozoroval povědomou mu hru její tváře, jež znamenala úsilná přemýšlení: na hladkém jejím čele ukázala se vráska.

„Nevadí vám něco? Oslatně já nemám práva se ptáti,“ zahovořil rychle Levin.

„Proč pak? Nikoli... mně nic nevadí,“ odpověděla mu chladně a hned dodala: „Neviděl jste M-lle Linon?“

„Dosud ne.“

„Jděte k ní, ona vás má tak ráda.“



„Co to znamená? Já ji zarmoutil. Bože, pomoz mně!“ pomyslí si Levin a rozjel se k staré Francouzce s šedými kadeřemi nad skráněmi, jež seděla na lávce. Usmívajíc se a ukazujíc falešné zuby, uvítala ho tato jako starého známého.

„Vidíte, rosteme,“ zahovořila. stará guvernanta, ukazujíc očima na Kiti, „a stárneme. Tiny b e a r už vyrostl!“ pokračovala Francouzka se smíchem a připomenula mu jeho žert o Irech slečnách, jež on nazýval kdysi třemi medvědy z anglické pohádky. „Pamatujete se, vy jste tak říkával?“

Levin se rozhodně nemohl upamatovati, ale ona se smála už deset let onomu žertu a velmi se jí líbil.

„Nu jděte, jděte jezdit. A není-liž pravda, naše Kiti pěkně jezdí?“

Když Levin dohonil opět Kiti, tvář její nebyla už přísná, oči hleděly opět pravdivě a laskavě, ale Levinu se zdálo, že v její laskavosti byl zvláštní, úmyslně klidný ton, a jeho veselá nálada se rozprchla. Kiti zavedla řeč o staré guvernance, o jejích podivnůstkách a pak se ho optala, co dělá na vsi.

„Vy se opravdu nenudíte v zimě na vsi?“

„Ne, nenudím, já jsem velmi zaměstnán,“ odpověděl cítě, že ho Kiti úmyslně podřizuje svému klidnému tonu, a že se z toho klidného tonu nevybere, jako se mu to nepodařilo na počátku zimy.

„Přijel jste na dlouho do Moskvy?“ ptala se dále Kiti.

„Ani sám nevím,“ odpovídal Levin, nepřemýšleje o tom, co povídá. Jeho napadlo, že, podá-li se onomu tonu klidného přátelství, odjede zase s nepořízenou a proto si usmyslil, že se jí vzepře.

„Jak? vy nevíte?“

„Nevím, to závisí od vás,“ odpověděl Levin a hned se zhrozil svých slov.

Neslyšela jeho slov, neb jich nechtěla slyšet, Kiti jako by o něco zavadila, dupnula dvakrát nožkou a spěšně se rozjela od

něho. Přijela k M-lle Linon, něco jí řekla, načež se odebrala k domku, kde dámy snímaly brusle.

„Můj bože, co jsem to vyvedl! Hospodine, bože můj! pomoz mně, osvět mne!“ mluvil sám k sobě Levin, modle se a spolu cítě potřebu bystrých pohybů, rozbíhal se a opisoval na ledu vnitřní i vnější kruhy.

„A to je něco nového!“ podivil se Levin a hned se rozběhl po stupních nahoru, aby zkusil totéž.

„Dej pozor, nezlam si vaz, k tomu je třeba návyku!“ zvolal za ním Nikolaj Ščerbacký.

Levin vystoupil na schody, rozběhl se, co mohl, a spustil se po stupních, udržuje při nezvyklé jízdě rovnováhu rukama. Na posledním stupni narazil na cosi, ale v okamžiku, sotva se rukou doteknuv ledu, učinil bystrý pohyb, vzpřímil se a se smíchem jel dále.

„Znamení, milý člověk,“ pomyslna si Kiti, jež v tu chvíli vyšla s M-lle Linon z domku a pohlížela na Levina s něžným úsměvem, jako na milovaného bratra. „Což jsem vinna opravdu, učinila jsem něco špatného? Říkají mně: koketování. Já vím, že ho nemiluju, ale mně je vždy tak tu chvíli jeden z mladých mužů, nejlepší bruslič z mladého pokolení, vyšel s papiroskou v ústech a s bruslemi na nohou z kavárny a rozběhnuv se spustil se po bruslích dolů po stupních, poskakuje a řinče bruslemi. Vletěl na led a nezměniv ani pohodlné položení rukou, jel po ledu.příjemno, když jsem s ním, a on je takový dobrý. Ten proč mně to řekl?...“ přemítala dále.Když Levin spatřil vzdalující se Kiti i její matku, jež se s ní setkala na stupních kluzišť, stanul celý zarudlý od rychlé jízdy a zadumal se. Shodil s nohou brusle a u vrat sadu dohnal kněžnu i s dcerou.

„Těší mne, že vás opět vidím,“ vítala ho kněžna. „Ve čtvrtek, jako vždy, večer přijímáme.“

„Tedy dnes?“

„Bude nás těšit, přijedete-li,“ zvala ho chladně kněžna.

Chladnost jejího tonu zabořila Kiti, jež se nemohla udržet, aby nezahladila nepříjemný dojem slov matčiných. Obrátila hlavu k Levinu, a pokynula mu s úsměvem:

„Na shledanou!“

V tu chvíli vstupoval do sadu Štěpán Arkádjevič s kloboukem na stranu, se zářící tváří, s lesknoucíma se očima, jako by přicházel z právě dobytého vítězství. Ale setkav se s tchyní, pozbyl náhle své veselosti, a s bojácným výrazem ve tváři odpovídal na její otázky o zdraví Dolli. Pohovořiv tiše a zkroušeně s tchyní, vypjal znova prsa a vzal Levina pod paži.

„Tak co, pojedeme?“ ptal se ho. „Myslíl jsem stále na tebe, a mne velice, velice těší, že jsi sem přijel,“ obracel se k němu, dívaje se mu významně do očí.

„Jedme, jedme!“ odvětil blažený Levin, V jehož uších doposud zněl měkký zvuk slov: „na shledanou“ a v očích jeho hrál úsměv, jenž provázel ona slova.

„K Anglii, nebo do Ermitáže?“

„Mně je všechno jedno.“

„Tedy k Anglii,“ rozhodl Štěpán Arkádjevič, jenž zvolil Anglii proto, že tam byl více dlužen (něž v Ermitáži. Proto pokládal za nepěkné, vyhýbali se onomu hostinci. „Máš zde izvoščíka? To je dobře, protože já jsem kočár poslal domů.“

Celou cestu přátelé mlčeli. Levin přemýšlel o tom, co mohla znamenati ona změna ve výrazu Kitiny tváře, a chvíli se přemlouval, že má naději; chvíli si zase div nezoufal a zdálo se mu patrným, že naděje jeho je šílená. A přece se cítil zcela jiným člověkem, docela nepodobným lomu, jakým byl, než mu Kiti řekla s úsměvem: „Na shledanou!“

Štěpán Arkádjevič sestavoval cestou menu oběda.

„Ty jíš rád turbot?“ ptal se Levina, když přijížděli k hostinci.

„Co?“ zvolal Levin jako ze sna. „Turbot? Ovšem, já hrozně rád turbot.“



## X.

---

Když Levin vstoupil s Oblonským do hostince, nemohl si nevšimnout i jistého zvláštního výrazu tváře, jež jako by z lehká zazářila, i celého držení těla Štěpána Arkádjeviče. Oblonský sňal svrchník a s kloboukem na stranu vstoupil do jídelny, dáváje rozkazy Tatarům ve fraku a s ubrousky, sbíhajícím se k němu. Ukláněje se v právo i v levo radostně ho vítajícím známým, jichž bylo i zde jako všude hojnost, přistoupil k buffetu, vypil sklenku vodky, zajedl ji rybkou a pověděl, při tom líčené, stužkami a krajkami vyfintěné Francouzce, jež seděla u psacího stolku, něco takového, že i tato Francouzka se srdečně zasmála. Levin však jen proto nepil vodky, že ho urážela právě tato Francouzka, sestavená, jak se mu zdálo, celá z cizích vlasů, poudre de riz a vinaigre de toilette. Odešel raději honem od ní jako od špinavého místa. Jeho duše celá byla přeplněna vzpomínkou na Kiti a v jeho očích zářil úsměv, vítězství a štěstí.

„Zde račte, osvícenosti, zde vaší, osvícenosti nebudou překážet,“ švitořil zvláště dotěrný, starý, bledý Tatar se širokými kyčlemi, nad nimiž se šosy fraku nescházely. „Račte osvícenosti,“ obrátil se pak k Levinu, všímaje si z úcty k Štěpánu Arkádjeviči i jeho hosta.

Prostřev v okamžiku čerstvý ubrus na okrouhlý, ubrusem už pokrytý stůl pod bronzovým kandelábrem, přistavil sametové židle a postavil se před Štěpánem Arkádjevičem s ubrouskem a s jídelním lístkem v ruku, očekávaje jeho rozkazů.

„Jestliže libo, osvícenosti, zvláštní kabinet, bude hned svoboden; kníže Golicyň lam s damou. Přišly čerstvé ústřice.“

„A, ústřice!“

Štěpán Arkádjevič se zamyslel.

„Neměnit-li plán, Levine?“ otázal se, položiv prst na jídelní lístek. Tvář jeho jevila při tom vážné pochybnosti. „Jen jsou-li ústřice opravdu dobré? Slyšíš!“ „Flensburské, osvícenosti; ostendské nepřišly.“ „Možná, že flensburské, ale jsou-li čerstvé?“ „Včera jsme je obdrželi.“

„Což tedy, abychom počali ústřicemi? Ale pak musíme změnit celý plán. Co myslíš?“

„Mně je všechno stejné. Já bych nejraději šci a kaši, ale zde jich nedostanu.“

„Kaše á la russe, libo-li?“ nabídl ihned Tatar, skláněje se nad Levinem jako chůva nad děckem.

„Ne, bez žertu: co vybereš, bude zajisté dobré. Já jsem se vyjezdil na bruslích a chce se mi jíst. A nemysli si,“ dodal ihned, spozorovav na tváři Oblonského výraz nespokojenosti, že nedovedu ocenit tvůj výběr. Já si také rád dobře pojím.“

„To by ještě scházelo! Af si mluví, kdo chce, co chce, je to přec jen jedna z příjemností života,“ pravil Štěpán Arkádjevič. „Nu, tak nám tedy přines, přítelíčku, ústřic dva, ne, to je málo, tři tucty; polévku se zeleninou...“

„Printanière,“ přerušil ho Tatařín. Ale Štěpán Arkádjevič nechtěl mu patrně učiniti po vůli a nazývat jídla po francouzsku.

„Se zeleninou, rozumíš? Pak turbot s hustou omáčkou, potom ... roastbeef, ale hled, aby byl znamenitý. Potom kapouna, co myslíš? nu, a na konec konzervy.“

Sklepník si vzpomněl, že Štěpán Arkádjevič má ve zvyku nejmenovat jídla dle francouzského lístku, a proto neopakoval nazvání hned za nim, nýbrž ponechal si tu radost, až když Štěpán Arkádjevič byl hotov, a pak opakoval celý oběd dle francouzského lístku: „soupe printanière, turbot, sauce Beaumarchais, poularde á lestragon, mace dome do fruits ..načež jako na pružinách zavřel jeden lístek a rozevřev druhý, cenník vín, podal jej Štěpánu Arkádjeviči.

„Co budeme pít?“

„Já to, co ty chceš, ale ne mnoho; šampaňské,“ prohodil Levin.

„Jak? Napřed? A ostatně máš pravdu. Třebas tedy. Jaké ty rád? S bílou pečeti?“

„Cachet blanc,“ přerušil opět Tatařin.

„Tak tedy přines k ústřicím šampaňské té marky; ostatní uvidíme potom.“

„K službám. A jaké víno ráčíte poroučet?“

„Nui přines. Anebo přines raději klassické chabeli.“

„K službám. Sýr svůj ráčíte poroučet?“

„Ovšem, ovšem, parmezánský. Nebo ty jíš raději jiný?“

„Ne, mně je vše jedno,“ odpovídal Levin, jenž se nemohl zdržeti smíchu.

Tatařin s vlajícími šosy odběhl, a za pět minut na to přiletěl s misou rozevřených ústřic na perleťových lasturách a s lahví mezi prsty.

Štěpán Arkádjevič smačkal naškrobený ubrousek, zastrčil konec jeho za vestu a rozloživ pohodlně ruce, dal se do ústřic.

„Nejsou nejhorší,“ pochvaloval si snímaje stříbrnou vidličkou měkké ústřice s perleťových lastur a polykaje jednu za druhou. „Nejsou zlé,“ opakoval, pohlížeje vlašným, lesklým očima tu na Levina, tu na Tatara.

Levin jedl i ústřice, ač bílý chléb se sýrem mu lépe chutnal. Se zálibou pozoroval Oblonskélio. Ba i sklepník, jenž byl zatím vyňal zátku a nalil perlící víno do tenkých, štíhlých sklenek, pohlížel na Štěpána Arkádjevič s patrně spokojeným úsměvem, upravuje si na krku bílou kravatu. „Co pak ty nejíš rád ústřice?“ otázal se Štěpán Arkádjevič Levina, prázdně svůj pohár. „Ci ti leží něco v hlavě, he?“

Přál si, aby Levin byl vesel. Levin nebyl sice nevesel, ale přece se necítil doma. S tím, co mu leželo na srdci, bylo mu úzko a nepohodlně zde v hostinci mezi zvláštními kabinety, kde obědvali

s dámami, v tom ruchu a hluku. Jej až zaráželo zdejší zařízení s bronzem, zrcadly, plynem a Tatary. Bylo mu úzko, aby nepošpinil to, čím byla přeplněna jeho duše.

„Co? Ach ano, mne skutečně cosi znepokojuje; a mimo to, já již odvykl všemu tomu,“ odpovídal roztržitě Oblonskému. „Nemůžeš si pomyslit jak je mně, venkovanu, vše to podivno, právě tak jako nehty toho pána, s nímž jsem se setkal u tebe.“

„Ano, pozoroval jsem, že tě nehty ubohého Griňéviče velice zajímaly,“ dotvrdil se smíchem Štěpán Arkádjevič.

„Nemohu si pomoci,“ zvolal Levin. „Vmysli se jen v mé položení, a pohled na věc se stanoviska venkovana. My se ve vsi snažíme dáti rukám takovou formu, aby bylo pohodlné jimi pracovali; proto si stříháme nehty a časem si zahrnujeme rukávy. A zde si lidé schválně nechávají nehty růst, dokud se drží, a k rukávům si ve způsobě záponek přivěšují celé misky, aby již pranic nemohli rukama dělat.“

Štěpán Arkádjevič se vesele usmíval.

„Eh, to je jen znamení, že tu není třeba hrubé práce. On pracuje rozumem ...“

„Možná. Ale přec je mi to podivno právě tak, jako je mi podivno nyní to, že, kdežto my venkované se snažíme najít se vždy co nejrychleji, abychom se pak mohli dát zase do své práce, my dva nyní se snažíme co možná déle se nenajít a proto požíváme ústřice..“

„Je to sice pravda,“ přerušil ho Štěpán Arkádjevič. „Ale vždyť cílem vzdělání je vlastně učinit vše příjemným.“

„Ach, je-li to cílem vzdělání, to bych si raději přál být divochem.“

„Však ty jsi divoch. Vy Levini všichni jste divoši.“ Leviti se povzdychl. Vzpomněl si na bratra Nikolaje, svědomí se v něm hnulo, cosi ho zabořilo i zamračil se; ale Oblonský zavedl řeč o takovém předmětu, který ihned zaujal jeho pozornost.

„Nu jak? pojedíš dnes večer k našim, to jest k Ščerbackým?“



otázal se, odstrkuje prázdné, kostrbaté lastury a sahaje po sýru, zasvítit významně očima.

„Ano, zcela jistě pojedu,“ odvětil Levin, „ač se mi zdálo, že mě kněžna zvala ne příliš laskavě.“

„Co tě napadlo? Hlouposti! To je její způsob... Nu, příteličku, přines polévku!... To je její způsob, grande-dame,“ opětoval Štěpán Arkádjevič. „Já přijedu také, ale, musím dříve na zkoušku k hraběnce Bonině. Vidiš, a potom že nejsi divoch? Jak na př. vysvětlili to, žes najednou zmizel z Moskvy? Ščerbačtí slále se mne ptali na tebe, jako bych musil o tobě vědět. A já vím pouze jedno, že děláš vždy to, čeho nikdo nedělá.“

„Tak, tak,“ zabručel Levin zdlouha a rozčileně. „Máš pravdu, jsem divoch, divokost má nezáleží však v tom, že jsem tehdáz ujel, nýbrž v tom, že jsem nyní přijel. A přijel jsem nyní..“

„Ah, jak jsi šťasten!“ přorušil ho Štěpán Arkádjevič, pohlížeje mu přímo do očí.

„Proč?“

„Poznávám, brachu, bujného oře po vypáleném znamení, a mladíka zamilovaného poznávám po očích,“ zadeklamoval Štěpán Arkádjevič. „Před tebou ještě celá budoucnost.“

„Což, ty jsi už dožil?“

„Ne, nedožil; ale ty máš ještě budoucnost a já jen přítomnost, a i tu jen občas.“ „Jak to?“

„Eh, špatně! Ale nechci mluvit o sobě, a mimo to všeho nevyprávíš,“ odvětil Štěpán Arkádjevič. „Nuže, proč jsi tedy přijel do Moskvy?... Hej, vezmi!“ zvolal na sklepníka, ukazuje na talíř.

„Ty's se domyslíl“ odpověděl Levin, nespouštěje svých v hlubině se lesknoucích očí se Štěpána Arkádjeviče.

„Domyslím se, ale nemohu počít o tom hovořit. Už dle toho můžeš soudit, domýšlím se správně nebo nc,“ pravil Štěpán Arkádjevič, s jemným úsměvem pohlížeje na Levina.

„Co mně tedy poradíš?“ tázal se Levin třesoucím se hlasem a

cítě, jak se v jeho tváři chvějí všechny svaly. „Jak ty pohlížíš na tu věc?“

Štěpán Arkádjevič vypil pomalu svou sklenku vína nespouštěje oči s Levina.

„Já?“ odpověděl Štěpán Arkádjevič; „nepřál bych si ničeho více než to, ničeho ! To je to nejlepší, co by mohlo být.“

„Ale nemýlíš se? Rozumíš, o čem mluvíme?“ namítl Levin, vetknuv oči v Oblonského. „Myslíš, že je to možno?“

„Myslím, že ano. Proč by nebylo možno.“

„Ne, řekni mně, opravdu myslíš, že je to možno? Řekni mně, prosím tě, všechno, co si myslíš! Nu, a jestli, jestli že mne čeká odmítnutí?... A já jsem skoro ubezpečen. ...“

„Proč se toho domníváš?“ namítl Štěpán Arkádjevič, usmívaje se jeho rozčilení.

„Zdá se mi tak časem. Vždyť to bude hrozné pro mne i pro ni.“

„Nu, pro dívku na všechen způsob hrozného tu nemůže být nic. Každá dívka je hrda, učiní-li se jí nabídka.“

„Ano, každá dívka, jen ne ona.“

Štěpán Arkádjevič se opět usmál. On dávno už znal tento náhled Levina, věděl, že v jeho očích všechny dívky na světě se dělí ve dva druhy: jeden druh tvoří všechny dívky celého světa kromě ní; tyto dívky mají všeliké lidské slabosti a jsou vůbec obyčejné dívky. Druhý druh — to je jediná ona, nemá nijakých slabostí a stojí vůbec výše všeho lidského. „Ne, ne, ne, vezmi omáčku,“ zvolal, zadržuje ruku Levina, jenž odstrkoval od sebe nádobu s omáčkou.

Levin si poslušně nabral omáčky, ale nedal Štěpánu Arkádjeviči jíst.

„Ne, počkej, počkej,“ namítal Oblonskému. „Nesmíš zapomenout, že pro mne je to otázkou života a smrti. Nemluvil jsem o tom nikdy a s nikým. A s nikým bych nemohl o tom mluvit tak jako s tebou. Ty víš, že my dva jsme si ve všem cizí:“

máme různé vkusy, náhledy, vše. Ale já vím, že mne máš rád a že mi rozumíš, a proto i já tě mám velice rád. Ale, pro Boha, bud docela upřímný.“

„Já ti povídám, co si myslím,“ řekl Štěpán Arkádjevič s obvyklým úsměvem. „Avšak já ti řeknu ještě více: má žena je nejpodivuhodnější ženština.“ Štěpán Arkádjevič si vzdychnul, neboť si vzpomněl na svůj poměr k ženě, a pomlčev s minutku, pokračoval: „Ona má dar, vidět ti do budoucna. Dovede prohlédnouti člověka skrz naskrz; však i toho je málo: ona ví, co se stane, zvláště co se týče svateb. Na příklad, ona předpověděla, že Šachovská se vdá za Brentelna. Nikdo tomu nechtěl věřit, a přece měla pravdu. A věříš-li — ona je na tvé straně.“

„Jak tomu mám rozumět?“

„Tak; nejen že tě má sama ráda, ona říká, že Kiti bude dojistu tvou ženou.“

Při těch slovech tvář Levina zazářila náhle tím úsměvem, který hraničí se slzami radosti.

„Ona že to říká!“ vzkřiknul Levin. „Já vždycky říkal, že tvá žena je zlato. Ale dost o tom, dost,“ zvolal, vstávaje s místa.

„Dobře, avšak sedni si.“

Levinu to však nedalo sedět. Prošel dvakrát svými pevnými kroky po malinké komnatce, zamrkal očima, aby nebylo viděti slz a pak teprve usedl zase za stůl.

„Rozuměj mně,“ pravil pak; „to není láska. Byl jsem zamilován, ale nyní to je něco jiného. Nikoli můj cit ale jakási vnější síla mnou ovládla. Ujel jsem tehdy z Moskvy, protože jsem rozsoudil, že lo nemůže být, rozumíš mne? protože by to bylo šleštití, jakého nebývá na světě. Ale celou tu dobu jsem se mučil a nyní vidím, že bez toho není pro mne života. A proto .jest třeba rozhodnutí ..

„Proč jsi tedy odjížděl

„Ach, postoj! Ach, co tu všelijakých myšlének! Co tu otázek! Poslouchej tedy. Vždyť ty si nedovedeš po myslet, co jsi pro mne

učinil těmi slovy, jež jsi mi řekl Jsem tak šťasten, že jsem se stal až protivným; na všechno jsem zapomněl. Dověděl jsem se dnes, že brati Nikolaj... by víš, on je zde... já i na něho zapomněl Mně se zdá, že i on je šťasten. Je to jakýsi druh šílenosti Ale jednoho! se hrozím... Ty jsi ženat, znáš tedy len pocit... Hrozím se toho, že my — lidé obstárlí, mající už svou minulost... ne lásky, ale hříchů... sblížíme se najednou s bytostí čistou, nevinnou; to je mi protivím a proto nemohu se nepokládati za nedůstojného.“

„Nu, ty máš za sebou hříchů nemnoho.“

„Ach, přec jen mám,“ zavrtěl hlavou Levin, „mám, a probíraje se s nechutí knihou života, chvěju se, i proklínám, i trpce si žaluju ... Ano.“

„Což dělat, tak už je svět zařízen,“ řekl Stepán Arkádjevič.

„Jediná útěcha, jako v oné modlitbě, která se mně vždycky tak. Jíbivala: ne pro zásluhy odpust' mně, ale pro milosrdenství své. I ona může jen tak odpustit.“

## XI.

---

Levin dopil svůj pohár, a oba pomlčeli.

„Ještě něco ti chci říci. Ty znáš Vronského?“ otázal se Štěpán Arkádjevič Levina.

„Ne, neznám. Proč se ptáš?“

„Přines druhou,“ obrátil se Štěpán Arkádjevič ke sklepníkovi, jenž doléval víno z láhve a vrtěl se kolem nich, právě když toho bylo nejméně třeba.

„Měl bys znáti Vronského, protože je to jeden ze tvých konkurentů.“

„Co je zač ten Vronský?“ zvolal Levin a tvář jeho změnila dosavadní dětský, nadšený výraz, jež Oblonský se zálibou pozoroval, i stala se náhle zlou a nepříjemnou.

„Vronský je jeden ze synů hraběte Kyrila Ivánoviče Vronského a zároveň jeden z nejvíce vynikajících repräsentantů petrohradské jeunesse dorée. Seznámil jsem se s ním v Tveři, když jsem tam sloužil a on tam přijel k odvodu. Je nad míru bohat, hezký člověk, má význačná spojení, je křídelním pobočníkem a je zároveň milý, příjemný člověk. Ale ještě více než vůbec příjemný člověk: jak jsem ho zde poznal, je i vzdělaný a velmi rozumný. Je to člověk, jenž. dojde daleko.“

Levin se mračil a mlčel.

„Tak tedy, on se zde objevil brzy po tvém odjezdu, a jak se mi zdá, je po uši zamilován do Kiti; nu, a ty pochopíš, že její matka ...“

„Odpusť, ale já nechápu zrovna ničeho,“ prohodil Levin skrze zuby, zamračiv se. Tu si opět vzpomněl na bratra Nikolaje, i napadlo ho, jakým je protivným člověkem, že mohl na něho zapomenout.

„Počkej, počkej trochu,“ zahovořil Štěpán Arkádjevič usmívaje se a dotýkaje se ruky Levina. „Pověděl jsem ti, co vím, ale opakuju, že v té jemné a něžné záležitosti, na kolik možná hádati, zdá se má, že šanse jsou na tvé straně.“ Levin se opřel o lenoch křesla; obličej jeho byl bledý.

„Radil bych ti však, abys tu záležitost ukončil co nejdříve,“ pokračoval Oblonský, dolévaje mu pohár.

„Ne, děkuju, nemohu více pít,“ prohodil Levin, odstrkuje svou sklenku. „Opiju se... Nu, a jak se tobě vede?“ pokračoval Levin, přeje si patrně přenést rozhovor na jiné pole. „Ještě slovíčko: na všechnen způsob ti radím, abys se rozhodl co nejdříve. Dnes však bych ti neradil o tom mluvit,“ pravil Štěpán Arkádjevič. „Zajeť tam zej tra ráno, nabídní formálně ruku, i požehnej ti Bůh..“

„Ty’s se dávno strojil, že přijedeš ke mně na hon. Přijed’ nyní na jaře!“ vedl Levin dále svou.

Litoval nyní už z celé duše, že začal se Štěpánem Arkádjevičem ten rozhovor. Jeho vlastní city byly poskvřněny rozprávkou o konkurenci jakéhosi petrohradského důstojníka, náhledy a radami Štěpána Arkádjeviče.

Na rtech Štěpána Arkádjeviče hrál úsměv. Chápal, co se dalo v duši Levina.

„Seberu se jednou a přijedu,“ chlácholil Levina. „Eh, hrachu, ženská, to je šroub, kolem něhož se všechno otáčí. Vidíš, i mně se daří hanebně, hanebně. A všechno k vůli ženským. Pověz mně upřímně,“ pokračoval, vyňav doutník a drže druhou ruku na poháru, „dej mi radu.“

„V čem pak?“

„Hned uslyšíš. Dejme tomu, ty’s ženat, miluješ svou žeňu, ale ty’s se zapomenul a dal se okouzlit jinou ženštinou.“

„Odpusť, ale já rozhodně nechápu, jak... nechápu právě tak, jak bych mohl nyní, když jsem se najedl, jítí okolo pekařského krámu a ukradnout rohlík.“

Oči Štěpána Arkádjeviče se leskly více než obyčejně.  
„Proč pak ne, rohlík voní někdy tak, že se nezdržíš.“

*Himmlisch ist's, wenn ich bezwungen in eine irdische Begier;  
aber doch wenn's nicht gelungen, hatt ich auch recht hübsch  
Plaisir!“*

Deklamuje tyto veršičky, Štěpán Arkádjevič se usmíval. Levin také se nemohl zdrže ti úsměvu.

„Ano, ale bez žertu,“ pokračoval Oblonský, „představ si, že ženština, milouneké, něžné, milující stvoření, chudobná, samo jediná, obětovala ti všechno. Nyní, když vše už je hotovo, představ si, možno-li ji opustit? Ovšem klid rodinného života vyžaduje rozluky; avšak což je možná, aby jí člověk aspoň nepolitoval, nezaopatřil ji, nezmenšil dle možnosti její hoře?“

„Nu, odpusť, příteli. Ty víš, že v mých očích všechny ženštiny sej dělí na dva druhy... to jest ne lak... ale lépe řečeno: jsou ženštiny a jsou... Neviděl jsem nikdy milých padlých stvoření a neuvidím jich; a co se týče takových, jako tam ta malovaná Francouzka u bufetu s falešnými kadeřemi, ty jsou pro mne obludy a všechny ostatní padlé jsou právě takové.“

„A ta, o níž mluví evangelium?“

„Ach, dej mi pokoj! Kristus by těch slov nikdy neproněsl, kdyby byl předvídal, jak jich budou zneužívali. Pamatujou si z celého evangelia jen tato slova. Ostatně povídám to, co pociťuju, a ne to, co si myslím. Mně se hnusí všechny padlé ženštiny. Ty se štítíš pavouků, a já těch oblud. A vždyť jsi se nezabýval studiiemi pavouků a neznáš tedy jejich způsobů života. A já právě tak.“

„Tobě je lehké mluvit; ty's jako onen Dickensův pán, jenž levou rukou odhazuje na pravé rameno všechny obtížné otázky. Zapíráti fakt není odpověď. Co nyní dělat, to mně pověz, co dělat? Žena stárne a ty jsi pln života. Sotva se ohlédneš a již pozoruješ, že nemůžeš milovati ženu jinošskou láskou, byť bys si jí vážil sebe

více. A tu ti vstoupí náhle do cesty opravdová láska a jsi ztracen, ztracen!“ vysvětloval se zoufalou teskností Štěpán Arkádjevič.

Nyní se Levin usmál.

„Ano, jsi ztracen,“ opětoval Oblonský. „Ale co dělat nyní?“

„Nekrást rohlíky.“

Štěpán Arkádjevič se dal do smíchu.

„O moralisto! Uvaž přece: Jsou dvě ženštiny. Jedna stojí stále na svých právech, a těmi právy jest tvá láska, kterou jí nemůžeš více dát. Druhá ti obětuje všechno a ničeho na tobě za to nežadá. Co budeš dělat; jak se tu zachováš? Vždyť to je strašné drama.“

„Žádáš-li si v té věci mé odpovědi, tedy ti řeknu, že nevěřím, aby tu bylo jaké drama. A to z následující příčiny. Dle mého přesvědčení láska... obě lásky, které, jak se pamatuješ, Plato definuje ve svém Pyrhovi, obě lásky slouží zkušebním kamenem lidí. Někteří lidé rozumějí pouze jedné, druzí druhé lásce. Ti, kteří chápou pouze neplatonickou lásku, mluví bez příčiny o dramatismu. Při takové lásce nemůže býti ničeho dramatického. Děkuju pěkně, že jste mi způsobila příjemnou chvíli, má úcta, to je to celé drama. Však i při platonické lásce není; místa pro drama, protože při takové lásce všechno je jasno a čisto, protože...“

Ale v tom okamžiku si Levin vzpomněl na své hříchy i na vnitřní boj, jež musival v sobě vybojovat, a dodal neočekávaně:

„A ostatně může být, že máš pravdu. Dost možná... Ale já nevím, rozhodně nevím.“

„Víš, brachu,“ ujal se slova Štěpán Arkádjevič, „ty’s člověk velmi dokonalý a v tom vězí i tvé přednosti i vady. Ty’s dokonalý, celý charakter a žádáš, aby se veškeren život skládal ze samých celých zjevů; ale to se nestává. Ty na příklad povrhuješ úřední činností, protože si přeješ, aby činnost každého jednotlivce měla vždy určitý cíl, aby láska a rodinný život tvořily vždy nerozlučný celek; — to však se opět nestává. Veškerá různotvárnost, příjemnost, veškerá krása života skládá se vždy ze stínů a světla.“



Levin si povzdychl a ničeho neodpovídal. Zabýval se svými myšlenkami a Oblonského neposlouchal.

A tu náhle pocítili oba, že, ač jsou přátelé, ač spolu obědvali a pili víno, které je mělo ještě více spřáteliti, myslí přec jen každý výhradně o svém, a jednomu není pranic do druhého. Oblonský zkusil již nejednou podobné rozdvojení místo sblížení po obědě a věděl, co má dělat v takovém případě.

„Účet!“ křiknul a přešel do sousedního salonu, kde se ihned setkal se známým adjutantem a dal se s ním do řeči o herečce a jejím ctiteli. A hned za řeči s adjutantem pocítil úlevu a odpočinek po rozhovoru s Levinem, který ho nutil pokaždé k příliš značnému myšlenkovému i duševnímu napjetí.

Když přišel Tatar s účtem na dvacet šest rublů a několik kopejek a s nadějí na zpropitné, Levin, jenž by se jako venkovan jindy zhrozil přicházející na jeho řad částky, čtrnácti rublů, tentokrát ani si hrubě účtu nevšimnul, zaplatil a odebral se domů, hodlaje převléci se a jeti k Ščerbackým, kde se měl rozhodnou ti jeho osud.



## XII.

---

Kněžně Kiti Ščerbacké bylo osmnáct let. Jezdila teprve první zimu do společnosti. Ve společnosti se setkala s větším úspěchem než obě její starší sestry, ano s větším, než očekávala sama kněžna matka. Nejen že všichni mladí lidé, kteří tancovali na moskevských bálech, byli do Kiti zamilováni, již během první zimy naskytly se jí dvě vážné partie: Levin a hned po jeho odjezdu hrabě Vronský.

Objevení Levina počátkem zimy, jeho časté návštěvy a zjevná láska ke Kiti byly příčinou prvních vážných rozhovorů rodičův o budoucnosti Kiti a spolu sporů mezi knížetem a kněžnou. Kníže byl na straně Levina, tvrdě, že byt si pro Kiti nepřál ničeho lepšího. Kněžna však se vyhýbala — jak dělají všechny ženštiny — vlastní otázce a tvrdila, že Kiti je ještě příliš mladá, že Levin vlastně nijak nedává na jevo, že by měl opravdový úmysl, že Kiti necítí k němu náklonnosti, a jiné podobné námitky. Hlavního však neřekla, to totiž, že očekává pro dceru lepší partii, že jí Levin není sympatický, a že mu vůbec nerozumí. Když pak Levin náhle odjel, kněžna byla ráda a říkala vítězoslavně muži: „Vidíš, já měla pravdu.“ Když se pak objevil Vronský, byla ještě radši, neboť jeho příchod ji dotvrzoval v domněnce, že Kiti musí udělali nejen pěknou, nýbrž skvělou partii.

Pro matku nemohlo být ani porovnání mezi Vronským a Levinem. Matce se při Levinu nelíbily jeho podivné, přísné úsudky, jeho neobratnost ve společnosti, zakládající se, jak se domnívala, na hrdosti, i jeho zdivočilý — podle jejích náhledů — způsob života na vsi, kde se zabýval s dobyt看em a s mužiky. Nelíbilo se jí dále i to, že jsa zamilován do její dcery, jezdil k

nim půldruhého měsíce, jako by čehosi vyčkával, čeho se snažil dopátrati, jako by se bál, neučiní-li příliš velkou čest svou nabídkou, a při tom nechápal, že, přijíždí-li do rodiny, kde je dívka na vdávání, bylo nutno se vyjádřiti. A najednou, nevyjádřiv se, odjel docela. „Ještě dobře, že svým zevnějškem tak málo poutá, a že se Kiti do něho nezamilovala,“ těšila se v myšlenkách.

Za to Vronský vyhovoval všem přáním matčiným. Byl velmi bohat, rozumný, urozený, na cestě ke skvělé vojenské a dvorní kariéře, a při tom okouzující člověk. Nebylo možno, přát si čeho lepšího.

Na bálech se Vronský zjevně kořil Kiti, tancoval s ní, přijížděl do rodiny, nebylo tedy možno pochybovat o jeho opravdových úmyslech. Ale přes to se kněžna po celou zimu nacházela ve strašném rozčilení a stálém obávání.

Kněžna máť se vdala před třiceti lety přičiněním své tety. Ženich, o němž se věděly už napřed všechny podrobnosti, přijel, spatřil nevěstu a i sebe ukázal. Teta snacha se vyptala, jaký kdo na koho učinil dojem a sdělila výsledek svých poptávek oběma stranám. Bojem byl dobrý. Potom v určený k tomu den byla rodičům učiněna očekávaná již nabídka a jimi ovšem přijata. Vše to šlo velmi prostě a lehce. Aspoň kněžně se tak zdálo. Ale při svých dcerách se přesvědčila, jak nelehká a neprostá je ta věc, jež zdá se tak obyčejnou, jak obtížno je vdávat dcery. Co strachu zakusila kněžna, co tu myšlenek proletělo její hlavou, co peněz utraceno, kolik sporů bylo s mužem při vdávání starších dvou dcer, Darje a Natalije. Nyní, když třetí dcera počala jezdit do společnosti, opětovaly se tytéž strachy, tytéž pochybnosti, a s mužem ještě nepříjemnější spory, než při vdávání starších. Starý kníže, jako všichni otcové, byl nad míru nedůtkliv ve věcech cti ; a čistoty svých dcer; byl až nerozumně nedůvěřiv k dcerám a zvláště ke Kiti, jež byla jeho miláčkem, a proto každou chvíli vytýkal kněžně, že kompromittuje dceru. Kněžna zvykla takovým scénám již při starších dcerách, ale nyní spozorovala, že nedůtklivost

otcova má více důvodnosti. Vidělaf, že ve způsobech společnosti se v poslední době mnoho změnilo a že následkem toho povinnosti mateřské se staly ještě obtížnějšími. Kněžna věděla, že Kitiny vrstevnice se sjednocovaly v jakýchsi spolcích, chodily do jakýchsi přednášek, svobodně si vedly s mužskými, jezdily samy po ulicích, mnohé z nich nedělaly reveransů, a hlavní věc, byly všechny přesvědčeny, že voliti muže jest věc jejich a ne rodičů. „Teď už nev dávají tak jako druhy,“ uvažovaly a říkaly mezi sebou ony mladé dívky i mnozí obstarlí lidé. Ale jak nyní vdávají dcery, toho se kněžna nikde nemohla dověděti. Způsob francouzský, že rodiče mají rozhodnouti o osudu svých dětí, byl zneužíván a odsuzován. Způsob anglický, dávající dívce úplnou svobodu, také nebyl uznán a kromě toho byl v ruské společnosti nemožný. Starý ruský obyčej sva- tovstva, při němž se svatby uzavíraly prostřednictvím najatých námluvčích, pokládal se za protivný a vysmívali se mu všichni, i sama kněžna. Jak se však mají dcery vydávati za muž, toho nikdo nevěděl. Všichni, s kým se kněžna dala o tom do řeči, tvrdili jí jedno: „Ach bože, za našich časů musíme už ony starobylosti nechá ti na pokoji. Vdávají se mladí lidé a ne jich rodiče; proto musí se jim ponechati na vůli, aby si své věci zařizovali, jak sami si přejí.“ Ale lehko tak bylo mluvití těm, kdo neměli dcer. Kněžna soudila správně, že ve styku s mladými mužskými její dcera se mohla zamilovati, a sice mohla se zamilovati do takového mužského, který se nebude chtít ženit, aneb do takového, jenž se jí nehodí za muže. A proto, jakkbli vysvětlovali kněžně, že za. našich časů děti samy musejí rozhodnouti o svém osudu, nemohla tomu věřiti, právě tak, jako by nemohla uvěřiti, že by někdy nejlepší hračkou pro pětileté děti mohly býti nabitě bambitky. A následkem všeho toho dělala Kiti kněžně daleko více starostí než starší dvě dcery.

Nyní se obávala, aby Vronský nepřestal na pouhém dvoření její dceři. Kněžna pozorovala, že Kiti je už do něho zamilována, ale těšila se tím, že je čestný člověk a proto že toho neučiní. Ale

zároveň si netajila, jak za nynějšího svobodného obcování je lehkou záležitostí dívat se na hlavu a jak mužští věci tu vůbec berou na lehkou váhu. Minulý týden Kiti sdělila svůj rozhovor s Vronským během mazurky. Rozhovor ten z části utěšil kněžnu; ale úplně klidnou by ti nemohla. Vronský řekl Kiti, že oni, oba bratři, tak přivykli ve všem se podřizovati matce, že se nikdy nerozhodnou pro nějaké vážné předsevzetí, dokud se neporadili s matkou. „I nyní očekávám matčina příjezdu z Petrohradu jako zvláštního štěstí,“ pravil mimo jiné.

Kiti sdělovala to matce, nekladouc nijaké váhy na ona slova. Ale kněžna porozuměla tomu jinak. Věděla, že starou hraběnku očekávají v Moskvě každého dne; věděla, že hraběnka volba synova nebude proti mysli, a zdálo se jí proto podivným, že syn ze strachu, aby neurazil matku, odkládá formální nabídnutí ruky. Ale sama tak si přála onoho sňatku, a zejména tak by se byla ráda zbavila starostí, že chtějí nechtějí uvěřila kombinacím. Jakkoli v tu dobu rmoutilo kněžnu neštěstí její nejstarší dcery Dolli, jež se chystala opustiti muže, nicméně starosti o budoucím štěstí nejmladší dcery, jejíž osud právě se má rozhodnouti, pohlcovaly všechny její city. Dnešního dne s objevením Levina k ostatním starostem přibyla ještě nová. Znepokojovalo ji, že by snad dcera, které — jak se jí zdálo — Levin jednu dobu nebyl lhostejným, mohla, z nemístné čestnosti odmítnouti Vronského, a vůbec se bála, aby příjezd Levina nebyl na překážku a nezdržel nějakým způsobem věc blížící se k rozuzlení.

„Co tu dělá? Dávno-li už přijel?“ ptala se kněžna na Levina, když se vrátila s Kiti domů ze Zoologického sadu.

„Dnes, mamá.“

„Já jen to chci říci..počala opět kněžna a dle vážně oživené její tváře Kiti se domyslila, o čem bude řeč.

„Mamá,“ přerušila ji, zapýřivši se a bystře se k ní obracejíc, „prosím vás, prosím vás, nemluvte ničeho o tom. Já vím, já všechno vím.“

Přálat si téhož, čeho si přála i matka, ale důvody matčiny ji urážely.

„Já ti chtěla jen říci, že když jsi poskytla naději jednomu

„Mamá, holoubku, pro boha, nemluvte. Tak straším je o tom mluvit.“

„Nu, přestanu,“ řekla kněžna, spozorovavši slzy na očích dceřiných; „jen slovíčko ještě, dušinko. Ty’s mně slíbila, že nebudeš míti přede mnou nijakých tajemství. Nebudeš?“

„Nikdy, mamá, nijakých,“ odvětila Kiti, a celá červená pohlédla matce přímo do očí. „Ale nyní nemám, co bych pověděla. Já... já... kdybych i chtěla, nevím, co bych mohla říci a kterak... já nevím ...“

„Ne, s takovým pohledem nemůže mluvit nepravdu,“ pomyslila si kněžna, usmívajíc se její úzkosti i štěstí. Jí se zdálo „směšným to, jak ohromným a významným si ubohá Kiti představuje vše, co se děje nyní v její duši.





### XIII.

---

Kiti bylo po obědě až do příjezdu hostů na večer tak, jak bývá mladému vojáku před bitvou. Srdce její silně bilo a myšlenky nemohly se na ničem ustanovit.

Předvídala, že dnešní večer, kdy se oni oba poprvé setkají, bude rozhodujícím pro její osud. Co chvíli představovala si je, tu každého zvlášť, tu oba společně. Když se zamyslela o minulosti, tu se s rozkoší a něžností pozastavovala na vzpomínkách o svém poměru k Levinu. Vzpomínky z dětských let a upamatování na přátelství Levina s jejím nebožtíkem bratrem dodávaly zvláštního poetického lesku jejímu poměru k němu. Jeho láska, o níž byla přesvědčena, lichotila jí a působila jí radost. A proto s klidným srdcem vzpomínala na Levina. Ke vzpomínce na Vronského mísilo se cosi nepohodlného, ačkoliv on byl člověk rozhodně vyššího světa a ve svém chování zůstával vždy zcela klidným. Zdálo se jí, jako by se ozýval kdesi falešný tou — ne s jeho strany, bylť nad míru prost a milý, — nýbrž v ní samé, kdežto v přítomnosti Levina, se cítila vždy úplně svobodnou a nebylo jí nic nejasného. Za to, když si představovala budoucnost ve společnosti s Vronským, otvírala se před ní skvělá, šťastná perspektiva; s Levinem naopak zdála se jí budoucnost mlhavou.

Když přišla nahoru do své komnaty převléknout se na večer a pohlédla do zrcadla, spozorovala s radostí, že je dnes v dobré míře a vládne úplně všemi svými přednostmi i silami; — a jí toho bylo třeba k nastávajícímu večeru: cítila v sobě vnější klid a volnou grácii pohybů.

O půl osmé, sotva že přišla do salonu, oznamoval lokaj: „Konstantin Dmitrič Levin.“ Kněžna byla ještě ve své komnatě

a kníže také ještě nepřišel. „Já to předvíдалa,“ pomyslíla si Kiti a všecika krev jí vproudila k srdci. Pohlédla do zrcadla a ulekla se své bledosti.

Nyní byla již přesvědčena, že Levin přijel proto tak záhy, aby jí zastal samotnu a učinil jí nabídku. A tu se jí celá ta věc objevila poprvé se zcela jiné, nové strany. Tu teprve pochopila, že otázka, o kterou běží, týče se ne pouze jí samé — s kým totiž bude šťastna a koho miluje — ale že v příštím okamžiku bude nucena způsobiti hoře člověku, jehož mluije. Raní ho strašně, a proč? Za to, že je milý, dobrý, má jí rád, je do ní zamilován. Avšak jinak nelze; tak to má být, tak to musí být.

„Můj Bože, což mu to musím říci já sama?“ uvažovala dále. „Řeknu-li mu opravdu, že ho neiniluju? Vždyť to nebude pravda. Ale co mu říci? Heknu, že miluju jiného? Ale to je nemožno. Odejdu, já odejdu.“

Blížila se již ke dveřím, když zaslechla jeho kroky. „Ne! to by nebylo Čestné. Čeho se bát? Špatného jsem nic neučinila. Co se stane, to se stane! Budu mluvili pravdu. Vždyť s ním mluvit nemůžeme přivésti do rozpaků. Tu je,“ řekla si spatřivši celou jeho silnou, nesmělou postavu s lesknoucíma se, upřenýma na ni očima. Pohlédla mu přímo do tváře, jakoby ho prosila za slitování, a podala mu ruku.

„Přišel jsem, tuším, nečas, příliš záhy,“ promluvil Levin, ohlédaje prázdny salon. Když se přesvědčil, že jeho tušení se splnilo a nikdo mu nebude překážet, aby pověděl vše, co má na srdci, jeho tvář pokryla se mrakem.

„Nikoli,“ odvětila Kiti a přisedla ke stolku.

„Já jsem si právě přál, abych vás zastal samotnou,“ počal Levin, nesednuv, a nehledě na Kiti, aby nepozbyl smělosti.

„Mamá ihned přijde. Ona se včera velice unavila. Včera...“

Kiti mluvila, ani neznamenajíc, co povídají její rty, a nespouštěla při tom s Levina svého prosebného, lichotivého pohledu.

On na ni vzhlednul; Kiti se začervenala a umkla.

„Já vám řekl, že nevím, na jak dlouho jsem přijel... že to závisí od vás ..

Ona skláněla hlavu níž a níže, nevědouc, co odpoví na blížící se osudnou otázku.

„Že to závisí od vás,“ opětoval Levin. „Já vám chtěl říci... já jsem chtěl říci... Já jsem přijel k vůli tomu... že... býti mou ženou!“ vypravil na konec ze sebe, nevěda sám, co mluví. Ale když zpozoroval, že nejstrašnější slovo už je venku, ustal a pohlédl na Kiti. Ona těžce dýchala, nehledíc na něho. Cit nevýslovné radosti a štěstí plnil její duši. Ivi ti se nikterak nenadála, že jeho vyznání lásky způsobí na ni tak silný dojem. Ale cit ten potrvál pouze jediný okamžik. Vzpomněla si na Vrenského, pozdvihla k Leviuu své jasné, pravdivé oči a spatřivši jeho zoufalou tvář, odvětila chvatně:

„Nemůže to být... odpustte mi.“

Jak blízka byla mu minutu před tím, jak důležitá byla pro jeho život! A jak se mu nyní stala cizí a vzdálenou!

„Jinace to býti nemohlo,“ řekl Levin, nepatře na ni. Uklonil se a chtěl odejít.



## XIV.

---

Ale v tu chvíli vstoupila do salonu kněžna. Když uviděla, že jsou spolu sami, a zpozorovala jejich změněné tváře, zmocnil se jí úžas. Levin se jí poklonil, neřekl však ani slova. K i ti mlčela, hojíc se zdvihnouti oči. „Chvála Bohu, odřekla mu,“ pomyslila si kněžna a její ústa se složila v obvyklý úsměv, připravený k uvítání všech hostů na čtvrtek večer. Spokojeně si sedla a počala se vyptávat Levina na jeho život na vesnici. On si také sedl, stroje se nepozorovaně odjeti, až se sejde více hostů.

Za pět minut přišla přítelkyně Kiti, hraběnka Nordstonová, jež se vdala minulé zimy.

Byla to suchá, žlutá, chorobná a nervosní ženština s černýma, lesknoucíma se očima. Měla ráda Kiti, a náklonnost k ní, jako vůbec náklonnost všech vdaných dam k dívkám, projevovala se v přání, vdáti Kiti za takového člověka, jenž by odpovídal jejímu ideálu štěstí; přála si provdati ji za Vronského. Levin, s nímž se počátkem zimy často u nich setkávala, byl jí vždy protivěn. Při setkání s ním bylo stále její zálibou, tropiti si z něho žerty,

„Mnu působí potěšení, když pohlíží na mne s výše své vznešenosti; buď přeruší svůj moudrý rozhovor se mnou, protože jsem příliš hloupá, anebo se snaží býti mně pochopitelným, sestupuje s výše ke mně. Mně se líbí jeho sestupování. Mně působí nevýslovnou radost vědomí, že mne nemůže cítit,“ vyjadřovala se o něm.

Hraběnka měla pravdu, neboť Levin ji skutečně nemohl cítit a opovrhoval jí pro to, čím se ona vynášela a co stavěla na odív — pro její podrážděnost, její rafinované opovržení a lhostejnost ke všemu hrubému a ke všemu, co páchne životní pravdou.

Mezi hraběnkou Nordstonovou a Levinem ustálil se onen poměr, jenž není ostatně vzácností ve vyšší společnosti, že dva lidé, chovající se k sobě na pohled přátelsky, opovrhují jeden druhým v takové míře, že ani nedovedou vážně spolu jednat, ba nemohou ani jeden druhého urazit.

Hraběnka Nordstonová napadla ihned na Levina.

„A, Konstantin Dmitrijevič! Přijel jste se opět podívat na náš spustlý Babylon,“ oslovila ho, podávajíc mu svou drobnou, žlutou ruku a připomínajíc si, že on při jakési příležitosti počátkem zimy nazval Moskvu Babylonom. „Nu jak, polepšil se Babylon anebo vy jste se zkazil?“ prohodila dále, ohlédajíc se s úsměškem na Kiti.

„Mně lichotí, paní hraběnko, že si tak dobře pamatujete má slova,“ odvětil Levin, jenž se byl zatím vzpamatoval a hned se dle starého zvyku chopil žertovně jizlivého tónu při rozhovoru s hraběnkou. „Má slova působí na vás patrně velmi silně.“

„Ale toť se ví! Já si všechno zapisuju. Nu co, Kiti, tys jezdila opět na bruslích?“

A s těmito slovy se dala do řeči s Kiti. Jakkoli si Levin byl vědom, že se nehodí odejiti už nyní, přece se rozhodl dopustit se raději oné nedelikátnosti, než aby zůstal po celý večer a musil viděti Kiti, jež zřídka na něho vzhlédla a patrně se bála setkat se s jeho pohledem. Chtěl tedy vstát, ale kněžna zpozorovala již, že je zamlklý, a obrátila se sama k němu.

„Zdržíte se dlouho v Moskvě? Vždyť vy se zaměstnáváte nyní, nemyslím-li se, mírovým zemstvem a proto vám není lze na dlouho se vzdalovati?“

„Nikoli, paní kněžno, já se zemstvem už nezaměstnávám,“ odpověděl Levin. „Přijel jsem do Moskvy na několik dní.“

„Co pak se to s ním děje,“ pomyslila si hraběnka Nordstonová, prohlížejíc si jeho přísnou, vážnou tvář. „Nějak se dnes nemůže vpraviti do svého rozumování. Nu, však já mu pomohu. Mně je tak příjenmo, dělat si z něho blázna před Kiti a udělám si.“

„Konstantine Dmitriči,“ obrátila se k němu, „vysvětlíte mně, prosím vás, co to znamená — vždyť vy víte všechno: U nás v Kalužské vesnici všichni muži a všechny báby propili všechno, co měli, a nyní nám nic neplatí. Co to asi znamená? Vy vždycky tak chválíte mužiky.“

Tu vešla do komnaty opět jakási dáma a Levin vstal.

„Odpusťte, paní hraběnko — ale já opravdu nic podobného nevím a proto vám nemohu pranic vysvětlit,“ odmítl Levin útok hraběčnin a ohlédl se na důstojníka, jenž vešel hned za dámou.

„To musí býti Vronský,“ pomyslnil si Levin a clděje nabyti jistoty, pohlédl na Kiti. Tato již uspěla vzhlédnout na Vronského a nyní se ohlédl na Levina. Dle jejích očí, jež se mimovolky zaleskly, Levin poznal, že toho člověka miluje, poznal to tak jistě, jako kdyby mu to pověděla slovy. Co však to může býti za člověka?

Nyní, ať už to bylo dobře nebo špatně, Levin nemohl se vzdálit; cítil potřebu přesvědčiti se, co to bylo za člověka, jehož si ona zamilovalijsou lidé, kteří, setkají-li se se svým šťastnějším soupeřem — soupeřem v čemkoli, ne pouze v lásce — jsou s to, upřítí všechny jeho dobré vlastnosti a viděti v něm pouze vady. A naopak jsou lidé, kteří si především přejí odhalí ti ve šťastném soupeři ty jeho vlastnosti, kterými nad nimi zvítězil, a hledají v něm proto pouze přednosti, ač srdce jejich se při tom svírá bolestí. Levin náležel k takovým lidem. Jeho nestálo mnoho práce, aby ve Vronském odhalil to pěkné, čím k sobě poutal. Bilof mu přímo do očí. Vronský byl nevysoký, pevně složený brunet s hezkým, dobrodušným, neobyčejně klidným a pevným lícem. V jeho tváři i v jeho postavě, počínaje krátce ostříženými černými vlasy a hladce oholenou bradou, až do široké, zcela nové uniformy, vše bylo prosto a spolu půvabno. Vyhnuv se přicházející dámě, Vronský se přiblížil ke kněžně a pak se obrátil ke Kiti.

V tu chvíli, kdy se k ní blížil, jeho hezké oči vzplanuly zvláštním, něžným leskem a skláněje se nad ní uctivě a opatrně

s blaženým, sotva patrným, skromně vítězným úsměvem (tak se Levinu zdálo), podal jí svou nevelkou, ale širokou ruku.

Když se pozdravil se všemi přítomnými a ke každému prohodil několik slov, usedl, nepohlédnuv ani jednou na Levina, jenž s něho nespouštěl oči.

„Dovolte mně, vás seznámit,“ ujala se slova kněžna, ukazujíc na Levina; „Konstantin Dmitrijevič Levin. Hrabě Alexěj Kyrillovič Vronský.“

Vronský vstal, a hledě Levinu přátelsky do očí, stiskl mu ruku.

„Nemýlím-li se, měl jsem tuto zimu spolu s vámi obědvat,“ pravil Vronský, usmívaje se svým prostým, přirozeným úsměvem; „vy jste však neočekávaně odjel do vsi.“

„Konstantin Dmitrič povrhu je a nenávidí město i nás měšťáky,“ vmísila se do řeči hraběnka Nordstonová.

„Má slova musí na vás velmi silně působiti, že si je tak dobře pamatujete,“ odsekl Levin; ale tu si vzpomněl, že to již jednou řekl, a začervenal se.

Vronský pohlédl na Levina i na hraběnku Nordstonovou a usmál se.

„Vy se zdržujete stále na venku?“ optal se pak Levina. „Mně se zdá, že v zimě tam musí by ti nudno?“

„Není, je-li jaké zaměstnání; a i samotnému není nudno,“ odpovídal suše Levin.

„Já také miluju venkov,“ prohodil Vronský, pozoruje, ale tváře se, jakoby nepozoroval podrážděný tou Levina.

„Já však mám za to, hrabe, že byste se neodhodlal žiti stále na vsi,“ namítla hraběnka Nordstonová.

„Nevím, nezkusil jsem toho na delší dobu. Mne ovládl kdysi zvláštní pocit,“ počal vypravovati hrabě. — „Nikdy se mně tak nezastesklo po vesnici, po ruské vesnici s láptěmi a s mužíky, jako když jsem celou zimu trávil s matkou v Nizze. Nizza sama sebou je nudná, jak víte. Však i Neapol a Sorrento jsou příjemný pouze na



krátkou dobu. A právě tam se nejvíce stýská po Rusi, a zvláště po ruské vesnici. Právě jako by ...“

Vronský mluvil obraceje se ke Kiti i k Levinu a přenášeje s jednoho na druhého svůj klidný a přátelský pohled, i mluvil patrně, co mu přicházelo okamžitě na jazyk.

Spozorovav, že hraběnka Nordstonová chce něco říci, zamlčel se, nedomluviv, o čem začal, a poslouchal pozorně ji.

Rozprávka neumlkla ani na minutu, tak že stará kněžna, která měla v zasobě pro případ nedoslatku temat dva těžké kusy, klassické a reální vzdělání a všeobecnou vojenskou povinnost, nepotřebovala mobilisovati svou artillerii, a hraběnka Nordstonová neměla kdy dráždit Levina.

Levin se pokoušel vmísiti se do řeči, ale nemohl; každou minutu si opakoval: „ted abys šel,“ ale neodcházel, jako by čehosi vyčkával.

Řeč přešla na kroužící se stoly a duchy, a hraběnka Nordstonová, klerá věřila ve spiritismus, počala výprava- váti divý a zázraky, jež prý sama viděla.

„Paní hraběnko, vezměte mne s sebou, prosím vás, vezměte mne, až pojedete zase k nim. Já jsem neviděl nikdy nic neobyčejného, ač stále po tom pátrám,“ pravil Vronský, usmívaje se.

„Dobře, příští sobotu,“ zvolala hraběnka Nordstonová. „A což vy, Konstantine Dmitriči, věříte?“ otázala se Levina.

„Proč se mne ptáte? Vždyť vy víte, co odpovím.“ „Ale já si přeju slyšet vaše mínění.“

„Mé mínění je to,“ odpověděl Levin, „že ony kroužící se stoly dokazují, že tak zvané vzdělané kruhy nestojí výše než mužici. Mužici věří v uhranutí, v udělání, ucarování, a my

„A copak vy nevěříte?“

„Nemohu věřit, paní hraběnko.“

„A jestliže jsem to sama viděla?“

„Báby na vsi také povídají, jak na vlastní oči viděly skřítka.“

„Vy tedy se domníváte, že mluvím nepravdu?“

A hraběnka se vesele rozesmála.

„Ach ne, Mášo; Konstantin Dmitrič tvrdí, že on nemůže tomu uvěřit,“ vložila se do sporu Kiti, červenajíc se za Levina. Levin ji pochopil, což ho ještě více podráždilo, tak že se chystal odpovéděti, ale Vronský se svým přirozeným veselým úsměvem se honem ujal rozhovoru, který by se byl málem stal nepřijemným.

„Vy tedy ani možnost nepřipouštíte?“ obrátil se s otázkou k Levinu. „Ale proč pak? Vždyť elektrické síly také neznáme a přece připouštíme, že jest; proč by nemohla býti nějaká jiná, nám doposud nepovědomá síla, která...“

„Když byl objeven elektrismus,“ přerušil ho náhle Levin, „byl objeven pouze výjev, ale nevědělo se, odkud se vzal, co je jeho příčinou, i minula celá století, než lidé pomyslili, k čemu by se nové síly dalo užiti. Spiritisté vsak; počali tím, že stoly se daly do tance a duchové k nim počali přicházet a pak teprve začali vykládat, že tu vězí nová, nepovědomá síla.“

Vronský poslouchal pozorné Levina, jako vůbec vždy poslouchal, když druhý mluvil. Slova Levinova ho patrně zajímala.

„Je pravda; avšak spiritisté říkají: My dosud nevíme, jaká tu síla působí, ale síla tu jest a působí při takých a takých okolnostech. Nauka pak ať objeví, v čem ona síla záleží. Ne, já nenahlížím, proč by tu nemohla být nová síla, když ..“

„Inu proto,“ přerušil ho opět Levin, „že při elektrismu pokaždé, jakmile potřete smolu srstí, objeví se určitý výjev, zde však ne pokaždé; následovně nemůže to být síla přírodní.“

Vronský, jenž se patrně domyslí, že debata přijímá ráz pro salon příliš vážný, nenamítal už ničeho a chtěje zrnění ti předmět rozhovoru, vesele se usmál a obrátil se k dámám.

„Chcete, paní hraběnko, učiníme ihned pokus,“ navrhl Vronský. Ale Levinu se chtělo dopovéděti, co si myslel.

„Já si myslím,“ pokračoval, „že pokus spiritistů, aby své zázraky vysvětlili nějakou novou silou, se nepodaří. Vždyť mluví přímo o síle duševní, a přece jí chtějí podrobiti hmotným experimentům.“

V saloně očekávali všichni, kdy přestane, a on to spozoroval.

„A já si zas myslím, že vy budete výborné medium,“ prohodila hraběnka Nordstonová. „Vy býváte časem jako u vytržení.“

Levin otevřel ústa, chtěl cosi namítnout, ale začervenel se a neřekl ničeho.

„Pojďme hned, kněžno, zkusíme to se stolkem,“ žebronil Vronský. „Paní kněžno, vy dovolíte?“

S těmi slovy Vronský vstal a ohlížel se po stolku.

Kiti vstala a šla pro stolec. Obcházejíc Levina, setkala se s ním očima. Bylo jí ho líto z té duše, to tím více, že ho litovala v neštěstí, jehož byla sama příčinou. „Můžete-li odpustit, odpustte mi,“ prosil její pohled; „já jsem tak šťastna!“

„Nenávidím celý svět, i vás, i sebe,“ odpovídal jí jeho pohled. Levin se chopil klobouku. Ale nebylo mu patrně souzeno odejiti. Právě se chystali zasednouti ke stolku a Levin chtěl odejít, když vstoupil do komnaty starý kníže a pozdraviv dámy, obrátil se k Levinu.

„A!“ zvolal radostně. „Dávno už zde? Já ani nevěděl, že jsi zde. Těší mne, že vás vidím.“

Starý kníže Levinu někdy tykal, někdy vykal. Objal ho a rozprávěje s ním, nepozoroval Vronského, jenž vstal a klidně očekával, až se kníže obrátí k němu.

Kiti chápala, jak musí být Levinu bolestná laskavost otce po tom, co se mezi nimi sběhlo. Neušlo jí také, jak chladně odpověděl konečně otec na poklonu Vronského, i jak Vronský s přátelským podívením pohleděl na jejího otce, snaže se pochopi ti, ale nechápaje, proč a zač mohl být zaujat proti němu. A Kiti se zarděla.

„Kníže, propusťte nám Konstantina Dmitriče,“ prosila hraběnka Nordstonová. „My chceme učinit pokus.“

„Jaký pokus? Stolem vrtět? Nu, račte odpustit, dámy a pánové, ale dle mého náhledu v prstýnek hrát je zajímavější,“ zvolal starý kníže, hledě na Vronského, neboť hádal, že to byl jeho nápad. „Hra v prstýnek má aspoň trochu smyslu.“

Vronský se zadíval s podivním na knížete svými pevnými zraky a s jedva patrným úsměvem se obrátil k hraběnce Nordstonové, s níž se rozhovořil o nejbližším velkém plese příští nedeli.

„Doufám, že i vy přijdete?“ obrátil se mezi řečí ke Kiti.

Jakmile se starý kníže odvrátil, Levin nepozorovaná vyšel a poslední dojem, jež si odnesl z onoho večera, byla zardělá, šťastná tvář Kiti, odpovídající Vronskému na jeho dotaz po bále.

## XV.

---

Když se společnost rozešla, Kiti pověděla matce o svém rozhovoru s Levinem. Přese všechnu lítost, kterou pociťovala k Levinu, těšila se myšlenkou, že jí byla už nabídnuta ruka. Sama nikterak nepochybovala, že jednala, jak se slušelo. Ale v posteli dlouho nemohla usnout. Jeden dojem stále ji pronásledoval. Byl to výraz tváře Levina se svraštěným obočím a dobrýma očima, teskně zírajícíma z pod obočí. Tak stál, poslouchaje hovor otcův a dívaje se tu na ni, tu na Vronského. I bylo jí ho tak líto, že až slzy jí vstoupily do očí. Ale hned si zase vzpomněla, kdo jí nahradí Levina. Představila si tu mužnou, pevnou tvář, vznešený klid a z celé jeho postavy zářící dobrotu ke všem. Vzpomněla si, jak miluje ten, koho ona milovala, v její duši se opět. rozhostila tichá radost a s blahým úsměvem ulehla na podušku. „Škoda, škoda, ale což dělat; já tím nejsem vinna,“ tvrdila si po kolikáté. Ale vnitřní hlas mluvil k ní jinak. Jí nebylo ani jasno, litovala-li toho, že zavedla Levina, aneb toho, že ho odmítla. Tolik však cítila, že její štěstí jest, „otráveno pochybnostmi. „Pane, smiluj se nade mnou. Pane, Smiluj se nade mnou,“ opakovala v duchu, pokud neusnula.

V tutéž dobu v přízemí, v malinkém kabinetě knížete, odehrála se jedna z oněch scén, jež se v poslední dobu často přiházivaly mezi rodiči k vůli miláčkovi dceři.

„Co? Právě to!“ křičel kníže házeje rukama a hned zase zapínaje svůj veverčí župan. „To, že nemáte v sobě hrdosti, důstojnosti, že hanobíte, hubíte dceru tím podlým, hlupáckým namlouváním!“

„Ale měj, pro boha, rozum, kníže, co pak jsem vlastně udělala?“ hájila se kněžna skoro se slzami na řasách.

Když jí Kiti sdělila výsledek svého rozhovoru s Levinem, přišla celá šťastná a blažená ke knížeti, aby se s ním dle starého zvyku rozloučila na noc; i ačkoli mu nechtěla říci o návrhu Levina a odmítnutí Kiti, přece se zmínila jako mimochodem, že, jak se jí zdá, věc s Vronským je skoro rozhodnuta, a že se rozřeší úplně, jakmile přijede do Moskvy jeho matka. Právě po těch slovech se kníže náhle rozhorlil a počal vykřikovati neslušná slova.

„Co jste udělala? Račte dát pozor: předně, vy vábíte ženicha. Celá Moskva bude o tom povídat, a právem. Dáváte-li večery, tedy zvete všechny a ne jen vyvolené želníšky, zvete všechny ty fuťky (tak přezýval moskevskou mládež), pozvete pianistu i nechat tancují, ale ne tak jako dnes, — ženíšky a strojit námluvy. Dívat se na to je mi hnusno, hnusno, a vy jste dosáhla svého, holce jste spletla hlavu. Levin je člověk tisíckrát lepší. A ten, to je petrohradský hejsek; je tam vyrábějí mašinou; všichni jsou na jedno kopyto, a všichni nestojí za nic. A třebaš byl princem krve, má dcera se nikoho nepotřebuje doprošovat.“ „Ale co jsem tedy učinila?“ „Právě to..zvolal hněvivě kníže.

„Eh, já vím; kdybych se řídila tebou,“ vpadla do řeči kněžna, „nikdy bychom dceru nevdali. Jestliže tak, to pojedme raději na ves.“ „I s pánem bohem.“

„Ale počkej. Což pak já koho vábím? Dokonce nikoho nevábím. Mladý člověk, a to člověk velice slušný, se zamiloval, a ona zdá se ...“

„Nu ano, vám se zdá! A což jestliže se ona zamiluje do opravdy, on však má zrovna tak v úmyslu se ženit jako já?... Och! dívat se na to nemohu!... „Ach spiritismus; ach Nizza; ach na plesu...“ — Kníže domnívaje se, že napodobí kněžnu, přisedal za každým slovem

„Ale což, až Kátěнку učiníme nešťastnou, co, jestliže si pak opravdu vezme něco do hlavy..

„Proč pak se toho domýšlíš?“

„Nedomýšlím se, ale vím; na to máme oči my, ale ne báby.

Vidím člověka, který má opravdový úmysl, to je Levin; a vidím hejla, kterému se chce jen pohvízdat; to je tvůj hej sek. “

„Nu, vezmeš-li si ty jednou něco do hlavy ..

„Vzpomeneš na mne, ale bude pozdě, jako s Dášeňkou.“

„Nu, dobrá, dobrá; nechrne toho,“ snažila se kněžna ukončit rozhovor, když si vzpomněla na nešťastnou Dolli.

„To je to nejlepší. Dobrou noc!“

Manželé se poznamenali na vzájem křížem, políbili se a rozešli se, vědouce, že každý z nich zůstal na svém.

S počátku byla kněžna pevně přesvědčena, že dnešní večer rozhodl Kitin osud, a že nemůže býti pochyby o úmyslech Vronského. Ale slova mužova zviklala její přesvědčení. A proto, když přišla do své komnaty, právě tak jak nedávno Kiti se strachem před nepovědomou budoucností opětovala několikrát v duchu: „Pane, smiluj se nade mnou; Pane, smiluj se nade mnou; Pane, smiluj se nade mnou!“





## XVI.

---

Vronský nikdy nepoznal rodinného života. Jeho matka pohybovala se za mladých let ve skvělé, vznešené společnosti a prožila za živobytí muže a ještě více po jeho smrti mnoho románů všeobecně známých ve vyšších kruzích. Svého otce Vronský skoro ani nepamatoval. Vychování obdržel v pážecím sboru.

Vystoupil ještě mladý ze školy, stal se fešným důstojníkem a vjel ihned do koleje bohatých petrohradských vojenských kruhů. Ačkoli se nestranil petrohradské vyšší společnosti, nicméně všechny jeho milostné zájmy nacházely se mimo onu společnost.

V Moskvě po rozkošném, ale hrubém životě petrohradském poznal poprvé, jak příjemně působí blízké styky se vznešenou, milou a nezkaženou dívkou, jež si ho zamilovala. Jemu nepřišlo ani na mysl, že by v jeho poměru ku K i ti mohlo býti něco špatného. Na plesích tančil nejvíce s ní: přijížděl k nim i do rodiny. Mluvíval s ní o tom, o čem se vůbec rozpráví ve vyšší společnosti: o všelikých malichernostech, ale takových malichernostech, jímž nevolky přisuzoval zvláštní význam vzhledem ku Kiti. Přes to, že s ní nemluvil o ničem takovém, o čem by nemohl mluvit při společnosti, znamenal, že se K i ti stává stále víc a více na něm závislou, a čím více se o tom přesvědčoval, tím mu bylo příjemněji a i jeho vlastní city se stávaly něžnějšími. Nebyl si však vědom, že ten způsob, jak se chová ke Kiti, má určitý název, že jest to loudění dívek bez úmyslu ženiti se, a že takové loudění jest nepěkný skutek, často se vyskytující ve společnosti vznešených mladých lidí, jako on. Jemu se zdálo, že první objevil něco tak příjemného, a těšil se svým objevem.

Kdyby byl mohl zaslechnouti, co si vypravovali její rodiče

v onen večer, kdyby se dovedl vmysliti ve stanovisko rodiny a zvěděl, že K i ti bude nešťastna, nevezme-li si ji za ženu, hrozně by ho to překvapilo, ba ani by neuvěřil. Jemu by se zdálo neuvěřitelným, aby to, co působilo tolik radosti a příjemnosti jemu a zvláště jí, mohlo být něco špatného. Ještě nemožnějším však by se mu zdálo, kdyby mu řekli, že si musí Kiti vzítí.

Jemu se nezdálo možným, aby se kdy oženil. Nejen že nemiloval rodinného života, nýbrž v rodině a zvláště v ženatém muži podezřívával dle názorů mládeneckých kruhů, v nichž se stále otáčel, cosi cizího, nepřátelského a hlavně směšného. Ale jakkoli Vronský neměl ani tušení o tom, co si vypravovali rodiče Kiti, přece, když vyšel tolio večera od Ščerbackých, pocítil, že ono tajné, duševní pouto, jež ho, sblížovalo s Kiti, upevnilo se ten večer tak silně, že bude třeba se mí ti na pozoru. Co však bude třeba učinit, o tom neměl ještě jasného ponětí.

„A nejpříjemnější je vlastně to,“ uvažoval Vronský, vraceje se od Ščerbackých a odnášeje si od nich, jak obyčejně, příjemný pocit svěžesti a čistoty, způsobené z části i tím, že po celý večer nekouřil, a kromě toho nový pro něho pocit něžné radosti, vzniklý následkem její lásky k sobě: „Nejpříjemnější je vlastně to, že jsme o ničem nemluvili a přece jsme jeden druhému rozuměli při tom němém rozhovoru pohledů a intonací, tak že mně vyznala dnes jasněji než kdy jindy, že miluje. A při tom jak mile, prostě a hlavně důvěrně! Sám se cítím lepším, čistším. Pozoruji, že i já mám srdce a že ve mně mnoho dobrého. Ach ty milé, zamilované oči! Když řekla: a to velmi...“

„Ale co z toho? Nic. Mně je příjemno, jí je příjemno.“ I počal rozvažovat, kde by zakončil dnešní večer. —

Probral v myšlenkách místa, kam by mohl jíti. „Do klubu? partii bezíka, šampaňské s Ignatovem? Ne, nepojedu. Chateau des fleurs, tam se setkám s Oblonským, budou kuplety, cancan? Ne, mám toho po krk. Proto právě mám rád Ščerbacké, že se sám jaksi lepším. Pojedu domů.“ Odebral se přímo do svého bytu u

ANNA KARENINA

Dusseau, dal si přinést večeri a pak, svléknuv se, sotva spustil hlavu na podušku, už spal hlubokým snem.



## XVII.

---

Příštího dne v jedenáct hodin dopoledne Vronský se vydal na nádraží Petrohradské dráhy přivítat svou matku, a první osobnost, s níž se setkal na schodišti, byl Oblonský, jenž očekával sestru, která měla přijeti tímž vlakem.

„Ach, osvícenosti!“ křikl Oblonský. „Koho čekáš?“

„Matku,“ odvětil Vronský, usmívaje se jako všichni, kdo se stýkali s Oblonským, stiskl mu ruku a spolu s ním stoupal po schodech. „Má přijeti nyní z Petrohradu.“

„Čekal jsem na tebe do dvou hodin. Kam jsi odjel od Ščerbackých?“

„Domů,“ odpověděl Vronský. „Abych pravdu řekl, mně bylo včera tak příjemno, když jsem vyšel od Ščerbackých, že jsem si nechtěl kazit dobrý dojem a jel jsem domů.“

„Poznávám, brachu, bujného oře po vypáleném znamení a mladíka zamilovaného poznávám po očích,“ zadeklamoval Štěpán Arkádjevič právě tak jako včera před Levinem.

Vronský se pousmál s takovým výrazem, jako by se neodříkal domněnky Oblonského, ale ihned obrátil řeč o jiném.

„Komu ty jedeš naproti?“ optal se Oblonského.

„Já? hezounké ženské,“ prohodil Štěpán Arkádjevič\*

„Vida!“

„Honni soit qui mal y pense! Sestře Anně.“

„Ach, Karenině!“ zvolal Vronský.

„Ty ji dojistá znáš?“

„Znám, tuším! Či ne... Opravdu se nepamatuji,“ povídal roztržitě Vronský, představuje si jako v mlze při jméně Karenině cosi titěrného a nudného.

„Ale Alexěje Alexandroviče, mého proslulého švakra. dojista znáš, jeho zná celý svět.“

„To jest, znám ho dle jména, i vídával jsem ho. Víím, že je moudrý, učený, nábožný, nemýlím-li se... Ale ty víš, on není z mé... not in my line,“ odpověděl po anglicku Vronský.

„Ó ano, je velice podivuhodný člověk; trochu konservativný, ale příjemný člověk,“ dodal Štěpán Arkádjevič; „příjemný člověk.“

„Tím lip tedy pro něho,“ namítl Vronský, usmívaje se. „Ach, ty’s tu,“ obrátil se k vysokému, starému matčinu lokaji, jenž stál u dveří, „pojď sem.“

Pro Vronského měl Štěpán Arkádjevič v poslední době, kromě obecné pro všechny příjemnosti ještě tu vnađu, že Oblonský ve svých představách spojoval ho stále s Kiti.

„Jakž tedy, uspořádáme příští neděli večeri na počest ‚divy‘?“ otázal se s důvěrným úsměvem, zvav Oblonského pod paží.

„Zcela jistě. Já seberu peníze. Ach ano; seznámil jsi se včera s mým přítelem Levinem?“ otázal se Štěpán Arkádjevič.

„Rozumí se. On však odjel jaksi příliš záhy.“

„Je to roztomilý člověk,“ pokračoval Oblonský. „Není-liž pravda?“

„Opravdu nerozumím,“ odpověděl Vronský, „proč všichni Moskvíči — rozumí se, vyjímaje ty, s nimiž mluvím,“ připojil žertovným tonem, „mají v sohě cosi příkrého. Stále jako by se plašili, zlobili se, jako by nám chtěli dát cosi pocítit...“

„To bývá, máš pravdu, bývá...“ řekl Štěpán Arkádjevič, vesede se zasmáv.

„Vlak brzy přijede?“ obrátil se Vronský k sluhovi.

„Vyjel z poslední stanice,“ odpovídal železniční sluha.

Na blížení vlaku ukazoval ruch, vzcháající se ponenáhlu na nádraží; všude se cosi chystalo, posluhové přebíhali s místa na místo, ukázali se žandarmové, železniční úředníci a množil se počet osob, jež příšlý vítat přijíždějících. Mrazivou mlhou bylo

vidět dělníky v kožiších a měkkých plstěných bufách, přecházející přes kolejnice sbíhajících a rozbíhajících se tratí. Bylo slyšeti hvizd lokomotivy kdesi na vzdálených kolejích a duněla půda pod pohybuujícími se těžkými nákladními vagony.

„Ne,“ promluvil opět Štěpán Arkádjevič, kterému se chtělo povědětí Vronskému o záměrech Levina vzhledem ke Kiti. „Ne, ty’s nesprávně ocenil mého Levina. Pravda, on je člověk velmi nervosní a bývá časem nepříjemný; za to jindy bývá nad míru milý. Je to taková poctivá, pravdivá povaha a srdce má zlaté. Včera však byla zvláštní příčina,“ pokračoval Štěpán Arkádjevič s významným úsměvem, zapomínaje úplně na onen upřímný soucit, jež pocítoval včera k svému příteli, poněvadž choval podobný pocit nyní k Vronskému. „Ano, měl včera důvod býti buď nad míru šťastným, nebo nad míru nešťastným.“

Vronský se zastavil a otázal se přímo: „Co tedy vlastně? Snad učinil včera nabídku tvé belle soeur?...“

„Možná,“ prohodil Štěpán Arkádjevič. „Mně se zdálo včera cosi podobného. A jestliže odjel tak záhy a při tom byl ve špatné náladě, pak není pochyby... On je tak zamilován a mně je ho srdečně líto.“

„Vida, vida!... A ostatně já si myslím, že Kiti může počítali na lepší partii,“ pravil Vronský a vypjav prsa, jal se opět choditi po sále. „Ostatně, já ho neznám,“ dodal pak. „Je to opravdu obtížná situace! Proto většina dává přednost známostem s Klárami. Nezdaří-li se tam, je to jen důkaz, že’s měl málo peněz, ale tu padá na váhu tvá důstojnost. Avšak vlak je tu.“

Skutečně nedaleko zahvízdla lokomotiva. Za několik minut se perron otrásl a vydychuje bílou páru, sraženou mrazem okamžitě k zemi, přivalil se parostroj s nahýbající se a pomalu se vzpřímuující pákou u prostředního kola a s uklánějícím se mašínistou, celým obvázaným a pokrytým jinovatku. Za tendrem stále pomaleji a tím více otrásaje perronem přivalil se

vagon se zavazadly a s vyjícím psem; konečně se přiblížily osobní vagony a zarachotily při zastávce.

Konduktor bodrého vzezření, zapísknuv s pohybujícího se ještě vagonu, seskočil, a hned za ním počali vycházeti nedočkaví cestující: gardový důstojník se zpřímenou hlavou a vážně se kolem ohlédaje, čiperný kupec s kabelou, vesele se usmívaje, mužik s pytlek přes rameno.

Vronský stoje podle Oblonského, rozhlížel se po vagoněch a vystupujících z nich cestujících, i zapomněl zcela na matku. To, co byl právě zvěděl o Kiti, rozčilovalo ho a spolu těšilo. Jeho prsa se nevolky vypínala a oči svítily. Cítil se vítězem.

„Hraběnka Vronská nachází se v tomto vagoně,“ oznamoval bodrý konduktér, přistoupiv ke Vronskému.

Slova konduktorova ho probudila a přivedla mu na mysl matku i nastávající shledání s ní. Vronský si v duši nevážil matky a aniž pátral, proč, nemiloval jí. Ale následkem vlivu oněch kruhů, v nichž se pohyboval, a následkem vychování nedovedl si poměr k matce představit jinak, než ve spojení s největší pokorností a úctou, ovšem pokorností a úctou tím více vnější, čím méně si jí vážil a ji miloval v duši.



## XVIII.

---

Vronský vstoupil za konduktorem do vagonu; při vchodu ve zvláštním oddělení se zastavil, poněvadž vycházela odtud právě jakási dáma.

S taktem vrozeným člověku z vyšší společnosti poznal Vronský dle zběžného pohledu na vnějšek oné dámy, že přináleží také k vyšším kruhům. Omluvil se, že překáží, a chtěl vstoupili dále, avšak nedalo mu a ještě jednou pohlédl na odcházející. Zaujalo ho ne to, že by byla obzvláště krásna, ani lepost a skromná grácie, vyjadřující se celou její postavou, nýbrž to, že výraz její příjemné tváře, když obcházela mimo něho, prozrazoval cosi zvláště laskavého a něžného. Když se za ní ohlédl, obrátila i ona hlavu. Lesklé, šedé oči, zdající se černými od houštky řas, utkvěly přátelsky a pozorně na jeho tváři, jako by v něm poznávala starého známého, ale v okamžiku se přenesly na pohybující se zástup lidu, jako by v něm někoho hledaly. V tom kratoučkém pohledu Vronský uspěl postihnouti zdrženlivou čilost, jež hrála po její tváři, poletovala mezi jejíma lesklýma očima a jedva patrným úsměvem, jenž pohnul jejími ruměnými rty. Vronskému se zdálo, že nadbytek čehosi tak přeplňoval celou její bytost, že somimoděk vyjadřoval tu v záři pohledu, tu v úsměvu. Ona schválně shasila plamínek v očích, ale tento svítil se proti její vůli v jedva patrném úsměvu.

Vronský vstoupil do oddělení. Jeho matka, suchá stařenka, s černýma očima a zavíratými kadeřemi, mhouřila oči, dívajíc se na syna, a lehce se usmívala svými tenkými rty. Zdvihla se s divanu, odevzdala komorné kabelku a podala malou, suchou ruku synovi; pak nadzdvihla jeho hlavu od své ruky a políbila ho do tváře.

„Telegram jsi dostal? Jsi zdrav? Chvála Bohu!“ „Jeli jste pohodlně?“ optal se syn, přisedaje k ní a mimovolky naslouchaje ženskému hlasu za dveřmi. Tušil, že to byl hlas oné dámy, s níž se setkal při vchodu do vagonu.

„Já přec jen s vámi nesouhlasím,“ zněl hlas dámy. „Náhled petrohradský, milostivá paní.“

„Ne petrohradský, ale prostě ženský,“ odpovídala ona. „Nuže, dovolte mi, políbíti vaši ručku.“

„Na shledanou, Ivane Petroviči. A buďte tak laskav, podívejte se, není-li tu můj bratr; pošlete ho sem,“ ozvala se dáma u samých dveří a vrátila se do oddělení.

„Nu což, našla jste bratra?“ optala se hraběnka Vrouská, obračejíc se k dámě.

Vronského nyní napadlo, že to je Karenina.

„Váš bratr jest zde,“ vmísil se do řeči, vstávaje s divanu. „Odpusťte, že jsem vás nepoznal. Ale naše známost byla tak krátká,“ omlouval se Vronský, ukláneje se, „že vy se ani nepamatujete.“

„Nikoli“ namítla ona, „já bych vás byla poznala, protože jsme s vaší matinkiou skoro celou cestu mluvily jen o vás,“ mluvila Karenina, dovolivši na konec své živosti, marně dosud se probírající na svobodu, aby se vyjádřila v úsměv. „Ale můj bratr pořád ještě nepřichází.“ „Jdi, zavolej ho, Alěšo,“ porouchela stará hraběnka. Vronský vyšel na perron a křikl: „Oblonský! Zde!“ Karenina však nečekala na bratra. Jakmile ho spatřila, vystoupila rozhodným, lehkým krokem z vagonu. A když se k ní bratr přiblížil, jedním pohybem, jenž překvapil Vronského svou rozhodností i grácií, objala bratra levou rukou kolem krku, bystře ho k sobe přitiskla a horoucně pocelovala. Vronský ji pozoroval nespouštěje s ní oči a usmíval se, nevěda čemu. Avšak vzpomněv si, že ho matka očekává, vrátil se opět do vagonu.

„Není-liž pravda, milá osoba?“ ozvala se hraběnka o Karenině. „Je jí muž usadil ji ke mně, a já byla velmi ráda. Celou

cestu jsme spolu hovořily. Nu a ty, jak jsem slyšela... vous filez le parfait amour. Tant mieux, mon cher, tant mieux.“

„Já nevím, nač narážíte, maman,“ odvětil syn chladně. „Což, maman, pojďme.“

Kareninová vešla opět do vagonu, aby se rozloučila s hraběnkou.

„Tak vidíte, hraběnko; vás přivítal syn a mne bratr,“ zahovořila vesele. „A mě historiky jsou všechny u konce, víc bychom si neměly o čem povídat.“

„O ne,“ namítla hraběnka, vzavši ji za ruku, „já bych mohla jeti s vámi kolem světa a nepocítila bych dlouhé chvíle. Vy jste jedna z oněch milých ženštin, s nimiž přijemno i pohovořit, i pomlčet. A na svého synáčka, buďte tak dobra, už nemyslete: není možná nikdy se neodlučovat.“

Kareninová stála bez pohnutí, držíc tělo neobyčejně přímo, její oči se při tom usmívaly.

„Anna Arkádjevna,“ vysvětlovala hraběnka Vronskému, „má synáčka, osmiletého, není-liž pravda, a nikdy se dosud od něho neodlučovala. Nyní se neustále trápí, že ho zanechala doma.“

„Ano, my jsme neustále rozprávěly s hraběnkou, já o svém synovi, hraběnka o svém,“ podotkla Kareninová a její tvář opět ozářil úsměv, laskavý úsměv, jenž platil jemu.

„Myslím si, jak se vám to zprotivilo,“ odvětil Vronský, zachycuje ihned v letu onen míč koketstva, jež mu hodila. Avšak Kareninová nepřála si patrně pokrknčovat v hovoru takovým tonem a obrátivši se k hraběnce; pravila:

„Srdečně vám děkuju. Já ani nezpozorovala, jak mně ušel včerejší den. Na shledanou, paní hraběnko!“

„Budte zdráva, má drahá,“ loučila se hraběnka. „Dejte mi políbit svou milou tvář. Řeknu vám bez okolků, jako stařena, přímo, že jsem si vás zamilovala.“

Jakkoli ona věta měla ráz čistě konvenienční, Kareninová jí

upřímně uvěřila a potěšila se jí. Zarděla se, zlehka nahnula, podstavila svou tvář ke rtům hraběnky, vzpřímila se opět a s týmž úsměvem, přeletujícím mezi rty a očima, podala ruku Vronskému. On stiskl malinkou, podanou mu ruku a zaradoval se jako něčemu obzvláštnímu tomu energickému stisknutí, s nímž silně a směle potřásla jeho rukou. Po té odešla rychlým krokem, tak kupodivu lehce vznášejícím její dosti plnou postavu.

„Velice roztomilá,“ chválila si staruška.

Totéž si myslil její syn. Provázel ji očima do té chvíle, dokud nezmizela její graciosní postava, a úsměv utkvěl na jeho tváři. Oknem uviděl, jak přikročila k bratrovi, položila svou ruku na jeho ruku a s živostí počala s ním o čemsi rozmlouvat, o něčem, co se patrně netýkalo jeho, Vronského, a to se mu zdálo mrzutým.

„Nu což, maman, vy jste byla stále zdráva?“ optal se opět, obraceje se k matce.

„Všechno se dobře daří. Alexandr byl velice milý, Marie se stala také velmi hodnou. Ona je velmi interessantní.“

A počala vypravovati zas o tom, co ji nejvíce zajímalo, o křtinách vnuka, k vůli nimž jela do Petrohradu, o zvláštní milosti panovníkově ke staršímu synovi.

„Tu je Lavrentij,“ zvolal Vronský, dívaje se do okna, „nyní pojďme, je-li vám libo.“

Starý dvorecký, jenž provázel hraběnku, přišel do vagonu oznámit, že je vše připraveno, a hraběnka se zdvihla.

„Pojďme, nyní je svobodněji,“ mínil Vronský.

Komorná vzala kabelku a pejska, dvorecký a posluha sebrali ostatní vaky. Vronský podal ruku matce; ale když už vystupovali z vagonu, přeběhlo náhle několik lidí s poděšenými tvářemi okolo nich. Vyběhl i přednosta stanice ve své čapce neobyčejné barvy. Příhodilo se patrně něco neobyčejného. Lid, shromážděný u vlaku, odbíhal do zadu. —

„Co ... co ? ... Kde ? ... Vrhel se!.., Rozmačkalo ..bylo slyšet mezi odbíhajícími.

Štěpán Arkádjevič se sestrou, jež se mu zavěsila na rámě, oba také s ulekanými tvářemi, se vrátili a vyhýbajíce se tlupě, zastavili se u vchodu do vagonu.

Dámy vstoupily zas do vagonu a Vronský se Štěpánem Arkádjevičem šli za tlupou, seznat podrobnosti nehody.

Hlídač, buď že byl napilý, aneb měl při silném mrazu uši příliš těsně zavázány, neslyšel, že se vlak pohybuje nazpět, a byl rozmačkán.

Dříve ještě, než se vrátili Vronský s Oblonským, zvěděly dámy tyto podrobnosti od dvoreckého.

Oblonský i Vronský, oba viděli zohavený trup nešťastníka. Na Štěpána Arkádjeviče způsobilo to bolestný dojem, Vraštil čelo a zdálo se, že se dá do pláče.

„Ach, jaká hrůza! Ach, Anno, kdybys to viděla! Hrůza, hrůza!“ bědoval Oblonský.

Vronský mlčel a hezká tvář jeho byla vážna, ale klidně vážna.

„O, kdybyste viděla, paní hraběnko,“ vedl svou dále Štěpán Arkádjevič. „I jeho žena je tam... Hrůza se na ni podívat... Vrhla se na jeho mrtvolu. Povídají, že on sám živil čelnou rodinu. Je to neštěstí!“.

„Nedá-li se učinit něco pro ni?“ tázala se šeptem ulekaná Kareninová.

Vronský na ni pohlédl a hned vyšel z vagonu.

„Já přijdu hned, maman,“ prohodil, obrátiv se ve dveřích. Když se po několika minutách vrátil, Štěpán Arkádjevič vypravoval už hraběnce o nové zpěvačce a hraběnka se netrpělivě ohlížela po dveřích, nevrací-li se syn.

„Pojďme nyní,“ zvolal Vronský, vcházeje do vagonu.

Vyšli společně. Vronský šel napřed s matkou. Za nimi šla Kareninová s bratrem. U východu přistoupil k Vronskému přednosta stanice, jenž se po něm sháněl.

„Vy jste ráčil odevzdati mému zástupci dvě stě rublů. Buďte tak laskav, udejte mně, komu jest určena ona summa?“

„Vdově,“ prohodil Vronský, krče rameny. „Nechápu, nač se tu ještě vyptávat.“

„Vy jste dal?“ zvolal v pozadí jeho Oblonský a stisknuv sestřinu ruku, dodal: „To je velmi pěkné, velmi pěkné! Není-liž pravda, pomilování hodný člověk? Má úcta, paní hraběnko.“

Oblonský se sestrou se zastavil, rozhlížeje se po její komorné.

Když vyšli před nádraží, kočár Vronských už odjel. Přicházející lid stále ještě vypravoval o tom, co se přihodilo.

„Jaká to hrozná smrt,“ pravil jakýsi pán, jda mimo Oblonského. „Povídají, vejpůl.“

„Podle mého naopak nejlehčí, okamžitá,“ namítal druhý,

„Měli by už na konec dbáti pořádku,“ mínil třetí.

Karenina sedla do kočáru a Štěpán Arkádjevič zpozoroval k svému udivení, že se její rty chvějí a že s těží zdržuje slzy. „Co jo tí, Anno?“ otázal se, když jeli několik set sáhů.

„Spalné znamení,“ odpověděla sotva.

„Hlouposti!“ zvolal Štěpán Arkádjevič. „Tys přijela a to je hlavní. Nemůžeš si představit, co já nadějí do tebe skládám.“

„Ty už dávno znáš Vronského?“ ptala se Karenina.

„Dávno. Víš-li, my čekáme, že si vezme Kiti.“

„Tak?“ prohodila tiše Anna. „Nu, a nyní budeme mluvit o tobě,“ obrátila se k bratrovi, potřásajíc hlavou, jakoby chtěla fysicky odehnat něco zbytečného, co jí překáželo. „Promluvíme si o tvých záležitostech. Obdržela jsem tvůj dopis a, jak vidíš, přijela jsem.“

„Ano, jediná naděje na tebe,“ promluvil Oblonský.

„Tak vypravuj mně všechno.“

A Štěpán Arkádjevič počal vypravovat.

Když přijeli k domu, Štěpán Arkádjevič pomohl sestře z kočáru, vzdychl si z hluboka, stiskl jí ruku a odebral se do úřadu.

## XIX.

---

Když Anna vešla do komnaty, Dolli seděla ve svém salonku s plavovlasým, tlustým klučíkem, již nyní podobným otci, a poslouchala, jak se učí čísti francouzský. Chlapec četl, krouť v ruce a snaže se utrhnouti knoflík, jedva držící na kabátku. Matka odstraňovala několikrát jeho ruku, ale buclatá ručka opět se chápala knoflíku. Tu matka odtrhla knoflík a položila jej do kapsy.

„Nech ruku v pokoji, Grišo,“ napomínala ho, a opět počínala plésti svou pokrývku, dávno již započatou práci, již se chápala vždy v těžké chvíli. I nyní pletla s úsilím, energicky potrhujíc prstem a počítajíc oka. Ačkoli velela včera oznámit muži, že jí nic do toho není, přijede-li jeho sestra, nebo nepřijede, přihotvila přec všechno k jejímu příjezdu a v rozčilení očekávala svou švakrovou.

Dolli byla poražena hořem, byla jím celá scbváčena. Avšak nezapomínala při tom, že švakrová Anna byla ženou jedné z nejvíce vynikajících osobností v Petrohradě a byla petrohradskou grande dáme. A k vůli tomu nesplnila své hrozby, to jest nezapomněla, že švakrová přijede. „A ostatně, vždyť Anna není ničím vinna,“ uvažovala Dolli. „Co o ní vím, jest jen pěkné, a ke mně se chovala vždy s láskou a přátelstvím.“ Je sice pravda, nakolik jí utkvěly v paměti dojmy o pobytu v Petrohradě u Kareniných, jí se nelíbila jejich domácnost, bylo cosi falešného v celém ústrojí jejich rodinného života. „Ale z jaké příčiny bych jí mohla nepřijati? Jen aby jí nenapadlo těšiti mne!“ přemítala Dolli dále. „Všechna utěšení, chlácholení, křesťanské odpuštění, všechno to jsem už tisíckrát uvažovala a přece k ničemu ne vedlo.“

Všechny ty dni byla Dolli s dětmi sama. Mluvit o svém hoři

nechtěla a s takovým hořem v duši rozmlouvat o něčem vedlejším nemohla. Věděla napřed, že tak nebo jinak poví Anně všechno; chvílemi se radovala myšlenkou, jak všechno poví, ale pak se zlobila, že bude musit rozmlouvat o svém ponížení s ní, jeho sestrou, a poslouchat od ní připravené fráze útěchy a domluv.

Jak se často stává, čekala ji každou minutu, stále se dívajíc na hodiny, ale propásla právě tu chvíli, kdy host přijel, tak že neslyšela, jak zazvonili.

Teprve, když zaslechla již v samých dveřích šelest šatů a lehké kroky, ohlédla se a na její ztrápené tváři se objevil výraz nikoliv radosti, ale překvapení. Vstala a objala švakrovou.

„Jak, ty’s už přijela?“ zvolala, líbajíc Annu.

„Dolli, jak mne těší, že tě opět vidím!“

„I já jsem ráda,“ pravila Dolli, slabounce se usmívajíc a snažíc se uhodnouti po tváři Annině, ví-li už něco. „Jistě ví,“ pomyslně si, spozorovavši na tváři švakrové výraz soucitu. „Nu, pojďme, já tě provedu do tvé komnaty,“ pokračovala, hledíc pošinouti co možno dále minutu vysvětlování. „To je Griša? Můj bože, jak vyrostl!“ zvolala Anna, pocelovala ho, a nespouštějíc s Dolli očí, zastavila se a zarděla se. „Ne, dovol mně zatím neodcházeti.“

Sňala šátek, klobouk, za nějž se zachytila kadeř jejích černých, vlnivých vlasů, následkem čehož zavrtěla hlavou, aby osvobodila zachytnuvší se kadeř.

„Ty záříš štěstím a zdravím!“ podotkla Dolli skoro se závisti.

„Já?... Ano,“ prohodila Anna. „Můj bože, Tána, vrstevnice mého Seřeži,“ zvolala obracejíc se k děvčátku jež přiběhlo do světnice. Vzala je za ruce a zlíbala. „Hezounké děvčátko, radost! Ukaž mně všechny.“

Kareniná je nazývala jménem a připomínala si netoliko jejich jména, nýbrž i léta a měsíce stáří, povahy, nemoci všech dětí a Dolli se nemohla zdržet uznání její pozornosti.

„Pojďme tedy k nim,“ řekla Dolli. „Vasja spí nyní; škoda.“



Když se Anna podívala na děti, vrátily se samy do salonu a usedly ke kávě. Karenina se chopila podnosu, ale hned jej zas odstrčila.

„Dolli,“ ozvala se Karenina, „on mně vypravoval.“

Dolli pohlédla chladně na Annu. Očekávala nyní strojeně soucitné fráze; ale Anna neřekla ničeho takového.

„Dolli, má drahá!“ pravila, „nechci se za něho přimlouvat, ani tebe těšit; to je nemožno. Ale, duše drahá, mně je tebe líto, z celého srdce líto!“

Za hustými řasami jejich lesklých očí se náhle ukázaly slzy. Přisedla blíže k švakrové a vzala její ruku do své energické, malinké ručky. Dolli se nevzpírala, ale tvář její neměnila svého chladného výrazu. A zticha promluvila:

„Těšili mne je nemožno. Všechno je ztraceno po té události; co bylo, všechno zmizelo!“ Ale jakmile vyslovila ona slova, vyraz její tváře stal se v okamžiku měkčím. Anna nadzdvihla suchou, hubenou ruku Dollinu, pocelovala ji a řekla:

„Ale Dolli, což dělat, což dělat? Jak se nejlépe zachovat v takové hrozné situaci? Vidíš, o lom musíme pomyslit.“

„Je konec všemu, a víc nic,“ pravila Dolli. „A nejstrašnější jest to, že nemohu, sama pochopíš, od něho odejít; Děti; jsem připoutána. A žítí s ním nemohu. Pohleděti na něho je pro mne muka.“

„Dolli, holoubku, on mně sice vypravoval, ale já chci slyšet od tebe; povídej mně všechno.“

Dolli vzhlédla na ni tázavě.

Na tváři Annině zračily se účastenství a láska bez přetvářky.

„Když si toho přeješ, dobře,“ rozhodla se náhle Dolli. „Ale budu vypravovat od počátku. Ty víš, jak jsem se vdala. Maman tak mne vychovávala, že jsem byla nejen nevinná, nýbrž i hloupá. Nevěděla jsem pranic. Říká se, já vím, že mužové vyprávějí svým ženám o svém dřívějším životě; ale Stiva...“ Honem se opravila: „Štěpán Arkádjevič mně neřekl ničeho. Ty mi ani neuvěříš, ale

já měla až dosud za to, že jsem jediná ženština, s kterou se znal. Tak jsem prožila osm let. Rozuměj mně, že jsem ho nejen nepodezírala z nevěrnosti, ale že jsem to měla za nemožné; a tu si představ, že s takovými náhledy se dovím najednou o vši té hrůze, o těch mrzkostech ... Jen to pochop. Býti úplně přesvědčenou o svém štěstí a náhle ...“ pokračovala Dolli, jedva zdržujíc štkání, „a náhle dostat psaní... jeho psaní k milovnici, k mé guvernance. Ne, to je přes příliš!“ Dolli vyndala spěšně šátek a zakryla si jím tvář. „Ještě bych pochopila okamžité zapomenulí,“ pokračovala pak po krátké pomlčce, „ale klamati mne lstivě, po zralém uvážení ...as kým? ... Zůstávati mým mužem spolu s ní... toť hrozné ! Ty si nemůžeš představit...“ „Ach, ne! Já ti rozumím! Rozumím ti, milá Dolli, rozumím,“ namítala Anna tisknouc jí ruku. „Á ty si myslíš, že on je si vědom, v jakém úžasném položení se nacházím?“ pokračovala Dolli. „Ani za mák. On je šťasten a spokojen.“

„O ne!“ vpadla jí rychle do řeči Anna. „On se rmoutí, trpce lituje ..

„Umí-li on litovat?“ přerušila ji Dolli, pozorně vzhlízejíc do tváře Anniny.

„Umí, já ho znám. Nemohla jsem bez lítosti hleděti na něho. My ho známe obě. On je dobrý člověk, ale je hrd a nyní je tak pokořen. Hlavní, co mne dojalo ... (a tu Anna uhodla to hlavní, co mohlo dojati Dolli) jeho trápí dvě věci: především, že se stydí svých dětí a pak, že, ač tě miluje... ano, ano, ač tě miluje, víc než všechno na světě,“ zahovořila rychle Anna, nepřipouštějíc ke slovu Dolli, která chtěla cosi namítnouti: „ublížil ti, zadal ti smrtelnou ránu. ,Ne, ne, ona mně neodpustí, opakoval mně stále.“

Dolli hleděla zádumčivě vedle švakrové, naslouchajíc jejím slovům.

„Ano, já chápu, že jeho položení je strašné. Vinníkovi se vede hůře než nevinnému,“ prohodila Dolli, „když je si vědom, že jeho vinou vzniklo celé neštěstí. Ale jak mohu odpustit, kterak mohu býti zase jeho ženou po ni? Vždyť žítí s ním bude nyní pro

mne muka, a to proto, že se zálibou vzpomínám na svou předešlou lásku k němu.“

Stkání přerušilo její další slova.

Ale jakoby naschvál, po každé, když se počala chýliti k odpuštění, začínala zas mluvit o tom, co ji dráždilo.

„Ona je mladá, vždyť ona je hezká,“ vedla svou dále. „A ty víš, Anno, kdo mne připravil o mladost, o krásu. On a děti. Já mu dosloužila; za své služby jsem pozbyla všeho a jemu je nyní, toť se ví, milejší svěží, sprosté stvoření. Oni dojísta mluvili spolu o mně, aneb ještě hůře, přecházeli mne mlčením; jen to považ!“

A v její očích zableskl se opět plamen nenávisti.

„A po všem tom bude mně nyní říkat... Což mu mohu věřit? Nikdy. Ne, už je konec všemu, co tvořilo útěchu, odměnit za trudy, muka... Uvěříš-li mi? Právě jsem učila Grišu: druhdy to bývala pro mne radost, a nyní soužení. Proč se starám, proč se namáhám? Proč děti? Vždyť je to hrozné, že se náhle má duše zvrátila, a místo lásky a něžnosti k němu cítím pouze hněv. Já bych ho zabila a ...“

„Dušinko, Dollí, já ti rozumím, ale nemuč se. Ty's tak uražena, tak rozčilená, že se ti mnohé zdá černějším.“

Dollí ztichla a dvě minuty obě mlčely.

„Co si počnu, porad', Anno, pomoz mně. Všechno jsem uvážila, ale ničeho nenacházím.“

Anna nemohla ničeho vymyslet; ale její srdce se ozývalo na každé slovo, na každý výraz tváře švakrové.

„Mohu ti jen jedno říci,“ počala Anna, „já jsem jeho sestra, znám jeho povahu, jeho schopnost na všechno, všechno zapomenout (při tom udělala pohyb před čelem), vím, že je s to, dáti se úplně okouzlit, ale za to jest i schopen úplného pokání. On ani nevěří nyní, nechápe, jak mohl učiniti to, co učinil.“

„O ne, on chápe, on dobře chápal!“ přerušila ji Dollí. „Avšak což já... ty zapomínáš na mne... což mně jest od toho lehčeji?“

„Počkej. Když mně o tom vypravoval, přiznávám se, nebyla jsem si ještě vědoma vši hrůzy tvého položení. Viděla jsem pouze

jeho a to, že v rodině panuje nelad. Mně ho bylo líto; ale nyní, když mluvím s tebou, hledím jako ženština na věc jinak. Vidím tvé trápení a mně je tě líto, ani ti nemohu říci, jak! Ale Dollí, dušinko, já úplně chápu tvé soužení, jenom jednomu nerozumím: nevím ... nevím, mnoho li lásky k němu zůstalo ještě ve tvém srdci. Ty sama jen můžeš věděti, dostačí-li jí na to, abys mohla odpustit. Dostačí-li, tedy odpust'!“

„Ne,“ počala Dollí; ale Anna jí nedala mluvit a celujíc znovu její ruce, řekla:

„Já znám svět víc než ty. Znáš ty lidi, jako jest Stiva, jak oni pohlížejí na podobné věci. Ty pravíš, že s ní rozprávěl o tobě. Toho zajisté nebylo. Ti lidé se dopouštějí nevěrnosti, ale jejich domácí krb a jejich ženy jsou pro ně svatyní. Ony ženštiny zůstávají při všem předmětem jejich opovržení a nepřekážejí rodině. Oni vztyčují jakousi nepřestupnou hradbu mezi nimi a rodinou. Nevím, jakým to způsobem, ale je to tak.“

„Nu ano, ale on ji líbal..“

Dollí, poshov, dušinko. Já se pamatuju na Stivu, když byl do tebe zamilován. Pamatuju se na onu dobu, jak přijížděl ke mně a plakával, když mně vypravovalo tobě, a jakou poesíí a vznešeností jsi byla pro něho, i vím, čím déle žil s tebou, tím vznešenější jsi se stávala pro něho. My jsme se mu až smávali, když za každým slovem přidával: „Dollí je podivuhodná ženština. Tys byla vždycky pro něho božstvím a zůstala jsi jím; ono poblouzení nevyšlo z jeho duše ..“

„A což, jestliže se ono poblouzení bude opakovati?“ „To je nemožné, jak já věci rozumím...“

„Dobře, a kdybys ty byla na mém místě, odpustila bys ?“

„Nevím, nemohu o tom souditi... Ne, mohu,“ dodala Anna po kratičkém přemítání; a představivši si v myšlenkách situaci a uváživši na duševních vahách, pokračovala: „Nikoli, mohu, mohu, mohu. Ano, já bych odpustila. Nezůstala bych už tou,

jakou jsem byla dříve, to je pravda, ale odpustila bych, a sice odpustila bych tak, jako by se nebylo nic přihodilo, pranic ..

„Nu ovšem,“ vložila se bystře do řeči Dolli, jako by opakovala něco, o Čem už mnohokrát přemýšlela; „jinak by to nebylo odpuštění. Jestliže odpustit, tedy úplně, úplně. Což, pojďme, já tě doprovodím do tvého pokoje,“ zvolala vstávajíc, a cestou objala Annu. „Má drahá, jak jsi mne potěšila, že's přijela. Mně se ulehčilo, velice ulehčilo.“



## XX.

---

Celý ten den strávila Anna doma, totiž o u donských, a nikoho nepřijímala, ačkoli někteří z jejích známých, zvěděvše o jejím příjezdu, přicházeli už toho dne s návštěvou. Celé odpoledne strávila Anna s Dollí a dětmi. Poslala jen lístek bratrovi, aby na každý způsob přijel obědvat domů. „Přijed, bůh je milosrdný,“ psala mu.

Oblonský obědval doma. Hovor byl všeobecný a žena oslovovala Štěpána Arkádjeviče „ty“, čeho minulé dni nečinila. V poměru muže k ženě zůstávala táž cizost, nebylo však už řeči o rozloučení, a Štěpán Arkádjevič znamenal možnost vysvětlení a smíru.

Hned po obědě přijela Kiti. Zнала Annu Arkádjevnu, ale jen povrchně, a přijela nyní k sestře nikoliv bez bázně, jak ji přijme ona petrohradská dáma vysokého světa, již se všichni nemohli nachváliti. Avšak Kiti se zalíbila Anně Arkádjevně; spozorovala to ihned. Anně působila patrně potěšení její krása a mladost a sotva se Kiti vzpamatovala, cítila již, že se nachází netoliko pod jejím vlivem, nýbrž poznávala, že se zamilovala do Kareniné, jak se mohou zamilovávat mladé dívky do vdaných, starších dam. Anna se nepodobala dámě vysokého světa, ani matce osmiletého syna, nýbrž činila spíše dojem dvacetileté dívky, díky pružnosti a hbitosti pohybů, svěžesti a utkvělé na její tváři živosti, která se vyjadřovala tu úsměvem, tu pohledem. Jediné, co prozrazovalo starší dámu, byl její vážný, časem truchlivý pohled, jenž překvapoval a zároveň k sobě poutal Kiti. Kiti cítila, že Anna byla úplně upřímná a ničeho netajila, ale že se v ní tajil přec jen

jakýsi vyšší svět nedostupných pro ni zájmů, nad míru složitých a poetických.

Po obědě, když Dolli odešla do své komnaty, Anna kvapně vstala a přiblížila se k bratrovi, jenž si zapaloval doutník.

„Stivo,“ pravila mu, dávajíc mu vesele znamení očima, poznamenala ho křížem a ukázala ke dveřím. „Jdi a bůh ti pomoz.“

Odhodil doutník porozuměv jí a zmizel za dveřmi.

Když Štěpán Arkádjevič odešel, Anna se vrátila na divan, kde seděla, obklopena dětmi. Buď že děti znamenaly, že mamá milovala tuto tetu, aneb že samy v ní nacházely cosi obzvláště příjemného: s počátku dvě starší, a po nich, jak se často stává u dětí, i mladší ještě do oběda přilnuly k nové tetě a nevzdalovaly se od ní ani na krok. Vzniklo mezi nimi cosi na způsob hry, jež záležela v tom, že se snažily seděti co možná blíže u tety, dotýkati se jí, brát i ji za malinkou ručku, líbali ji, liráli si s jejími prsteny, aneb se aspoň dotýkati obruby jejích šatů.

„Nu děti, kterak pak jsme to seděly prve,“ obrátila se k nim Anna Arkádjevna, sedajíc na své místo.

A Griša prostrčil zase hlavu pod jejím loktem, přitiskl se hlavou k šatům a zazářil radostí a štěstím.

„Kdy že tedy bude nyní ples?“ obrátila se opět ke Kiti.

„Příští týden, a bude to velmi milý ples. Jeden z těch, na nichž bývá vždycky veselo.“

„Což jsou takové plesy, na nichž bývá vždy veselo?“ namítla Anna s něžným úsměškem.

„Je to divné, ale jsou. U Bobriščevých je vždycky veselo, u Nikitiných také, za to u Mežkových je vždycky nudno. Vy jste toho nepozorovala?“

„Ne, dušinko. Pro mne už nejsou takové plesy, kde je veselo,“ namítla Anna, a Kiti spozorovala v jejích očích onen podivuhodný svět, jenž jí byl tajemstvím. „Pro mne existují jen takové, na kterých není příliš obtížilo a nudno

„Jak vy se můžete nudit na plese?“



„Proč bych já se nemohla nudit na ples?“ ptala se Anna. Kiti pozorovala, že Anna ví, jaká může být odpověď.

„Protože jste vždy první ze všech.“ Anna se uměla zardívat. Zarděla se a pravila:

„Za prvé, není tomu tak; a za druhé, kdyby i bylo, co by mne to bylo platno?“

„Pojedete na onen ples?“ otázala se dále Kiti.

„Zdá se mi, že nebude možná nejeti. Tohle vezmi,“ obrátila se za řeči k Táně, jež snímala s jejího bílého, u konce tenkého prstu lehko se svlékající prsten.

„Já budu velice ráda, jestliže přijedete. Mně se tolik chce uvidět vás na ples.“

„Aspoň budu-li muset jeti, budu se těšit myšlenkou, že vám tím působím potěšení... Grišo, necuchej mne, já již tak jsem celá rozčuchaná,“ napomenula klučíka upravujíc svislou kadeř, již si Griša umyslil pohrát.

„Já si vás představuju na ples v lilovém obleku.“

„Proč právě v lilovém?“ ptala se Anna usmívajíc se. „Nu děti, běžte, běžte. Slyšíte, miss Hul! vás volá čaj pít,“ zvolala, odstraňujíc od sebe děti a odesílajíc je do jídelny.

„A vždyť já vím, proč mne zvete na ples. Vy očekáváte mnoho od onoho plesu, a přejete si, aby všichni byli přítomni a účastnili se.“

„Odkud to víte? Ano.“

„O, jak příjemná jsou Vaše léta,“ pokračovala Anna. „Pamatuju se i znám onu blankytnou mlhu, na způsob oné, co leží na horách Švýcarska. Tu mlhu, jež halí vše v ta blahá léta, kdy hned už přestane dětství, a ze širého, mlho- vitého kruhu, plného štěstí a veselosti, vybírá se dráha, užší a užší, a vesele, ač s některým strachem přivádí do této amfilady, ačkoliv, jak se zdá zprva, i ona jest světlá, veselá, krásná... Kdož neprocházel tou branou?“

Kiti se mlčky usmívala. „Ale jak ona prošla onou branou?“

Jak ráda bych znala její román,“ pomyslna si Kiti, připomínajíc si nepoetický vnějšek Alexeje Alexandroviče, jejího muže.

„Něco vím. Mně Stiva vypravoval, a já vám gratuluju. On se mně velice líbí,“ pokračovala Anna. „Setkala jsem se s Vronským na nádraží.“ „Ach, on tam byl?“ ptala se Kiti, zardívajíc se. „A co vám Stiva vypravoval?“

„Stiva mně všechno vyžvatlal. I já bych byla velice ráda ... Jela jsem včera s matkou Vronského,“ ujala se opět. slova po kratičké přestávce, „a matka celou cestu mně o něm vypravovala. On je její miláček. Ví, jak mateřské oči vidí vždy v příliš jasném světle; ale..“

„A co vám vypravovala matka?“

„Ó mnoho! I ačkoliv vím, že je její miláček, je přece zřejmo, že je pravý rytíř... Nu, na příklad, ona mně vypravovala, že chtěl celé jmění ponechati bratrovi, že ještě jako chlapec vykonal cosi neobyčejného, zachránil jakousi tonoucí ženštinu. Slovem, hrdina,“ prohodila Anna usmívajíc se a vzpomínajíc oněch dvou set rublů, jež obětoval na nádraží.

Ale o těch dvou stech rublu nepověděla. Jí bylo jaksi nepříjemno vzpomínati o tom. Zdálo se jí, že v té věci bylo něco, co se týkalo jí, a sice něco takového, co by nemělo býti.

„Ona mne velmi zvala, abych k ní přijela,“ pokračovala Anna, „i mně bude příjemno navšlíviti stařenku. Zejtra k ní pojedu. Ale, chvála bohu, Stiva zůstává dlouho v kabinetě u Dolli,“ dodala Anna, měníc rozhovor i vstala, jako by jí náhle cosi zamrzelo. Tak aspoň se zdálo Kiti.

„Ne, napřed já! Ne, já!“ přely se děti, jež vypily svůj Čaj a přiběhly opět k tetě Anně.

„Všichni najednou!“ rozhodla Anna, se smíchem běžela jim v ústrety, objala najednou a povalila celou tu kupu vrtících se a radostí pištících dělí.

## XXI.

---

Když podali večer čaj, Dolli vyšla ze své komnaty. Štěpán Arkádjevič nepřišel. Odešel ze ženina kabinetu bezpochyby zadními dveřmi,

„Bojím se, že ti bude nahoře zima,“ podotkla Dolli, obracejíc se k Anně; „já tě chci přestěhovat dolů, i budeme si blíže.“

„Ach, prosím tě, o mne se nestarejte,“ odvětila Anna, pozorujíc bystře Dollinu tvář a snažíc se uhodnouti, nastalo-li smíření, neb ne.

„Tady ti bude příliš světlo,“ pokračovala švakrová.

„Ale, pravím ti, já spím všude a vždy, jako dudek.“

„O čem mluvíte?“ zvolal Štěpán Arkádjevič, jenž vyšel ze svého kabinetu a obrátil se s otázkou k ženě.

Po jeho hlase poznali Kiti i Anna ihned, že se manželé smířili.

„Já chci Annu převést sem dolů, ale bude třeba záclony přeměnit. A u nás to nikdo nedovede, musím sama,“ odvětila Dolli, obracejíc se k muži.

„Bůh ví, smířili-li se dokonale?“ pomyslila si Anna, když vyslechla její chladný, klidný hlas.

„Dej pokoj, Dolli, ve všem vidíš obtíže,“ namítl muž. „Chceš-li, já to sám udělám...“

„Ne, zdá se, že se přece smířili,“ rozumovala dále Anna.

„Já vím, jak ty umíš sám udělat,“ odpověděla Dolli. „Poručíš Matvějovi vykonat, co se nedá vykonat, sám odejdeš, a on všechno splete,“ a obvyklý sarkastický úsměv svažil koutky úst Dolliných, když mluvila tálo slova.

„Úplné, úplné smíření, úplné,“ rozhodla Anna. „Chvála

bohu!“ a s radostí, že ona byla příčinou smíru, přistoupila k Dolli a políbila ji.

„Dokonce ne, proč pak nás s Matvějem tak ponižuješ?“ bránil se Štěpán Arkádjevič s jedva patrným úsměvem a obrácen k ženě.

Celý večer, jak bývalo dříve jejím obyčejem, Dolli se chovala s lehounkým sarkasmem k muži; Štěpán Arkádjevič pak byl vesel a spokojen, ovšem jen natolik, aby se nezdálo, že obdržev odpuštění, zapomněl úplně své viny.

O půl desáté večerní, tentokrát zvláště radostná a příjemná rodinná beseda u Oblonských při čaji byla přerušena zdánlivě nad míru prostou událostí, která se však zdála všem podivnou. Za řeči o společných petrohradských známých Anna spěšně vstala.

„Já ji vzala s sebou v albu,“ prohodila Anna, „a při tě příležitosti vám ukážu svého Serěžu,“ dodala s hrdým mateřským úsměvem.

Když se blížila desátá, to jest hodina, kdy se obyčejně loučila na noc se synem, a když ho často sama před odjezdem do plesu ukládala do postele, pocítila náhle tesknost, že je od něho tak vzdálena; o čemkoli se tu chvíli mluvilo, její myšlenky se nemohly soustřediti, a každou minutu se vracely ku kadeřavému Serěžovi. Na konec nevydržela. Zachtělo se jí podívat se na jeho podobiznu, porozprávěti o něm. Při první příležitosti vstala a svým lehkým, ale rázným krokem odebrala se pro albu. Schody nahoru k její komnatě vedly přes balkon nad hlavním, vytápěným schodištěm.

V tu chvíli, když vyšla ze salonu, v předsíni se ozval zvonek.

„Kdo by to byl?“ optala se Dolli.

„Pro mne ještě nepřijeli, je záhy; a aby to byl někdo cizí, je již příliš pozdě,“ podotkla Kiti.

„Bez pochyby s listinami z úřadu,“ rozhodl Štěpán Arkádjevič, a když Anna procházela přes schodiště, vystupoval nahoru sluha, aby oznámil o příjezdu hostě, jenž stál zatím dole u

lampy. Anna pohledla dolů a hned po znala Vronského, i podivný pocit i radosti i bázně prochvěl náhle jejím srdcem. On stál, nesnímaje svrchníku a vytahoval cosi z kapsy. V okamžiku, když Anna přecházela prostředkem balkonu, Vronský zdvihl oči, spatřil ji a na jeho tváři objevil se výraz studu i leknutí. Anna sklonila lehce hlavu a přešla balkon; hned za ní rozlehl se zvučný hlas Štěpána Arkádjeviče, jenž zval hostě nahoru, a nehlasitý, měkký a klidný hlas Vronského, jenž odmítal pozvání.

Když se Anna vrátila s albem, Vronského tu již nebylo a Štěpán Arkádjevič vypravoval, že se přijel poptat na oběd, který budou pořádati na počest hostící tu „znamení tosti“. „A živou mocí nechtěl zajít. Je dnes nějak podivný,“ dodal Štěpán Arkádjevič.

Kiti se zarděla. Jí se zdálo, že pouze ona pochopila, proč sem přijel a proč se zdráhá vstoupiti. „Byl u nás,“ uvažovala Kiti, „nezastal mne doma a domyslí se, že jsem zde; ale nechtěl přijít nahoru, protože si myslil, že je už pozdě a že je zde Anna.“

Všichni se podívali jeden na druhého, ale nikdo neřekl ani slova a počali si prohlížet Annino album.

Nebylo pranic neobyčejného ani podivného v tom, že známý přijel k příteli o půl desáté optat se na podrobnosti chystaného banketu a nevstoupil do pokoje; ale všem se zdálo podivným. A nejvíce podivným a nehezkým zdálo se to Anně.



## XXII.

---

Ples právě započal, když vystupovala Ki ti s matkou po prostorných schodech, zalitých září světél. Po stranách schodů byly rozestaveny květiny, a podle nich stáli lokajové s pudrovanými vlasy, v červených kaftanech komnat se neslo rovnoměrné šumění, jako z úlu včel, a pokud si na hořejším odpočívadle mezi oranžovými stromy před zrcadlem upravovaly příčesky a šaty, rozlehly se v sále precisní zvuky smyčcového orchestru, jenž spustil první valčík Stařeček v občanském obleku, jenž si před druhým zrcadlem upravoval šedé vlasy na skráních a šířil kolem sebe zápach voňavek, setkal se s nimi na schodech a vyhnul se, prohlížeje si s patrným potěšením neznámou mu Kiti. Bezvousý mladík, jeden z těch panáčků vznešeného světa, jež starý kníže Ščerbacký nazýval tučky, s neobyčejně vystříženou vestou, uklonil se damám, poopravuje letmo svou bílou kravatu, předběhl je, ale pak se hned vrátil a zval Kiti na čtverylku. První čtverylka byla už zadána Vronskému, mohla tedy zadati tomuto mladíkovi teprve druhou. Důstojník, zapínající rukavičku, vyhýbal se mezi dveřmi a hladě si vousy, zadíval se na růžovou Kiti.

Přes to, že toaletta, příčeska a ostatní chystání na ples stály Kiti mnoho práce a přemítání, přicházela nyní na ples ve svých složitých tylových šatech na růžové půdě tak lehce a prostě, jakoby všechny ty růžičky, krajky, všechny podrobnosti úboru nestály jí a domácích služebných ani minutku pozornosti, jako by se byla narodila v onom tylu, v krajkách, s onou vysokou příčeskou s růží a dvěma listy na vrcholu.

Když před vchodem do sálu stará kněžna chtěla jí upravit

smáčknutou pentli, kterou byla přepásána, Kiti se lehce odklonila. Věděla, že na ní je samo sebou všechno hezké a graciosní, a že netřeba ničeho poopravovat.

Kiti měla šťastný den. Šaty jí nikde nevadily, krajková obruba se nikde nesvěšovala, růžičky se nesmačkaly a nezutrhalý; růžové střevíčky na vysokých, vyhnutých podpatcích netísnily nohy, naopak dráždily k tanci. Hustá pásma rusých vlasů držela se na vysoké příčesce, jako by vždy tak byla. Všechny knoflíčky na vysokých rukavičkách byly zapjaty a neutrhly se; rukavičky byly jako vylité a neměnily formu ruky. Černá, aksamitová páska s medailonem obzvlášť něžně obepínala její šíji. Ona páska byla hotová rozkoš a Kiti již doma, nahlížejíc do zrcadla, cítila, jak ona páska sama mluví. O čemkoli jiném bylo možno pochybovati, ale páska byla rozkošná. Kiti se pouсмála i zde na plese, když pohlédla do zrcadla na svou šíji. V obnažených pažích a ramenou Kiti pocítovala chladnou mramornost, zvláštní cit, jenž se jí velmi líbil. Oči zářily a ruměné rty nemohly se neusmívati u vědomí svého kouzla. Sotva Kiti vstoupila do sálu, a nedošla ještě k tylovostužkokrajkobarevnému zástupu dam, toužebně čekajících na tanečníky (Kiti v onom zástupu nikdy nestávala), již ji zvali na valčík, a sice zval ji první kavalér, hlavní kavalér v plesové hierarchii, proslulý aranžér plesů, dvorní obřadník, ženatý, velmi hezký, statný muž Jegoruška Korsunský. Právě byl odvedl na místo hraběnku Baninu, se

Kterou přetancil první turu valčíku a rozhlížeje se po své domácnosti, to jest po těch několika párech, které se pustily do tance, spatřil přicházející Kiti, přiběhl k ní zvláštním, smělym poskokem, vlastním všem aranžérům plesů, a pokloniv se, ani se ne tázal, smí-li, a zahrnul ruku, objímaje její tenký pás. Kiti se ohlédla, komu by dala podržeti vějíř; setkala se s úsměvem domácí paní, která přijala její vějíř.

„To je pěkné, že jste přijeli v čas,“ vítal ji, objímaje ji kolem pasu; „jaký že je to způsob přijížděti pozdě.“



Kiti položila sehnutý loket na jeho rámě a malinké nožky v růžových střevíčkách rozplesaly se bystře, lehce a odměřeně dle taktu hudby po hladkých parketách.

„Já si odpočívám, když s vámi tančím,“ lichotil jí dále tanečník, konaje první, nespěšné kroky valčíku. „To je rozkoš, co za lehkost, précision,“ opakoval jí skoro do slova totéž, co říkal všem dobrým známým.

Kiti se pouсмála na jeho pochvalu a rozhlížela se přes jeho rameno dále po sále. Nebyla už na plesích nováčkem, pro něhož všechny osoby v sále splývají v jednu kouzelnou představu; nebyla však ani z těch dívek, jež se věčně vláčejí po plesích; jimž všechny osobnosti jsou tak povědomý, že je dávno už omrzely; byla právě uprostřed oněch dvou stadií: byla rozčilena, ale nicméně vládla sebou na tolik, že mohla již činiti pozorování. Spozorovala, že v levém koutě sálu se seskupil výkvět společnosti. Byla tam do nemožnosti obnažená krasavice Lidi, žena Korsunského, tam byla domácí paní, tam se blýskal svou lysinou Křivin, jenž se nacházel vždy tam, kde byl výkvět společnosti; v tu stranu zahlédali mladíci, netroufajíce si přiblížiti se; tamtéž našla Stivu a za ním zahlédla rozkošnou hlavu i postavu Anny v černém, aksamitovém šatě. Též on tam byl. Kiti ho nespatriła od onoho večera, kdy odmítla Levina. Svým ostrým zrakem hned ho poznala, ano zpozorovala, že se na ni dívá. „Jak si přejete, jesle jeden kruh? Neunavila jsle se?“ optal se Korsunský, zlehka se zadýchav.

„Ne, děkuju!“

„Kam vás mám odvésti?“

„Kareniná je tuším už zde; odvedte mne k ní.“ „Kam; ukažte mně.“

Korsunský zavalširoval, zmenšuje krok, přímo směrem ke tlupě v levém koutě, volaje: „Pardon, mesdames, pardon, pardon, mesdames,“ a lavíruje v moři krajek, tylu a pentlí. Nikde nezavadiv, zatočil bystře svou damou, až se ukázaly její tenké

nožky v průzračných punčochách a vlečka, rozestřevši se vějířem, pokryla kolena Křivina. Korsunský se poklonil, vypjal prsa a podal Kiti ruku, aby ji doprovodil k Anně Arkádjevně. Kiti, celá uzardělá, sebrala svou vlečku s kolena Křivina a trochu omámena ohlížela se, hledajíc Annu. Anna neměla lilových šatů, jak si výslovně přála Kiti, nýbrž černý, hluboce vystřižený aksamitový šat, jenž dával náležitě vyniknouti jejím okrouhlým pažím s drobounkými dlaněmi, plným ramenům a prsům jako vysoustruhovaným ze staré slonové kosti. Šat byl garnirován benátskými krajkami. Na hlavě v černých, výhradně jen svých vlasech bez všeliké cizí příměsi, měla malinkou guirlandu z macešek, a podobná guirlanda nacházela se na černé stužce pasu mezi bílými krajkami. Její příčeska byla nenápadná. Nápadný byly pouze ony přirozené kratounké prsténce kučeravých vlasů, vždy se kadeřících na skráních a v týle a velmi jí slušících. Na pevné, soustruhované šíji měla šňůru perel.

Kiti vidala Annu každodenně, byla do ní zamilována a představovala si ji nejinak než v lilových šatech. Ale nyní, když ji spatřila v černém hávu, přesvědčila se, že nechápala veškeru její krásu. Anna se jí zdála nyní zcela novou, jak si ji nedovedla dříve před taviti. Nyní viděla jasně, že se Anna nemohla obléci do lilových šatů a že její kouzlo záleželo právě v tom, že sama vystupovala ze své toalety, kdežto oděv zůstával na ní nepozorovaným. Mizel na ní i nádherný černý oblek s drahocennými krajkami; oblok byl pouze rámcem, pozornost poutala jen ona sama, přirozená, prostá, klassicky krásná a spolu veselá a živá.

Stála, jako vždy, nápadně vzpřímena a když se Kiti přiblížila k oné skupině, rozmlouvala právě s domácím páнем, obrátivši k němu zlehka hlavu.

„Ne, já kámen nevrhnu,“ odpovídala mu na cosi, „ač opravdu nechápu,“ pokračovala, krčíc rameny, a hned na to ujala se s něžným úsměvem Kiti. Bystrým ženským pohledem přehlédla její

oblek a jedva patrným pokynutím hlavy dala Kiti na srozuměnou, že je spokojena s toilettou i krásou její. „Vy i do sálu vstupujete, tancující,“ pousmála se.

„To je jedna z mých nejmějšších pomocnic,“ ozval se Korsunský, ukláněje se Anně Arkádjevně, již byl dosud neviděl. „Kněžna pomáhá nám dělat i ples veselým a rozkošným. Anno Arkádjevno, turu valčíku,“ prosil, ukláněje se.

„Což vy se znáte?“ optal se domácí pán.

„S kým bychom my nebyli známi? My se ženou jsme jako bílí vlci, nás znají všude,“ odpovídal Korsunský. „Turu valčíku, Anno Arkádjevno.“

„Já netančím, když je možno netančili,“ pravila ona.

„Ale dnes nelze,“ namítal Korsunský.

V tu chvíli přicházel Vronský.

„Nu, jestliže dnes není možno netančit, tedy pojďme,“ prohodila Kareninová, nehledíc na poklonu Vronského a rychle položila ruku na rámě Korsunského.

„Proč pak se na něho mrzí?“ pomyslila si Kiti, pozorujíc, že Anna úmyslně přehlédla poklonu Vronského. Vronský přistoupil ke Kiti, připomenul jí první čtverýlka a litoval, že se mu až dosud nepodařilo se s ní setkali. Kiti se zálibou pozorovala tančící Annu a poslouchala Vronského. Očekávala, že ji poprosí o valčík, ale neprosil a ona s podivením se na něho ohlédla. Vronský se zapálil a spěšně ji poprosil za tanec, ale sotva že objal její tenký pás a udělal několik kroku, hudba umlkla. Kiti pohlédla v jeho tvář, jež se nacházela tak blízko od ní, a dlouho potom, ještě po několika letech, bodal její srdce trapným studem ten pohled plný lásky, jímž ona tehdy na něho pohlédla, ale na který on neodpověděl.

„Pardon, pardon! Valčík, valčík!“ volal s druhé strany sálu Korsunský, a vzav první dámu, jež se mu namanula, pustil se do kola.



## XXIII.

---

Vronský s Kiti zatančil několikrát kolem sálu. Když bylo po valčíku, Kiti odebrala se k matce, a sotva promluvila několik slov s hraběnkou Nordstonovou, přišel již Vronský prosit ji k první čtverylce. Při čtverylce nebylo řeči o ničem význačném; rozmlouvali s přestávkami tu o Korsunských, muži a ženě, jež Vronský velmi zábavně líčil jako milé čtyřicetileté děti; tu o příštím společenském divadelním představení a pouze jednou dotekl se hovor její životní otázky, a sice, když se jí Vronský otázel na Pevina, je-li také zde, a připojil, že se mu velmi líbí. Ale Kiti od čtverylky více ani neočekávala. S úzkostlivým srdcem skládala naději na mazurku. Jí se zdálo, že při mazurce musí se vše rozhodnout. Že jí Vronský během čtverylky neprosil o mazurku, nepůsobilo jí starostí. Byla si jista, že mazurku bude tančiti s ním, tak jako na minulých plesích, a proto odřekla již pěti pánům, omlouvajíc se, že jest zadána. Celý ples do poslední čtverylky byl pro Kiti čarovným snem, plným radostných barev, zvuků a pohybů. Netančila pouze tehdy, když se cítila příliš unavenou, a prosila, aby jí dali oddechnouti. Ale když tančila poslední čtverylku s jakýmsi nudným jinochem, jemuž nebylo možno odřící, byl náhodou jejím protějškem Vronský s Annou. Neměla příležitosti setkat se s Annou od šatného počátku plesu a tu ji spatřila náhle opět zcela jinou a překvapující. Spatřila na její tváři dobře i jí samé povědomé rysy rozčilenosti následkem nepochybného úspěchu. Kiti poznávala, že Anna jest opojena vínem kouzla, které šířila sama vůkol sebe. Zнала onen pocit, znala jeho příznaky, a příznaky ty viděla nyní zcela jasně na tváři Annině, viděla chvějící se, vyšlehující blesk v očích, i úsměv štěstí

a opojení, pohrávající na rtech, i přesnou grácii, pevnost a lehkost pohybů.

„Kdo?“ byla první její myšlenka. „Všichni Či jeden?“ Aniž se více snažila pomoci namáhajícímu se jinochovi, s nímž tančila, zapřísti znovu rozhovor, jehož nitku byl pustil a mamě se nyní snažil ji zdvihnouti, i konajíc jen násilně hlasité rozkazy Korsunského, vrhajícího tanečnický tu v grand rond, tu v chaine, soustředila veškeru svou duševní činnost na pozorování, a její srdce svíralo se vždy víc a více.

Nikoli, ji neopojilo pkouzlení celé massy, nýbrž nadšení jednotlivce. A ten jeden? Mohl by to býti on? Po každé, když se obracel s řečí k Anně, v jejích očích vzplanul radostný oheň a úsměv štěstí zahrál na ruměných rtech. Zdálo se, jako by se Kareninová namáhala skrýti ony příznaky radosti, jež proti její vůli vystupovaly na její tváři. „A což on?“ Kiti vzhledla na Vronského a její srdce se naplnilo úžasem. To, co Kiti spatřovala v zrcadle tváře Anniny, uviděla zjevně na něm. Kam se poděly jeho klidné, pevné pohyby a bezstarostně klidný výraz tváře? Pokaždé, když se obracel k Anně, skláněl nyní trochu hlavu, jako by se chtěl vrhnouti k jejím nohám, a v očích jeho utkvěl výraz pokomosti a bázně „Nechci vás urazit“, zdálo se, jako by vyjadřoval pokaždé jeho pohled, „ale chci se zachránit a nevím, kterak.“ Jeho tvář přijala takový výraz, jakého Kiti dosud nikdy na ní nepozorovala.

Karininová mluvila s Vronským o petrohradských známých, o věcech pravědnicích, ale Kiti se zdálo, že každé vyslovené jimi slovo rozhodovalo jejich i její osud. Ale podivno, ač skutečně mluvili o tom, jak se Ivan Ivánovič činí směšným svým francouzským jazykem a jak by Je- lecká mohla učiniti lepší partii, že všední ona jinak slova měla pro ně význam, a že oni to pociťovali právě tak jako Kiti. Celý ples, celý svět se v očích Kiti zahalil mlhou. Jen přísná škola vychování, kterou byla právě prošla, dodávala jí síly a nutila ji konati to, čeho na ní požadovali, to jest tančit, odpovídati na otázky, rozprávěti, ba i usmívali se.

Ale když měla započítí mazurka, když rozestavovali židle a některé páry se již odebraly z pobočných komnat do hlavního sálu, pro Kiti nastala minuta zoufalosti a úžasu. Dříve byla odřekla pěti pánům a nyní zůstala bez tanečníka. Nebylo skoro ani naděje, že by ji kdo ještě poprosil, již proto, že měla na plesích tak veliký úspěch, že nikomu nemohlo ani přijít na mysl, že by byla dosud nezadanou. Bylo nezbytno říci matce, že jí není dobře, a odejiti domů; ale na to se jí nedostávalo sil. Byla zničena.

Odebrala se do malého salonku a tam usedla v koutě na křeslo. Vzdušná sukénka jejích šatů zdvihla se oblakem kolem její útlé postavy. Jedna obnažená, hubená, něžná dívčí ruka, malomocně spuštěná, ponořila se do vln růžové tuniky; v druhé ruce držela vějíř a bystrými trhanými pohyby ovívala svou rozpálenou tvář. Vzdor tomu, že se podobala motýlu, jenž právě přisedl na trávu a byl každý okamžik hotov rozepjati duhová křídla a vznésti se do vzduchu, strašná zoufalost svírala její srdce.

„Což jestliže se mýlím, jestliže se nepříhodilo nic takového?“ I připomínala si poznovu všechno, co viděla.

„Kiti, co pak to je?“ zvolala tu hraběnka Nordstonová, přiblíživši se po koberci neslyšným krokem ke Kiti. „Já nerozumím.“

Dolní ret Kitin se zachvěl; ona spěšně vstala.

„Kiti, ty netančíš mazurku?“

„Ne, ne,“ zvolala Kiti hlasem, v němž se již třásly slzy.

„On ji v mé přítomnosti prosil o mazurku,“ oznamovala Nordstonová, vědouc, že Kiti pochopí, kdo jsou on i ona. „Ona se ho ptala: ‚Což vy netančíte s kněžnou Ščerbackou?‘“

„Ach, mně je vše lhostejno!“ zvolala Kiti.

Nikdo kromě ní samé nerozuměl jejímu položení; nikdo nevěděl, že včera odřekla člověku, jehož snad milovala, a odřekla mu jen proto, že důvěřovala v druhého.

Hraběnka Nordstonová vyhledala Korsunského, s nímž byla zadána na mazurku, a požádala ho, aby poprosil Kiti.

Tančila tedy Kiti v prvním páru, a na štěstí nemusila rozmlouvat, protože Korsunský, jako aranžér, pobíhal stále s místa na místo a rozdával příkazy ve svém hospodářství. Vronský s Annou seděli skoro naproti ní. Viděla je dobře svým ostrým zrakem, viděla je i z blízka, když se stýkali v tanci, a čím déle je pozorovala, tím více se přesvědčovala, že její neštěstí je dokonáno. Kiti viděla, že Vronský s Annou cítí se v tom přeplněném sále, jako by tu byli sami dva. Kromě toho na tváři Vronského, vždy tak pevné a samostatné, spozorovala překvapující ji výraz nesnáze a pokomosti, podobný výrazu chytrého psa, když se provinil.

Anna se usmívala a úsměv přecházel na něho. Ona se zadumala, a hned se stával zádumčivým i Vronský. Jakási nadpřirozená síla poutala oči Kitiny ke tváři Anny. Kareninová byla rozkošná ve svém prostém černém obleku, rozkošný byly její plné paže s náramky, rozkošná pevná šije se šňůrou perel, rozkošný vlnité kadeře, rozčechrané přičesky, rozkošný graciosní, lehké pohyby malinkých rukou i nohou, rozkošná byla její hezká tvář při svém oživení; avšak bylo cosi hrozného a příšerného ve vší její rozkoši.

Kiti pohlížela na ni ještě s větším zalíbením než prve a strádala při tom ještě více. Cítila se zničenou a tvář její to vyjadřovala. Když ji spatřil Vronský, setkal se s ní při mazurce, nepoznal ji hned — tak se změnila.

„Rozkošný bál!“ prohodil k ní, aby vůbec něco řekl.

„Ano,“ odpověděla Kiti.

V polovině mazurky Anna, opakujíc složitou figuru, nově vymyšlenou Korsunským, vstoupila do středu kruhu, vzala s sebou dva pány a pozvala k sobě dvě dámy, mezi nimi Kiti. Kiti vstupující do prostřed kruhu, pohlédla ulehaně na Annu. Anna přimhouřila oči, pohlédla na Kiti, pousmála se a stiskla jí ruku. Avšak pozorujíc, že tvář Kitina odpovídá na její úsměv pouze



výrazem zoufalosti a údivu, odvrátila se od ní a promluvila vesele s druhou damou.

„Ano, v ní vězí cosi cizího, dábelského, ale rozkošného,“ pravila si Kiti.

Anna se nechtěla zdrželi přes večeři, ale domácí pán jal se ji prositi.

„Přivolte, Anno Arkádjevno,“ přimlouval se Korsunvský, bera její obnažené rámě pod rukáv svého fraku. „Kdybyste věděla, jakou mám ideu kotilionu! Un bijou!“

Při tom pomalu postupoval, snaže se unéslí ji s sebou. Domácí pán se usmíval na znamení souhlasu.

„Ne, já nezůstanu,“ odpověděla s úsměvem Anna, ale přes její úsměv Korsunvský i domácí pán poznali dle rozhodného tónu, jakým pronesla ta slova, že se déle nezdrží.

„Ne, vždyť jsem v Moskvě na jediném vašem plese tančila více, než za celou zimu v Petrohradě,“ omlouvala se Anna, pohlížejíc na Vronského, jenž stál podle ní. „Mně je třeba si odpočinout před cestou.“

„A vy jedete rozhodně zejtra?“ otázal se Vronský.

„Ano, doufám,“ odpověděla Anna, jako by se divila smělosti jeho otázky; ale nezkrotný, chvějící se blesk očí a úsměvu obchvátil Vronského ohněm, když k němu promluvila.

Anna Arkádjevna nezůstala večeřel a odjela.



## XXIV.

---

„Ano, vězí ve mně cosi protivného, odpuzujícího,“ pomyslnil si Levin, když vyšel od Ščerbackých a vydal se pěšky k bratrovi. „Nehodím se jiným lidem. Hrdost, povídají. Ne, ve mně není hrdosti. Kdyby bylo ve mně za mák hrdosti, nezpůsobil bych si takovou situaci.“ A tu si představil Vronského, šťastného, dobrého, rozšafného a klidného, jenž se nikdy dozajista nenacházel v takové hloupé situaci jako on tohoto večera. „Rozumí se, že musila dáti přednost jemu. Bylo to nezbytno a nemám si na koho ani nač stýskati. Sám jsem nevinen. Jaké právo jsem měl doufati, že se odhodlá spojití osud svůj s mým? Kdo jsem? A co jsem? Nepatrný člověk, nikomu a na nic nepotřebný.“ Náhle si vzpomněl opět na bratra Nikolaje a myšlenka ta mu způsobila radost. „Nemá-liž on pravdu, že na světě je všechno bídnó a mrzko? Pochybuju, že jsme soudili a soudíme dosud spravedlivě o bratru Nikolaji. Ovšem se stanoviska Prokofíja, jenž ho viděl v roztrhaném kožiše a opilého, jest člověk opovržený; ale já ho znám jinak. Znáím jeho duši a vím, že jsme si podobní. A já, místo abych ho vyhledal, jel jsem obědvat a pak jsem přijel sem.“ Levin přistoupil k svítilně, přečetl bratrovu adresu, již měl zapsanou v knížce, a zavolal drožkáře. Celou, dosti dlouhou cestou k bratrovi obydlí připomínal si Levin velmi živě všechny známé mu události ze života Nikolajova. Vzpomínal si, jak bratr, pokud byl na universitě, a ještě rok po absolvování, žil, nedbaje posměchu svých kollegů, jako řeholník, vykonávaje přísně všechny náboženské obřady, bohoslužby, posty a vzdaluje se všelikých zábav a zejména ženštin. A jak se náhle změnil, spřátelil se s nejhöršími lidmi a dal se do nejhöršího hýření. Vzpomněl

si pak na historku s chlapcem, jehož vzal k sobě z vesnice na vychování, ale v návalu hněvu tak ho zbil, že proti němu zavedeno vyšetřování pro zmrzačení dítěte. Pak mu přišla na mysl historie s falešným hráčem, s nímž prohrál všechny peníze, dal mu směnku a pak na něho podal žalobu, dokazuje mu, že ho ošidil. (Byly to peníze, jež pak zaplatil Sergej Ivánovič.) Potom si vzpomněl, jak byl Nikolaj zavřen přes noc na policejním komisariátě za rušení veřejného klidu. Napadlo ho, jak Nikolaj zamýšlel vésti se Sergějem Ivánovičem hanebný proces proto, že prý mu touto nevyplatil materského podílu, a na konec jak měl opletání se soudem, když odjel na službu do Západního kraje a tam zbil selského staršinu... Vše to bylo nad míru protivno, ale Levinu nepřipadlo tak mrzkým, jak by se musilo zdátí těm, kdo neznali Nikolaje, neznali celého jeho života a neznali jeho srdce.

Levin si připomínal, jak v onu dobu, když byl Nikolaj v periodě nábožnosti, postů, mnichů, bohoslužeb, Když vyhledával v nábožnosti pomoci, uzdy na svou vášnivou povahu, nejen že nikdo mu nepodal dobré rady, nýbrž všichni, i on sám, se mu smáli. Dráždili ho, přezývali ho Noem, mnichem; a když se (náhle přeměnil, opět mu nikdo nepomohl, nýbrž všichni se od něho odvrátili s úžasem a s ošklivostí.

Levin tušil, že bratr Nikolaj ve své duši, na samém dně své duše přese vši zpusťlost svého života neměl více viny, než ti, kdo jím opovrhovali. Nebylo jeho vinou, že se narodil se svým nezkrotným charakterem a stísněnými čímsi duševními schopnostmi. On si vždycky přál býtí řádným. „Já mu všechno povím, i. přinutím ho, aby i on mně všechno zjevil; dokážu mu, že ho miluju a proto že ho chápu,“ rozhodl sám u sebe Levin, když okolo jedenácté přijížděl k hostinci označenému na adrese.

„Nahoře, číslo 12. a 13.,“ odpověděl vrátný na dotaz Levina.

„Je doma?“

„Zdá se, že doma.“

Dvěře 12. čísla byly pootevřeny; odtud v pruhu světla

vycházel dým špatného, slabého tabáku a bylo slyšeli neznámý Levinu hlas. Levin se ihned přesvědčil, že i bratr je tam; uslyšeli jeho pokašlávání.

Když Levin vstoupil do dveří, nepovědomý mu hlas mluvil:

„Všechno závisí od toho, jak chytře a uvědoměle se věc povede.“

Konstantin Levin pohleděl do dveří a uviděl, že rozpráví mladý člověk v ruském kaftanu se zčuchanými, hustými vlasy na hlavě a proti němu na pohovce sedí mladá trochu zdobaná ženština ve vlněných šatech bez manšet a bez límečku. Bratra nebylo vidět. Konstantinovi se sevřelo srdce, když si pomyslí, ve společnosti jakých cizích lidí se nachází jeho bratr. Nikdo nezaslechl jeho kroku a proto Konstantin snímaje s nohou kaloše, mohl dále poslouchali, co mluví pán v kaftanu. Hovořil o jakémisi podniku.

„Eh, vcm je čert, všechny ty privilegované třídy,“ ozval se pokašlávající hlas bratrův. „Mášo! Postarej se nám o večeri, a podej vodky, zbylo-li, a když ne, pošli pro ni.“

Ženština vstala, vešla za pláštěnek a spatřila Konstantina.

„Nějaký pán je tu, Nikolaji Dmitriči,“ zvolala.

„Čeho si přeje?“ ozval se mrzutý hlas Nikolaje Levina.

„To jsem já,“ odpověděl Konstantin Levin, vstupuje do osvětlené části komnaty.

„Jaký já?“ opětoval ještě mrzutěji hlas Nikolaje. Bylo slyšeti, jak spěšně vstal, zavadil o cosi, a hned na to Levin spatřil ve dveřích před sebou známou, a přece svou zdivočilostí a chorobností překvapující, ohromnou, hubenou a přihrblou postavu bratrovu s velikýma, vyjevenýma očima.

Byl ještě hubenější než před třemi lety, když ho Konstantin Levin viděl naposled. Byl oděn krátkým kabátem. Jeho ruce i široké kosti zdály se ještě ohromnějšími. Vlasy prořídly, tytéž tuhé vousy zakrývaly jeho rty, tytéž oči upíraly se podivně a naivně v příchozího.

„Ah, Kostá!“ zvolal náhle, poznáv bratra, a jeho oči se zaleskly radostí. Ale v týž okamžik se ohlédl po mladém člověku a učinil dávno již Konstantinovi známý pohyb hlavou a krkem, jako by ho límec tísnil; a na jeho spadlé tváře objevil se zcela jiný, divoký, bolestný a surový výraz.

„Psal jsem vám i Sergeji Ivánoviči, že vás neznám a nechci znáti. Čeho je ti, čeho vám třeba?“

Nebyl nikterak podoben tomu, jak si ho představoval Konstantin. Když o něm Konstantin přemýšlel, zapomněl na to nej obtížnější a nej horší v jeho povaze, co tak ztěžovalo obcování s ním; a když nyní spatřil jeho tvář a zvláště křečovitě potrhování hlavou, vzpomněl si na to.

„Mně není třeba ničeho od tebe,“ odpověděl nesměle Levin. „Přijel jsem tě pouze navštívit.“

Nesmělost bratrova patrně obměkčila Nikolaje. Škubnul rtoma a řekl:

„Jestli tak, nu pojď dále, sedni. Chceš povečeřet? Mášo, přines tři porce. Nebo ne, počkej. Ty víš, kdo to je?“ obrátil se k bratrovi, ukazuje mu na člověka v kaftanu. „To je pan Krický, můj přítel ještě z Kijeva, znamenitý člověk. Jeho pronásleduje ovšem policie, protože není darebákem.“

A ze zvyku se ohlédl na všechny přítomné v komnatě. Spozorovav, že ženština, jež stála už ve dveřích, chystala se odejít, vzkřikl na ni: Řekl jsem ti, abys počkala.“ A s obvyklou neobratností a nemotorností řeči, jež byly Konstantinovi dobře povědomý, počal, rozhlížeje se znova kolem sebe, vypravovati bratrovi historii Krického: jak ho vyloučili z university za to, že sestavil spolek na podporu chudých studentů a že založil nedělní školu, a jak se potom stal učitelem na vesnické škole a jak ho vyhnali i odtud, jak byl pak pohnán za cosi před soud.

„Vy jste byl na kijevské universitě?“ obrátil se Konstantin Levin ke Krickému, aby přerušil nastalé trapné mlčení.

„Ano, na kijevské jsem byl,“ ozval se zlostně Krický, zamračiv se.

„A tahle ženština,“ přerušil ho Nikolaj Levin, ukazuje na ni, „je společnice mého života, Marja Nikolajevna. Já ji vzal k sobě z domu..a tu Nikolaj opět trhnul hlavou. „Ale já ji mám rád a vážím si jí, i všech, kdo se ke mně hlásí,“ dodal povýšeným hlasem, kaboně se v tváři. „Odporučuju ti ji. Ona je jako by mou ženou, zrovna tak. Nyní víš, s kým mluvíš! A myslíš-li si, že je moje společnost pro tebe ponižující, tedy tamhle je bůh,“ a ukázal na svatý obraz, pověšený v koutě světnice, „a tam jsou dvěře.“

A opět jeho oči obešly tázavě všechny přítomné.

„Nechápu, co by mohlo býti pro mne ponižujícího.“

„Objednej tedy, Maso, večeři, tři porce, vodku, víno... Nebo ne, počkej... Ne, není třeba... Jdi.“





## XXV.

---

„Tak vidíš,“ pokračoval Nikolaj Levin, usilovně vraště čelo a potrhuje krkem.

Působilo mu patrně obtíž rozvážiti, co říci a co dělati.

„Tak tedy vidíš...“ Při tom ukázal do kouta, kde stálo několik železných prutů, svázaných provázky. „Vidíš to? To je počátek nového podniku, k němuž přistupujeme. Podnik ten jest výrobní artěl.“

Konstantin skoro ani neposlouchal. Upřel oči na jeho chorobnou, souchotinářskou tvář a stále víc a více se v něm vzrážel soucit k němu a proto se nemohl přemoci, aby poslouchal, co vykládal bratr o artěli. Srozuměl tolik, že ona artěl má býti pouze kotvou spásy od povržení samým sebou. Nikolaj Levin pokračoval u výkladu:

„Ty víš, že kapitál hněte dělníka. Dělníci u nás, mužíci, nesou veškeru tíhu práce a nacházejí se při tomv takových okolnostech, že, ať se namáhají, jak mohou, nikdy se nevyberou ze svého dobytčího postavení. O veškeren výtěžek z výdělku, pomocí jehož by mohli zlepšili své postavení, opatřiti si prázdné chvíle, již by mohli užiti opět ke svému vzdělání, o veškeren ten výtěžek z výdělku je olupují kapitalisté. Situace je taková, že čím více se oni budou namáhat, tím více budou bohatnouti továrníci, statkáři, a oni zůstanou pro vždy pracovním dobyt看em. Ale ten poměr se musí změnit,“ dokončil Nikolaj svůj výklad a pohlédl tázavě na bratra.

„Ovšem, i já souhlasím,“ odvětil Konstantin, pozoruje s bolestí ruměncem, vystupující pod vyniklými kostmi na tvářích bratrových.

„My tedy zařizujeme zámečnickou artěl, v níž všechna výroba i výtěžek, i hlavní náradí a nástroje výrobní, vše to bude společné.“

„A kde zařídíte artěl?“ optal se Konstantin Levin.

„Ve vesnici Vozdremě, v kazaňské gubernii.“

„A proč ve vsi? Na vsi je, dle mého náhledu, i tak dosti práce. K čemu bude ve vsi zámečnická artěl?“

„A proto, že mužící jsou i nyní právě tací otroci, jakými byli dříve, a proto je tobě a Sergěji Ivánoviči nepřijemno, že je chtějí vysvoboditi z onoho otroctví,“ namítl Nikolaj Levin, podrážděný odporem.

Konstantin Levin si vzdychl, rozhlížeje se v tu dobu po tmavé, špinavé komnatě. Onen povzdech, zdálo se, že ještě více podráždil Nikolaje.

„Znám já tvé a Sergěje Ivánoviče aristokratické náhledy. Já dobře vím, že on užívá všech sil svého rozumu k tomu, aby ospravedlnil panující zlo.“

„Ale ne, proč pak mluvíš o Sergěji Ivánoviči?“ namítl s úsměvem Konstantin Levin.

„Sergěj Ivánovič? Hned ti povím!“ vzkřikl náhle Nikolaj Levin při jménu Sergěje Ivánoviče. „Vidíš... Ale marně mluvit. Jen tohle... Proč jsi vlastně přijel ke mně? Ty hledíš na všechno to s opovržením, což, jak se ti líbí! I jdi si s pánem bohem, jdi!“ křičel, vstává se židle; „jdi si, jdi!“

„Na nic nepohlížím s opovržením,“ omlouval se opět nesměle Konstantin Levin. „Ani se příti nechci.“

V tu chvíli se vrátila Marja Nikolajevna. Nikolaj Levin ohlédl se na ni zlostně. Ona se k němu rychle přiblížila a něco mu pošeptala.

„Jsem trochu churav a stal jsem se dráždivý,“ omlouval se Nikolaj Levin klidnějším hlasem a těžce oddychuje. „A pak ty mně povídáš o Sergeji Ivánoviči a jeho stati. To je takový žvast, takový sebeklam. Co může psáti o spravedlivosti člověk, který jí

nezná? Četl jste jeho stať?“ obrátil se ke Krickému, sedaje opět za stul a odstraňuje papirosy, jež byly po něm rozházeny, aby si udělal místo.

„Nečetl jsem,“ odpověděl zamračeně Krický, jenž se patrně vyhýbal rozhovoru.

„A proč?“ obrátil se Nikolaj Levin hněvivě nyní ke Krickému.

„Protože mám za zbytečné, tratit na to čas.“

„To jest, dovolte, jak můžete věděti, že by to byla ztráta času? Pro mnohé je stať ona ovšem nedostupna, je výše jejich schopností. Ale já, to je něco jiného, já vidím skrz naskrz jeho myšlenky a vím, v čem vězí jejich slabost.“

Všichni umkli. Krický pomalu vstal a chopil se čepice.

„Nechcete povečeřet? Nu, s pánem bohem. Přijďte zej tra se zámečníkem.“

Sotva byl Krický za dveřmi, Nikolaj Levin se pousmál a mrknul okem.

„Také mnoho do něho není,“ prohodil. „Vždyť já to vidím...“

Ale Krický se obrátil ve dveřích a zavolal Nikolaje.

„Čeho si ještě přejete?“ řekl a odešel s ním na chodbu. Když Levin zůstal sám ve světnici s Marjí Nikolajevnou, obrátil se k ní:

„Jste již dávno s bratrem?“ otázal se.

„Na druhý rok: už. Jejich zdraví je velmi špatné. Lijou mnoho,“ prohodila ona.

„To jest, co pije?“

„Vodku pijou a jim to škodí.“

„Což mnoho?“ zašeptal Levin.

„Ano,“ odpověděla, pohlížejíc nesměle ke dveřím, v nichž se objevil opět Nikolaj Levin.

„O čem jste mluvili?“ ptal se zamračeně a pohlížeje ulehanýma očima s jednoho na druhého. „o čem?“

„O ničem,“ odpověděl zaraženě Konstantin.

„Nechcete pověděti, jak vám libo. Chci jen říci, že se pro tebe

nehodí s ní mluvit. Ona je prostá ženská a ty's pán," vysvětloval, šhubaje hlavou. „Vždyť ty jsi — já dobře vidím — vše pochopil a ocenil a pohlížíš s politováním na mé poblouzení," promluvil znova povýšeným hlasem.

„Nikolaji Dmitriči, Nikolaji Dmitriči," zašeptala opět Marja Nikolajevna, blížíc se k němu.

„Nu, dobře, dobře!... A což večeri? Ah, tu je," zvolal, spatřiv sklepníka s podnosem. „Tady, tady postav," volal mrzutě a hned se chopil vodky, nalil si sklenku a dychtivě ji vypil. „Na, pij; chceš?" obrátil se k bratrovi, okamžitě se slav veselejším.

„Nechme tedy Sergěje Ivánoviče. Já jsem přece rád, rád, že tě zase vidím. Mluv, co mluv, a přec jen si nejsme cizí. Nu, pij přece. Povídej mi, co děláš?" pokračoval, hladově žvýkaje kousek chleba a nalévaje druhou sklenku vodky. „Co tam pořád děláš?"

„Bydlím sám na vsi, jako dříve, zaměstnávám se hospodářstvím," odpovídal Konstantin, s hrůzou pozoruje dychtivost, s jakou bratr pil a jedl, a snaže se nedávati toho na jevo.

„Proč se neženíš?"

„Příležitosti nebylo," odpověděl Konstantin, červenaje se. „Proč? Já — to je jiná věc. Já jsem svůj život promrhal. Já to již povídal, a povím znova, kdyby mně byli vyplatili mou část tehda, když jsem jí potřeboval, můj celý život složil by se jinak."

Konstantin si přispíšil, převésti řeč na jiný předmět.

„Víš-li pak, že tvůj Váňuška je u mne v Pokrovském písařem?" prohodil Konstantin.

Nikolaj šhubnul hlavou a zamyslel se.

„Pověz mně, co je nového v Pokrovském? Co dům? Pořád ještě stojí? A brízy, a naše školní světnice? A což Filip zahradník, pořád ještě živ? Jak se živě pamatuju na besídku a pohovku! Hled mi, neměň ničeho v domě; ale ožeň se brzy a přiveď vše zas do toho pořádku, jak to bývalo. Já pak k tobě přijedu, budeš-li míti hodnou ženu."

„Víš co, přijď hned nyní ke mně,“ zvolal Levin. „Jak bychom si všechno spolu pěkně upravili!“

„Přijel bych, kdybych věděl, že nezastanu u tebe Sergěje Ivánoviče.“

„Nezástaneš ho. My bydlíme každý zvlášť.“

„Ale, mluv co mluv, ty musíš volit mezi mnou a jím,“ promluvil, pohlížeje nesměle bratrovi do očí.

Nesmělost ta dojala Konstantina.

„Chceš-li vysleclinouti celou mou zpověď v té záležitosti, řeknu ti, že v tvém sporu se Sergějem Ivánovičem nestojím ani na tvé, ani na jeho straně. Máte oba nepravdu. Ty's nepráv více zevnějším způsobem, on vnitřním.“

„A, a! Ty's to pochopil, ty's to pochopil?“ zvolal radostně Nikolaj.

„Ale, co se týče osobně mne samého, přeješ-li si vědět, cením si více tvé přátelství, protože ..“

„Proč, proč?“

Konstantin mu nemohl říci, že ho má proto radši, že je Nikolaj nešťasten, a má tedy více zapotřebí přátelské lásky. Ale Nikolaj pochopil, že bratr chtěl říci právě to, a zakaboniv se, sáhl opět po sklence. „Už dost, Nikolaji Dmitriči!“ řekla Marja Nikolajevna, vztahující plnou, obnaženou ruku po láhvi.

„Pust! Nech mne na pokoji! Zbiju tě!“ křikl na ni.

Marja Nikolajevna se pousmála tichým, dobrým úsměvem, jenž přešel i na Nikolaje, a vzala se stolu vodku.

„Což ty si myslíš, že ona ničemu nerozumí?“ řekl Nikolaj.

„Ona rozumí všemu tomu lip než my všichni. Není-liž pravda, ona má do sebe cosi hezkého, milého?“

„Vy jste nebyvala dříve v Moskvě?“ oslovil ji Konstantin, aby jí něco řekl.

„Eh, neříkej jí vy. Ona se toho leká. Jí kromě smírčího soudce, když ji žalovali za to, že chtěla odejiti z vykřičeného domu, nikdo neříkal vy. Můj bože, co je to za nesmysl na světě!“ vzkřikl

náhle Nikolaj. „Ta nová zařízení, ti smírčí soudcové, zemstvo, co je to za nesmysl!“

I počal vypravovati o svých nedorozuměních s novými institucemi.

Konstantin Levin ho poslouchal a to odpírání smyslu ve všech nových společenských institucích, jež sdílel s bratrem a jež nejednou veřejně vyslovil, bylo mu nyní nepříjemno, když je uslyšel z úst bratrových.

„Na onom světě se o tom přesvědčíme,“ prohodil žertem.

„Na onom světě? Oh, nelíbí se mi onen svět! Nelíbí,“ posteskl si, upřev ulekané oči na tvář bratrovu. „A vždyť se zdá, že by bylo příjemno utéci ze vší té mrzkosti a motanice, cizí i své; ale bojím se smrti, strašně se bojím smrti.“ Nikolaj se zachvěl. „Nu pij něco. Chceš šampaňské? Anebo jedme spolu někam, jedme k cikánům! Víš-li, mně se velmi zalíbili cikáni a ruské písně.“

Jeho jazyk se počal plésti i počal přeskakovat s jednoho předmětu na druhý. Konstantin spolu s Mašou ho přemluvili, aby zůstal doma, a uložili ho na postel úplně opilého.

Maša slíbila, že bude psáti Konstantinovi, bude-li čeho třeba, a že bude Nikolaje Levina přemlouvat, aby se přestěhoval k bratrovi.

## XXVI.

---

Příštího jitra Konstantin Levin odjel z Moskvy a večer byl už doma. Cestou ve vagone rozmloval se spolucestujícími o politice, o nových železnicích, a podobné, jako v Moskvě ho tížila matenice pojmů, nespokojenost s samým sebou, stud pro cosi neurčitého; ale když vystoupil na své stanici z vagonu, uviděl jednookého kočího Ignata s vyhrnutým límcem kaftanu, když uviděl v mihavém světle vycházejícím z oken stanice své široké saně s rozesílaným na nich kobercem, své koně s podvázanými ohony, s řemením a plechovými kroužky a s třepením, když mu kočí Ignat, pokud skládali na saně zavazadla, pověděl všechny vesnické novinky, že přijel kupec jakýsi a Páva že se otelila: pocítil, že matenioe v jeho hlavě se pomalounku rozprádá a stud a nespokojenost že mizí. Vše to pocítil již při pouhém pohledu na Ignata a na koně. Ale když oblekl přivezený mu na cestu kožich, zahalil se do něho a sedl do saní, když se saně hnuly, zamyslíl se o nastávajícím řízení na panství, zadíval se na příprěžního, druhdy jezdeckého, donského, hbitého koně, jenž se kdysi strásl a od té doby ho zapráhali jen do vozu; tu počal docela jinak chápati to, co se s ním sběhlo. Pocítil se ve svém živlu a nepřál si ani býti jiným. Přál si jen býti lepším, než byl doposud. Předně se rozhodl, že od tohoto dne nebude už doufati v neobyčejné štěstí, jaké mu měla přinést ženitba, a následkem toho nebude už pohlížeti s opovržením na skutečnost. Za druhé, nikdy si už nedovolí, dát se omámiti ošklivou vášní, vzpomínka na niž ho tak mučila, když se chystal nabídnouti ruku Kiti. Pak, vzpomínaje si na bratra Nikolaje, rozhodl, že nikdy už nedovolí ha něho zapomenou ti, bude ho stopovati a nespustí se zřetele, aby byl vždy na hotově

mupomoci, jakmile se mu povede zle. A to bude brzy; Levin to předvídal. Mimo to i bratrova slova o komunismu, jež bral tehdy na tak lehkou váhu, přiměla ho nyní, aby se o předmětu tom zamyslel. Změnu ekonomických podmínek pokládal za nesmysl; avšak byl si vždy vědom nespravedlivosti svého nadbytku u porovnání s nouzí lidu a nyní se rozhodl, že k vůli tomu, aby si nemohl vyčítati nijakou vinu, bude, ač již dříve mnoho pracoval a vedl život střídavý, nyní ještě více pracovat a ještě méně si dovolí rozkoše. A vše to zdálo se mu tak lehké provést, že strávil celou cestu v nejpříjemnějším rozjímání. S bodrým pocitem naděje v nový, lepší život přijel k deváté hodině v noci ke svému domu.

Z okna světničky Agafje Michajlovny, staré chůvy, jež zastávala v domě úkol hospodyně, padalo světlo na zasněžené prostranství před domem. Ona ještě nespala. Kuzma, jehož ona vzbudila, vyběhl rozespálý a hos na schody. Líhavá fena Lasička div neporazila Kuzmu, vyskočila a zakňučela, trouc se o kolena Levina, vyskakovala a chtěla, ač si netroufala, položit ti přední tlapy jemu na prsa.

„Záhy jste se vrátil, báťuško,“ vítala ho Agafja Michajlovna.

„Zastesklo se mi, Agafjo Michajlovno. Všude dobře, ale doma nejlíp,“ odpověděl jí Levin a odebral se do svého kabinetu.

Kabinet byl okamžitě osvětlen přinesenou svící. Z jeho stínů vystupovaly známé předměty: jelení parohy, poličky s knihami, zrcadlo, kamna s dušníky, které dávno už vyžadovaly správkou, otcovský divan, veliký stůl, na stole rozevřená kniha, ulomená popelníčka, sešitek s jeho rukopisem. Když to Levin všechno spatřil, napadla na něho na minutku pochybnost, že se dovede vpraviti v onen nový život, jak si ho rýsoval cestou k domovu. Všechny ty stopy jeho dosavadního života jako by ho strašily a mluvily k němu: „Ne, ty nám neujdeš a nebudeš jiný, ale zůstaneš takový, jakýs byl: s pochybnostmi, věčně s sebou nespokojený, s



marnými pokusy o nápravu, s poklesky a s věčným očekáváním štěstí, které se ti nedá uloviti a je pro tebe nemožno.“

Ale to mluvily jeho věci. Jiný hlas v jeho duši mluvil, že se nesmí podrobovati minulosti a že má dosti síly dělati s sebou, co bude chtít. A poslušen tohoto hlasu, přistoupil do kouta, kde ležela dvě pudová závaží, a počal je zdvíhati, snaže se tím přivésti své síly do stavu bodrosti. Za dveřmi zaskřípaly kroky. Honem odložil závaží.

Vstoupil pojezdňý, oznámil, že je všechno, chvála bohu, v pořádku, ale přidal, že se pohanka v nové sušime zpražila. Zpráva ta Levina rozmrzela. Nová suširna byla stavěna a z části vymyšlena Levinem. Pojezdňý byl vždycky proti té sušárně a nyní s tajenou radostí oznamoval, že se pohanka zpražila. Levin však byl pevně přesvědčen, že jestliže se pohanka zpražila, tedy jen proto, že nebyly splněny všechny podmínky, na něž stokrát poukazoval. To ho zamrzelo a proto domluvil pojezdňému. Ale stala se jedna důležitá a radostná událost: otelila se Páva, nejlepší jeho drahá kráva, koupená na výstavě.

„Kuzmo, podej mi kožich. A vy poručte rozsvítit lucernu, já se půjdu podívat,“ řekl pojezdňému.

Stáj pro drahé krávy nacházela se hned za domem. Přešel po dvoře okolo závěje pod bezovými keři a přišel ke stáji. Zapáchlo hnojem a teplou parou, když se otevřely přimrzlé dveře, a krávy, udivené neobvyklým světlem lucerny, se pohnuly na čerstvé slámě. Kmitnul se hladký, černě strakatý, široký hřbet Hollandky. Býk Berkut ležel s kroužkem v nose, chtěl vstát, ale rozmyslil se, a jen dvakrát zafuněl, když procházeli okolo něho. Světle hnědá krasavice, veliká jako hroch, Páva, obrátila se zadem, chráníc před příchozími své telátko, a očuchovala je.

Levin zašel clo stání, prohlédl si Pávu a zdvihl červeno strakaté telátko na slabé, vysoké nohy. Znepokojená Páva zabučela, ale upokojila se, když k ní Levin přistrčil jalovičku, a těžce vzdychnuvši, počala ji lízati drsným jazykem. Jalovička

hledajíc cecek, narážela nosem pod slabiny své matky a mrskala ohonem.

„Eh, sem posviť, Fedore, sem pojd s lucernou,“ velel Levin, prohlížeje si jalovičku. „Celá matka! Jen barvu má po otci. Velmi pěkná. Dlouhá a široká v zádech. Vasile Fedoroviči, není-liž pravda, že je pěkná?“ obrátil se k pojezdnému, zapomínaje radostí nad jalovičkou na zpraženou pohanku.

„Jak by mohla být špatná od takové krávy a takového býka? A Semen tu byl druhého dne po vašem odjezdu. Bylo by dobře se s ním dohodnouti, Konstantine Dmitriči,“ mýnil pojezdný. „Já už vám dříve pravil o té mašině.“

Jediná tato otázka uvedla Levina do všech podrobností hospodářství, jež bylo obšírné a složité; šel tedy přímo ze stáje do kanceláře a porozprávěv s pojezdným i se Semenem, vrátil se domů a odebral se přímo nahoru do salonu.

## XXVII.

---

Dům byl obširný, starobylý, a Levin, ač v něm bydlil sám, topil a zaujímal celý dům. Věděl, že to bylo hloupé, věděl, že to nebylo dobře i nesrovnávalo se s nynějšími jeho novými plány, ale onen dům byl pro Levina celým světem. Byl to svět, v němž žili a skonali jeho otec i máť. Oni vedli takový život, jenž se zdál Levinu ideálem všeliké dokonalosti a který si přál obnoviti se svou ženou, se svou rodinou.

Levin se jedva pamatoval na matku. Pojem o ní byl mu posvátnou vzpomínkou, a budoucí jeho žena měla býti, jak on si to představoval, kopií toho překrásného, posvátného ideálu ženštiny, jakým byla jeho máť.

Lásku k ženě neumel si nejen představili jinak než ve spojení s manželstvím, nýbrž on si z prva představoval rodinu, a pak teprve onu ženštinu, jež mu měla dáti rodinu. Jeho pojmy o ženitbě nepodobaly se proto pojům většiny jeho známých, pro něž byla svatba jedním ze mnohých obočné životních výkonů; pro Levina byla svatba hlavním výkonem života, od něhož záviselo všechno jeho štěstí. A nyní se měl toho štěstí vzdáti.

Když vstoupil do salonku, kde pil obyčejně čaj, usedl s knihou do svého křesla a Agafja Michajlovna mu přinesla čaj a s obvyklými slovy: „Já si sednu, báfuško,“ sedla u okna na židli, pocítil, že, jakkoli se to mohlo zdáti divným, nevzdal se svých plánů, a že bez nich je život pro něho nemožným. Ať již s ní, nebo s jinou, ale musí to býti. Četl knihu, přemýšlel o tom, co četl, pozastavoval se, aby vyslechl Agafju Michajlovnu, která žvatlala bez přestání, a mezi tím různé obrazy hospodářství i budoucího rodinného života střídaly se bez všelikého spojení v jeho fantasmii.

Cítil, že se v hlubině jeho duše cosi ustalovalo, srovnávalo, skládalo.

Poslouchal vypravování Agafje Michajlovny o tom, jak Prochor na boha zapomněl a za ty peníze, jež mu daroval Levin na koupi koně, pije bez přestání; i ženu stloukl do smrti. Poslouchal a četl knihu, i opěloval si v duchu běh myšlenek, vzbuzených četbou. Byl to Tyndalův spis o slepotě. Připomínal si, jak byl nespokojen s Tyndalem pro jeho samolibost následkem zručnosti v provádění pokusů a proto, že se mu nedostává filosofického pojmání věcí. A najednou se vynořovala radostná myšlenka: „za dvě léta budu mít ve stádě dvě hollandské krávy, sama Páva také ještě může být živa, k tomu dvanáct mladých potomků Berkutových a jestliže ony tři vmísí do stáda na ukázkou, byla by to rozkoš!“ Avšak znova se chopil knihy. „Nu dobrá, elektrismus a teplota jest jedno a totéž ; ale je-li možno postavili do rovnice, potřebné k rozřešení otázky, jednu veličinu místo druhé? Není. Co tedy z toho vyplývá? Vždyť pouhým pudem tušíme již souvislost mezi všemi silami přírody... A zvláště příjemno, že Pávina jalovička bude již červeně strakatou kravou a celé stádo, k němuž přimísíme ony tři!... Výtečně! Vyjdeš si se ženou a s hosty naproti stádu... Žena řekne: tu ja- lovičku jsme já a Kosta vychovávali jako děcko. Ale jak vás to může tak zajímat? namítne host. Všechno, co zajímá jeho, zajímá i mne. Ale kdo je ona?“ Vzpomněl si, co se mu přihodilo v Moskvě... Nu, což dělat?... Není to má vina. Ale nyní půjde vše dle nového pořádku. To je pošetilost, že se mi život postaví v cestu, že minulost se vzepře. Budu zápasit, abych ‘žil lépe, mnohem lépe...“

Pozdvihl hlavu a zamyslel se. Stará Lasička, která neukojila dosud svou radost nad jeho příjezdem ml a běhala po dvoře, aby si poštěkala, přiběhla nyní nahoru, máchala ohonem, a přinášeje s sebou zápach svěžího vzduchu, přiblížila se k Levinu, prosunula hlavu pod jeho ruku a žalostně zakňučela, prosíc, aby ji pohladil.

„Jen mluvit jí schází,“ prohodila Agafja Michajlovná. „Jen pes, a vždyť chápe, že přijel hospodář a že se nudí.“

„Proč myslíš, že se nudím?“

„Což pak to nevidím, báťuško? V svá léta mohu už znát své pány, z dětství jsem vyrostla mezi pány. Nic si z toho nedělejte, báťuško. Jen když dá pán bůh zdraví a čisté svědomí.“

Levin upřel na ni oči, divě se, jak mohla pochopit jeho myšlenky.

„Mám vám přinést ještě čaj?“ optala se, vzala číšku a odešla.

Lasička stále strkala hlavu pod jeho ruku. On ji pohladil a ona šel vedle samých jeho nohou schoulila do klubka, položivši hlavu na vytáženou zadní tlapu. A na důkaz, že nyní je už vše dobře a v náležitém pořádku, otevřela lehce tlamu, zamlaskala pysky a pohodlněji složivši své lepkavé pysky kolem starých zubů, ztichla v blaženém klidu. Levin pozoroval bedlivě tyto její poblední pohyby.

„Tak se vede i mně!“ pomyslí si. „I mně se tak vede! Nic nedělá.... Všechno v pořádku.“



## XXVIII.

---

Záhy ráno po plese Anna Arkádjevna poslala muži telegram, že odjíždí toho dne z Moskvy.

„Ne, já musím, musím jeti,“ omlouvala švakrová změnu svého původního úmyslu takovým tonem, jako by si vzpomněla na tolik povinností, že jich ani nespočteš, „ne, raději už dnes!“

Štěpán Arkádjevič neobědval doma, ale slíbil, že přijede v sedm hodin doprovodit sestru na nádraží.

Kiti také nepřijela. Poslala lístek, že ji bolí hlava. Dolli s Annou obědvaly samy s dětmi a s Angličankou. Bud že jsou děti příliš nestalé, aneb příliš citlivý a cítily, že Anna toho dne není daleko už taková jako onoho dne, kdy šli ji zamilovaly, že nyní obrací na ně už málo pozornosti: přestaly náhle hrát s tetičkou, ona přestala býti předmětem jejich nadšení a vůbec se málo o to zajímaly, že teta odjíždí. Celé ráno Anna byla zaujata chystáním k odjezdu. Posílala lístky moskevským známým, zapisovala si účty a ukládala své věci. Dolli se zdálo, že Anna není zcela klidná, že jí leží na srdci jakási starost, jak se to i s ní přiházivalo, i věděla, že podobná starost nebývá bez příčiny a že z pravidla zakrývá nespokojenost samým šebou. Po obědě Anna odešla do své komnaty převléknout se a Dolli šla za ní.

„Ty se mně zdáš dnes nějak divnou!“ prohodila Dolli.

„Já? Tobě se zdá? Ne, já nejsem divná, ale je mi nepěkně. Přiházívá se mi to. Je mně jako do pláče. Je to hloupé, ale rychle to přejde,“ chlácholila Anna švakrovou, a sklonila uzardělou tvář nad maličkou kabelku, do níž ukládala noční cepčík a hatistové šátky. Její oči se zvláště svítily a stále se zavlažovaly slzami. „Tak se mi nechtělo odjížděti z Petrohradu, a nyní se mi nechce odsud.“

„Ty jsi sem přijela a vykonala jsi dobrý skutek,“ pravila Dolli, dívajíc se pozorně na švakrovou.

Anna vzhlédla na ni s očima zarosenýma slzami.

„Nemluv o tom, Dolli. Já jsem pranic nevykonala a nemohla jsem vykonat. Mně často napadá, proč se lidé smluvili proti mně a kazí mne. Co jsem učinila a co jsem vůbec mohla učinit? Ty's shledala ve svém srdci tolik lásky, že's mohla odpustit...“

„Ale bez tebe, bůh ví, co by bylo stalo. Jaká's ty šťastná, Anno!“ zvolala Dolli. „Ve tvé duši je všechno světlo, všechno v pořádku.“

„Každý má v duši své ‚skeletons‘, jak říkají Angličané.“

„Jakýž ty máš skeleton ? Tobě je všechno jasno.“

„Je!“ zvolala náhle Anna a sarkastický úsměv zahrál jí na rtech neočekávaně za slzami.

„Tvůj skeleton je tedy směšný a ne mračný,“ prohodila s úsměvem Doli.

„Nikoli, opravdu mračný. Ty víš, proč odjždím dnes, a ne teprv zejtra? Jest to přiznání, jež mne tísnilo, ale já ti je učiním,“ pravila Ajnna, spolehnuvši rozhodně na křeslo a hledíc přímo Dolli do očí.

Dolli spozorovala ku podivu, že se Anna zarděla až po černé kadeřavé prstence na šiji.

„Tedy poslouchej,“ pokračovala Anna. „Víš, proč K i ti nepřijela k obědu? Ona je žárlivá na mne. Já jsem zmařila ... já jsem zavinila, že onen ples se pro ni stal mučením: a lne radostí. Ale opravdu, opravdu jsem nevinna, neb vinna jen trochu,“ dodala Anna, táhnouc tenkým hlasem slovo „trochu“.

„Ach, jakým tonem jsi to pronesla, zrovna jako Stiva,“ podotkla Dolli, usmívajíc se.

Anna se urazila.

„O ne, o ne; já nejsem Slíva,“ namítla zamračeně. „Proto ti to povídám, že si sama nedovolím ani na sekundu pochybovali o sobe samé,“ tvrdila Anna.



Ale v tu chvíli, když pronášela ona slova, pocítila, že nejsou pravdivá. Nejen že pochybovala o sobe, ona cítila, jak se její srdce bouří při pouhé myšlence na Vronského, a odjížděla dříve, než měla v úmyslu, jen proto, aby se s ním více nesetkala.

„Ano, Stiva mně vypravoval, že jsi s ním tančila mazurku a že on ...“

„Nemůžeš si představit, jak to vypadlo směšně. Já měla v úmyslu prostředkovat námluvy a najednou zcela naopak. Dost možná, že jsem nevolky...“

Anna se zarděla a zarazila .se.

„Ach, oni to hned pozorují!“ souhlasila Dolli.

„Ale já bych si zoufala, kdyby z toho vzniklo něco vážného s jeho strany,“ vskočila jí do řeči Anna. „Ale, já jsem přesvědčena, že se to všechno zapomene a Kiti mne přestane nenávidět.“

„Ostatně, Anno, abych ti řekla pravdu, já bych si nepřála zrovna té partie pro Kiti. I bylo by lépe, kdyby sešlo se všeho, když se mohl on, Vronský, zamilovat do tebe za jediný den.“

„Ach, můj bože, to by bylo tak hloupé !“ zvolala Anna, a opět silný ruměnc radosti vystoupil na její tváři, když zaslechla z Dolliných úst myšlenku, jež ji nad míru zajímala. „Já tedy odjíždím, znepřátelivši se s Kiti, kterou mám tak ráda. Ach, jak je milá! Ale ty to napraviš, Dolli? Slibuješ mně?“

Dolli jedva se mohla zdržeti úsměvu. Milovala Annu, ale jí působilo potěšení, když viděla, že i ona má své slabé stránky.

„Znepřátelila? Ne, to je nemožno.“

„Já bych si tolik přála, abyste mne vy všichni milovali, jako já miluju vás; a nyní vás mám ještě radši,“ mluvila Anna se slzami v očích. „Ach, bože, jak jsem dnes hloupá.“

Otřela šátkem tvář a počala se oblékali.

Teprve před samým odjezdem vrátil se zmeškavší Štěpán Arkádjevič s červenou, veselou tváří a se zápachem vína a cigár.

Annina citlivost přešla i na Dolli a když posléze objala švakrovou, zašeptala jí: „Nezapomeň, Anno: co's učinila pro mne,

toho nikdy nezabudu. Pamatuj si, že jsem té milovala a vždycky budu milovati jako svého nejlepšího přítele !“

„Nechápu, proč a zač,“ namítala Anna, líbajíc ji a ukrývajíc své slzy.

„Však jsi mne pochopila a i nyní chápeš. S bohem, má drahá !“

## XXIX.

---

„Nu, je po všem, chvála bohu!“ byla první myšlenka jež přišla Anně Arkádjevně do hlavy, když se naposled rozloučila s bratrem, jenž až do třetího zvonění zahražoval vchod do vagonu. Usedla si na pohovku podle Annušky, a rozhlížela se v šeru spacího vagonu. „Chvála bohu, zej tra spatřím Seřežu i Alexeje Alexandroviče, a vše zas půjde pěkně jako dříve.“

Stále ještě starostlivá jako po celý ten den připravila se s potěšením a akkurátně na cesiu; svýma malýma obratnýma rukama otevřela a zavřela svou červenou kabelku, vyňala podušku, položila si ji na kolena, pák si pozorně zabalila nohy a usedla si. Jakási churavá dáma lehla si již spát. Jiné dvě dámy daly se do řeči s Annou; tlustá stařenka si zahalovala nohy a činila poznámku o vytápění vagonu. Anna odpověděla několik slov dámám, ale vidouc, že rozhovor s nimi neslibuje mnoho zajímavosti, požádala Annušku, aby vyndala svítilnu, připevnila ji k opěradlu křesla, a vyňala z ručního váčku rozřezný nožík a anglický román. První chvíli se nemohla vpraviti do čtení. Zprva ji vyrušoval ruch a chůze po vagonu; pak, když se vlak hnul, nebylo možno uhrání ti se dojmům různých zvuků; potom rušil její pozornost sníh, který šlehal do oken s levé strany a zalepoval sklo; zahalený do pláště a sněhem pokrytý konduktor, jenž přecházel okolo oddělení, a konečně hovor o tom, jaká silná metelice zuří nyní v poli. Vše to trvalo i dále; tytéž ořesy a nárazy, týž sníh, šlehající do okna, tytéž bystré přechody od silného horka k studenu a zase k parnu, totéž kmitání týchž osobností v pološeru vagonu, i tytéž hlasy; ale Anna počala pomalu Čisti a rozuměti tomu, co čte. Annuška, jež držela červenou kabelku na kolenou svýma širokýma rukama

v rukavičkách, z nichž jedna byla roztržena, už dřímala. Anna Arkádjevna četla a rozuměla, ale ji netěšilo čtení, to jest stopování příběhu jiných lidí. Jí samé chtělo se nadmíru žiti. Když četla, jak hrdinka románu ošetřovala nemocné, jí samé se chtělo stoupa ti tichými kročky po komnatě nemocného; když četla, jak člen parlamentu mluvil řeč, jí samé se chtělo mluvíti onu řeč; když četla, jak lady Mary cválávala za smečkou ohařů, dráždila svou švakrovou a překvapovala všechny svou smělostí, jí samé se chtělo dělati totéž. Ale co dělat; proto pohrávajíc si v ruce hladkým nožíkem, nutila se do čtení.

Hrdina románu blížil se již k svému anglickému štěstí, velkostatku a hodnosti baronetta, a Anna přála si spolu s ním se vydati na ono panství, když ji náhle napadlo, že se hrdina vlastně musí stydět a že ona by se měla stydět i z téže příčiny. „Čeho se však musí stydět on? „A proč já se mám stydět?“ tázala se sama sebe s uraženým podivením. Položila knihu, spolehla na lenošku a stiskla pevně oběma rukama rozřezný nožík. Nic hanbícího se nestalo. Uvedla si na mysl všechny své moskevské vzpomínky. Všechny byly pěkné, příjemné. Vzpomněla si na ples, na Vronského a na jeho zamilovanou, pokornou tvář, vzpomněla si na všechny okolnosti svých styků s ním : nic v nich nebylo takového, aby se měla za ně stydět. A nicméně na tomto bodu vzpomínek pocit studu se sesíloval, jako by nějaký vnitřní hlas, právě když si vzpomněla na Vronského, volal za ní: „teplo, tepleji, hoří „Nu, což tedy?“ řekla si rozhodně, poposedajíc na kresle. „Co to tedy znamená? Což pak se bojím pohleděti pravdě přímo do očí? Což tedy? Je-li možná, aby mezi mnou a tím mladíčkem důstojníkem byl a mohl býti nějaký jiný poměr než ten, jaký bývá se všemi známými?“ Anna se opovržlivě usmála a chopila se znovu knihy; ale nyní už dokonce nemohla rozuměti tomu, co četla. Přejela nožíkem po tabuli okna, pak si přiložila jeho hladkou, studenou plochu ke tváři a div že se hlasitě nerozesmála radostí, jež ji náhle a samoděk napadla. Cítila, že se její nervy

napínají jako struny silněji a silněji na jakési zatáčející se kolíky. Cítala, že se její oči rozevírají víc a více, že prsty na rukou i na nohou se chvějí, že jí uvnitř cosi tísni dech a že všechny předměty i zvuky v onom kolébajícím se pološeru budí v ní neobyčejně jasné představy. Stále ji napadaly minuty pochybnosti, jede-li vagon ku předu nebo do zadu, aneb dokonce stojí. Sedí-li podle ní Annuška aneb někdo cizí? „Co to leží tam na opěradle, šuba či nějaké zvíře? Jsem to zde já sama? Já sama nebo někdo jiný?“ Děsila se, když upadala v takové zapomenutí. Ale cosi ji do něho táhlo, a ona cítila, že se může dáti tálmosti, ale nemusí. Vstala, aby se vzpamatovala, shodila plaid a sňala pelerinku s teplých šatů. Na minutku se vzpamatovala a poznala, že hubený mužík, jenž vstoupil do vagonu v dlouhém, naukovém svrchníku, na němž scházel knoflík, byl topič, že se přišel podívat na teploměr, že, když otevřel dvěře, do vagonu vtáhl vítr a sníh; ale hned na to vše se opět v její hlavě spletlo... Ten mužík s dlouhým životem začal cosi hledá ti na stěně, stařenka natahovala nohy přes celý vagon a naplnila jej černým oblakem; pak cosi strašně zaskřípalo a zarachotilo, jakoby někoho trhali; pak jí červený oheň oslepil oči, a pak neprůhledná stěna zakryla vše. Anna pocítila, že se provalila. Ale vše to nebylo jí strašné, nýbrž veselé. Ilias zahaleného a zasypaného sněhem člověka volal jí cosi nad uchem. Ona vstala a vzpamatovala se; pochopila,

Že přijeli na stanici a ve vagoně že byl konduktor. Požádala Annušku, aby jí podala svléknutou pelerinku i šátek, oblékla se a šla ke dveřím.

„Ráčíte vyjít?“ otázala se Annuška.

„Ano, chci si vyjít na čerstvý vzduch. Zde je strašné horko.“

I otevřela dvěře. Metelice a vítr draly se jí vstříc a zápasily s ní o dvěře. I to se jí zdálo veselé. Otevřela dvěře a vystoupila. Vítr, jako by jí byl čekal, radostně zahvízdal a chtěl ji schvátit a unést, ale ona se chytla rukou za studený sloupek, přidržela šaty, sešla na perron a zašla za vagon. Vítr byl silný na pavláčce

LEV NIKOLAJEVIČ TOLSTOJ

vagonu, ale na perroně za vagony bylo ticho. S dychtivostí plnou hrudí vdychovala mrazivý, sněžný vzduch a stojíc podle vagonu, rozhlížela se po perroně i po osvětleném nádraží.

## XXX.

---

Strašná bouře škubala sebou a svištěla mezi koleesy vagonu a po sloupech za úhlem stanice. Vagony, sloupy, lidé, vše co bylo vidět, bylo zaváto s jedné strany sněhem, jehož se valilo stále víc a více. Na sekundu bouře ztichala, pak se vyřítla znovu s takou zběsilostí, že se zdálo, že se jí neubráníš. A zatím tu a tam pobíhali jacísi lidé, vesele druh druhu oslovovali, bez přestání otvírali a zavírali veliké nádražní dvěře a chodili po perroně, jehož prkna skřípala pod jejich kroky. Sehnutý stín jakéhosi člověka proklouzl jí pod nohama a hned na to bylo slyšeti nárazy kladiva na železo. „Odevzdej telegramin!“ bylo slyšeti zlostný hlas s druhé strany v burácející temnotě. „Sem račte, číslo 28!“ volaly jiné hlasy a opět se zamíhali lidé, zavátí sněhem. Jacísi dva pánové, se žhavými papirosami v ústech, prošli mimo ni. Anna vzdychla ještě jednou, aby se napojila svěžím vzduchem, a již vyndala ruku z mufty, již se chtěla chopit sloupku a vstoupiti do vagonu, když ještě jakýs člověk ve vojenském plášti zaclonil těsně podle ní kolébající se svit nádražní svítilny. Ohlédla se a v témž okamžiku poznala tvář Vronského. Přiloživ po vojensku ruku ke štítku, uklonil se před ní a optal se, nepřeje-li si čeho a nemůže-li jí vůbec něčím posloužit? Anna pohlížela na něho dosti dlouho, ničeho neodpovídajíc, a přes to, že stál ve stínu, viděla, aneb se jí zdálo, že viděla výraz jeho tváře i jeho očí. Byl to opět onen výraz pokorného okouzlení, jež učinilo na ni včera tak značný dojem. Za těchto posledních dní a ještě před chvílí si dokazovala, že Vronský je pro ni pouze jeden ze sta věčně týchž, všude se nalézajících mladých lidí, že si nikdy nedovolí ani myslit na něho; ale nyní v prvním okamžiku setkání s ním schválil jí pocit radostné

hrdosti. Jí nebylo třeba se ptáti, proč je zde. Věděla to tak určitě, jako kdyby jí sám pověděl, že je tu proto, aby byl tam, kde je ona.

„Nevěděla jsem, že vy také jedete. K vůli čemu jedete?“ ptala se, spouštějíc ruku, kterou se již chápala sloupku a stupátka. I neutajitelná radost i oživení zářily na její tváři.

„K vůli čemu jedu?“ opětoval Vronský, pohlížeje jí přímo do očí. „Vždyť vy víte, že jedu proto, abych byl tam, kde budete vy,“ řekl; „já jinak nemohu.“

V tu chvíli vítr, jako by byl udolal překážky, sesypal sních se střech vagonů, zatřepal jakýmsi utrhnutým listem železa a v předu zařval plačtivě a mrzutě hluboký hvizd parostroje. Veškerá hrůza metelice zdála se jí nyní ještě krásnější, než prve. On vyslovil právě to, čeho žádala její duše, ale čeho se bál její rozum. Ničeho neodpověděla, ale Vronský pozoroval na její tváři stopy vnitřního zápasu.

„Odpusťte mi, je-li vám nepříjemno, co jsem řekl,“ omlouval se pokorně Vronský.

Mluvil s úctou, s vážností, ale tak pevně a odhodlaně, že Anna dlouho nemohla ničeho odpovědět.

„Co vy mně povídáte, je špatné a proto vás prosím, jste-li řádný člověk, abyste zapomněl, co jste řekl, jako i já zapomenu,“ vypravila Anna konečně ze sebe.

„Jediného vašeho slova, ani jediného vašeho pohybu nikdy nezapomenu a nemohu

„Dost, dost!“ vzkřikla Anna, darmo se namáhajíc, aby dodala výrazu přísnosti své tváří, do níž se Vronský dychtivě vhlížel. Chopila se rukou sloupku vagonu, stoupla na stupátko a rychle vešla do předsíně vagonu. Ale v síňce se zastavila, rozbírajíc ve své paměti, co se právě zbělilo. Neopakujíc si ni svá, ni jeho slova, pouhým citem pochopila, že onen minutový rozhovor strašně ji sblížil s Vronským; přesvědčení to ji lekalo a těšilo zároveň. Stála tak několik sekund bez pohnutí, načež vstoupila do vagonu a usedla na své místo. Ono napjaté rozpoložení ducha, jež ji trápilo



před tím, nejen nepřestalo, nýbrž vzmohlo se tak, že se bála každý okamžik, že se v ní přetrhne cosi příliš napjatého. Nespala celou noc. Avšak v onom napjetí, v tom blouznění, jež naplňovalo její fantasi, nebylo pro ni nic nepříjemného a mračného; naopak bylo to cosi radostného, palčivého a rozčilujícího. K ránu Anna zdřímala, sedíc v křesle, a když procitla, bylo už světlo. Vlak se blížil k Petrohradu. Myšlenky o domě, o muži, o synovi a starosti nastávajícího i příštích dní zaujaly její mysl.

Sotva se vlak zastavil v Petrohradě a Anna vystoupila z vagonu, první věc, jež upoutala její pozornost, byla tvář mužova. „Ale, můj bože, kde se to u něho vzaly takové uši?“ pomyslila si, hledíc na jeho chladnou, vážnou postavu a zvláště pa překvapující ji nyní ušní boltce, podpírající střechu okrouhlého klobouku. Spatřiv ji, popošel jí vstříc, složil ústa v obvyklý, posměšný úsměv a hledět na ni přímo svýma velkýma, unavenýma očima. Jakýs nepříjemný pocit sevřel její srdce, když se setkala s jeho přímým, unaveným pohledem, jako by byla očekávala něco jiného. Zvláště ,však ji překvapil pocit vlastní nespokojenosti, jež vznikla v ní při setkání s mužem. Byl to domácí, povědomý jí pocit, podobající se ustálené přetvářce, již se nedovedla ubránit ve svém chování k muži. Avšak dříve toho pocitu nepozorovala, nyní pak vystoupil jasně a působil na ni bolestně.

„Ano, jak vidíš, tvůj něžný muž, opakuju: něžný, prahnul jako rok po svatbě touhou spatřit ti tě,“ promluvil svým zdlouhavým, tenkým hlasem a tím tonem, jehož užíval skoro vždy v rozhovoru s ní, totiž takovým tonem, jako by se posmíval někomu, kdo by mluvil opravdu podobná slova.

„Serěža je zdrav?“ otázala se Anna.

„A to je celá odměna za můj spěch?“ optal se sarkasticky muž. „Zdráv, zdrav ..“



## XXXI.

---

Vronský se ani nepokoušel usnout po celou noc. Seděl ve svém křesle s očima upřenými v před, aneb se díval na přicházející a odcházející a překvapoval-li a dráždil-li už dříve neznámé lidi svým vzezřením neporušitelného, klidu, zdál se nyní ještě hrdějším a spokojenějším. Pohlízel na lidi jako na věci. Mladý, dráždivý člověk, úředník okružního soudu, jenž seděl naproti němu, pojal k němu nenávisť pro ono vzezření. Spolucestující onen zapaloval si u něho papirosu, oslovoval ho, ano schválně o něho několikrát zavadil, aby ho přesvědčil, že není pouhou věcí, nýbrž také člověkem; ale Vronský pohlízel na něho i dále jako na svítílnu, a mladý člověk dělal posuňky, cítě, že ztrácí rozvahu pod vlivem domněnky, že ho soused neuznává za člověka.

Vronský neviděl nic a nikoho. Cítil se králem ne proto, že by byl věřil, že učinil dojem na Annu — on nebyl ještě o tom přesvědčen — ale proto, že dojem, jaký učinila ona na něho, činil ho šťastným a hrdým.

Co z toho pojde, nevěděl, aniž pomýšlel na to. Cítil pouze, že všechny jeho síly, až dosud rozpoutané aroztroušené, se spojily a zaměřily se strašnou energií k jednomu blaženému cíli. A to ho činilo šťastným. Věděl pouze tolik, že jí pověděl pravdu, že jde tam, kde bude ona, že veškero štěstí života, ba jediný smysl života shledává nyní v tom, aby ji slyšel a viděl. A když vystupoval v Bologém z vagonu, aby se napil selterské vody a spatřil z nenadání Annu, první jeho slovo povědělo jí nevolky právě to, co si myslil. Pak byl rád, že jí to řekl, že ona to nyní ví a přemýšlí o tom. Nespál celou noc. Vrátil se do vagonu, probíral bez přestání v myšlenkách všechny okolnosti, při kterých ji viděl, všechna její slova a v

jeho fantasii poletovaly obrazy možného štěstí v budoucnosti, že až srdce v něm radostí usedalo.

Když vystoupil v Petrohradě z vagonu, cítil se přes to, že celou noc nespál, bodrým a svěžím, jako po studené koupeli. Stanul vedle svého vagonu, očekáváje, až ona vystoupí. Ještě jednou ji spatřím, těšil se nevolky se usmíváje, spatřím její chůzi, její tvář; snad prohodí slovíčko, obrátí hlavu, pohlédne na mne, snad se usměje. Ale prve, nežli spatřil ji, uviděl jejího muže, kterého přednosta stanice uctivě provázel v davu očekávajícího lidu. „Ach, ano! Muž.“ Teprve nyní si Vronský jasně připomněl, že muž byla osobnost nerozlučně spoutaná s Annou. Věděl sice, že Anna má muže, ale nevěřil jaksi v jeho trvání a. uvěřil v něho na určito teprve tehdy, když ho spatřil celého s hlavou, s rameny a s nohama v černých kalhotách ; zvláště když spozoroval, jak ten muž ji vzal za ruku s lhostejným pocitem vlastnictví.

Spatřiv tedy Alexěje Alexandroviče s jeho petrohradsky svěží tváří, s přísné sebevědomou postavou, s kulatým kloboukem na hlavě, s trochu vypuklými zády, uvěřil v něho a zároveň v něm vznikl nepříjemný pocit, podobný tomu, jaký by pocítil člověk, jehož trápila žízeň a který, když se konečně dostal ku prameni, našel by zde psa, ovci, nebo svini, která vypila a zkalila vodu. Zvláště chůze Alexěje Alexandroviče, jenž otáčel celou pánví a neobratně stavěl tupé nohy, urážela Vronského. Přivlastňoval pouze sobě nepochybné právo milovati ji. Ona však zůstala táž a pohled na ni, oživující ho fysicky, vzbuzující ducha a naplňující ho štěstím, nezůstal na něho bez účinku. Přikázal svému komorníku Němci, jenž přiběhl k němu z vagonu druhé třídy, aby sebral zavazadla a jel přímo domů, sám pak se obrátil k Anně. Byl svědkem prvního setkání muže se ženou a spozoroval s bystrozrakostí zamilovaného člověka lehkou stísňenost Anninu, když rozprávěla s mužem. „Ne, ona ho nemiluje a nemůže milovat,“ rozhodl sám u sebe.

Už když ,se blížil od zadu k Anně Arkádjevně, pozoroval

s radostí, že tuší jeho blízkost. Anna se obrátila, zahlédla Vronského a opět se obrátila k muži.

„Ráčila jste dobře strávití noc?“ promluvil Vronský, ukláněje se před ní i před mužem, dávaje Alexěji Alexandroviči na vůli, aby přijal onu poklonu pro sebe a poznal ho nebo ne, jak mu bude libo.

„Děkuju, velmi dobře,“ odvětila Anna.

Tvář její zdála se unavenou a nebylo na ní té hry oživenosti, jež se vyjadřovala tu úsměvem, tu pohledem. Ale na okamžik, když pohlédla na Vronského, vzplanulo cosi v jejích očích, a přes to, že onen plamen ihned zhas, Vronský byl šťasten již tím jediným okamžikem. Anna pohlédla na muže, aby zvěděla, je-li znám s Vronským. Alexěj Alexandrovič hleděl na něho jaksi mrzutě, vzpomínaje si, kdo by to byl. Klid a sebevědomí Vronského nařknulo se zde, jako kosa na kámen, na chladné sebevědomí Alexěje Alexandroviče.

„Hrabě Vronský,“ prohodila Anna.

„A! Vždyť my se známe, nemýlím-li se,“ odvětil lhostejně Alexěj Alexandrovič, podávaje mu ruku. „Do Moskvy jela společně ,s matkou a nazpět se synem,“ pokračoval vyslovuje zřetelně každé slovo, jako by ruble rozdával. „Vracíte se bezpochyby z dovolené?“ otázal se Vronského ; nevyčkávk však odpovědi, obrátil se k ženě svým žertovným tónem: „Nu což, mnoho slz jste prolili v Moskvě při loučení?“

Tímto oslovením ženy dával Vronskému znáti, že si přeje zůstatí se ženou sám, i obrátiv se k němu, dotekl se svého klobouku. Avšak Vronský oslovil Annu Arkádjevnu:

„Doufám, že mi dovolíte čest, navštívití vás?“

Alexej Alexandrovič pohlédl svýma unavenýma očima na Vronského. „Bude mne těšit,“ odpověděl chladně; „přijímáme v pondělí večer.“ Potom, když byl úplně hotov s Vronským, pravil k ženě: „Jak jsem rád, že se mi naskytla půlhodinka svobodného

času, abych ti mohl přijeti vstříc a přesvědčiti tě o své něžnosti,“ pokračoval tímž žertovným tónem.

„Ty kladeš až příliš mnoho důrazu na svou něžnost, abych ji nezapomněla oceniti,“ odpovídala mu Anna tímž tonem, nevolky naslouchajíc zvukům kroků Vronského, jenž se ubíral za nimi. „Ale co je mně do toho?“ napadlo ji a počala se muže vyptávat, co dělal Serěža za doby její nepřítomnosti.

„Všechno v nejlepším pořádku! Mariette mně řekla, že byl velice hodný a že... musím tě pohněvati ... se mu nestýskalo po tobě jako tvému muži. Ale ještě jednou merci, má drahá, že jsi mně způsobila o jeden příjemný den více. Náš milý samovar bude u vytržení. (Samovarem nazýval proslulou hraběnku Lidii Ivánovnu proto, že se pro všecko rozčilovala a rozohňovala.) Ona se mne už ptala na tebe. A víš-li, mohu-li ti radit, měla bys k ní zajeti ještě dnes. Vždyť její srdce trápí se pro všechno. Nyní kromě všech ostatních klopot předsevzala si smířili Oblonské.“

Hraběnka Lidie Ivánovna byla přítelkyní mužovou a střediskem jednoho z petrohradských kroužků, s nímž byla k vůli muži v nejužším spojení také Anna Arkádjevna.

„Ale vždyť já jí psala!“

„Víš, že musí vědět všechno do podrobná. Zajed k ní, nejsi-li unavena, má drahá. Tady Kondratij se postará o tvůj kočár a já si musím pospíšit do komitétu. Nu, už zas nebudu sám obědvat,“ pokračoval Alexej Alexandrovič, nyní již opravdovým tonem. „Nemůžeš si pomysliť, jak jsem přivykl

I dlouho tiskna její ruku, se zvláštním úsměvem pomohl jí do kočáru.

## XXXII.

---

První, kdo přivítal doma Annu, byl její syn. Vyběhl jí vstříc na schody, neohlížeje se na křik guvernanky, a křičel u vytržení: „Mamá, marná!“ Přiběhnuv k ní, zavěsil se jí na krk.

„Já vám povídal, že je to mamá!“ volal guvernance „Já jsem věděl!“

I syn, podobně jako muž, vzbudil v Anně pocit podobný vystřízlivění. Představovala si ho hezcím, než byl ve skutečnosti. Stálo ji trochu přemáhání, aby sestoupila ke skutečnosti a mohla se radovati že syna, jakým skutečně byl. Avšak i tak, jak byl, byl to rozkošný chlapec s bílými kadeřemi, modrýma očima a plnými, pravidelnými nožkami v těsně přiléhajících punčoškách. Anna pociťovala skoro fysickou rozkoš při jeho blízkosti a lichocení a spolu mravní uspokojení, když se setkávala s jeho prostodušným, důvěrným a milujícím pohledem a slyšela jeho naivné otázky. Anna vyňala dárky, které mu poslaly děti Dolliny, a pověděla synkovi, jaká milá Táňa je v Moskvě, i jak už umí pěkně číst, ba sama už učí druhé děti.

„A což já jsem horší než ona?“ optal se Serěža.

„Pro mne jsi nejlepší na celém světě.“

„Já to vím,“ odvětil Serěža usmívaje se.

Anna ještě nevypila kávu, když už jí oznamovali, že k ní přijela Jádie Ivánovna. Hraběnka Lidie Ivánovna byla vysoká, plná ženština s nezdravou, žlutou barvou ve tváři a hezkýma zádumčivýma, černýma očima. Anna ji měla ráda, ale dnes jako by ji uviděla poprvé se všemi jejími nedostatky.

„Řekněte; mi, má drahá, dovezla jste šťastně olivovou

ratolest?“ oslovila Annu hraběnka Lidie Ivánovna, sotva že vstoupila do světnice.

„Ano, všechno je spořádáno. Ale nebylo to nic tak vážného, jak jsme si mysleli,“ odpověděla Anna. „Má švakrová je vůbec příliš rozhodná.“

Ale hraběnka Lidie Ivánovna, ač se zajímala o všechno, co se jí netýkalo, měla ve zvyku, neposlouchat to, co ji zajímalo, a tak i nyní vskočila Anně do řeči.

„Ach ano, na světě je mnoho soužení a zla. A já jsem dnes tak utrápena.“

„Přihodilo se něco?“ optala se Anna, s těží tajíc úsměv.

„Počíná mne přemáhati marný zápas pro pravdu a někdy se cítím úplně osláblou. Záležitosti sestřiček (byla to lidumilná, nábožensky vlastenecká jednota) dařily se s počátku, ale s těmi mužskými ničeho nesvedeš,“ žalovala si hraběnka Lidie Ivánovna, odevzdávajíc se sarkasticky do vůle osudu. „Chopili se myšlenky, znetvořili ji a k tomu posuzují vše tak nepatrně, nicotně. Všeho všudy dva nebo tři lidé — jeden z nich je váš muž — pochopili veškeren význam té věci; ostatní je jen snižují v očích obecnstva. Včera mně psal Pravdin

Pravdin byl známý panslavista v cizině a hraběnka Lidie Ivánovna .sdělila s Annou obsah jeho dopisu.

Pak jí hraběnka vypravovala ještě o nepříjemnostech a úkladech proti myšlence sjednocení církví a brzy odjela, protože toho dne musila býti ještě ve schůzi jednoho spolku a pak ve Slovanském komitétě.

„Vždyť všechno to se dalo i dříve; ale proč pak mně to dříve nebylo nápadno?“ uvažovala Anna. „Či je dnes víc než obvyčejně podrážděna? A vždyť je opravdu směšno: její účelem je ctnost, ona je křesťankou a přece se stále zlobí, všude vidí nepřátely, a to samé nepřátely křesťanství a ctnosti.“

Po hraběnce Lidii Ivánovné přijela přítelkyně, žena direktorova, a sdělila s Annou všechny městské novinky. Ve tři



hodiny odjela i ona a slíbila, že přijede k obědu. Alexej Alexandrovič byl v ministerstvo. Když Anna zůstala sama, užila zbývajícího jí svobodného času jednak k tomu, že se dívala, jak její syn obědval (on obědval dosud zvlášť), jednak přiváděla do pořádku své věci, a přečetla různé dopisy, jichž našla množství na svém stolku, a odpověděla na ně.

Cit nevysvětlitelného studiu jenž ji trápil cestou, a rozčilení zmizely úplně. V obvyklých kolejkách každodenního života cítila se opět pevnou a prostou viny.

Když si vzpomněla na včerejší své rozpoložení ducha, podívala se: „Co se přihodilo ? Pranic. Vronský řekl hloupost, která se dá lehko vpravit do pravých hranic, a já mu odpověděla, jak se slušelo. Povídati o tom muži není třeba, a není ani možno. Mluvit o tom, značilo by, přidávat váhu věci, která jí nemá.“ Vzpomněla si, jak pověděla kdysi muži o vyznání, které jí učinil v Petrohradě mladý úředník, podřízený Alexěji Alexandroviči, a jak jí tento odpověděl, že se podobná věc může přihodit ti každé ženštině, která chodí do společnosti, on však že spoléhá úplně na její takt a nikdy si nedovolí snížit sebe i ji do žárlivosti. „Nemám tedy proč o tom mluvit. A ostal ně chvála bohu,“ není o čem mluvit,“ uspokojila se Anna.



## XXXIII.

---

Alexej Alexandrovič vrátil se z ministerstva ve čtyři hodiny, ale, jak se často přiházívalo, nemohl zajít k Anně. Odebral se přímo do kabinetu, kde vyslechl několik osob, jež očekávaly ho s různými prosbami a podpisoval listiny, přinesené ředitelem jeho kanceláře. K obědu přijeli: stará sestřenice Alexěje Alexandroviče, ředitel departementu se ženou a mladý člověk, jemuž Alexej Alexandrovič dopomohl k úřadu. Vůbec u Kareniných obědvalo každodenně několik hostů. Anna přišla do salonu, aby zabavila hosti. Zrovna v pět hodin, když bronzové hodiny z dob Petra I. odbíjely pátou, vstoupil do salonu Alexej Alexandrovic s bílou kravatou a ve fraku s dvěma hvězdami na prsou, protože hned po obědě musil zas odjet. Každá minuta života Alexěje Alexandroviče byla rozpočtena a určena. A aby mohl vykonati všechno, co ho každodenně očekávalo, přidržoval se nejpřísnějšího pořádku. „Bez kvapu a bez oddychu,“ bylo jeho heslem. Vstoupil do sálu, přivítal přítomné a rychle usedl, usmívaje se na ženu.

„Na konec přestalo mé mučení. Ty neuvěříš, jak je mi nepříjemno (slovo n e p ř í j e m n o pronesl s důrazem), obědváti sám a sám.“

Při obědě pohovořil se ženou o moskevských záležitostech a sarkasticky se usmívaje ptal se na Štěpána Arkáďeviče. Hovor byl však nejvíce všeobecný o petrohradských úředních a společenských poměrech. Po obědě strávil půl hodinky s hosty a stisknuv opětně s úsměvem ženinu ruku, vyšel ze salonu a odjel do rady. Anna nejela ten večer ani ke kněžně Betsi Tverské, která, zvěděvši o jejím příjezdu, zvala ji na večer, ani do divadla, kde

měla na dnešek předplacenou loži. Nejela hlavně proto, že oblek, na který počítala, nebyl hotov. Vůbec, když se Anna po odjezdu hostí počala obíratí svou toaletou, velice se rozmrzelá. Před samým odjezdem do Moskvy odevzdala modistce troje šaty, aby je předělala. Anna byla vůbec mistryně, oblékati se lacino. Šaty měly býti předělány tak, aby nebylo znáti, že jsou staré, a měly býti hotovy už před třemi dny. Ale ukázalo se, že dvoje šaty nebyly ještě vůbec předělány, a třetí nebyly upraveny tak, jak si Anna přála. Modistka přijela vysvětlit Anně, že tak to bude lépe, ale Anna se tak rozhořčila, že si později až svědomí z toho dělala. Aby nabyla úplného klidu, zašla do dětské světnice, zůstala po celý večer u chlapce, sama ho uložila do postele, poznamenala ho křížem a pokryla pokrývkou. Byla ráda, že nikam nejela a strávila tak příjemně tento večer. Bylo jí tak lehkou a tak se cítila klidnou, že viděla nyní zcela jasně, že vše to, co se jí ve vagoně zdálo tak vážným, byl pouze jeden ze všedních případů společenského života a že se nemá před kým, ani před sebou zač stydětí. Přisedla ke krbu s anglickým románem a čekala na muže. Zrovna o půl desáté zavzněl zvonek a Alexej Alexandrovič vstoupil do světnice. —

„Konečně přicházíš!“ zvolala Anna, podávajíc mu ruku.

On jí políbil ruku a přisedl k ní.

„Vidím vůbec, že se tvá cesta zdařila,“ pravil muž.

„Znamenitě,“ prohodila Anna a počala mu vypravovati vše po pořádku: svou jízdu s hraběnkou Vronskou, příjezd do Moskvy, neštěstí na tamním nádraží. Pak mu sdělila, jaký žalostný dojem způsobil na ni zprva bratr, pak Dolli.

„Dle mého náhledu takového člověka těžko ospravedlňovat., třebaš byl i tvůj bratr,“ pronesl Alexej Alexandrovič přísně.

Anna se usmála. Ona pochopila, že to řekl jen proto, aby ukázal, že ani ohledy na příbuzenství ho nemohou zdržeti od projevu opravdového přesvědčení. Anna znala onu črtu v mužově povaze a vážila si jí.

„Jsem rád, že se vše šťastně vyrovnalo a že jsi se opět vrátila,“ pokračoval Alexěj Alexandrovič. „Ale řekni mně, co se tam mluví o novém ustanovení, které jsem provedl v radě?“

Anna o tom ustanovení ničeho neslyšela i mrzelo ji, že tak lehko mohla zapomenouti na to, co je pro muže ták důležité.

„Zde naopak to způsobilo mnoho hluku,“ sděloval jí muž se samolibým úsměvem.

Anna pozorovala, že jí Alexěj Alexandrovič chce pověděti něco jemu samému příjemného o té věci, a přiměla ho svými otázkami, že počal vypravovali. S týmž samolibým úsměvem pověděl jí o ovacích, jež mu učinili, když provedl v radě svůj náhled.

„Já byl velmi, velmi rád. Je to důkaz, že se i u nás počíná nakonec pohlížeti na státní věci rozumně a s náležitou rázností.“

Když Alexej Alexandrovič dopil druhou sklenici čaje se smetanou a s chlebem, vstal a odebral se do svého kabinetu.

„A ty's nikam nejela? Měla jsi asi dlouhou chvíli?“ pravil ještě, odcházeje.

„O ne!“ zvolala Anna, vstávajíc za mužem a provázejíc ho skrze jídelnu do kabinetu. „Co čteš nyní?“ optala se ho.

„Nyní čtu Duc de Lilie, Poesie des enfers,“ odpověděl Karenin. „Velice pozoruhodná kniha.“

Anna se usmála, jako se usmívají k slabostem milých osob, a vloživši svou ruku pod jeho rámě, provodila ho ko dveřím kabinetu. Zнала jeho zvyk, jenž se mu stal během času nutností, totiž čisti večer. Věděla, že přes to, že úřední povinnosti pohlcují skoro všecken jeho svobodný čas, pokládá přece za svou povinnost, stopovati všechno pozoruhodné, co se objeví v intelektuálních sférách. Věděla dále, že knihy politické, filosofické, bohoslovecké ho skutečně zajímají, umění že však bylo jeho povaze zcela cizí, ale přes to, či ještě spíše právě proto neopomíjel ničeho, co v onom oboru budilo pozornost, a pokládal za svou povinnost vše čisti. Věděla, že v oboru politiky,

filosofie a náboženství Alexěj Alexandrovič měl své pochybnosti a hledal poučení; ale v oboru umění a poesie, zvláště pak v oboru hudby, pro niž vůbec neměl smyslu, měl své určité, pevné mínění. Mluvil rád o Shakespearovi, Rafaelovi, Beethovenovi, o významu nových škol básnických a hudebních, jež byly v jeho hlavě rozděleny v přísně vymezeném pořádku.

„Nu, s bohem,“ zvolala u dveří kabinetu, kde byl již připraven abatajour na svíčky a láhev s vodou u křesla. „A já zatím budu psát do Moskvy.“

Karenin jí stiskl ruku a opět ji políbil.

„Je přec jen hodný člověk, pravdivý, dobrý a ve svém oboru pozoruhodný,“ uvažovala Anna, když se vrátila do svého pokoje, jako by ho hájila proti komusi, jenž ho napadal a tvrdil, že není hoden lásky. „Ale, co je to, že jeho uši tak vystupují ! Či se dal snad ostříhat ?“

Přesně ve dvanáct hodin, když Anna ještě seděla u psacího stolku, končíc svůj dopis k Dolli, zaslechla odměřeně kročeje v pantoflích, a Alexěj Alexandrovič, umytý a učesaný, přišel k ní s knihou pod paží.

„Už je čas,“ prohodil zvláště příjemně se usmívaje a odebral se do ložnice.

„Jaké měl právo tak se na něho dívatí?“ napadlo Anně, jež si vzpomněla, jak se Vronský díval na Alexeje Alexandroviče.

Svlékla se a odebrala se do ložnice, ale na její tváři nebylo ani stopy oné živosti, která za jejího pobytu v Moskvě jen jen sršela z jejích pohledův a úsměvů. Naopak, nyní se zdálo, že vnitřní plamínek byl zhasen aneb ukryt kdesi daleko, že ho nebylo viděti.

## XXXIV.

---

Když Vronský odjížděl z Petrohradu, ponechal svůj velký byt na Mořské ulici svému příteli a oblíbenému druhu Petrickému.

Petrický byl mladý poručík, nepřilíš urozený a netoliko nebohatý, nýbrž úplně zadlužený, večer vždy opilý, často pro různé směšné a někdy i špinavé historky zavřený při hlavní stráži, ale nicméně oblíbený mezi soudruhy i u představenstva. Když Vronský po jedenácté hodině přijížděl z nádraží k svému bytu, uviděl u podjezdu známý fiakr. Už za dveřmi, prve než mu otevřeli, slyšel smích mužských hlasů, švehol jakési ženštiny a křik Petrického: „Je-li to někdo z mých nepřátel, tedy ho sem nepouštějte!“ Vronský přikázal sluhovi, aby nic neříkal, a vstoupil tiše do první komnaty. Baronka Chiltonová, přítelkyně Petrického, skvějíc se lilovým atlasem své toalety a ruměnou, plavovlasou hlavičkou, naplňovala jako kanárek svým pařížským jazykem celou komnatu, a sedíc u okrouhlého stolu, vařila kávu. Petrický v plášti a rotmistr Kamerovský v parádním stejnokroji, jak přišel asi přímo ze služby, seděli podle ní.

„Bravo! Vronský!“ zvolal Petrický, vyskočiv a zarachotiv židlí. „Sám hospodář! Paní baronko, podejte mu kávy z nového samovaru. Nu, překvapil nás. Doufám, že jsi spokojen s okrasou svého kabinetu,“ prohodil Petrický, ukazuje na baronku. „Vždyť vy se spolu znáte?“

„To je otázka!“ odvětil Vronský, vesele se usmívaje a tiskna barončinu malinkou ruku. „Vždyť my jsme staří přátelé!“

„Vy se vracíte právě z cesty,“ ozvala se baronka. „Já tedy hned odjedu. V okamžiku se ztratím, jestliže vám překážím.“

„Vy jste doma tam, kde se nacházíte, baronko,“ odpověděl

Vronský. „Vítám tě, Kamerovský,“ dodal pak, tiskna chladně ruku Kamerovskému.

„Vidíte, vy nikdy nedovedete říci něco tak příjemného,“ obrátila se baronka k Petrickému.

„Že nedovedu? Po obědě dovedu říci ještě lépe.“

„Po obědě to není nic vzácného! Já vám tedy naleju kávy. Jděte se umýt a oblecte se,“ prohodila baronka sedajíc opětně k stolu a otáčejíc pečlivě kohoutek nového samovarčíku. „Pierre, podejte mi ještě kávu,“ obrátila se k Petrickému, jehož nazývala Pierrem dle příjmení Petrický, netajíc při tom svůj blízký poměr k němu. „Já chci přidat! ještě kávy.“

„Zkazíte ji!“

„Ne, nezkazím! A kde je vaše žena?“ zvolala z nenadání baronka, přerušujíc hovor Vronského s přítelem. „My jsme vás tu oženili. Přivezl jste ženu s sebou?“

„Nikoliv, baronko. Já jsem se narodil cikánem a cikánem i zemru.“

„Tím líp, tím líp, Podejte mi ruku.“

A baronka, nepropouštějíc Vronského, počala mu plná vtipu a žertu vypravovati o svých posledních záměrech a ptala se ho o radu.

„On se nechce se mnou nikterak rozvésti! Co si mám tedy počít? (On byl její muž.) Chci počítí proti němu nyní proces. Co mně poradíte? Kamerovský, dejte přec pozor na kávu — přetéká; vidíte, že jsem zaměstnána vážnými věcmi! Chci počít proces, protože chci dostali nazpět své jmění. Vždyť — představte si tu hloupost — on tvrdí, že prý jsem mu nevěrna,“ podotkla s opovržením baronka, „a s tou záminkou chce si ponechati mé jmění.“

Vronský naslouchal s ochotou veselému žvatlání hezounké ženštiny, potvrzoval její náhledy, dával jí položertovné rady a vůbec nalezl ihned svůj obvyklý ton, v jakém se obyčejně choval k ženštinám toho druhu. V jeho petrohradském světě dělili se



všichni lidé na dva zcela protivné druhy. První, nižší druh, tvořili sprostí, hloupí a především směšní lidé, kteří se domnívají, že jeden muž musí nezbytně žít jen s jedinou ženou, s níž byl zasnouben, že dívky mají být nevinné, ženy cudné, mužové statní, zdrženliví a pevní, že je nutno vychovávat děti, vydělávali si chléb, platit dluhy a různé, tomu podobné hlouposti. To byl druh staromódních a hloupých lidí. Druhý druh, to byli lidé řádní, k nimž se počítali též oni sami, a jichž prvním požadavkem jest, být elegantními, velkodušnými, směělými, veselými, odevzdávali se kterékoli vášni bez uzardění a všemu ostatnímu se vysmívati.

Vronský po těch dojmech zcela jiného světa, jaké si přivezl z Moskvy, byl první minutu jako omráčen. Ale sotva že vpustil nohy do starých pantoflí, ocitl se ihned ve svém starém, veselém, příjemném světě.

Káva se neuvařila. Všechny jen postříkala a vytekla a způsobila právě to, čeho bylo třeba, totiž mnoho smíchu a hluku, a poskvřnila drahý koberec a barončiny šaty.

„A nyní se mějte dobře. Jinak se nikdy neumyjete; i na mém svědomí bude hlavní hřích pořádného člověka, nečistota. Vy mi tedy radíte, přiložit mu nůž ke krku?“

„Zajisté, a sice tak, aby se vaše ručka nalézala co možná blíže jeho rtů. On políbí vaši ručku a všechno se skončí dle vašeho přání,“ odpověděl jí Vronský.

„Dnes večer tedy ve francouzském divadle!“ zvolala baronka, zašustěla šaty a zmizela.

Kamerovský se také zdvihl a Vronský, nevyčkav jeho odchodu, podal mu ruku a odebral se do své toaletní komnaty. Mezi tím, co se myl, Petrický mu popisoval stručnými rysy změny ve svém postavení, jak se přihodily po odjezdu Vronského. Peněz ani kopejky. Otec mu oznámil, že nic nedá, a dluhů platit nebude. Krejčí ho chce dát zavřít a druhý také hrozí vězením. Plukovní velitel mu oznámil, že, nopřestanou-li tyto skandály, musí vystoupili z pluku. Baronky má až po krk; omrzela ho hlavně tím,

že mu stále nabízí peníze. Ale je tu jedna, on ji ukáže Vronskému, rozkoš ku podivu, v přísně východním stylu, „genre otrokyně Rebekky, rozumíš“. S Berkoševem se také pohádal; chtěl k němu poslat .sekundanty, ale toť se ví, nic z toho nebude. Celkem tedy všechno stojí výborně a neobyčejně veselo. A nedávaje příteli času, aby se mohl zahloubati do podrobností jeho postavení, počal mu vypravovali všechny zajímavé novinky. Vronský, poslouchaje známé inu vypravování Petrického v rámci svého starého, již tříletého bytu, cítil příjemný pocit návratu k obvyklému, bezstarostnému petrohradskému životu.

„To nemůže být!“ zvolal, sňav nohu s pedálu při umyvadle, jehož pomocí obléval svěží vodou svůj červený, zdravý krk. „To nemůže být!“ zvolal při zprávě, že Lora sblížila se s Milejevem a zanechala Fertinhofa. „A on je stále taktéž hloupý a spokojený? Nu, a co dělá Buzulukov?“

„Ach, Buzulukovu se přihodilo něco — to je rozkoš!“ zvolal Petrický. „Ty víš, plesy jsou jeho vášeň a on si nedá ujiti ani jeden dvorní ples. Přijde ti na velký ples v nové přílbě. Ty’s už viděl nové přílby? Velmi úhledný, trochu lehčí. On tedy stojí.. Ale poslouvej přec.“

„Vždyť já poslouchám,“ odpověděl Vronský, utíraje se huňatým ručníkem.

„Jde mimo velkokněžna s jakýmsi vyslancem a na jeho neštěstí dali se do řeči o nových přílbách. Velkokněžna mu chtěla tedy ukázati novou přílbu ... Ohlédne se, náš holoubek stojí právě vedle. (Petrický představoval, jak stál s přílbou.) Velkokněžna ho požádala, aby jí podal přílbu. On nedává. Což je to? Odevšad na něho mrkají, kývají, mračí se. Podej! Ale on nedává a stojí jako zabítý. Můžeš si představit!... Vedle stál tento... jak se tento .. . chce mu vzít přílbu a podat ji, ale on nepouští!... Ten tedy silou ji vyrval a podal ji velkokněžně. Vidíte, to je nová přílba, ukazuje ji velkokněžna. Obrátila přílbu a odtud, můžeš si představit, hrrr...

sypou se hrušky, cukrovinky, celé dvě libry cukrovinek! .... On si jich nabral, holoubek, u bufetu!“

Vronský se smíchy chopil za bok. A ještě dlouho, když se hovor přesmykl již na jiný předmět, rozesmál se pokaždé svým zdravým smíchem, při němž svítil pevnými hustými zuby, jakmile si vzpomněl na přílbu.

Když Vronský vyslechl všechny novinky, oblekl s pomocí komorníka parádní stejnokroj a jel se představit. Až se představí, umínil si navštívit bratra, Betsy a vykonali ještě několik návštěv s tím úmyslem, že bude nyní navštěvovati onu společnost, ve které by se mohl setkávali s Kareninou. Jako vždy v Petrohradě, odjel z domu, aby se nevrátil íaž pozdě v noci.



# ČÁST DRUHÁ.



## I.

---

Když se zima chýlila ke konci, v dome Ščerbackých odbývalo se lékařské konsilium, jež melo rozhodnouti, v jakém stavu se nachází zdraví Kiti a co se má podniknout! pro obnovení jejích klesajících sil. Kiti byla churava a čím více se blížila vesna, tím pochybnějším stávalo se její zdraví. Domácí lékař jí dával užívat ti rybího tuku, pak jí předepsal železo, po železe lapis, ale protože nepomáhal ani první, ani druhý, ani třetí lék a poněvadž lékař radil, aby se Kiti z jara odebrala do ciziny, pozvali na radu proslulého doktora. Proslulý doktor, člověk ještě ne starý, při tom dosti hezký, žádal, aby směl nemocnou prohlédnou ti. Zdálo se, že stojí na své žádosti s obzvláštním potěšením, jako by dívčí stydlivost pokládal za zbytek barbarství a nezdálo se mu nic přirozenějším, než aby mladý mužský ohledával mladou, obnaženou dívku. Jemu se to zdálo přirozeným, protože to konal každý den a nesmyšlel při tom, ani nepocitoval, jak se mu zdálo, nic špatného, a proto dívčí stydlivost pokládal nejen za zbytek barbarství, nýbrž skoro i za osobní urážku.

Ale chtěj nechtěj Kiti se musila pokořiti, protože přes to, že všichni lékaři se učili v jedné škole, dle jedněch a týchž knih, znali tutěž nauku, přes to, že leckdo říkal, že onen proslulý doktor byl špatným lékařem, v domě kněžny Ščerbacké a mezi jejími známými se věřilo, že tento proslulý doktor samojediný ví cosi zvláštního a pouze on že muže zachrániti Kiti. Když si proslulý doktor bedlivě prohlédl a proklepal nemocnou, jež studem ani nechápala, co s ní dělají, umyl si pozorně ruce a dal se v saloně do reci s knížetem. Kníže se mračil a pokašlávaje poslouchal doktora. Jako člověk zkušený, nehloupý a zdravý nevěřil v medicinu a v

duchu se zlobil na celou tu komedii, a to tím více, že bez pochyby on jediný znal příčinu Kitiny choroby. „Jaký hafal,“ myslil si kníže, přikládaje v myšlenkách slovnatnému doktorovi jméno z loveckého slovníku a poslouchaje jeho povídání o symptomech dceřiny nemoci. Doktor v tutéž dobu s těžší jen se zdržoval výrazu opovržení k tomu starému pánovi a ne bez namáhání snažil se vyjadřovati se tak, aby mu starý pán rozuměl. Chápal, že se stařečkem není vlastně o čem mluvit a že hlavou v domě je — matka. Před ní chystal se rozvázati šňůru perel své výmluvnosti. Na štěstí v tu chvíli přišla do salonu kněžna s domácím lékařem. Kníže se vzdálil, snaže se, aby nikdo nepozoroval, jak mu je celá ta historie směšná. Kněžna byla rozčilená a nevěděla, co má dělat. Byla si vědoma své viny před Kiti.

„Nuže, pane doktore, rozhodněte náš osud,“ počala kněžna. „Povězte mně všechno. Je naděje?“ chtěla se ptáti, ale rty její se zachvěly, i nebyla s to vysloviti onu otázku. „Jak tedy, pane doktore?“

„Hned, paní kněžno; dovolte mi jen několik slov s panem kolegou a pak budu míti čest, sděliti s vámi svoje mínění.“

„Jak ráčíte!“

Kněžna se pozdvihla a odešla.

Když lékaři zůstali o samotě, domácí doktor počal nesměle vykládati svoje mínění, jež záleželo v tom, že se počíná tuberkulosní proces, ale ... atd. Slovnatý doktor poslouchal a uprostřed jeho výkladu podíval se na své veliké zlaté hodinky.

„Tak, tak,“ prohodil. „Ale ...“

Domácí lékař uctivě se zamlčel v půli slova.

„Určití počátek tuberkulosního procesu, jak pravíte, není možno; dokud se neobjeví caverny, nedá se pranic určití. Ale můžeme se domyslití. Na to máme některá data: špatnou výživu, rozčilenost nervů a jiné. Otázka vypadá nyní tak: co se má dělati na podporu výživy, máme-li v podezření vznikající proces tuberkulosy?“



„Ale vy ráčíte věděli, že v takovém případě se tají vždycky mravní, duševní příčiny,“ dovolil si s jemným úsměvem namítnouti domácí lékař.

„Ovšem, to se rozumí samo sebou,“ odpověděl slovný doktor, pohlížeje opět na hodinky. „Odpusťte, je již postaven most přes Jaúzu, či se musí ještě objíždět!?“ otázal se náhle doktor. „Ach, už postaven. Dojedu tedy za dvacet minut; my jsme tedy mluvili o tom, že otázka zní nyní tak: Musí se podporovali výživa a sílit nervy. Jedno ve spojení s druhým, musíme působiti zároveň s obou stran.“

„A což cesta do zahraničních lázní?“ optal se opět domácí lékař.

„Já jsem nepřitelem všech těch cest do ciziny. Račte sám nahlédnout: Počíná-li se tuberkulosní proces, co my ovšem určití nemůžeme, tedy cesta za hranice nepomůže. Tu je potřebí takového prostředku, který by podporoval výživu a neškodil by.“

Na to vykládal slovný doktor svůj plán léčení sodenskými vodami, jež navrhol hlavně z toho důvodu, že nemohou nemocné uškoditi.

Domácí lékař vyslechl svého slovného kolegu pozorně a uctivě.

„Ale ve prospěch jízdy do ciziny dovolil bych si ukázat i na změnu obvyklého způsobu života a hlavně na odstranění okolností, které vzbuzují vzpomínky. A mimo to, matka si toho pře je,“ podotknul domácí lékař.

„A! Je-li tomu tak, proč pak, ať jedou. Bojím se však, že jí uškodí ti němečtí šarlatáni... Bude dobře, aby přesně plnily předpisy... Což, ať tedy jedou.“

A opět se podíval na hodinky.

„O! musím už jít,“ i namířil ke dveřím.

Slovný doktor oznámil kněžně (cit slušnosti mu to kázal), že by si přál, ještě jednou uvidět nemocnou.

„Jak! ještě jednou ohledávat!“ vykřikla s úžasem kněžna.

„O nikoli, chci jen některé podrobnosti zvědět, paní kněžno.“

„Tedy račte.“

Matka v průvodu doktora vstoupila do salonu ke Kiti. Hubená, zapýřená následkem vystálého studu a se zvláštním leskem v očích Kiti stála uprostřed komnaty. Když vešel doktor, zapálila se a její oči se zalily slzami. Celá její nemoc i léčení zdálo se jí právě tak směšným jako klížení střepů z rozbité vázy. Její srdce bylo rozbito. Co si to smyslili léčiti ji pilulkami a prášky? Ale Kiti nechtěla zarmucovati matku, zvláště, když matka se cítila vinnou.

„Budte tak laskava, slečno, sedněte na okamžik,“ oslovil ji slovný doktor.

Kiti usedla, doktor se posadil proti ní, sáhl na puls a počal jí pak dávat nudné otázky. Ona mu odpovídala, ale náhle se rozhněvala a vstala.

„Odpusťte, pane doktore. Ale opravdu, nepovede to všechno k ničemu. Vy mně dáváte už po třetí tytéž otázky.“

Slovný doktor se neurazil.

„Chorobná rozčilenost,“ vysvětloval staré kněžně, když Kiti vyšla. „A ostatně, já jsem hotov...“

A tu doktor vysvětlil kněžně, jako výminečně rozumné ženštině, vědeckým způsobem stav její dcery a dokončil svůj výklad poučením, jak se má pít ta voda, která byla zbytečná. Na otázku, radí-li cestu do ciziny, doktor se hluboce zamyslel, jako by řešil v duchu těžkou otázku. Výsledek hlubokého zamyšlení byl takový: „Jedte, ale nevěřte šarlatánům a ve všech pochybnostech se obračejte ke mně.“ Po odchodu doktora jako by se bylo přihodilo cosi veselého. Matka se vesele vrátila k dceři a Kiti se tvářila, jako by sama také byla veselá. Často, skoro neustále byla nyní nucena se přetvářeti.

„Opravdu, maman, já jsem zdráva. Ale chcete-li jeti za hranice, jedme!“ pravila matce a tváříc se, jako by ji zajímala nastávající cesta, dala se do řeči o přípravách k odjezdu.

## II.

---

Sotva odjel doktor, přijela k Ščerbackým Dolli. Věděla, že toho dne má být konsilium, a přes to, že nedávno vyšla z kouta — porodit na sklonku zimy dcerušku — přes to, že měla hojnost svých starostí a svého soužení, odjela od kojence, i nemocné dcery, aby zvěděla

O osudu Kiti, jenž se měl dnes rozhodnout.

„Nu, jak?“ zvolala, jakmile vstoupila do salonu, nesnímajíc ani klobouk. „Vy jste všichni veselí. Tedy je všechno dobře?“

Pokusili se sdělit jí, co povídal doktor, ale ukázalo se, že ač doktor mluvil velmi plynně a dlouho, nebylo nijak možno povědět obsah toho, co povídal. Zajímavým bylo jediné to, že se rozhodli, jeti do ciziny.

Dolli si nevolky povzdychla. Nejlepší její přítelkyně, sestra, odjížděla. A život její nebyl veselý. Poměr k Štěpánu Arkádjeviči od té doby, co se s ním smířila, stal se pro ni ponižujícím. Sletování, vykonané Annou, ukázalo se nedosti pevným, a rodinný souhlas zlámal se znova v témž místě. Určitého nebylo sice nic, ale Štěpán Arkádjevič nestavěl se skoro nikdy doma, peněz se také stále nedostávalo a podezření, že ji muž podvádí, mučilo Dolli neustále; ona však se bránila proti němu, bojíc se žárlivosti, která jí přinesla již tolik hoře. První nával řevnivosti, který Dolli už přežila, nemohl se více vrátiti, a kdyby i znova odhalila mužovu nevěrnost, nemohlo by ono odhalení působiti na ni tak strašně jako poprvé. Takové odhalení zbavilo by ji pouze toho, čemu přivykla v rodině, a proto se dávala podváděti, pohrdajíc mužem a ještě více sebou za svou slabost. Mimo to ji trápile neustále starosti o velikou rodinu: tu se vyskytly obtíže

při kojení robátka, tu chůva odešla, tu — jako právě nyní — rozstonávalo se jedno z dětí.

„Nu, a tobě jak se daří?“ optala se kněžna.

„Ach, maman, já mám svého hoře po krk. Lili se rozstonala a já mám strach, aby nedostala spálu. Přijela jsem schválně dnes, abych zvěděla, co doktor shledal, neboť jestli — nedej Bůh — Lili dostane spálu, budu na dlouhou dobu zavřena doma.“

Starý kníže také přišel ze svého kabinetu, když doktor odjel, a nastaviv svou tvář Dolli a promluviv s ní, obrátil se k ženě:

„Jak rozhodli, pojedete? Nuž a co počnete se mnou?“

„Myslím, abys zůstal doma, Alexandře,“ řekla žena.

„Jak chcete.“

„Maman, proč by nejel papa s námi?“ řekla Kiti. „I jemu bude veseleji i nám.“

Starý kníže vstal a pohladil rukou Kitiny vlasy. Ona nadzdvihla tvář a přes moc se usmála, hledíc na otce. Jí se vždycky zdálo, že otec jí rozumí nejlépe z celé rodiny, ač mluvil s ní méně než druzí. Jako nejmladší dítě byla miláčkem otcovým, a jí se zdálo, že otcova láska činila jeho zrak pronikavějším. Když se nyní její oči setkaly s jeho modrýma, dobrýma očima, upřenýma na ni, zdálo se jí, že ji otec prohlíží skrz na skrz a pozoruje vše to nehezké, co se v ní děje. Zardívajíc se, nahnula se k otci, očekávajíc jeho políbení. On však ji pouze pohladil po hlavě a řekl:

„Ty hloupé šiňony! K vlastní dceři se nedostaneš a hladíš vlasy zdechlých bab. Což, Dollinko,“ obrátil se kníže k nejstarší dceři, „co děláš svůj švihák?“

„Chvála bohu, papa,“ odvětila Dolli, chápajíc, že otec mluví o jejím muži. „Stále jezdí. Já ho celý den nevidím,“ nemohla nepřipojit s posměšným úsměvem.

„Což pak neodjel ještě do vsi — prodávat les?“

„Ne; stále se chystá.“

„Tak, tak!“ prohodil kníže. „Tedy i já se mám chystat? Nu, což dělat,“ obrátil se pak k ženě, sedaje si. „Ale, víš co, Káto,“ oslovil

zas nejmladší dceru. „Ty jednoho krásného dne vstaň a řekni si: vždyť jsem úplně zdráva a veselá, a půjdeme spolu časně ráno za mrazu zas na procházku. Co?“

Zdalo by se, že, co tu otec řekl, bylo velice prosto; ale Kiti se při těch slovech zarazila a pozbyla rozvahy jako usvědčený přestupce. „Ano, on ví všechno, všemu rozumí a těmi slovy mně praví, že, ač je mně stydno, přece musím prožiti svůj stud.“ Kiti se nedostávalo sil, aby něco odpověděla. Chtěla začít, ale dala se do pláče a vyběhla z komnaty.

„To máš za své žerty!“ počala se kněžna vaditi s mužem. „Ty vždycky...“ začala řadu svých výčitek.

Kníže poslouchal hezky dlouho kněžniny výtky a mlčel, ale tvář jeho kabonila se víc a více.

„Ona je tak nešťastna, ubohá, tak nešťastna, a ty necítíš, že jí působí bolest každá narážka na to, co je všeho příčinou. Ach! Kdo by si pomyslíl, že se tak zmýlí v lidech!“ prohodila po chvílce kněžna a dle změny jejího hlasu poznali Dollí i kníže, že má na mysli Vronského. „Nechápu, že dosud nevydali zákona proti takovým ošklivým, nešlechtným lidem.“

„Eh, poslouchat mne, mrzí!“ zvolal mrzutě kníže, vstává z křesla a jako by chtěl odejít. Ve dveřích se však zastavil. „Zákony jsou, mátuško, a když jsi to už přivedla k řeči, tedy ti povím, kdo je vším vinen: ty, ty a pouze ty. Zákony proti takovým hejskům vždycky byly a jsou i nyní! Ano, kdyby se nebylo stalo to, co se stát! nemělo, já jsem sice stařec, ale já bych ho postavil na barriére, toho hejska. Ano; a nyní léčte, zvěte ty šarlatány.“

Kníže, jak se zdálo, měl ještě mnoho za lubem; ale kněžna, jakmile zaslechla jeho hlas, ihned se pokořila a prosila za odpuštění, jak činívala ve všech podobně vážných otázkách.

„Alexandře, Alexandře,“ šeptala blížíc se k muži a dala se do pláče.

Jakmile kněžna zaslzela, kníže také utichl a přistoupil k ženě.

„Nu dosti už, dost. I tobě je bolestno, já vím. Ale, což dělat?“

Neštěstí není tak veliké. Bůh je milostiv... děkuju ti..." bručel kníže, sám už nevěda, co povídá a děkuje za mokré políbení kněžnino, které pocítil na své ruce. Kníže odešel z komnaty.

Jakmile Kiti se slzami na očích vyběhla ze světnice, Dollí následkem svých mateřských a rodinných zkušeností ihned pochopila, že ji očekává povinnost, i přihotovila se ji vykonati. Sňala klobouk a mravně vykasávajíc rukávy, chystala se k dílu. Když kněžna napadala na otce, snažila se zdržovati matku, nakolik jí dovolovala dětinná úcta. Když se kníže rozhorlil, mlčela; cítila v tu dobu stud za matku a něžnost k otci, že se tak rychle udobřil. Ale když kníže odešel, přistoupila k hlavnímu, co měla za svou povinnost vykonat, totiž jiti ke Kiti a uspokojiti ji.

„Já vám chtěla dávno už povědět, maman: víte-li, že Levin, když byl posledně v Moskvě, chtěl Kiti nabídnouti ruku. On se svěřil Stivě.“

„Tak což? Já nechápu...“

„Možná tedy, že ho Kiti odmrštila?... Neříkala vám nic o tom?“

„Ne, ona mně nic neříkala ani o jednom, ani o druhém; ona je příliš hrda. Ale já vím, že vším je vinen ten ...“

„Ano, ale představte si, že odmrštila Levina. A vždyť ona by ho neodmrštila, kdyby se nenaskytl ten, já rozumím ... A mimo to, ten ji tak hanebně oklamal.“

Kněžna se zděsila, když uvážila, jak hrozně je vinna před dcerou, a rozzlobila se.

„Ach, já už ničemu nerozumím! Nyní chtějí všechno jen po své hlavě dělat, matce slova neřeknou a pak, tu máš ..“

„Maman, já půjdu k ní.“

„Jdi. Což já tě zdržuju?“ zvolala matka.

### III.

---

Když vstoupila Dolli do malinkého kabinetu Kitina, hezounké to, růžové komnaty s figurkami ze starého saského porcelánu, tak hezounké, růžové a veselé, jako byla i sama Kiti ještě přede dvěma měsíci, vzpomněla si, jak minulého roku spolu se sestrou upravovala onu komnatku, i jak jim bylo tehda veselo a příjemno. Nyní se jí srdce zachvělo chladem, když spatřila Kiti, ona sedí na nízké židli hned podle dveří a upírá nepohnutě oko na konec koberce. Kiti vzhledla na sestru, a chladný, trochu přísný výraz její tváře se nezměnil.

„Já odjedu nyní a zavru se doma, a ani ty nebudeš moci přicházeti ke mně,“ počala Darja Alexandrovna, sedajíc podle Kiti. „A proto bych ráda s tebou ještě prolulvila.“

„O čem?“ zvolala Kiti zdvihnuvši ulekaně hlavu.

„O čem jiném, než o tvém hoři?“

„Mne nic netrápí.“

„Přestaň, Kiti. Což pak si opravdu myslíš, že nic nevidím? Já vím všechno. A věř mi, vše to je tak malícherno .. Vždyť jsme my všechny prošly toutéž cestou.“

Kiti mlčela a tvář její měla výraz přísnosti.

„On za to nestojí, abys se k vůli němu soužila,“ pokračovala Darja Alexandrovna, přistupujíc přímo k hlavní věci.

„Ano, protože mnou povrhnul,“ ozvala se Kiti chvějícím se hlasem. „Nemluví Prosím tě nemluví“, „Ale kdo pak tí to řekl? To nikdo neříkal. Já, jsem přesvědčena, že byl do tebe zamilován a zůstal zamilován, ale ...“

„Ach, ty soustrasti jsou mně nejvíce nesnesitelný!“ vzkřikla Kiti, náhle rozlobena. Obrátila se na židli, zarděla se, bystře

zahýbala prsty, tisknouc tu jednou, tu zas druhou rukou přezku svého pasu, jež držela v ruce. Dollí znala zvyk sestrin, chápati se střídavě rukama nějakého předmětu, když se rozhořčila. Věděla též, že Kiti v minutě rozduřenéosti byla s to se zapomenout a namluvit mnoho zbytečného a nepříjemného, a proto ji chtěla uspokojit. Ale bylo již pozdě.

„Nu, co mně chceš vytýkat, co?“ volala hněvivě Kiti. „To, že jsem byla zamilována do člověka, který mne nechtěl znát, a že nyní umírám láskou k němu? A to mně povídá sestra, která si myslí, že... že... že cítí soustrast ke mně! Nechci poslouchat těch slov soustrasti a přetvářek!“

„Kiti, nebuď nespravedlivá!“

„Proč mne mučíš?“

„Naopak ... Já vidím, že jsi zarmoučena .. .“

Ale Kiti ve své horečce jí neposlouchala.

„Já nemám příčiny rmoutit se a hledat útěchy. Jsem natolik hrda, že si nikdy nedovolím milovati člověka, který nemiluje mne.“

„Ale vždyť já nic podobného neříkám... Jen jediné slovo. Řekni mně pravdu,“ zvolala Darja Alexandrovna a vzala ji za ruku: „Pověz mně, řekl ti něco Levin?...“

Jméno Levina zbavilo Kiti, jak se zdálo, posledního zbytku rozvahy; vzkočila se židle, hodila přezku na zem a gestikulujíc živě rukama zahovořila:

„K čemu ještě Levin? Já nechápu, jakou radost ti může působit ti mučit mne? Já jsem řekli, a opakuju, že jsem hrda a nikdy, nikdy neučiním to, co ty děláš, abych se vrátila k člověku, který tě zradil, který si zamiloval jinou ženštinu. Já toho nechápu! Ty snad můžeš, ale já nejsem s to!“

Když dopověděla, vzhlédla na sestru a pozorujíc, že Dollí mlčí, spustivši smutně hlavu, místo aby odešla z komnaty, jak měla v úmyslu, usedla u dveří, zastřela si šátkem líce a svésila hlavu.



Mlčení trvalo okolo dvou minut. Dollí přemýšlela o sobě. Její ponížení, jež vždycky cítila, zdálo se jí nyní obzvláště těžkým, když jí je připomenula sestra. Takové bezohlednosti od sestry neočekávala a proto se na ni hněvala. Ale náhle zaslechla šustění šatů a zároveň zvuky vypuklého, dlouho zdržovaného štkání a něčí ruce objaly ze spodu její šíji. Kiti klečela před ní na kolenou.

„Dollinko, já jsem tak nešťastna, ach, tak nešťastna!“ šeptala Kiti prosebným hlasem.

A milá, slzami svlažená tvář skryla se v řasách sukně Darje Alexandrovny.

Jako kdyby slzy byly ona nutná maz, bez níž se nemohl ,s prospěchem pohybovatí stroj vzájemné sdílnosti mezi sestrami — ač rozmlouvaly nyní o věcech .na pohled vedlejších, nicméně rozuměly si. Kiti chápala, že prohozené ve hněvu slovo o nevěrnosti mužově a o ponížení ranilo ubohou sestru v hlubinách srdce, ale že jí sestra odpouští. Dollí se své strany zvěděla všechno, co chtěla věděti; přesvědčila se, že její podezření bylo oprávněno, že hoře, nezhojitelné hoře Kitino záleželo právě v tom, že Levin jí nabídl ruku, ona že ji odmrštila a Vronský že ji oklamal; že byla hotova milovati Levina a nenávidět Vronského. Ale Kiti jí neříkala o tom ani slova; ona jí vypravovala pouze, o svém duševním stavu.

„Mne pranic netrápí,“ tvrdila sestře, nabývajíc klidu. „Ale můžeš si představit, jak se mně vše zošklivilo, vše se mi stalo protivno, hrubo a především já sama. Nemůžeš si představit, jak ošklivě smýšlím o všem na světě.“

„Eh, jdi. O čem ty můžeš ošklivě smýšlet!“ zvolala Dollí usmívajíc se.

„Všechno mé myšlení je ošklivé, hrubé, ani ti nemohu říci, jak. To není tesknost, ani nuda, to je něco mnohem horšího. Tak jako hy se bylo všechno, co bylo ve mně dobrého, někam ukryto a zbylo jen vše nejošklivější. Nu, jak bych ti to řekla?“ pokračovala Kiti, vidouc, že sestra na ni pohlíží s udivením. „Papa na příklad

začal mně právě cosi vysvětlovat... a mně se zdálo, že si myslí jen, že se už potřebuju vdát. Mama mne veze do plesu a mně se zdá, že mne tam veze jen proto, aby mne co nejdříve vdala a měla mne s krku. Já vím, že to není pravda, ale nemohu se zbavit oněch myšlenek. Na ženichy tak zvané nemohu se ani dívat. Mně se zdá, že mi berou míru. Dříve, když jsem někam jela v plesových šatech, bylo mně rozkoší, já se nemohla nadívat sama sobě; a nyní se stydím sama sebe a je mi nevolno. Všichni, nu doktor... nu ...“

Kiti se zarazila. Chtěla ještě říci, že od té doby, co se s ní přihodila taková změna, Štěpán Arkádjevič se jí stal tak protivným, že ho vystát nemůže, a že se nemůže naň podívat, aby se jí v myšlenkách nezarajily nejhrubší a nejošklivější představy o něm.

„Nu, všechno ,se mně představuje v hrubé, ošklivé podobě,“ dodala pak. „To je celá má nemoc. Snad to přejde

„Víš co, nemyslí o tom ...“

„Nemohu. Mně Je volno pouze s dětmi, jen když jsem u tebe.“

„Škoda tedy, že nebudeš nyní moci přicházeti ke mně.“

„Ne, já přijdu. Já už měla spálu; já uprosím maman.“

Kiti stála na svém; přestěhovala se k sestře a během celé nemoci, z níž se skutečně vyvinula spála, ošetřovala děti. Obě sestry vyléčily šťastně všech šest dětí, ale Kitino zdraví se nezlepšilo a v postě rodina Ščerbackých odjela do ciziny.

## IV.

---

Petrohradský vysoký svět, tvoří vlastně jen jediný. Všichni se navzájem znají, všichni se navštěvují. Ale v onom širokém kruhu jsou užší kroužky. Anna Arkádjevna Kareninová byla známa a stála v úzkém spojení se třemi kroužky. Jeden byl úřední, oficiální kruh jejího muže, záležející z jeho kolegů a podřízených úředníků, kteří byli nejrůznějšími a nejpodivnějšími způsoby mezi sebou spojeni i od sebe odloučení společenskými požadavky. Anna mohla si nyní jen s těžší připomenouti pocit skoro zbožné úcty, kterou chovala k oněm osobnostem za dřívějších dob. Nyní je znala všechny, jako se znají lidé v újezdním městě; věděla, kdo má jaké zvyky a slabosti, koho a kde tlačí střevíc; znala poměr jednoho k druhému i k hlavnímu středisku, věděla, kdo se koho drží, i jak, i čím, kdo a v čem s kým souhlasí, v čem se s ním rozchází. Ale tento kruh vládních, mužských zájmů nikdy ji nemohl zajímati vzdor domlouvám hraběnky Lidie Ivánovny, a proto se mu vyhýbala.

Druhý Anně blízký kroužek byl ten, jehož pomocí Alexěj Alexandrovič dosáhl svého vysokého postavení. Střediskem toho kroužku byla hraběnka Lidie Ivánovna. Byl to kroužek starých, nehezkých, ctnostných a nábožných dam a chytrých, učených a ctižádostivých mužů. Jeden z moudrých lidí, přínáležejících k onomu kroužku, nazýval jej „svědomím petrohradské společnosti“. Alexěj Alexandrovič vážil si vysoce onoho kroužku, a Anna, která se výtečně vyznala v umění, býti se všemi za dobré, našla si za prvních let svého petrohradského života přítelky i v tomto kruhu. Nyní, když se vrátila z Moskvy, kroužek ten stal se jí nesnesitelným. Jí se zdálo, že se tam přetvařují všichni, ona i všichni ostatní; následkem toho bylo jí tak nudno a nepohodlné

v oné společnosti, že přijížděla co možno nejméně zejména k hraběnce Lidii Ivánovně.

Konečně třetí kruh, s nímž byla Anna v těsnějším spojení, byl vlastní „svět“ — svět plesů, obědů, nádherných toalett, svět, který se jednou rukou přidržoval dvora, aby nesklouzl do polosvěta, jímž členové tohoto kroužku opovrhovali — tak se totiž sami domýšleli — ale s nímž měli netoliko podobné, nýbrž tytéž vkusy. Anna stýkala se s tímto kruhem prostřednictvím kněžny Betsy Tverské, ženy bratrancovy, jež měla stodvacet tisíc ročního důchodu, a která si zvláště oblíbila Annu hned, jakmile se objevila ve světě, vyznamenávala ji a lákala ji do svého kruhu, tropic sobě úsměšky nad kroužkem hraběnky Lidie Ivánovny.

„Až budu stará a pořádně ošklivá, stanu se také takovou,“ ironisovala Betsy, „ale pro vás, mladou, hezoučkou ženštinu, je ještě záhy navštěvovat ono bohumilé bratrstvo.“

Anna se z počátku dle možnosti vyhýbala světu kněžny Betsy, poněvadž vyžadoval nákladu, který přesahoval její prostředky; a mimo to v duchu dávala i přednost prvnímu kroužku. Ale po výletu do Moskvy stalo se naopak. Vyhýbala se svým ctnostným přátelům a navštěvovala vysoký svět. Tam se setkávala s Vronským a pociťovala rozčilující radost při oněch setkáních. Zvláště často se setkávala s Vronským u Betsy, jež byla rozená Vronská a jemu byla sestřenicí. Vronský byl všude, kde se toliko mohl setkat s Annou, a mluvil jí, kde jen mohl, o své lásce. Sama mu příležitosti neposkytovala, ale pokaždé, když se s ním stýkala, v její duši vzplanul týž pocit živosti, který ji zachvátil onoho dne ve vagoně, když ho poprvé uviděla. Sama cítila, že, jakmile ho spatří, radost svítí z jejich očí a skládá rty v úsměv a že není s to zahladili tento projev radosti.

Z počátku Anna pevně věřila, že je nespokojena Vronským proto, že si dovoluje ji pronásledovati; ale nedlouho po svém návratu z Moskvy, když přijela do večerní společnosti, kde se nadála, že se s ním setká, ale kde on nebyl, pochopila zcela zřejmě

dle tesknosti, jež ji zachvátila, že se klamala, že ono pronásledování nejen jí není nepříjemné, nýbrž naopak že v něm spočívá veškeren interest jejího života.

Proslulá zpěvačka vystupovala po druhé na scéně a veškeren vznešený svět byl v divadle. Vronský, spatřiv ze svého křesla v první řadě parteru svou sestřenicí, nevyčkal ani meziaktí a vešel k ní do lože.

„Proč pak jste nepřijel k obědu?“ vítala ho kněžna. „Já se divím pronikavosti zamílovaných očí,“ dodala s úsměvem tak, aby ji slyšel pouze Vronský, „ona tam nebyla. Ale zajděte ke mně po divadle.“

Vronský upřel na ni tázavě oči. Ona sklonila hlavu. Vronský jí úsměvem poděkoval a usedl podle ní.

„Připomínám si vaše úsměšky!“ pokračovala kněžna Betsy, jíž působilo zvláštní potěšení, mohla-li stopovat! úspěchy oné vášně. „Kam se to všechno podělo! Vy jste v sítích, můj milý!“

„Já si toho právě přeju, abych upadl v sítě,“ odpovídal Vronský se svým klidným, dobrodušným úsměvem. „Mohu-li si nač stýskati, tedy jen na to, že jsem dosud příliš málo upoután sítěmi; mám-li mluvit pravdu, počínám pozbývati naděje.“

„A jakou naději můžete míti?“ ozvala se Betsy, jež se urazila pro svou přítelkyni. „Entendons nous ..Ale v jejích očích kmitaly se plamenky, jež pravily, že velmi dobře a to právě tak, jako on, chápe, jakou mohl Vronský míti naději.“

„Nijakou,“ prohodil Vronský se smíchem, blýsknuv svými hustými zuby. „Dovolte,“ dodal pak, bera jí z ruky binokl, a jal se prohlížeti si přes její obnažené ramě protějščí řadu loží. „Bojím se, že se stávám směšným.“

Věděl, že se nepotřebuje báti, aby mohl býti směšným v očích Betsy a vůbec všech lidí vznešeného světa. Věděl velmi dobře, že v očích oněch osob může býti směšnou úloha nešťastného milovníka dívky aneb vůbec svobodné dámy. Ale úloha člověka, přiblíživšího se ke vdané dámě a snažícího se ze všech sil, aby ji

svédl k poskvrnění manželského lože, že úloha taková má do sebe cosi krásného, vznešeného, a nikdy nemůže býti směšnou. Proto s hrdostí ,a s veselým úsměvem, hrajícím mu pod knírem, spustil binokl a vzhlédnul na sestřenici.

„A proč jste nepřišel k obědu ?“ optala se znova, pozorujíc se zalíbením Vronského.

„Musím vám to povědět. Byl jsem zaměstnán, a víte čím? Sázím sto, tisíc proti jednomu, že neuhodnete. Smiřoval jsem muže s člověkem, jenž urazil jeho ženu. Nevěříte ? Opravdu !“

„Nu, což, smířil jste je?“

„Skoro.“

„Musíte mně to povědětí podrobně,“ pravila kněžna, vstávajíc. „Zajděte ke mně v příštím meziaktí.“

„Nemohu; já odjedu do francouzského divadla.“

„Od Nilsonové?“ otázala se s úsměvem Betsy, jež by za žádnou cenu nedovedla rozeznati Nilsonovou od kterékoli choristky.

„Což dělat? Mám tam dostaveníčko. Vše to k vůli mému smiřovacímu podniku.“

„Blažení smíření, neboť spaseni budou,“ prohodila Betsy, připomínajíc si cosi podobného, co slyšela kdesi od kohosi: „tedy si sedněte a povídejte. Co tedy?“

A s těmi slovy se opět posadila.

## V.

---

„Bude to sice trochu nedelikátní, ale historka je tak milá, že se mi velice chce ji pověděli,“ pravil Vronský, pohlížeje na kněžnu očima smějícíma se. „Jmen nazývat nebudu.“

„A já budu hádat, o kom mluvíte; tím líp.“

„Tedy poslouchejte. Jedou dva veselí mladí lidé..“

„Rozumí se, důstojníci vašeho pluku?“

„Já neříkám důstojníci; vůbec dva mladí lidé, kteří právě spolu posnídali.“

„To jest napili se.“

„Možná. Jedou k svému příteli k obědu v nejveselejší náladě. Tu spozorují, že je předhání v drožce hezounká ženština, ohlíží se, a, jak jim se zdálo, kývá jim a usmívá se. Oni, toť se ví, jedou za ní. Ženou koně do úpadu. Ale ku podivu, krasavice zastavila u podjezdu téhož domu, kam i oni jeli. Krasavice vběhla do horního patra, tak že se jim podařilo zahlédnouti pouze ruměné rty pod kratičkým závojem a hezounké, malinké nožky.“

„Vy to vypravujete s takým citem, že se mi zdá, že jste byl sám jeden z oněch dvou.“

„A co jste před chvílkou povídala? Nuže, mladí lidé přijdou k příteli, jenž dává oběd na rozloučenou. Při obědě vypili snad opravdu zbytečnou sklenku vína, jak už to bývá při obědech na rozloučenou. Mezi jídlem se vyptávají, kdo bydlí v hořejším patře onoho domu. Nikdo neví. Pouze domácí lokaj odpovídá na otázku, bydlí-li na hoře mamselky, že je jich tam velmi mnoho. Po obědě mladí lidé přešli do kabinetu přítele a píšou lístek k nepovědomé dámě. Napsali vášnivé psaní s vyznáním lásky a sami

se ubírají s psaním nahoru, aby pro případ, že by v dopise bylo něco ne zcela srozumitelného, mohli vše ihned vysvětlit.“

„Proč mně vypravujete takové ošklivé věci? Nu, a dále?“

„Zazvonili. Přichází služka. Dají jí psaní a ubezpečují služku, že jsou oba tak zamilováni, že tu chvíli skonají láskou tady u dveří. Služka plná udivení vyjednává dále s mladými pány. Najednou se v předsíni objeví pán s licousy na způsob kotletky, červený jako rak, oznamuje, že v domě nebydlí nikdo kromě jeho ženy, a vyhání oba zamilované.“

„Jak pak to víte, že onen pán má licousy na způsob kotletky, jak jste se vyjádřil?“

„Jak? Nu poslechněte. Dnes jsem jel vyjednávat o smír.“

Nuže?“

„Nyní přijde právě nejzajímavější. Vyšlo na jevo, že je to šťastný párek titulárního rady a titulární radové. Titulární rada podal žalobu a na mne padl los býti smírcem. I jakým!... Ubezpečuj u vás, Taillerand je nulla u porovnání se mnou.“

„Což tu. obtížného?“

„Hned uvidíte; poslechněte... My jsme prosili za odpuštění, jak se sluší a patří: ‚My si to nikdy neodpustíme; možno-li, zapomeňte ono nešťastné nedorozumění. Titulární rada s kotletkami počíná táti, ale chce také dáti průchod svým citům, a jakmile je počne vyjadřovat, počíná se rozpalovat a mluvit hrubostí. Nezbyvá mne než vésti znova do boje své diplomatické schopnosti. Úplně s vámi souhlasím, že chování jejich bylo nehezké; ale neničte zapomínat, že se tu stalo nedorozumění, pak mladost . . . Mladí lidé byli právě po snídani... Vy se dovtpíte. Nyní litují všeho z hloubi srdce a prosí, abyste odpustil jejich vinu.‘ Titulární rada zas měkne: ‚Já souhlasím, pane hrabě, a jsem hotov odpustit, ale nesmíte zapomenout, že má žena — má žena, počestná ženština vydaná v šanc pronásledování, hrubostem a drzostem jakýchsi kloučků, dare... A vždyť, neračte zapomenout, onen klouček stojí vedle mne a mou povinností jest je smiřovati.



Posílám opět diplomacii do boje a opět, když již se zdá, že vše jest urovnáno, můj titulární rada přichází do ohně, červená se, kotletky se zdvihají a opět jsem nucen rozlévat proudy své výmluvnosti.“

„Ach, to vám musím povědět!“ obrátila se se smíchem Betsy k dámě, vcnázející právě do její lože. „On mne tak rozesmál.“

„Nu, bonne chance,“ prohodila, podávajíc Vronskému prst, svobodný při držení vějíře, a pohybem ramenou spouštějíc níže živůtek šatů, aby, až přistoupí k balustrádě, objevila se v záři plynových světél všem očím v plné nahotě, jak se sluší a patří.

Vronský odjel do francouzského divadla, kde mu opravdu bylo třeba pohovořiti s velitelem pluku, jenž nevynechal ani jediného představení ve francouzském divadle. Chtěl mluvit s plukovníkem o svých smířovacích pokusech, jež ho zajímaly a bavily už třetí den. Ve věci té byl zapleten Petričky, jehož měl opravdu rád, a druhý byl nedávno vstoupivší do pluku, příjemný chlapík, výtečný soudruh, mladý kníže Kedrov.. Hlavní bylo však to, že se věc ta dotýká zájmů pluku.

Oba důstojníci byli ve švadroně Vronského. K plukovníkovi přijel sám titulární rada, úředník Venden, se žalobou na jeho důstojníky, kteří urazili jeho ženu. Jeho mladá žena, jak vypravoval Venden, jenž byl ženat všeho půl roku, byla s matkou v kostele; tam se jí následkem známého stavu udělalo špatně, nemohla déle státi a dala se dovézti domů prvním drožkářem, jenž se jí namanul. A tu se za ní pustili důstojníci. Ona se ulekla i udělalo se jí ještě hůř a skoro celá bez sebe přiběhla po schodech domů. Venden, jenž se byl zatím vrátil z úřadu, uslyšel zvonek a jakési hlasy v předsíni; vyšel z komnaty a spatřiv opilé důstojníky s psaním, vystrčil je za dvěře. Nyní žádal plukovníka, aby své podřízené přísně potrestal.

„Ne; mluvejte si, co chcete,“ oslovil plukovník Vronského, jehož si dal zavolati, „s Petrickým už není možno vydržeti. Nemine jediného týdne, aby nezpůsobil nějakou historii. Tenhle činovník to tak nenechá; on učiní další kroky.“

Vronský viděl, že je to záležitost velice nevděčná, že je tu souboj nemožný, a že se musí podniknouti všechno možné, aby se titulární rada upokojil a celá věc zatušovala. Velitel pluku pozval k sobě Vronského hlavně k vůli tomu, že ho znal jako člověka ušlechtilého a rozumného a zvláště jako člověka, jenž si váží dobrého jména pluku. Poradili se a rozhodli, že Petrický a Kedrov mají jeti spolu s Vronským k onomu titulárnímu radovi a poprosit ho za odpuštění. Velitel pluku i Vronský očekávali, že jméno Vronského a monogram křídelního pobočníka budou náležitě působiti na obměkčení titulárního rady. A vskulku ony dva prostředky se neminuly z části cíle; avšak konečný výsledek smířovací činnosti Vronského byl dosud pochybný, jak sám vypravoval kněžně Betsy.

Když Vronský přijel do francouzského divadla, odebral se s plukovníkem do foyeru a podal mu účty ze své činnosti. Plukovník si vše rozmyslil a pak se rozhodl, že provinilé důstojníky trestati nebude. Pak si dal pro potěchu vypravovati chod celého jednání se všemi podrobnostmi a dlouho se nemohl zdrželi smíchu, když mu Vronský sděloval, jak titulární rada, již již zkrocený, náhle opět se rozjařoval, připomínaje si podrobnosti oné události, i jak Vronský, lavíruje při posledních slovech o smíru, dal se na ústup, ukrýváje se za Petrického.

„Ošklivá historie, ale k poválení. Vždyť Kedrov se přece nemůže biti s oním pánem! On se tedy moc zlobil!“ ptal se znova se smíchem plukovník. „Ale dnes musíte vidět Claire! Div divoucí,“ obrátil plukovník řeč o nové francouzské herečce. „Každý den uvidíte v ní něco nového, netušeného. To dovedou pouze Francouzi.“

## VI.

---

Kněžna Betsy nečekala na poslední jednání a odjela z opery. Sotva že vstoupila do své toaletní komnaty, aby svou dlouhou, bledou tvář posypala pudrem, opět jej setřela a poopravila svůj oblek, sotva že přikázala podávat čaj ve velkém saloně, když jeden za druhým počaly přijíždět! kočáry k jejímu ohromnému domu na Velké Mořské ulici. Hosté sestupovali u širokého podjezdu a vykrmený vrátný, jenž z rána na odiv procházejícího se obecenstva čítával za skleněnými dveřmi noviny, otvíral nyní tiše tyto ohromné dvěře a propouštěl do předsíně hosty.

Skoro současně vstoupily do salonu domácí paní s obnovenou přičeskou a osvěženou tváří jedněmi dveřmi, a hosté druhými. Salon byl temně drapírován, pokryt měkkými koberci, naplněn jasně osvětlenými stoly, s bezúhonně bílými ubrusy. V záři světel třpytil se stříbrný samovar a průzračný porcelán čajového příboru.

Hospodyňka usedla k samovaru a sundala rukavičky. Společnost, představujíc dle své libosti pomocí četných lokajů židle, usedla, rozdělivši se na dvě skupiny. Jedna byla kolem hospodyňky se samovarem, druhá na opačném konci salonu, kde střediskem byla krasavice žena vyslancova, oděná v černý aksamit, s Černými, ostrými brvami. Rozhovor v obou skupinách z počátku, jak se obyčejně stává, se kolébal, jako by hledal, na čem se ustanoviti. Rušili to nově příchozí hosté, vítání jich a lokaji nabízející čaj.

„Ona je neobyčejně hezká jako herečka; je vidět, že studovala Kaulbacha,“ vykládal diplomat v kroužku ženy vyslancovy; „všimli jste si, jak upadla..“

„Ach, prosím vás, nemluvme o Nilsonové! Nového o ní nedá se nic říci,“ namítlá tlustá, červená, plavovlasá dáma bez obrví a bez šiřonou, oděná v staré hedvábné šaty. Ryla to kněžna Mjahnkaja, známá svým prostým, hrubým chováním a přezvaná enfant terrible. Kněžna Mjahnkaja seděla uprostřed mezi oběma kroužky, a naslouchajíc rozhovoru, prohodila své slovo tu v jednom, tu v druhém. „Mně dnes už tři pánové opakovali tutéž frázi o Kaulbachovi, zrovna jako by se byli smluvili. I bůh ví, proč se jim ta fráze tak zalíbila.“

Rozhovor poznámkou kněžninou byl přetržen, i bylo zapotřebí hledati nové thema.

„Vypravujte nám něco zábavného, ale ne zlého,“ ozvala se žena vyslancova, jež se podivuhodně vyznala v příjemném rozhovoru, zvaném po anglicku small-talk, a obrátila se k diplomatovi, jenž také nevěděl, o čem mluvit.

„Já slyšel, že je to velmi obtížno, že jen zlé bývá směšné,“ počal s úsměvem diplomat. „Ale pokusím se. Dejte mi thema. Vše záleží na tom, jaké je thema. Je-li thema dáno, vyšívati na něm vzorky je už lehké. Mně se Často zdá, že znamenití mluvkové minulého století byli by nyní ve velkých nesnázích, kdyby měli mluvit moudře. Všechno moudré se tak už přejedlo..“

„Stará věta,“ přerušila ho s úsměvem žena vyslancova.

Rozhovor začínal mile, ale právě proto, že byl příliš milý, zase se přetřhl. Bylo nezbytno přistoupiti k neklamnému prostředku, jenž nikdy nenechává člověka v nesnází — k pomluvě.

„Neshledáváte, že Tuškevič má v sobě cosi Louis XV. ?“ ujal se opět slova diplomat, ukazuje očima na hezkého, mladého blondýna, který stál u stolu.

„Opravdu! On je ve slohu tohoto salonu, a proto zde bývá tak často.“

Tento rozhovor nalezl podpory, protože se mluvilo narážkami právě o tom, o čem se v tomto saloně mluvit nesmělo, totiž o poměru Tuškeviče k domácí paní.

Okolo domácí paní a samovaru rozhovor v touž dobu také kolísal mezi třemi nezbytnými tematy: poslední společenskou novinkou, divadlom a pomlouváním bližního, i ustanovil se teprve, když přešel k poslednímu temat, totiž k pomluvě.

„Slyšeli jste už, že si také Maltiščeva — ne dcera, ale máť — objednala oblek diable rose?“

„Není možná! Ne, to je znamenité!“

„Já se divím, jak tak rozumná osoba — a vždyť ona není hloupá — nenahlíží, jak se činí směšnou.“

Každý věděl povědět něco na úkor a na posměch nešťastné Maltiščevy a rozhovor vesele zapraskal, jako když se rozhoří hranice dříví.

Muž kněžny Betsy, dobrosrdečný, přítloustlý pán, vášnivý sběratel gravur, zvěděv, že jsou u ženy hosté, zašel do salonu před odchodem do klubu. Neslyšným krokem přistoupil po měkkém koberci ke kněžně Mjahké.

„Jak se vám líbila Nilsonová?“ otázal se jí.

„Ach, jak se můžete tak z nenadání příkrášli. Vy jste mne polekal!“ odpověděla kněžna. „Nerozprávějte, prosím vás, se mnou o opeře. Vždyť vy hudbě pranic nerozumíte. Já raději přisednu na vašeho koníčka a budu s vámi mluvit o vašich majolikách a rytinách. Nuže, jaký poklad jste koupil za poslední doby v tarmarku?“

„Chcete, já vám jej ukážu? Ale vy ho nedovedete ocenit.“

„Ukažte. Já se přiučila ledačemus u toho ... jak se jmenuje ten bankéř... má velmi pěkné rytiny. On vám je ukazoval.“

„Jak? Vy jste byla u Šycburga?“ optala se hospodyňka od samovaru.

„Byla, ma chěre. Zvali mne s mužem k obědu a mne vypravovali, že zadělávané při tom obědě stojí tisíc rublů,“ mluvila hlasitě kněžna Mjahkaja, pozorujíc, že ji všichni poslouchají; „a dost protivné zadělávané, cosi zeleného. Musila jsem jim oplatit a pozvat je k obědu. Objednala jsem zadělávané za osmdesát pět

kopějek a všickni byli spokojeni. Vždyť já nemohu dávat na stůl tisícirublové zadělávané.“

„To je originál!“ poznamenala domácí paní.

„Ku podivu!“ podotknul kdosi z hostí.

Effekt, působený řečmi kněžny Mjahné, byl vždycky týž, a tajemství působeního jí efektu záleželo v tom, že mluvila vždy, třeba se to někdy nehodilo do rámce ostatní konverzace, jako na příklad nyní, jen věci prosté, jež mají nějaký smysl. Ve společnosti, v níž se ona pohybovala, taková slova působila jako ne jostro vtípnější žert. Kněžna Mjahná nechápala, proč její slova tak působila, ale věděla, že působí, a proto jich využítkovávala.

Protože, když se dala Mjahná do řeči, všickni ji poslouchali a rozhovor okolo ženy vyslancovy umlknul, usmyslila si domácí paní spojití celou společnost v jediný kruh a proto se obrátila k ženě vyslancové.

„Vy tedy si rozhodně nepřejete čaje? Pojdte přece k nám.“

„Ne, nám je i zde pěkně,“ odmítla žena vyslancova a pokračovala v započatém rozhovoru.

Rozhovor byl velmi příjemný. Pomlouvali Kareniny, ženu i muže.

„Anna se velice změnila od svého moskevského výletu. Mně se zdá nějak divnou,“ mínila její přítelkyně.

„Hlavní změna záleží v tom, že přivezla za sebou stín Alexěje Vronského,“ prohodila žena vyslancova.

„Což je tu divného? Grim napsal báchorku Člověk beze stínu aneb Člověk zbavený stínu. Pro něho to bylo pokutou, za nějaký přestupek. Já nijak nemohu pochopit, v čem záleží ona pokuta. Ale ženštině bylo by nepříjemno, kdyby neměla za sebou stín.“

„Ano, ale ženštiny se stínem končívají obyčejně špatně,“ prohodila přítelkyně Anny.

„Ze vás jazyk nebolí,“ zvolala náhle kněžna Mjahná, když

zaslechla poslední slova. „Kareniná je výtečná osoba. Jejího muže nemám ráda, ale ona se mi líbí

„Proč pak nemáte muže ráda? On je znamenitý člověk,“ prohodila žena vyslancova. „Můj muž říká, že takových státníků je málo v Evropě.“

„Můj muž to také říká, ale já nevěřím,“ hájila se kněžna Mjahkaja. „Kdyby i naši mužové o tom nemluvili, my bychom samy viděly, co jest; ale Alexěj Alexandrovič je podle mého prostě hlupák. Já to povídám šeptem ... Není-liž pravda, jak se všechno hned vyjasňuje! Dříve, dokud mi poroučeli pokládati ho za moudrého, stále jsem pátrala a shledávala jsem, že jsem sama hloupá, poněvadž nerozumím jeho moudrosti. Ale jakmile jsem vyslovila, že on je hloupý, třebaš jen pošeptu, vše se náhle vyjasnilo, není-liž pravda?“

„Jak jste dnes zlá!“

„Dokonce ne. Nemohu si jinak pomoci. Někdo z nás dvou je hlup. A vždyť víte, že sám o sobě to nikdo neřekne.“

„Nikdo není spokojen svým jméním, ale každý je spokojen svým rozumem,“ zadeklamoval diplomat francouzský verš.

„Ano, ano, právě tak,“ obrátila se bystře k němu kněžna Mjahkaja. „Ale věc má se tak, že Annu vám nedám pomlouvat. Ona je taková milá, znamenitá. Což pak si má počít, když jsou do ní všichni zamilováni a vláčejí se za ní jako stíny?“

„Vždyť, já jsem ani nepomyslila, abych ji vinila,“ ospravedlňovala se Annina přítelkyně.

„Nechodí-li za námi nikdo jako stín, není to ještě důkazem, že máme právo pomlouvat jiné.“

A když odbyla jak se patří Anninu přítelkyni, kněžna Mjahkaja vstala a spolu se ženou vyslancovou přisedla ke stolu, kde se právě hovořilo o pruském králi.

„Koho jste tam pomlouvali?“ otázala se Betsy.

„Kareniny. Kněžna rýsovala charakteristiku Alexeje

Alexandroviče,“ odvětila žena vyslancova, přisedajíc s úsměvem ke stolu.

„Škoda, že jsme neposlouchali,“ prohodila domácí paní, obrátivši se ke dveřím. „Ah, konečně,“ vítala přicházejícího Vronského.

Vronský byl nejen známý se všemi, ale vídal každodenně všechny hosty, s nimiž se tu setkal, a proto vstoupil do salonu tím klidným způsobem, jak se přichází k lidem, se kterými jsme se teprve před chvilkou rozešli.

„Odkud přicházím?“ odpovídal Vronský na otázku ženy vyslancovy. „Což dělat, musím povědít pravdu. Z komické opery. Byl jsem tam snad už stokrát, a vždy tam opět s radostí pobudu. Rozkoš! Já vím, že jo to hanba; ale v opeře dřímám a v operetce vysedím do poslední minuty a bavím se. Dnes ...“

Nazval jméno francouzské herečky a chtěl o ní něco vypravovat, ale žena vyslancova vskočila mu do řeči s žertovným strachem:

„Prosím vás, nevypravujte o tom úžase.“

„Nebudu tedy, tím spíše, že všichni vědí o oněch úžasech.“

„A všichni by se jeli podívat, kdyby to bylo tak v módě jako opera,“ vmísila se do rozhovoru kněžna Mjahnkaja.



## VII.

---

V předsíni zašustěly kroky a kněžna Betsy, vědouc, že přichází Kareninová, vzhledla na Vronského. On se díval na dvěře, a jeho tvář přijala podivný, nový výraz. Radostně, upřeně a spolu bojácně pohlížel na příchozí a zvolna vstával. Do salonu vcházela Anna. Držíc se jako vždy neobyčejně přímo a neměnic směru svého pohledu, prošla svým bystrým, pevným a lehkým krokem, jímž se lišila od chůze ostatních ženštin vznešeného světa, onen nevelký prostor, jenž ji dělil od domácí paní, stiskla jí ruku, pousmála se a s úsměvem se ohlédla na Vronského. Vronský se hluboce uklonil a přistavil jí židli.

Anna odpověděla pouze pohybem hlavy, zarděla se a zamračila se. Ale v okamžiku, kynouc známým a tisknouc podávané jí ruce, obrátila se k domácí paní.

„Byla jsem u hraběnky Lidie, chtěla jsem přijeti dříve, ale zdrželi mne. Byl u ní sir John. On je velmi zajímavý.“

„Ach, to je ten missionář.“

„Ano; vypravoval mnoho zajímavého o životě v Indii.“

Rozhovor, přerušovaný příchodem Anny, opět se zakolébal jako plamen v lampě, do níž foukli.

„Sir John! Ano, sir John. Já jsem ho viděla. On pěkně vypravuje. Vlasjevna se do něho opravdově zamilovala.“

„Je pravda, že mladší Vlasjevna se vdává za Topova?“

„Ano, povídá se, že je to hotová událost.“

„Já se dívím rodičům. Povídá se, že je to sňatek z lásky.“

„Z lásky? Jaké to máte antidiluvialní ponětí! Kdo pak bude nyní mluvit o vášni?“ namítla žena vyslancova.

„Což dělat? Ten starý hloupý zvyk dosud nevychází z mody,“ prohodil Vronský.

„Tím hůře pro ty, kdo se drží doposud staré mody. Já znám jen taková šťastná manželství, která byla uzavřena s rozvahou a ne z vášně.“

„Za to, jak často se štěstí sňatků, uzavřených z rozvahy, rozpadá v prach jen proto, že se z nenadání objeví právě ta vášně, již dříve neuznávali,“ mínil Vronský.

„Ale vždyť sňatkem z rozvahy nazýváme takové sňatky, které byly uzavřeny, když se oba už vyhláznili. To je jako spála; každý si ji musí odstonat.“

„V takovém případě bude nezbytno očkovati lásku umělým způsobem jako neštovice.“

„Já jsem jako děvče byla zamilována do dáčka,“ prohodila kněžna Mjahkaja. „Nevím však, pomohlo-li mně to.“ —

„Ne, bez žertů. Já mám za to, že, chce-li kdo poznati lásku, musí se zprvu zmýlit, a pak se napravit,“ řekla kněžna Betsy.

„Tedy třebaš i po sňatku?“ optala se žertovně žena vyslancova.

„Káti se ze hříchů nikdy není pozdě,“ pronesl diplomat anglické přísloví.

„Pravda,“ uchopila se jeho slov Betsy, „jest třeba chybiti a polepšiti se. Co vy o tom soudíte?“ obrátila se pak k Anně, jež mlčky naslouchala tomuto rozhovoru s jedva patrným, pevným úsměvem na rtech.

„Já soudím,“ prohodila Anna, pohrávajíc svléknutou rukavičkou, „já soudím..., že, že, je-li kolik hlav, tolik smyslů, tedy také kolik srdcí, tolik druhů lásky.“

Vronský pozoroval Annu a s tlukoucím srdcem očekával, co řekne. Oddechl si, jako po přestálém nebezpečství, když vyslovila ona slova.

Anna se náhle obrátila k němu:

„Já jsem obdržela psaní z Moskvy. Píší mi, že Kiti Ščerbacká se nebezpečně roznemohla.“

„Opravdu?“ zvolal Vronský, nasupiv brvy.

Anna pohlédla přísně na Vronského.

„Vás to nezajímá?“

„Naopak, velice. Co pak vám vlastně píšou, dovolíte-li se ptát?“ tázal se Vronský.

Anna vstala a přistoupila k Betsy.

„Dejte mně číšku čaje,“ pravila stanouc za její židli.

Co jí Betsy nalávala čaj, Vronský se přiblížil k Anně.

„Co vám tedy píšou?“ opětoval svou otázkou.

„Mně se zdá, že mužští nemají pojmu o tom, co je nešlechtné, ale stále o tom mluví,“ pravila Anna, neodpovídajíc na jeho otázku. „Chtěla jsem vám to už dávno říci,“ dodala pak, prošla se několik kroků a přisedla v úhlu ke stolku s alby.

„Nepochopil jsem náležitě významu vašich slov,“ počal Vronský, podáváje Anně číšku s čajem.

Ona pohlédla na divan podle sebe a on ihned sedl.

„Ano, chtěla jsem vám to říci,“ pravila Anna, nehledíc na něho. „Vy jste se zachoval nehezky, nehezky, velmi nehezky.“

„Což pak já nevím, že jsem se zachoval nehezky? Ale kdo je tím vinen, že jsem se tak zachoval?“

„Proč to pravíte mně?“ řekla Anna a pohlédla přísně na Vronského.

„Vy víte, proč,“ odpověděl směle a vesele, hledě jí přímo do očí.

Ne on, nýbrž Anna se zasmušila.

„To jen dokazuje, že nemáte srdce,“ pravila mu. Ale pohled její dokazoval, že ví, že Vronský má srdce, a proto že se ho bojí. „To, o čem jste právě mluvila, bylo pochybení, ale láska to nebyla.“

„Panu \najte, že jsem vám zapověděla, užívati toho slova, toho ošklivého slova,“ pravila Anna a zachvěla se. Ale ihned pocítila,

že jediným slovem „zapověděla“ ukázala, že si osobuje jistá práva na něho, a tím ho sama vybízela, aby mluvil o lásce. „Dávno jsem vám to chtěla říci pokračovala opět, hledíc mu odhodlaně do očí a celá zardělá tmavým ruměncem. „Dnes jsem sem přijela schválně, poněvadž jsem věděla, že vás zde najdu. Přijela jsem, abych vám pověděla, že to musí přestat. Já jsem se nikdy před nikým nezardívala, ale vy jste příčinou, že se cítím čímsi vinnou.“

Vronský na ni pohlížel a byl překvapen novou duševní krásou její tváře.

„Čeho si přejete ode mne?“ optal se prostě a vážně.

Přeju si, abyste jel do Moskvy a poprosil Iíiti za odpuštění,“ odvětila Anna. „Vy si toho nepřejete,“ namítl Vronský.

On viděl, že Anna mluví, že se nutí mluvit něco, čemu nechce.

„Jestliže mne milujete, jak říkáte,“ zašeptala Anna, „tedy učíňte, abych byla klidna.“

Jeho tvář zazářila.

„Což pak vy nevíte, že jste pro mne celým životem? Ale klidu neznám ani já a nemohu vám jej dáti. Celého jsebe, lásku... ano. Já nejsem s to, abych myslil o vás a o sobě zvlášť. Vy a já jste pro mne jedno. I v budoucnosti nevidím možnosti klidu ni pro sebe, ni pro vás. Vidím možnost zoufalství, neštěstí... aneb vidím možnost štěstí a jakého štěstí!... A což ono jest nemožno?“ dodal pouhým pohybem rtů. Ona však rozuměla.

Anna napínala všechny síly svého ducha, aby odpověděla tak, jak se slušelo: ale místo odpovědi upřela naň svůj pohled plný lásky a neřekla ani slova.

„Konečně!“ pomyslí si já saje v duchu Vronský. „Nyní, když jsem si již zoufal, když se mně zdálo, že konce nebude, vše se rozhodlo! Ona mne miluje. Ona se k tomu přiznává.“

„Učíňte mně tedy k vůli, nevyslovujte nikdy přede mnou oněch slov a budeme dobrými přátely,“ pravila po chvílce slovy; ale zcela jinak mluvil její pohled.

„Přátely nebudeme, to víte sama. Ale budeme-li nejšťastnějšími aneb nejnešťastnějšími z lidí — to leží ve vaší moci.

Ona chtěla namítnouti cosi, Vronský však jí nedal mluvit.

„Vždyť vás prosím pouze za jediné; vyprošuju si pouze právo doufati, mučiti se jako dosud. Ale je-li i to nemožno, přikažte, abych zmizel, a zmizím. Vy mne neuvíдите, je-li vám moje přítomnost obtížná.“

„Já vás nechci nikam vyhánět.“

„Neměňte aspoň nic. Nechte všechno, jak jest,“ prosil Vronský chvějícím se hlasem. „A hle váš muž!“

Skutečně v tu chvíli vstupoval do salonu Alexěj Alexandrovič svým klidným, nemotorným krokem.

Ohlédnuv se po ženě i po Vronském, přistoupil k domácí paní a přisednuv k Čišce čaje, počal mluvit loudavým, zřetelným hlasem dobíraje si někoho ve svém obvyklém, žertovném tóně.

„Váš Ramboulier je celý pohromadě,“ prohodil, rozhlížeje se po celé společnosti; „grácie a múzy.“

Ale kněžna Betsy nemohla vystát onen uštěpačný ton, sneering, jak se ona vyjadřovala, a jako rozumná hospodyňka svedla ho ihned k vážnému rozhovoru o všeobecné vojenské povinnosti. Alexěj Alexandrovič ponořil se ihned vši duší do řeči a počal již vážně hájiti nový úkaz proti kněžně Betsy, jež proti němu vystupovala.

Vronský s Annou seděli dále o samotě u malinkého stolku.

„To je již trochu neslušno,“ zašeptala jedna dáma, ukazujíc očima na Kareninu, Vronského a Annu.

„Co jsem vám říkala?“ odvětila přítelkyně Anny.

Ale nejen ony dvě dámy, skoro všichni přítomní v saloně, nevyjímaje ani kněžnu Mjahkou a samu Betsy, ohlíželi se několikrát na Annu a Vronského, kteří se odstranili od ostatní společnosti, jako by jim to překáželo. Pouze Alexěj Alexandrovič neohlédl se ani jednou v tu stranu a nedal se vytrhovati v zahájeném, tu zajímavém rozhovoru.

Když kněžna Betsy spozorovala, jak nepříjemný dojem působí vzdálení Anny od společnosti, posadila na své místo jinou osobu, aby zatím poslouchala Alexěje Alexandroviče, a sama přistoupila k Anně.

„Mně je vždy ku podivu jasnost a přesnost výrazu vašeho muže,“ prohodila k Anně. „Nejtranscendentnější pojmy stávají se mně pochopitelnými, když o nich vypravuje“

„Ó ano!“ odvětila Anna, zářící štěstím a nerozumějíc ani jedinému slovu ze všeho, co jí pověděla Betsy. Spolu s ní přešla k velkému stolu a vmísila se do společného rozhovoru.

Alexěj Alexandrovič proseděl s půl hodinky, načež popošel k ženě a nabídl jí, nechce-li jeti spolu s ním domů. Ale ona, nehledíc na něho, odpověděla, že zůstane večeřet. Alexěj Alexandrovič se poroučel a odešel.

Kočí Karenině, starý, tlustý Tatařin, v lesklém, koženém klobouce, stěží udržoval promrzlého podsedního bělouše, jenž se netrpělivě vzpínal u podjezdu. Lokaj stál u otevřených dvířek. Vrátný stál u venkovských dveří, drže ruku na klíce. Anna Arkádjevna odpínala malou, bystrou ručkou krajky svého rukávu, jež se zachytily na háček u šuby, a se sehnutou hlavou poslouchala u vytržení, co jí povídal provázející ji Vronský.

Vy jste ovšem nic nelekla, a já ničeho nežádám,“ pokračoval v započatém hovorů, „ale vy víte, že nehledám jen přátelství; p o mne je jen jedině štěstí v životě možno; jest to slovo, které je vám tak odporo... ano, láska.. “

„Láska.. opakovala zdlouha prsním hlasem, a náhle v tutéž minutu, když odepjala krajky s háčku, dodala: „Já proto nenávidím ono slovo, že má pro mne příliš hluboký význam, daleko hlubší, než vy můžete pochopit.“ I pohlédla mu do tváře. „Na shledanou!“

Podala mu ruku a rychlým, pružným krokem prošla okolo vrátného a zmizela v kočáře.

Její pohled, dotek její ruky vproudily ohněm v jeho tělo.

## ANNA KARENINA

Vronský zlíbal svou dlaň v tom místě, kde se jí dotkla Anna, a odjel domů, šťasten přesvědčením, že tohoto večera přiblížil se k dosažení svého cíle více než během posledních dvou měsíců.





## VLIL.

---

Alexěj Alexandrovič neshledal ničeho zvláštního ani neslušného v tom, že jeho žena seděla s Vronským u zvláštního stolku a s ním živě rozmlouvala o jakési záležitosti. Ale jemu neušlo, že ostatní společnosti se to zdálo zvláštním a neslušným, a to se zdálo neslušným i jemu. Rozhodl tedy, že musí o tom promluvit se ženou.

Když se Alexěj Alexandrovič vrátil domů, odebral se po starém zvyku do svého kabinetu, sedl do křesla, rozevřel knihu o papismě v tom místě, kde byl založen rozřezný nožík, a četl do jedné hodiny, jak obyčejně činíval. Čas od času potíral si vysoké čelo a potřásal hlavou, jako by něco odháněl. V obvyklou hodinu vstal a upravil svou noční toalettu. Anna Arkádjevna doma ještě nebyla. S knihou pod paží přišel nahoru do ložnice. Ale tohoto večera jeho hlava místo obvyklých myšlenek a úvah o záležitostech úředních byla naplněna myšlenkami o ženě a o čemsi nepřijemném, co se jí přihodilo. Proti svému obyčeji nelehl si do postele, nýbrž složiv za zády ruce, počal chodit po komnatě. Nemohl ulehnout, cítě, že má především zapotřebí důkladně promyslet nově vznikající okolnost.

Když se Alexěj Alexandrovič odhodlal p ronil uviti se ženou, zdálo se mu to velmi lehkým a prostým; ale nyní, když uvažoval o oné nově vznikající okolnosti, zdálo se mu to náhle velmi složitým a obtížným.

Alexěj Alexandrovič nebyl žárliv. Žárlivost dle jeho přesvědčení uráží ženu, a k ženě sluší míti důvěru. Proč se sluší míti důvěru, to jest přesvědčení, že jeho mladá žena bude ho vždycky milovat, o tom nikdy neuvažoval. Nedůvěry však

nezakusil, a proto choval důvěru i byl přesvědčen, že jest potřebí ji chovati. Nyní však, ačkoli jeho přesvědčení, že zářlivost jest cit opovrhlivý a že jest nezbytno chovati se k ženě s důvěrou, nebylo dosud zvráceno, shledával nicméně, že stojí tváří v tvář před něčím nelogickým a nesmyslným, a nevěděl si rady, co počít. Alexěj Alexandrovič stál tváří v tvář před životem, před možností, že jeho žena může milovati ještě někoho jiného mimo něho, a právě to se mu zdálo velmi nesmyslným a nepochopitelným, protože to byl sám život. Alexěj Alexandrovič ztrávil a propracoval celý svůj život v ovzduší kancelářů, do nichž vnikal pouze odraz života, ne však život sám. I po každé, když se měl stýkati se skutečným životem, vyhnul se mu. Nyní se ho zmocnil asi takový pocit, jaký by ovládl člověkem, jenž krácel bezstarostně po mostě nad propastí a náhle spozoroval, že most je rozlámán a před ním zeje bezedná hlubina. Hlubinou tou byl život, mostem onen umělý život, jež vedl dosud Alexěj Alexandrovič. Jemu se představila poprvé možnost, že by jeho žena mohla milovati někoho jiného, a on se zhrozil oné možnosti.

Nesvlékaje se chodil svým rovným krokem vpřed a nazpět po zvučných parketách jídelny, osvětlené jednou lampou, po koberci temného salonu, v němž se odráželo světlo pouze od velké, nedávno namalované jeho podobizny, jež visela nad divanem, a po ženině kabinetě, v němž hořely dvě svíce, osvěcující podobizny jejich příbuzných a přítelkyň, a vkusné, jemu dávno dopodrobna známé drobnůstky na psacím stolku. Skrže komnatu ženinu přicházel ke dveřím ložnice a vracel se opět nazpět.

Na každé distanci své procházky, nejčastěji na parketě osvětlené jídelny se zastavoval a mluvil sám k sobě: „Ano, to se musí vyjasnit a musí to přestat. Musím vyjádřiti svůj náhled o tom a své rozhodnutí.“ A s takovými myšlenkami obracel se na své procházce. „Ano, co však mám vyjádřiti, jaké rozhodnutí?“ tázal se sám sebe v saloně a nenacházel odpovědi. „A jestliže vžiti vše kolem a kolem,“ mudroval, když se vracel zase z kabinetu,

„co se vlastně přihodilo? Nic. Ona s ním dlouho rozprávěla. Ale co z toho? Není nic nového, že se ženština ve společnosti dá do řeči s cizím pánem. A pak, zárliti znamená ponižovali sebe i ji,“ dokazoval si, vraceje se opět do jejího kabinetu. Ale tato úvaha, která měla dříve tak značný význam pro něho, nevážila a neznamenalala nyní pranic. Opět byl na zpáteční cestě ode dveří ložnice k jídelně; a když vstupoval do temného salonu, jakýsi hlas mu tvrdil, že to tak býti nemůže, a jestliže i druzí něco spozorovali, jest to důkaz, že něco se přihodilo. I opět si opakoval v jídelně: „Ano, musí se to rozhodnout, musí to přestat, jest třeba vyjádřiti svůj náhled.“ A v saloně při novém obratu ptal se znova: „Jak to rozhodnout?“ Dále se tázal: „Co se přihodilo?“ A odpovídal si: „Nic,“ připomínal si, že zárlivost jest pocit, jenž ponižuje ženu; ale v saloně byl již zase přesvědčen, že se něco přihoditi musilo. Jeho myšlenky jako jeho tělo pohybovaly se v kruhu, vracejíce se do staré stopy a nenacházejíce ničeho nového. Spozoroval to, potřel si čelo a usedl v jejím kabinetě.

Co tak pohlížel na její stůl, na němž svrchu ležel malachitový buvar a rozepsané psaní, chod jeho myšlenek se injáhle přeměnil. Zamyslíl se o ní, přemítal o tom, co ona myslí a cítí. Poprvé si živě představoval její vniterní život, její myšlenky, její touhy, a myšlenka, že Anna může, ano musí mí ti svůj vlastní vnitřní život, zdála se mu náhle lak hroznou, že ji honem od sebe zapudil. To byla ona bezedná hlubina, do níž mu tak strašno bylo nahlédnouti..

Přenéstí se myšlenkami a citem do jiné bytosti byla pro Alexeje Alexandroviče zcela cizí duševní činnost. Takovou duševní činnost pokládal za škodlivé a nebezpečné fantazerství.

„A nejhroznější je to,“ rozprávěl dále nit svých myšlenek, „že právě nyní, když má věc se blíží ke konci (mínil tu projekt, jež se nyní snažil provést), když mám zapotřebí úplného klidu a všech duševních sil, že právě nyní se na mne počíná valiti onen nesmyslný poplach. Co však začít? Já nejsem z těch lidí, kteří

snášejí znepokojování a vyrušování a nemají síly, pohlédnouti jim do tváře.“

„Musím vše promyslit, rozhodnout a zavrhnout,“ promluvil nahlas.

„Otázka o jejich citech, o tom, co se dalo a může se díti v její duši, není mou věcí; to je věc jejího vlastního svědomí a spadá v obor náboženství,“ rozvažoval dále, cítě úlevu ve vědomí, že nalezen na konec ten odstavec zákonníka, který se hodí na vznikající okolnosti.

„Tedy,“ rozsuzoval Alexěj Alexandrovič, „otázky o jejich citech a tak dále, jsou otázky jejího svědomí, do kterých mně nic býti nemůže. Má povinnost nabývá následkem toho jasné formy. Jakožto hlava rodiny jsem ta osoba, která má povinnost, ukázati jí pravou cestu, a následkem toho z části i osoba zodpovědná; mou povinností jest, ukázati jí na nebezpečnoství, které vidím, varovali ji, ano, dokonce užiti moci. Jsem povinen vysvětliti ji.“

V hlavě Alexěje Alexandroviče složilo se již jasně vše, co řekne nyní ženě. Pokud uvažoval, co bude mluvit, litoval, že musí svůj čas a své duševní síly vynakládati na čistě domácí záležitost, která pro venek zůstane nepozorovanou. Ale přes to v jeho hlavě vznikala jasně a zřetelně jako úřední zpráva forma a posloupnost chystané řeči. „Musím říci a vyjádřiti následující: předně, objasnit význam společenského mínění a slušnosti; za druhé, náboženské objasnění významu manželství; za třetí, bude-li potřebí, ukázati na možnost budoucího neštěstí našeho syna; za čtvrté, ukázati na její vlastní neštěstí.“ I seepjav prsty tak, že dlaně byly obráceny k zemi, stiskl je a prsty zachrastěly v kloubech.

Tento pohyb, jeho nehezký zvyk — spínání prstů a chrastění kloubů — působil na něho pokaždé uspokojivě a vracel mu akurátnost, již mu bylo nyní nezbytně zapotřebí. U podjezdu se ozvalo rachocení kočáru. Alexěj Alexandrovič se zastavil uprostřed sálu.

Po schodech se blížily ženské kroky. Alexěj Alexandrovič,

ANNA KARENINA

přihotovený k své řeči, stál, tiskna své sepjaté pisty a čekaje, nepraskne-li ještě některý kloub. Jeden Moub skutečně ještě chrustnul.

Dle zvuků lehkých kroků po schodech cítil už její příchod, i ačkoli byl spokojen se svou řečí, měl přece strach z nastávající rozmluvy ...



## IX.

---

Anna kráčela se skloněnou hlavou, pohrávajíc třapcem bašlíku. Tvář její se skvěla zářivým svitem. Ale svit ten nebyl veselý; připomínali; strašný svit požáru za tmavé noci Když Anna spatřila muže, zdvihla hlavu a pousmála se, jako by právě procitla.

„Ty ještě nejsi v posteli? Totě zázrak!“ zvolala Anna, shodila bašlík a bez zastávky šla dále v toaletní komnatu. „Je čas jít spát, Alexěji Alexandroviči,“ zvolala za dveřmi.

„Anno, já mám s tebou co mluvit.“

„Se mnou?“ zvolala udiveně, vyšla z komnaty a pohlédla na něho. „Co pak? O čem chceš mluvit?“ ptala se sedajíc. „Což, promluvme si, je-li to tak nutno. Ale lépe bylo by jít spát.“

Anna mluvila, co jí přicházelo na jazyk, a poslouchajíc svá slova, divila se sama své schopnosti lhát. Jak prostá, jak přirozená byla její slova; jak se zdálo, že se jí opravdu chce spát ! Cítila se jako by oděnou v neproniknutelné brnění lži. Cítila, že jí pomáhá jakási neviditelná síla a podporuje ji.

„Anno, pokládám za svou povinnost, varovati tě,“ začal Alexej Alexandrovič.

„Varovati ?“ podivila se Anna. „Před čím?“

Pohlédla na muže tak prostě, tak vesele, že, kdo by jí neznal tak, jako ji znal muž, nemohl by spozorovati ničeho nepřirozeného ani ve zvuku, ani ve smyslu jejích slov. Ale pro něho, jenž ji znal, jenž věděl, že, když přicházel spát o pět minut později, ona si toho již všimla a ptávala se po příčině; pro něho, jenž věděl, že s ním okamžitě sdělovala všechny své radosti, své veselí, hoře; pro něho, když viděl nyní, že Anna nechce spozorovati jeho duševní stav, že nechce mu sdělit ani slova o

sobě, to znamenalo mnoho. Poznával, že hlubina její duše, až dosud pro něho vždy odhalená, se pro něho zavřela. Nejen to; dle jejího hlasu poznával, že vše to ji neznepokojovalo, nýbrž že jako by mu přímo do očí říkala: ano, zavřela se, a tak to má být a bude příště. Nyní zakoušel pocit podobný tomu, jaký by pocítil člověk, vracející se do svého domu a nacházející svůj dům zavřený. „Ale možná, že se klíč ještě najde,“ pomyslně si Alexěj Alexandrovič.

„Chci tě varovati před tím,“ mluvil tichým hlasem, „že svou neprozřetelností a lehkomyšlností můžeš ve společnosti zavdati podnět k řečem o sobě. Tvůj příliš živý dnešní rozhovor s hrabětem Vronským (on vyslovil pevně a s klidnou rozvláčeností toto jméno) obrátil na sebe pozornost.“

Alexěj Alexandrovič mluvil a pohlížel na její usmívající se oči, strašné nyní pro něho svou neproniknutelností. Mluvil, ale poznával zároveň marnost a prázdnotu svých slov.

„Ty vždycky tak,“ namítla Anna, jako by ho nechápala, a ze všeho, co jí řekl, porozuměla schválně toliko posledním slovům. „Jednou se ti nelíbí, že se nudím, po druhé, že jsem veselá. Já jsem se nenudila. Tebe to uráží?“ Alexěj Alexandrovič se zachvěl a sepsal ruce, chtěje aby klouby zapraskaly.

„Ach, prosím tě, nepraskej, já to mám tak nerada,“ promluvila Anna.

„Anno, jsi to ty?“ zvolal Alexej Alexandrovič, tiše se přemáhaje a zdržuje obvyklý pohyb rukou.

„Co pak to znamená?“ prohodila Anna s upřímným na pohled a komickým podivením. „Čeho si tedy přeješ ode mne?“

Alexej Alexandrovič se zamlčel a přetřel rukou čelo i oči. Spozoroval, že na místě toho, co chtěl učinit, to jest varovati ženu před poklesem v očích společnosti, počal se nevolky znepokojovali k vůli tomu, co se týkalo jejího svědomí, a pouštěl se v zápas s jakousi domnělou stěnou.

„Hleď tedy, co chci vlastně říci,“ pokračoval chladně a klidně, „i prosím tě, abys mne vyslechla. Žárlivost, jak víš, pokládám za



afekt urážlivý a ponižující a nikdy si nedovolím řídit se oním cítem. Jsou však jisté zákony slušnosti, jichž nelze překročit ti bez trestu. Ne já, nýbrž soudě po dojmu, jaký byl způsoben, celá společnost spozorovala, že jsi si vedla nebo se chovala ne zcela tak, jak by si bylo přáti.“

„Nu opravdu, ani slovu nerozumím,“ namítla Anna, krčíc rameny. „Jemu je všechno stejné,“ pomyslíla si; „ale ve společnosti něco spozorovali, a to ho nepokojí.“ — „Ty nejsi docela zdrav, Alexeji Alexandroviči,“ dodala hlasitě, vstala a chtěla projiti dveřmi; ale on pokročil ku předu, jako by ji chtěl zadržeti.

Tvář jeho byla nehezká a zasmušilá, jak ji Anna nikdy dosud neviděla. Zastavila se, nahnula hlavu nazpět a na stranu a počala svou bystrou rukou vybírat z příčesky jehlice.

„Nuže, já tedy poslouchám, co bude,“ prohodila klidně, ale uštěpačně. „A poslouchám pozorně, neboť bych ráda pochopila, oč běží.“

Mluvila, a při tom se divila tomu přirozeně klidnému, pevnému hlasu, jakým mluvila, i volbě slov, jichž užívala.

„Nemám práva, abych se vhloubával do všech podrobností tvých citů, neboť to mám za marné, ano škodlivé,“ počal Alexej Alexandrovič. „Počneme-li se rýti ve své duši, najdeme tam leckdy něco, co by tam jinak zůstalo pro vždy nepovšimnuto. Tvé city jsou věci tvého svědomí. Avšak já jsem povinen před tebou, před sebou a před Bohem poukázati na tvé povinnosti. Náš život není spoután lidmi, nýbrž Bohem. Pouto ono může přetrhnouti pouze přestupek, a přestupek toho druhu má v zápětí trest.“

„Pranic nerozumím. Ach, můj Bože, a jak se mi na neštěstí chce spát!“ prohodila Anna, rozplétajíc kvapně vlasy, a shledávajíc poslední zbylé v nich jehlice.

„Anno, pro Boha, nemluv tak,“ promluvil tiše Alexěj Alexandrovič. „Možná, že se mýlím, ale eř, že to, co ti povídám, mluvím právě tak k vůli tobě, jako k vůli sobě. Já jsem tvůj muž a miluju tě.“

S tváře Anniny zmizel na okamžik úsměv a v očích zhasla posměšná jiskřička. Ale slovo „miluju“ znova ji pobouřilo. Pomyslela si: „Miluje? Což pak on je s to milovat? Kdyby náhodou nezaslechl, že existuje jakási láska, on by onoho slova nikdy ani neužil. Vždyť neví, co je láska.“

„Alexěji Alexandroviči, já opravdu nerozumím.“ opětovala svá slova. „Řekni mně určitěji, co jsi shledal.“

„Dovol, dej mně domluvit. Já tě miluju. Avšak já nemluvím o sobě; hlavními osobami jsou tu náš syn a ty sama. Dost možná, opakují, že se ti má slova budou zdát úplně zbytečnými a nemístnými; možná, že jsou vyzvána mou mýlkou. Je-li tomu tak, prosím, abys mně odpustila. Avšak seznáváš-li, že jest třeba sebe menší příčina, prosím tě, abys ji uvážila, a jestliže tě srdce ponukne, abys mně vyjevila..“

Alexej Alexandrovič sám ani nepozoroval, že mluví něco docela jiného, než co přihotovil.

„Nemám, co bych vyjevovala. A kromě toho ..“ dodala náhle, s těžší jen potlačujícím úsměvem, „už je opravdu čas jít spat.“

Alexej Alexandrovič si vzdychl, neřekl víc ani slova a odebral se do ložnice.

Když vstoupila do ložnice Anna, ležel už v posteli. Rty jeho byly pevně sevřeny a oči nehleděly na ni. Anna ulehla na svou postel a očekávala každou minutku, že se dá ještě jednou do řeči. Měla z části strach z očekávaného rozhovoru, z části si ho však přála. Ale muž mlčel. Dlouho čekala bez pohnutí a již na něho zapoměla. Přemýšlela o druhém; viděla ho a cítila, jak se její srdce bouří při pouhé vzpotnínce a plní se hříšnou radostí. Náhle uslyšela rovnoměrný, klidný nosový hvízd. Zprvu Alexej Alexandrovič jako by se byl leknul svého hvízdání a zarazil se. Ale sotva že si dvakrát oddechl, zavzněl znova rovnoměrný, klidný hvízd.

„Už je pozdě, pozdě,“ zašeptala Anna s úsměvem. Ležela

ANNA KARENINA

dlouho nepohnutě s otevřenýma očima, jichž lesk, jak se jí zdálo, sama viděla v temnotě.



## X.

---

Od onoho dne počal se nový život pro Alexěje Alexandroviče a jeho ženu. Nic zvláštního se nepřihodilo. Anna jezdila jako dosud do společnosti; bývala zvláště často u kněžny Betsy a všude se setkávala s Vronským. Alexěj Alexandrovič to viděl, nemohl však ničeho počít. Na všechny jeho pokusy, aby ji přiměl k určitému vyjádření, odpovídala mu neproniknutelnou stěnou jakési veselé nechápavosti. Zevně se nezměnilo nic, ale vnitřní poměr mezi Annou a jejím mužem se velice změnil. Alexěj Alexandrovič. člověk tak mocný ve věcech státnických, cítil se doma slabochem. Čekal, jako býk se sklopenou hlavou, kdyudeří do jeho temene palice, o níž věděl, že se už vznáší nad jeho hlavou. Pokaždé, když se o tom zamyslí, říkal si, že jest zapotřebí učiniti ještě jeden pokus, že jest ještě naděje zachránit ti ji dobrotou, něžností a přesvědčováním, že jest možno, aby se vzpamatovala, a každodenně se chystal, že s ní promluví. Ale pokaždé, když počínal s ní mluvit, cítil, že onen duch zla a klamu, jenž zavládl Annou, počíná i jeho ovládat, a proto mluvil s ní ne o tom, o čem se chystal mluvit, a ne takým tonem, jak si předsebral. Mluvil s ní proti své vůli svým obvyklým žertovným tonem, jako byl ironisoval nad někým kdo by mluvil tak, jak on mluvil. Ale takovým tonem nebylo lze říci jí to, co jí měl říci.



## XI.

---

To, co tvořilo pro Vronského skoro celý rok výhradně jediné přání života, přání, jež zastupovalo nyní všechny dřívější jeho tužby; to, co bylo pro Annu nemožným, strašným a tím více okouzlejícím snem štěstí, to přání bylo splněno. Bledý, s chvějící se spodní čelistí stál Vronský nad ní a zapřísahal ji, aby se uspokojila, ač sám nevěděl, proč a jak.

„Anno! Anno!“ prosil ji chvějícím se hlasem, „Anno, pro Boha!...“

Ale čím hlasitěji ji prosil, tím níže spouštěla svou, kdysi hrdou, veselou, nyní však zahanbenou hlavu, tím níže se shýbala a padala s pohovky, na níž seděla, na podlahu k jeho nohám; byla by spadla na koberec, kdyby jí Vronský nebyl zadržel.

„Můj Bože! Odpust' mi!“ mluvila štkajíc a tisknouc k svým prsům jeho ruce.

Cítila se tak vinnou a trestuhodnou, že jí nezbývalo než ponížiti se a prosit za odpuštění. A protože na tomto světě nebylo pro ni více nikoho kromě něho, proto obracela se s prosbou za odpuštění k němu. Pohlížejíc na něho, cítila fysicky své ponížení a nijaké jiné slovo jí nepřicházelo na jazyk. Vronský pak pociťoval to, co musí cítiti vrah, když hledí na trup, který zbavil života. Onen trup, připravený jím o život, byla jejich láska, vlastně první perioda jejich lásky. Bylo cosi hrozného a odporného ve vzpomínce na to, zač bylo nyní zapláceno touto strašnou cenou hanby. Stud před vlastní duševní nahotou mučil ji a přecházel i na něho. Ale, jakkoli se vrah hrozí mrtvého těla své oběti, musí je řezat na kusy, musí ukřítí trup a musí užívatí těch výhod, jichž dosáhl vraždou.

A s vášnivou zlobou vrhá se vrah na ono tělo, vleče je a řeže na kusy. Podobně Vronský pokrýval polibky její tvář a ramena. Ona tiskla jeho ruku a zůstávala bez pohnutí. Ano, ty polibky jsou to, co bylo koupeno onou hanbou. Kromě toho ještě jedna ruka, jež zůstane navždy mou — ruka mého spoluvinníka. Pozdvihla tu ruku a zlíbala ji. Vronský klesl na kolena a chtěl jí popatřiti do tváře; ale Anna skrývala své líce a mlčela. Konečně, jako by se přemohla, vstala a odstrčila ho od sebe. Tvář její zůstala taktéž krásna, jako dříve; za to byla tím žalostnější.

„Všechno je ukončeno,“ promluvila Anna. „Já nemám už nikoho, kromě tebe. Pamatuj si to.“

„Jak bych mohl zapomenouti na to, v čem záleží můj život. Za jedinou minutu tohoto štěstí..“

„Jaké štěstí!“ s hnusem a úžasem zvolala Anna a úžas nevolky přecházel i na něho. „Pro Boha, ani slova, ani slova více.“

Vstala rychle a postoupila od něho stranou

„Ani slova více,“ opětovala a s nepochopitelným pro něho výrazem chladné zoufalosti v tváři odešla od něho. Věděla, že v onu minutu nebyla s to, aby vyjádřila slovem onen pocit studu, radosti a úžasu před tímto prvním krokem do nového života a mluvit o svém citu ploskými frázemi a neurčitými slovy, toho nechtěla. Avšak i později, druhého, třetího dne, nejen že nenacházela slov, jimiž by vyjádřila veškeru složitost oněch citů, nýbrž nenacházela ani myšlenek, jimiž by sama s sebou mohla uvažovali o tom, co se dalo v její duši.

Pravila si sama: „Ne, nyní nemohu o tom přemýšlet; později, až budu klidnější.“ Ale onen myšlenkový klid stále nepřicházel. Pokaždé, když ji napadala myšlenka, čeho se dopustila, co se s ní stane a co má činili, zmocňoval se jí úžas a ona rychle zapuzovala od sebe onu myšlenku.

„Později, později,“ tvrdila si, „až budu klidnější.“

Za to ve snách, když myšlenky neměla ve své moci, představovalo se jí její postavení ve vší své šeredné nahotě. Jeden



sen navštěvoval ji skoro každou noc. Zdálo se jí, že oba byli současně její mužové a závodili v důkazech své lásky. Alexěj Alexandrovič plakal, líbal jí ruce a říkal: Jak je nyní všechno pěkně! A Alexěj Vronský stál tu vedle a byl také jejím mužem. A ona se divila, jak se jí to prve mohlo zdáti nemožným, a vysvětlovala jim se smíchem, že vše to je velmi jednoduché a že jsou nyní oba spokojeni a šťastni. Ale onen sen hnětl ji jako můra a ona se probouzela vždy s úžasem.



## XII.

---

Již za prvních dnů po svém návratu z Moskvy říkával si Levin, když při vzpomínce na zahanbující odmrštění své ruky pokaždé se zachvíval: „Právě tak jsem se červenal a zachvíval, maje všechno za ztracené, když jsem dostal z fysiky dvojku a musil jsem zůstat na druhý rok ve třídě, taktéž jsem se pokládal za ztraceného později, když jsem zmařil svěřenou mně záležitost sestřinu. A co se stalo? Nyní, když připula léta, vzpomínám si a divím se, jak jsem se mohl pro takové věci rmoutit. Taktéž to vypadne i s mým nynějším hořem. Přejdou léta, a také budu na ně vzpomínati lhostejně.“

Minuly však tři měsíce a lhostejnost se nedostavovala. Podobně jako za prvých dnu byla mu vzpomínka na Moskvu vždy bolestnou. Nemohl proto najíti poklidu, že dávno již snil o rodinném životě, věděl, že je pro takový život úplně zralým, a přece nejen nebyl ještě ženat, nýbrž byl od ženitby více vzdálen než kdy jindy. S bolestí pozoroval sám, co pozorovali všichni okolo něho, že v jeho letech není dobře býti člověku samotnému. Vzpomínal si, jak před svým odjezdem do Moskvy řekl jednomu svému školáku Nikolaji, naivnímu mužíku, s nímž si rád pohovořil: „Co myslíš, Nikolaji, mám v úmyslu se oženit,“ a jak Nikolaj rychle odpověděl jako o věci, o které nemůže býti nijaké pochybnosti: „Dávno je už čas, Konstantine Dmitriči.“ Ale ženitba se vzdálila od něho nyní víc, než kdy jindy. Místo bylo obsazeno; a když postavil někdy v myšlenkách na ono místo některou ze svých známých dívek, pocítil pokaždé, že by to bylo úplně nemožno. Mimo to vzpomínka o koši a té úloze, kterou při tom hrál, naplňovala ho vždy studem. Jakkoli se přemlouval, že

nenese při tom nijaké viny, přece vzpomínka na Moskvu, rovněž jako jiné podobného druhu stydlivé vzpomínky, působila po každé, že se červenal a zachvíval. Ve své minulosti nacházel, jako každý člověk, vědomě špatné skutky, za které by ho svědomí mělo trápiti: ale vzpomínka na takové špatné skutky nemučila ho daleko tak bolestně jako ony malicherné, ale hanbící vzpomínky. Tyto rány se nikdy nezaceľovaly. A v jedné řadě s takovými vzpomínkami stály nyní odmrštění a to žalostné postavení, v jakém se musil jeviti ostatním osobám onoho večera. Ale čas a práce braly své. Těžké vzpomínky pomalu, ale stále se pokrývaly nepozorovanými, avšak významnými událostmi vesnického života. Každý týden vzpomínal řidčeji o Kiti. Očekával netrpělivě zprávy, že se už vdala, aneb že se bude co nevidět vdávati, doufaje, že podobná zpráva ho vyhojí nadobro, jako vytržený zub tiší náhle nesnesitelnou bolest.

Zatím přišlo jaro, krásné, pravidelné, bez dlouhého čekání a klamání, jedno z těch řídkých jar, z nichž, se radují rostliny, zvířata i lidé. Toto krásné jaro ještě více roznítlo Levina a utvrdilo ho v záměru, že se odřekne své minulosti a zařídí si pevně a neodvisle svůj osamělý život. Ačkoli mnohé z oněch plánů, s nimiž se vrátil do vsi, nebyly splněny, nicméně nejhlavnější předsevzetí, totiž spořádaný život, bylo opatrováno. Nezakoušel onoho studu, jenž ho obyčejně mučival po každém pádu, i mohl směle. hleděti lidem do očí. Již v únoru obdržel dopis od Marje Nikolajevny, že zdraví bratra Nikolaje se horší, ale že se nechce léčiti. Následkem onoho dopisu dojel Levin do Moskvy k bratrovi a podařilo se mu, přemluviti ho, aby se poradil s lékařem a odjel za hranice do lázní. Podařilo se mu tak dobře přemluviti bratra a půjčiti mu na cestu peníze, aniž by se tím rozdráždil, že ve vzhledě tom byl úplně s sebou spokojen. Kromě hospodářství, jež vyžadovalo na jaře obzvláštní pozornosti, a kromě četby začal Levin ještě v zimě psáti spis o hospodářství. Plán spisu záležel v tom, že povaha hospodářského dělníka, má se pokládati za podobnou

absolutní praemissu jako podnebí a půda, a následkem toho že se vědecké názory o hospodářství mají sestavovati netoliko z praemiss o půdě a podnebí, nýbrž ze tří dat, totiž z povahy půdy, podnebí a známé, neměnicí se povahy dělníka. Následkem všeho toho vzdor osamělosti, či lépe řečeno následkem osamělosti Levin byl celý den velmi zaneprázdněn. Jen zřídka pociťoval neukojenou touhu, aby mohl sdělit vířící v jeho hlavě myšlenky také někomu jinému kromě Agafje Michajlovny; neboť se stávalo nezřídka, že se Levin rozhovořil i s ní o fysice, o theorii selského hospodářství a zvláště o filosofii. Filosofie byla zamilovaným předmětem Agafje Michajlovny.

Jaro dlouho nepočínalo. Poslední týdny postu bylo jasné, mrazivé počasí. Ve dne na slunci tálo, ale v noci bývalo do sedmi stupňů mrazu; na sněhu utvořila se tak silná ledová kůra, že jezdili ve vozech bez cesty. Vzkříšení slavili uprostřed sněhu. V pondělí velikonoční zavál však náhle teplý vítr, přinesl mračna a po tři dni a po tři noci líl se bez přestání bouřlivý, teplý déšť. Ve čtvrtek vítr utichl a zdvihla se hustá, šedivá mlha, jako by zahalovala tajemství tvořících se v přírodě změn. V mlze řinuly potůčky, popraskaly a hnuly se ledy, rychle se rozproudily kalné, zpěněné bystřiny a právě o Provodní neděli večer protrhly se mlhy, mraky se rozběhly v podobě beránek, vyjasnilo se a začala skutečná vesna. Ráno, sotva že vyšlo jasné slunce, roztavilo tenký led, jímž se za noci pokryly vody, a veškeren teplý vzduch se zachvěl, jsa naplněn výpary procitlé země. Zazelenala se stará tráva i mladá, vylézající ze země v podobě jehliček nalila se poupata kaliny, rybízu a lepkavé, vonné břízy, a kolem vrby, osypané zlatým květem, zabzučely přivyklé již k letu včely z vnesených na vzduch úlů. Zapěli neviditelní skřivánci nad aksamitem zelenajících se ozimů a nad strnisky, pokrytými lednatou korou, zakvílely kolihy nad dolinami a močály, zalitými hnědou, neopadlou dosud vodou, a vysoko ve vzduchu proletěli s jarním gogotáním jeřábi a husy. Na výhonech zabučel plešivý, jen místy

ještě nevyhlášený dobytek, zahrála křivonohá jehňata okolo bečících matek, ztrácejících vlnu, zaskotačili bystronozí kluci po vysychajících pěšinkách, plných šlápějí bosých nohou, zařehaly na rybníce veselé hlasy ženských, jež se tu sešly se svými plátny, i zabušily po dvorech sekery mužů, spravujících pluhy a brány. Přišla opravdová vesna.

### XIII.

---

Levin obul vysoké boty, místo šuby oblekl poprvé soukenný kaftan a šel prohlížet své hospodářství. Přestupoval přes potůčky, jež se leskly na slunci, až oči bolely, stoupal tu na led, tu do lepkavého bláta.

Jaro — doba plánů a projektů. Když přišel Levin do dvora, nevěděl sice, jak se patří, co podnikne letos ve svém zamilovaném hospodářství, podobně jako neví na jaře strom, jak a kam se rozrostou jeho mladé letorosti a větve, skryté doposud v nalitých poupatech; avšak Levin seznával, že má v hlavě plno plánů a nejlepších projektů. Především zaměřil k dobytku. Krávy byly vypuštěny do ohrady a lesknouce se přelínalou, hladkou srstí, hrály se na slunci, bučely a prosily, aby je pustili do pole. Když se Levin nadíval na krávy, jež znal do nejmenších podrobností, přikázal je hnáti do pole a do ohrady hnáti telata. Pasák odběhl s radostí obléknout se do pole. Děvečky, jež poklízely dobytek, podkasávaly si sukně a šlapající bosýma, ještě bílýma, od slunce neopálenýma nohama po blátě, běhaly s větvkami za bečícími telaty, skotačícími z nadbytku jarní veselosti, a sháněly je do ohrady.

Levin si prohlédl se zalíbením příplod letošního roku a byl jím nad obyčej spokojen, neboť ranní telata neodevzdávala velikostí selské kravce. Jalovička od Pávy, nyní tříměsíční, byla už tak veliká jaklo roček. Levin poručil, aby vynesli na dvůr koryto a založili telatům sena do jeslí. Avšak ukázalo se, že během zimy řebřiny v jeslích, upravených na podzim, v zimě však nepotřebných, byly vylámaný. Poslal tedy pro tesaře, který dle úmluvy měl spravovati mlátičku. Tu se opět ukázalo, že tesař spra-

voval brány, jež měly býti už spraveny o masopustě. Levina to zamrzelo. Mrzelo ho hlavně, že se stále opakovala ona věčná nedbalost v hospodářství, proti níž zápasil už tolik let všemi svými silami. Řebřiny, jak se pak dověděl, byly vzaty v zimě, když jich v ohradě nebylo třeba, do konírny pro tažné koně, a poněvadž byly sbity jen lehce pro telata, proto se v konírně rozlámaly. Mimo to se Levin přesvědčil, že brány a ostatní hospodářské nářadí, jež přikázal prohlednouti a spravit ti ještě v zimě, k vůli čemuž najal tři tesaře, nebyly spraveny a brány spravovali nyní, když se už mělo jeti vláčit. Levin poslal pro pojezdného; nečekal však, až přijde, a šel ho sání hledat. Pojezdný, záře radostí podobně jako vše toho dne, kráčel v kožichu, lemovaném černým beránkem, s humna a lálal v rukou stéblo slámy.

„Proč tesař nepracuje na mlátičce?“

„Ano, já vám chtěl říci včera: třeba brány spravovat. Vždyť co nevidět začne orba.“

„A což jste dělali v zimě?“

„Nač vlastně potřebujete tesaře?“

„Kde jsou řebřiny z ohrady pro telata?“

„Já jsem už poručil, aby je přenesli na místo. Co si počnete s tím lidem?“ zvolal pojezdný a máchnul rukou.

„Ne s tím lidem, ale s tím pojezdným!“ zvolal Levin, durdě se. „Nu, nač vás tu mám!“ vzkřikl v návalu hněvu. Ale tu si vzpomněl, že tím věci nepomůže, zarazil se v půli slova a jen si vzdychnul. „Nu což, sít možná už?“ optal se pojezdného po krátké pomlčce.

„Za Turkiným bude možno zejtra nebo pozejtří.“

„A jetel?“

„Poslal jsem Vasilije s Miskou; rozsévají. Jen nevím, probrodí-li se: nohy se boří.“

„Na kolik desjatin?“

„Na šest?“

„A proč jste na všechny neposlal?“ vzkřikl Levin.



Že jetel rozsévají jen na šesti desjatinách a ne na dvaceti, bylo již mrzutější. Levin věděl z theorie i z praxe, že jetel se dobře dařival jen tehda, když byl zaset co možná záhy z jara, skorém ještě do sněhu. Ale nikdy se mu nepodařilo, býti tak záhy s setibou hotov.

„Dělníků málo. Co si počnete s tím lidem? Tři nepřišli. I Semen . .

„Měl jste tedy vzít lidi, kteří slámu převážejí.“

„Já vzal část.“ „Krte jsou tedy lidé?“

„Pct dělníku dělá kompot (což znamenalo kompost). Čtyři přesypají oves; bojím se, aby nevzklíčil, Konstantine Dmitriči.“

Levin rozuměl, že slova „bojím se, aby nevzklíčil“, znamenala, že anglický oves na semeno se už zkažil. Opět tedy nesplnili to, co přikázal.

„Vždyť jsem vám to připomínal už v postě, troubové !...“ rozkřikl se Levin.

„Neračte se znepokojovat, všechno bude v čas hotovo.“

Levin hodil zlostně rukou, šel se podívat na sýpky na oves a vrátil se ke konírně. Oves se ještě nezkažil. Ale nádenníci jej přehazovali lopatami, kdežto bylo možno spustiti ho přímo s hořejšího patra do spodního. Levin ukázal nádenníkům, jak spouštět oves, dva zbytečné dělníky vzal se sýpky a poslal je rozsévat jetel a tím se upokojil jeho hněv na pojezdného. Ostatně den byl vskutku tak krásný, že nebylo možno se zlobit.

„Ignate!“ křiknul Levin na kočího, jenž s vykasanými rukávy myl kočár u studně. „Osedlej mi koně.“

„Kterého poroučíte?“

„Eh, třeba Kolpika.“

„Rozumím.“

Co sedlali koně, Levin zavolal k sobě ještě jednou pojezdného, jenž neodcházel ze dvora, chtěje se s ním smířiti, i dal se s ním do řeči o nastávajících jarních pracích a svých hospodářských plánech.

„Hnúj musí se začít vyvážet dříve, aby bylo všechno hotovo před počtím ranné senoseči. Vzdálený klín bude se přeorávat ruchadly bez přestání, aby úhor zůstal černým. Louky se budou sklízet pomocí nádenníků a ne z poloviny.“ Pojezdny pozorné poslouchal. Stálo ho patrné jisté přemáhání, schvaloval-li všechny projekty pánovy. Ale při tom tvář jeho zachovávala starý, Levinu dávno známý a vždycky ho zlobící výraz beznadějnosti i tesknosti. Ten výraz jako by říkal: „všechno to je hezké, ale jak Pánbůh dá.“

Levina nic nermoutilo tak jako takový ton. Ale onen ton byl společný u všech pojezdny, co jich bylo u Levina. Všichni se chovali podobně k jeho projektům, a proto se nyní už nezlobil, nýbrž se rmoutil a cítil se ještě více rozníceným k zápasu s onou jistou živelní silou, kterou neuměl jinak nazvat než slovy: „jak Pánbůh dá“, a kterou stavěli neustále napříč jeho předsevzetím.

„Budeme-li mít tolik času, Konstantine Dmitriči,“ namítal pojezdny.

„A proč byste neměli času?“

„Bude třeba najati ještě aspoň patnáct stálých nádenníků. A nepřicházejí. Dnes jich bylo několik, ale žádají po sedmdesáti rublech za léto.“

Levin umlknul. Opět se mu stavěla napříč ona síla.

Věděl, že při nejlepší snaze nikdy se jim nepodařilo najati za slušnou cenu více než čtyřicet, třicet sedm, třicet osm nádenníků. Čtyřicet se jich našlo a více ne. Ale nehledě na to, nemohl se vzdátí přesvědčení zápasiti s onou silou.

„Pošlete do Sur, do Šefirovky, jestliže sami nepřijdou. Musíme se sami shánět.“

„Což, pošlu,“ odvětil teskně Vaši lij Fedorovič. „Mimo to chtěl jsem vám ještě říci, koní je málo.“

„Přikoupíme. A vždyt já yím,“ dodal Levin, usmívaje se „vy představujete všechno menším a horším. Ale letos vám už nedám

dělat podle vašeho. Budu sám řídit.“ „Eli, vždyt i tak, zdá se, málo spíte. Nám je veseleji, když hospodář sám všechno vidí.“

„Tedy za Březovým Dolem rozsévají jetel? Dojedu tam, podívám se,“ řekl Levin, sedaje na žemlového malinkého koníka, jež mu přivedl kočí. „Přes potok nepřejedete, Konstantine Dmitriči,“ kliknul za ním kočí.

„Pojedu tedy lesem.“

Velkým krokem pustil se dobrý, dávno nejezdivší jinochodec po blátě ze vrat dvora a do polí, a frkaje nad loužemi, kousal udíkla.

Levinu bylo veselo ve dvoře u kravína a u koníren; v polích bylo mu však ještě veseleji. Zvolna se kolébaje v sedle jinochodce, vdyclnije teplý, vlažný zápach sněhu a vzduchu, radoval se při jízdě lesem pies sesouvající se závěje sněhové s rozplývajícími se stopami, nad každým svým stromem, jehož kmen byl pokryt omládlým mechem, a na jehož větvích se leskla nalévající se poupata. Když přešel les, rozestřely se před ním na ohromném prostranství ozimy jako jednostejný aksamitový koberec, v němž nebylo jediné lysiný ani vymoklého místečka; jen v dolíku tu a tam byla čistá zelen poskvrněna zbytky tajícího sněhu. Nerozhněval se, ani když uviděl, jak selský kůň se hříbětem šlapou mu osení (přikázal při potkání mužíkovi, aby je sehnal), ani ho nepopudila hloupá a posměšná odpověď mužíka Ipata, jehož potkal a se otázal: „Co říkáš Ipate, budeme brzy sít?“ — „Musíme napřed zorat, Konstantine Dmitriči,“ odpověděl Ipat. Čím dále jel, tím mu bylo veseleji a jeho hospodářské plány zdály se mu jedny lepšími než druhé: obsázím všechna pole vrbami ve směru meridianů, aby sníh nezůstával dlouho pod nimi ležet; pozemky rozdělím na šest klínů hnojených a Iři rezervní, na nichž budu sít picni trávy, na vzdáleném klíně vystavím chlív pro dobytek a vykopu rybníček, a k vůli pravidelnému hnojení pole sestrojím přenosné ohrady, v nichž bude dobytek na úhorech stát. Pak

budu míli 800 desjalin pšenice, 100 desjatin bramborů a 150 jetele, a přece ani jednu vymrskanou desjatinu.

V takových myšlenkách, obrácejí koně opatrně na mezích, aby nešlapal své osení, Levin přijel k má denníkům, kteří rozsévají jetel. Vůz se semeny nestál na ouvrati, nýbrž na poli a zasetá na něm ozimní pšenice byla rozryta kolejiemi a zdupána koňskými kopyty. Oba nádenníci seděli na mezi, pokuřující bezpochyby ze společné dýmky. Prst ve voze, s nímž byla semena smíchána, nebyla rozemnutá, nýbrž tvořila hroudy následkem vlhka nebo mrazu. Když nádenníci spatřili pána, Vasilij se odebral k vozu a Miska se dal opět do setí. Bylo to sice od nich nehezské, avšak na nádenníky se Levin zřídkka zlobil. Když se Vasilij k němu přiblížil, poručil mu, aby odvedl koně s pole na ouvrat.

„To neškodí, milostpane, půda se zatáhne,“ omlouval se Vasilij.

„Nemudruj, buď tak dobrý,“ odbyl ho Levin, „a dělej, co ti přikazuju.“

„Rozumím,“ odvětil Vasilij a chopil koně za uzdu. „Setba, povídám, Konstantine Dmitriči,“ počal nádenník chlácholili pána, „lepší býti nemůže, Jen chodit těžko! Na každém lapti celý pud Vláčíš.“

„Proč pak jste zem neprosívali?“ ptal se dále Levin, ukazuje do vozu.

„My ji mneme v rukou,“ odvětil Vasilij, nabíraje si z vozu semeno a roztíraje mezi dlaněma hroudy.

Nebyla to vina Vasilova, že mu nasypali do vozu neproseté země, ale bylo to přec mrzuté.

Zkusiv už nejednou s dobrým výsledkem známý mu prostředek, jak se dá zahnati mrzutost, a všechno, co zdá se špatným, přeměnit opět v dobré, užil toho prostředku i nyní. Díval se chvíli na Misku, jak kráčí po rozmoklé půdě a vláčí za sebou ohromné hroudy prsti, která se mu lepila na každou nohu, pak slezl s koně, vzal Vasilovi rozsívku a šel sám rozsévat.

„Kam jsi až rozsil?“

Vasilij mu ukázal na rýhu vyrytou nohou, a Levin začal rozsévat, jak uměl, zem smíšenou se semeny. Bylo obtížno choditi po poli, jako po blátě. Když přešel jednu líchu, Levin se zapotil, zastavil se a vrátil Vasilovi rozsívku.

„Nu, milostpane, příštího roku se nevaďte se mnou pro tuhle líchu,“ oslovil ho Vasilij.

„Co pak?“ ptal se vesele Levin, cítě, že užity jím prostředek počíná působit.

„Přijďte se podívat přes rok. Bude znát. Jen se podívejte, kde jsem rozséval minulého jara. Jako by nasázel! Vždyť já, Konstantine Dmitriči, starám se na vás, zdá se, jako na otce rodného. Já sám nemohu vystát špatnou práci, a druhým nedovolím. Hospodář se má dobře, i my se máme dobře. Když se tak podívám,“ chválil si Vasilij, ukazuje na pole, „srdce radostí zaskáče.“

„Pěkné jaro máme, co, Vasiliji?“

„Takové jaro, že se dědové nepamatují. Byl jsem nedávno doma; otec také vysel tři osminky pšenice. Tak povídá, že ji od žita nerozeznáš.“

„Dávno už začali pšenici sít?“

„Vždyť vy jste nás naučil předloni; sám jste mně daroval dvě míry. Cetvert jsme prodali a tři osminky zaseli.“

„Tedy hled' pěkně, roztírej hrušky,“ pravil Levin, vraceje se k svému koni, „a dej pozor na Misku. Jestliže jetel pěkně vzejde, dostaneš padesát kopejek za každou desjatinu.“

„Uctivě děkujem. Jsme s vámi i tak, zdá se, velice spokojeni.“

Levin sedl na koně a jel na pole, kde byl loňský jetel, pak objel pole, zorané pluhem a při hotovené k setbě jaré pšenice.

Jetel vzešel ve strništi výtečně. Přišel již k sobě, a patrně se zelenal mezi polámanými loňskými pšeničnými stébly. Kůň se bořil do paty, a když vytahoval nohu z poloroztálé země, bylo slyše ti mlasknutí. V těch místech, kde se oralo ruchadlem, nebylo

vůbec možno projeti; země držela jen tam, kde bylo náledí. V rozmrzlých brázdách kůň se bořil do poloviny nohou. Oraniště bylo výborné : za dva dni bude se moci vláčit a sít. Všechno bylo výborné, vše mu působilo radost. Nazpět jel Levin přes potok, očekáváje, že voda opadla. Opravdu, přebrodil se a vyplašil dvě kachny. „Ach, to jsou zde patrně také už lesní sluky,“ pomyslil si a zrovna v místě, kde cesta odbočovala k domu, potkal hajného, jenž potvrdil jeho domněnku o slukách.

Pustil se domů cválem, aby se v čas neobědval a připravil si k večeru pušku.

## XIV.

---

Když Levin přijížděl v nejveselejší náladě domů, uslyšel zvuk zvonků se strany hlavního podjezdu svého domu.

„Dojista někdo ze železnice,“ pomyslnil si, „je právě čas moskevského vlaku... Kdo by to mohl být? Což, je-li to bratr Nikolaj? Vždyť on mně řekl: Možná, že pojedu do lázní, a možná, že přijedu k tobě.“ V prvním okamžiku ho obešla hrůza a pocítil nepříjemnost, že přítomnost bratra Nikolaje rozladí jeho šťastný jarní rozmar. Ale ihned se zastyděl za takový cit a jako by již rozpínal své duševní náručí, očekával s něžnou radostí, ano, přál si. srdečně, aby to byl bratr. Pobídl koně a zahnuv okolo akaciových keřů, spatřil přijíždějící poštovní trojku z železniční stanice a v saních jakéhosi pána v kožichu. Ale bratr to nebyl. „Ach, kdyby to byl někdo z příjemných lidí, s nímž by bylo lze si pohovořit,“ pomyslnil si Levin.

„A !“ zvolal radostně v následujícím okamžiku, zdvihaje obě ruce do výše. „Nu, příjemný host! Jakou radostj si mi způsobil svým příjezdem!“ zvolal Levin, poznav Štěpána Arkádjeviče.

„Nyní se dovím určitěji, vdala-li se, anebo kdy se vdá,“ byla první jeho myšlenka.

A za toho krásného jarního dne pocítil, že vzpomínka o ní nebyla mu již bolestnou.

„Co, neočekával jsi ?“ zvolal Štěpán Arkádjevič, vystupuje ze saní s kousky bláta nad nosem mezi očima, na tváři a v obočí, ale záře veselostí a zdravím. „Přijel jsem se na tebe podívat, jedna,“ prohodil, objímaje a líbaje Levina, „vyjiti si s tebou na čekání, dvě,... a prodávat les v Jergušově, tři.“

„Výborně! A máme to jaro, ne? Ale jak jsi mohl přijeti na saních?“

„Ve voze bylo by ještě hůř, Konstantine Dmitriči,“ ozval se známý jamščík.

„Nu, já jsem rád, tuze rád, že jsi přijel,“ vítal ještě jednou Levin přítele s upřímným, dětsky veselým úsměvem. —

Vedl pak přítele do komnaty pro hosty, kam sluha přinesl také věci Štěpána Arkádjeviče, vak, zbraň v plátěném pouzdře a kabelku s doutníky. Zde ho zůstavil, aby se mohl umýt a převléknout, a sám zatím zašel ještě do pisárny povědít o jeteli a oraništi. Agafja Michajlovna, které čest domu ležela vždy velmi na srdci, čekala na něho v předsíni s otázkami, týkajícími se oběda.

„Dělejte, co chcete, jen aby to bylo brzy,“ odvětil a šel k pojezdnému.

Když se vrátil, vycházel Štěpán Arkádjevič umytý, učesaný a zářící veselým úsměvem, ze svých dveří, a spolu se odebrali nahoru.

Jsem opravdu rád, že jsem se k tobě dostal! Nyní zvím, v čem záleží ony mystérie, jež tu tvoříš. Ale opravdu, já ti závidím. Co za dům, jak je tu všechno hezky! Světlo, veselo,“ chválil Štěpán Arkádjevič, zapomínaje, že nebývá stále jaro a tak světlo jako nyní. „A jaká je tvá chuva roztomilá! Hezounká panská ve fěrtonsku byla by sice vítanější, ale při tvém reholnickém, přísném řádu takhle je to velmi milé.“

Štěpán Arkádjevič vypravoval mnoho zajímavých novinek a zvláště pro Levina zajímavou zprávu, že jeho bratr Sergej Ivánovič se chystá v létě k němu do vsi.

O Kiti a o Ščerbackých Štěpán Arkádjevič neřekl však ani slova. Pouze poručení od své ženy vyřídil. Levin byl mu vděčen za jeho delikátnost a byl vůbec rád, že má hosta. Jak obyčejně bývalo, za doby jeho osamělosti, nashromáždila se v něm hojnost myšlenek a citů, jimiž se nemohl sdělovati s osobami, jež ho doma obkličovaly, a proto vyléval nyní před Štěpánem Arkádjevičem i



poetickou radost z příchodu jara, i nehody a nové plány v hospodářství, i myšlenky, i poznámky o knihách, jež četl, a zvláště ideu svého pojednání, jehož základem byla, ač toho Levin sám ani nepozoroval, kritika všech starých spisů hospodářství. Štěpán Arkádjevič, jenž býval vždycky milý a chápal vše třebaš při pouhé narážce, byl tentokrát ještě milejším než obyčejně. Levin zpozoroval v něm novou, lichotící mu vlastnost; Štěpán Arkádjevič choval se k němu s jistou úctou a něžností. Péče Agafje Michajlovny a kuchaře, aby oběd vypadl obzvláště chutným, měla za následek to, že oba vyhladovělí přátelé zasedli k zámusce, najedli se chleba s máslem, uzené husiny a nakládaných hub, a pak to, že Levin přikázal podávati polévku bez pirožků, jimiž chtěl kuchař zvláště překvapiti hosta a proto nebyl s ničím v čas hotov. Ale Štěpán Arkádjevič, ač byl zvyklý na jinší obědy, shledal všechno výtečným: i koláč z mladých trav, i chléb, i máslo, i husina, houby, i šči z mladých kopřiv, slepice s bílou omáčkou, i bílé krymské víno — všechno bylo výtečné a podivuhodné.

„Výtečné, výtečné,“ opakoval, zapaluje si po pečení tlustou papirosku. „Mně se zdá po drkotání a hlnku v poštovní bryčce, jako bych sestoupil u tebe z parníku na tichý břeh. Ty tedy pravíš, že se musí studovati element pracovní síly a dle něho že se teprve může určití způsob a ráz hospodaření. Já jsem sice v té věci profán; ale mně se zdá, že theorie a její upotřebení budou míti vliv také na dělníka.“

„Ovšem, ale počkej: já nemluví o politickém hospodářství, mluvím jen o nauce selského hospodářství. Při ní si musíme počínali jako v přírodních vědách vůbec: musíme pozorovali skutečné zjevy, mimo jiné i dělníka s jeho ekonomickými, ethnografickými..“

V tu chvíli přišla Agafja Michajlovna se zavařenými jahodami.

„Nu, Agafje Michajlovno,“ zvolal Štěpán Arkádjevič, líhaje konce svých plných prstů, „jak znamenitě umíte připravovat

uzenou husinu, a jaký znamenitý koláč z trav ... Ale není ještě čas, Kostó?“ dodal, obraceje se k Levinu.

Levin pohlédl oknem na slunce, zapadající za holé vrcholky lesa.

„Ba, už je na čase,“ odpověděl. „Kuzmo, ať zapřahají do linejky!“ a sám seběhl dolů.

Štěpán Arkádjevič sešel také dolů, svlékl pozorně plachtový povlak s politirovaného pouzdra, otevřel je a počal skládali svou drahou pušku nejnovějšího vzorku. Kuzma, jenž cítil už napřed pořádné spropitné, nevzdaloval se ani na krok od Štěpána Arkádjeviče, a oblékal mu i punčochy, i boty, což mu Štěpán Arkádjevič všechno s radostí dovoloval.

„Přikaz, lvosto, přijede-li kupec Rjahinin — já mu vzkázal, aby dnes přijel — aby ho přijali a řekli mu, aby počkal

„Co pak ty prodáváš les Rjabininu?“

„Ano. Ty ho znáš?“

„Ovšem, znám. Měl jsem s ním také co jednat, určitě a rozhodně.“

Štěpán Arkádjevič se dal do smíchu. „Určitě a rozhodně“ bylo zamilované pořekadlo kupcovo.

„Ano, on se vyjadřuje velmi směšně ... Ah, dovtípila se, kam se pán chystá!“ prohodil Štěpán Arkádjevič, klepaje nikou Lasičku, která kňučela a třela se okolo Levina a lízala mu tu ruku, tu boty, tu zas pušku.

Linějka stala už u schodů, když vyšli z domu.

„Dal jsem zapřáhnout, ač nemáme daleko; chceš-li, můžeme jít pěšky.“

„Ne, pojedeme raději,“ zvolal Štěpán Arkádjevič, přistupuje k povozu. Usedl si, ovinul nohy tygrovým plédem a zapálil si cigáro. „Jak to vydržíš, nekouřit? Cigáro, io je taková, neixíknu rozkoš, ale koruna a příznak rozkoše. Tohle je život! Jak je tu u tebe hezky! Takhle žít, to bych si také přál!“

„Kdo pak ti překáží?“ prohodil Levin, usmívaje se.

„Ne, ty's šťastný člověk. Máš všechno, čeho si přeješ psy — máš je; a co máš rád. Máš rád koně — máš je; honitbu — máš ji; hospodářství — máš je.“

„Snad proto, že mám rád to, co právě mám, a netoužím po tom, čeho nemám,“ namítal Levin, vzpomenuv si na Kiti.

Štěpán Arkádjevič pohlédl na Levina a dovtípil se, co má na mysli, ale neřekl slova.

Levin byl s počátku vděčen Oblonskému, že se nezmiňuje o Ščerbackých, poněvadž při své obvyklé taktnosti pozoroval, že se Levin bojí podobného rozhovoru. Nyní však si Levin sám už přál zvědět to, o čem ho tak mučilo, ale netroufal si o tom promluvit.

„Nu, a jak se tobě daří stále?“ prohodil Levin, pomyslív si, že je nepěkné, mysliti stále jen o sobě.

Oči Štěpána Arkádjeviče se radostně zaleskly.

„Vždyť ty tvrdíš, že člověk, který má na stole před sebou křehounký koláč, nemůže dostat chuť na prostý rohlík — podle tvého by to byl přestupek; ale já neuznávám život bez lásky,“ odpověděl Oblonský, pochopiv otázku Levina podle svého. „Což dělat, já jsem tak stvořen.“

A opravdu, jak málo zla působí se tím jinému, sobe však tolik radosti.“

„Což tedy, či máš snad opět něco nového?“ otázal se Levin.

„Mám, brachu! Jak bych ti řekl... Ty znáš typ Ossianovských ženštin ... ženštin, jež vídáš ve snách ... Vidíš, a takové ženštiny bývají i ve skutečnosti... a takové ženštiny jsou hrozný. Ženština, vidíš, je takový předmět, že, ať ho studuješ jakkoli, bude ti představovat stále něco nového.“

„Tedy nejlíp vůbec je nestudovat.“

„Ne. Jakýsi matematik řekl, že rozkoš nespočívá v odhalení pravdy, nýbrž v hledání jí.“

Levin poslouchal mlčky, a jakkoli se namáhal, nikterak se nemohl vmysli do duše přítelovy, nemohl porozuměti jeho

LEV NIKOLAJEVIČ TOLSTOJ

citům a pochopiti rozkoš, spočívající ve studování takových ženštin.

## XV.

---

Tah lesních sluk nalézal se nad říčkou v mladém osikovém lesíku. Když přijeli k lesu, Levin sestoupil s vozu a dovedl Oblonského do rohu bařinaté, mechem porostlé loučky, na níž sníh už roztál. Sám přešel na druhý konec ke dvojitě bříze a opřev pušku o suchou dolejší větvičku, sundal kaftan, opásal se a zkusil, netísnil-li ho něco při pohybu rukou.

Stará, šedivá Lasička, jež běžela za nimi v zápětí, přisedla opatrně proti němu a vzpřímila uši. Slunce zacházelo za vysoký les. V záři červánků rýsovaly se markantně mladé břízy, roztroušené mezi osikami, se svými svislými větvemi a nalitými poupaty, jež co nevidět se rozpuknou.

Z houští, kde ležel doposud snili, prýštila se křivolakými úzkými potůčky voda s jedva slyšitelným bubláním. Drobné ptactvo štěbetalo a zřídkka přeletovalo s jednoho stromu na druhý.

V těch chvílkách, když zavládlo absolutní ticho, bylo slyšeti šelest loňského lislí, jež se tu a onde pohnulo nu roznuzající zemi neb nad vyrůstající travou.

„Jaký večer! Je slyšet a vidět, jak tráva roste!“ pomyslil si Levin, spozorovav hnutí mokrého osikového listu břidlicové barvy vedle jehly mladé travky. Stál a poslouchal, hledě tu dolů na mokrou, mechovitou zemi, tu na Lasičku, jež pozorně naslouchala, tu na moře holých vrcholků lesa, jenž se prostíral před ním pod horou; tu na blednoucí oblohu, pokrytou bílými pásmy obláčků. Vysoko nad dalekým lesem přeletěl jestřáb, vesluje zvolna svými křídly; za ním přeletěl druhý týmž směrem a zmizel. V houštině štěbetali ptáci stále hlasitěji a starostlivěji. Nedaleko zahoukal výr a vyděšená Lasička pokročila o několik

kroků a uklonivši hlavu na stranu, naslouchala. Za říčkou se ozvala kukačka. Zakukala dvakrát obyčejným hlasem, pak zařehtala, pochvátla si a popletla se.

„Jakže! Také už kukačka!“ ozval se Štěpán Arkádjevič, vystupující za keřem.

„Ano, já slyším,“ odpovídal Levin, jenž nerad rušil tišinu lesa svým, jemu samému nepříjemným hlasem. „Ted už brzy.“

Postava Štěpána Arkádjeviče ztratila se opět za keř a Levin viděl pouze jasný plamének sirky, místo něhož se hned na to objevil žhavý uhlíček papirosy a modravý dým.

Čik! čik! cvakaly kohoutky, natažené Štěpánem Arkádjevičem.

„Co to křičí?“ ptal se Oblonský, upozorňuje Levina na táhlé houkání, jako by skotačivé hříbě zaržalo tenkým hláskem.

„Což pak nepoznáváš? To je .zajíc samec. Ale přestaň mluvit! Poslouchej, letí!“ skoro vzkřiknul Levin, natahuje kohoutky.

Zazněl vzdálený, tenký hvizd a přesně v obvyklém taktu, dobře povědomém myslivcům, za dvě sekundy druhý, třetí; potřetí zahvízdnutí bylo již slyšet chrkání.

Levin vzhlédl vpravo, vlevo a hle, na bleděmodrém nebi nad splývajícími něžnými letorosly osikových vrcholků objevila se před ním kontura letícího ptáka. Pták letěl přímo na něho; blízké zvuky chrkání, podobné zvukům, jež vznikají, trhá-li se zvolna nějaká tuhá tkanina, ozvaly se již nad samým jeho uchem. Bylo již viděti dlouhý zobák a krček ptačí, a v tom okamžení, když Levin přiložil zbraň k pleci, za keřem, kde stál Oblonský, mihnul se červený blesk, pták se spustil jako šipka, ale hned se zas obrátil vzhůru. Opět vzplanul blesk a ozvala se rána; třepotaje křídlo, jako by se čnažil udržeti se ve vzduchu, pták se zarazil v letu, stanul na okamžik a těžce upadl na bařinatou půdu.

„Co pak jsem se chybil?“ zvolal Štěpán Arkádjevič, jenž skrze dým dobře neviděl.

„Tu je!“ odvětil Levin, ukazuje na Lasičku, která s jedním

uchem zdviženým, vrtíc ve vzduchu koncem mochnatélio ohonu, přinášela volným krokem, jako by chtěla prodloužití příjemný pocit, a při tom se usmívala, zabitého ptáka svému pánovi. „Jsem rád, že jsi přišel k ráně,“ pravil Levin, zakoušeje v týž okamžik už pocit závisti, že se nepodařilo jemu zastřeliti tuto sluku.

„Ale z pravé hlavně jsem se hanebně chybil,“ odpovídal Štěpán Arkádjevič, nabíjeje pušku ... „Pst... letí.“

Opravdu, opět se ozvaly pronikavé hvizdy, následující rychle jeden za druhým. Dvě sluky, hrajíce si a předhánějíce se, hvízdaly jen a nechrkaly, a tak přiletěly nad samé hlavy lovců. Ozvaly se čtyři výstřely a sluky jako vlaštovky se rychle obrátily a zmizely jim s očí.

Tah byl znamenitý. Štěpán Arkádjevič zabil ještě dvě sluky, Levin také dvě, z nichž ale jedné nenašel. Počalo se tmít. Jasná, stříbrná Venuše zářila už nízko nad západem za břízami svým něžným leskem a vysoko na východe trpytil se svými duhovými paprsky mračný Arkturus. Nad svou hlavou Levin shledával a tratil s očí hvězdy Medvědice. Sluky přestaly už lítat. Ale Levin so rozhodl, že počká ještě, až Venuše, jež svítila nyní pod březovou větvičkou, přejde nad ni, a až bude jasně viděti všechny hvězdy velké Medvědice. Venuše přešla už nad větvičku, vůz Medvědice i s vojem bylo už jasně vidět na tmavomodrém nebi, ale on ještě stále čekal.

„Nepůjdeme ještě?“ zvolal Štěpán Arkádjevič.

V lese panovalo už ticho; ani jeden ptáček se již nepohnul.

„Počkejme ještě,“ odvětil Levin.

„Jak chceš.“

Stáli nyní patnáct kroků jeden od druhého.

„Stivo!“ zvolal neočekávaně Levin, „což pak mně nic neříkáš, vdala-li se tvá švakrová, anebo kdy se bude vdávat?“

Levin se cítil tak pevným a klidným, že nijaká odpověď — jak si myslel — ho nemohla pobouřit. Ale toho, co mu odpověděl Štěpán Arkádjevič, nijak neočekával.

„Ani nepomýšlela i nepomýšlí se vdávat; ale stůně povážlivě a doktoři ji poslali do ciziny. Bojí se dokonce o její život.“

„Co to povídáš!“ vzkřiknul Levin. „Povážlivě stůně? A co je jí? Jak ...“

tu chvíli, co spolu rozprávěli, Lasička vypjala uši a ohlížela se káravě tu na nebo, tu na ně.

„Vybrali si chvíli k rozhovorům,“ jako by si myslila. Lasička. „A ona letí... Tu je, vždyť jsem si to myslila. A oni ji prozívají...“ rozumovala Lasička.

Ale v tom okamžiku zaslechli oba pronikavé hvízdnutí, které jako by je šlehlo po uchu, oba se najednou chopili zbraně, zakmilly dva blesky a ozvaly se dvě rány v jednom a téměř okamžiku. Sluka, jež letěla vysoko, okamžitě složila křídla a složila se do houští, přihýbajíc vletu tenké větvičky.

„Výborně! Společná!“ vzkřiknul Levin a pustil se s Lasičkou do houští hledat sluky. „Ale co pak mne to tak zabořelo?“ napadlo ho cestou. „Ano, Kiti stůně... Jakáž pomoc, je mne jí líto,“ myslil si.

„Ah, našla! To's hodná,“ chválil Levin Lasičku, bera jí z tlamy ještě teplého ptáka a položil jej do plné skorém brašny. „Našli, Stivo!“ křiknul z houští.



## XVI.

---

Když se vraceli domů, Levin se vyptal na všechny podrobnosti o nemoci Kil i a plánech Ščerbackých; ačkoli by si byl dělal z toho svědomí, kdyby se musil přiznati, nicméně to, co zvěděl, působilo mu radost. Radost mu působilo jednak proto, že naděje nebyla tedy ještě ztracena, a jednak, a to hlavně, proto, že zvěděl, že cítí bolest nyní ta, která jemu tak ublížila. Ale když Štěpán Arkádjevič počal vypravovati o příčině Kitiny nemoci a nazval jméno Vronského, Levin ho přerušil.

„Nemám nijakého práva zvidati rodinná tajemství, a, abych pravdu řekl, ani jne to nezajímá.“

Štěpán Arkádjevič se lehounce pousmál, spozorovav okamžitou, jemu dobře povědomou změnu ve tváři Levina, jenž se stal natolik zasmušilým, nakolik byl před chvilkou veselý.

„Ty's už úplně dokončil jednání o lese s Rjabininem?“ otázal se Levin.

„Ano, ukončil. Cena znamenitá, třicet osm tisíc. Osm tisíc závdavku a ostatní ve lhůtách na šest let. Vyjednával jsem o tom dlouhou dobu. Více nikdo nedával.“

„To znamená, že jsi prodal les zadarmo,“ pravil mrzutě Levin.

„Kterak zadarmo?“ otázal se s dobrodušným úsměvem Štěpán Arkádjevič, předvídaje, že nyní v očích Levina bude všechno špatné.

„Protože les stojí aspoň pět set rublů za desjatinu,“ odvětil Levin.

„Eh, aby vás kozel, vy selští hospodáři!“ zvolal žertem Štěpán Arkádjevič. „Vy o nás měšťácích nemluvíte jinak než s pohrdáním!... Ale když se jedná o nějakou opravdovou záležitost,

my ji lépe provedeme než vy. Věř mi, že jsem všechno rozpočítal," dovozoval Štěpán Arkádjevič, „a že les je prodán velmi výhodně, tak že se opravdu bojím, aby kupec nevzal slovo nazpět. Vždyť to není dříví stavební," pokračoval Štěpán Arkádjevič, chtěje slovem stavební úplně přesvědčiti Levina, že jeho pochybnosti jsou neodůvodněny, „nýbrž z většího dílu dříví polenové. Na desjetině nepostaví více než třicet kubických sáhů, a on mně dal po dvou stech rublů.“

Levin se pohrdavě usmál. „Znám," myslil si, „ten způsob nejen jeho sainého, nýbrž všech měšťáků, kteří, když byli dvakrát za deset let na vsi a zachytili tam dvě nebo tři mužická slova, užívají jich, ať si už pravidelně nebo nepravidelně, ale jsou pevně přesvědčeni, že už vědí všechno. Stavební, nepostaví třiceti sáhů. Mluví slova a sám neví, co znamenají.“

„Já si nedovolím poučovali tě o tom, co ty tam píšeš ve své kanceláři," prohodil Levin, „a budu-li od vás co potřebovat, tedy tě poprosím za radu. Ale ty jsi přesvědčen, že umíš celou tu abecedu o lesích. Je těžká, brachu. Spočítal jsi stromy?“

„Jak, stromy počítat?“ zvolal se smíchem Štěpán Arkádjevič, snaže se vyvésti přítele z jeho neveselé nálady. „Sčítat písku zrnka, planet paprsky ač moh' by rozum vysoký ...“

„Dobře, dobře, ale vysoký rozum Rjabinina může. A nejen on; ani jediný kupec nekoupí les, dokud nespočítal stromy, nedají-li mu ovšem les zadarmo, jako ty. Tvůj les já znám. Bývám tam každý rok na lovu a tvůj les stojí za pět set rublů hotových peněz. A on ti dal dvě stě a ještě ve Lhútách. To znamená, že jsi mu daroval třicet tisíc.“

„Eh, přestaň přehánět," pravil tesklivým hlasem Štěpán Arkádjevič, „proč tedy nikdo jiný nedával víc?“

„Protože se Rjabinin s druhými obchodníky smluvil: dal jim odstupné. Měl jsem se všemi už co dělat a znám je proto dobře. Vždyť to nejsou obchodníci, nýbrž lichváři. On neuzavře obchod,

z něhož mu může vyplynout deset, patnáct procent. On kouká, jak by koupil za dvacet kopejek celý rubl.“

„Ale přestaň, ty jsi ve špatné míře.“

„Dokonce ne,“ zvolal mrzutě Levin, když dojeli k domu.

U schodů stála již pevně okovaná a koží pokrytá bryčka s dobře vykrmeným koněm, s pevným, širokým řemením. V bryčce seděl pevně podpásaný, jako krví nalitý kupecký pomocník, jenž sloužil Rjabininu zároveň za kočího. Sám Rjabinin byl už v domě a přivítal oba lovce v předsíni. Rjabinin byl vysoký, hubený člověk prostředních let, s knírem, holenou, vysedlou bradou a vypuklýma, kalnýma očima. Měl na sobě tmavomodrý kabát s dlouhými šosy a s knoflíky přišitými pod pasem, vysoké boty, nad kotníky svraštělé a na lýtkách hladké, boty vězely ve velikých kaloších. Utřel si šátkem tvář kolem do kola, zapjal kabát, jenž beztoho mu přiléhal velmi dobře a s úsměvem na rtech vítal příchozí, podáváje Štěpánu Arkádjeviči luku tak, jako by jí chtěl něco zachytnout.

„Ah, vy jste už přijel,“ zvolal Štěpán Arkádjevič, podáváje mu ruku. „Nu, to je hezké.“

„Nedovolil jsem si, abych neposlechl rozkazu vaší osvícenosti, ačkoli cesta je prahanebná. Rozhodně celou cestu jsem šel pěšky, ale dostavil jsem se v čas. Konstantine Dmitriči, má úcta,“ obrátil se obchodník k Levinu, snaže se zachytiti i jeho ruku. Ale Levin se zamračil a tvářil se, jako by jeho ruky nepozoroval, a počal vyndávati sluky. „Ráčili jste se honbou bavit? Co to bude, na příklad, za ptáka?“ dodal Rjabinin, pohlížeje s opovržením na sluky, „chutný, na příklad, asi bude.“ Pak zavrtěl hlavou, jako by neschvaloval a silně o tom pochyboval, že by table ovčinka stála za vydělání.

„Nepůjdeš do kabinetu?“ optal se mrzutě Levin po francouzský Štěpána Arkádjeviče. „Zajděte do kabinetu, tam spolu pohovoříte.“

„Docela možno, kdekoli libo,“ s pohrdavou důstojností pravil Rjabinin, jako by tím chtěl ukázat, že někdo jiný mohl by

by ti na rozpacích, jak a s kým zacházet, on však že nikdy a nikde nebývá v rozpacích.

Když Rjabinin vstoupil do kabinetu, ohlédl se dle svého zvyku, jako by hledal svatý obraz, ale když jej našel, nepoznamenal se křížem. Prohlédl si skříně a policičky s knihami a pohrdlivě se usmál s týmž výrazem nedůvěry, jako když spatřil sluky, opět zavrtěl hlavou na důkaz nesouhlasu, neboť tu již nemohlo hýti nijaké pochybnosti, že tato ovčinka nestojí za vydělání.

„Tak jakž? Přivezl jste peníze?“ otázal se Oblonský. „Sedněte si.“

„O peníze zle nebude. Přijeli jsme vás navštívit, domluvit se.“

„O čem se domluvat? Nu sedněte si.“

„Můžeme,“ mínil Rjabinin, sedaje si a opíraje se loktem způsobem, pro něho velmi nepohodlným, o lenoch křesla. „Musíte slevit, pane kníže. Jináče hřích bude. A peníze jsou připraveny dokonale, do poslední kopějky. S penězi prodlení nebude.“

Levin ukládal mezi řečí pušku do skříně, ale chtěl již odejít; zaslechnuv však poslední slova kupcova, zastavil se ve dveřích.

„Dostal jste i tak les darmo,“ prohodil. „Příliš pozdě už ke mně přijel; jinak bych cenu ustanovil já.“

Rjabinin vstal a mlčky s úsměvem na rtech prohlédl si Levina od nohou do hlavy.

„Tuze skoupý, Konstantin Dmitrič,“ ozval se kupec obraceje se k Štěpánu Arkádjeviči. „Rozhodně ničeho nelze u něho koupit. Smlouval jsem pšenici, hezké peníze jsem nabízel.“

„Proč bych vám svoje dával zadarmo? Vždyť jsem na cestě nezdvihl, ani neukrad.“

„Dovolte, za nynějších časů krást rozhodně není možná. Za nynějších časů máme veřejné soudy, určitě všechno, jak se sluší a patří; a krást, ani pomýšlení. Řekli jsme to poctivě. Žádají mnoho

za les. Nestržíš takové sumy. Prosím, aby mně slevili aspoň maličkost.“

„Víte-li co. Je koupě uzavřena, nebo ne? Je-li uzavřena, nač se ještě smlouvat. Není-li však,“ ozval se Levin, „tedy les kupuju já.“

Úsměv zmizel náhle s tváře Rjabinina. Jestřábí, dravý, surový jeho pohled upřel se na Levina. Rozepjal chvatně hubenými prsty kabát, rozhrnul bluzu, rozepjal měděné knoflíčky u vesty, sňal řetízek od hodinek a honem vytáhl starou tlustou peněženku.

„Račte, les je můj,“ zvolal bystře, poznamenal se křížem a napřáhl ruku. „Vezměte peníze a les je můj. Vidíte, tak se smlouvá Rjabinin a netahá se o trojníky,“ chlubil se dále, máchaje peněženkou.

„Já bych na tvém místě nechválal,“ pravil Levin.

„Co myslíš?“ zvolal udivený Oblonský; „vždyť jsem dal slovo.“

Levin vyšel ze světnice, bouchnuv dveřmi. Rjabinin pohlížeje na dvěře, pokýval hlavou a usmál se.

„To je všechno mladost, rozhodně jen chlapectví. Vždyť kupuju, račte věřit, na mou čest, jen tak říkáje pro jméno, k vůli pověsti, že, nu, Rjabinin koupil les Oblonského a ne někdo jiný. Ale jak se se svými penězi shledám, to ví ještě pán Bůh. Věřte mi, jak je Bůh nade mnou. Račte: Podmínky napsat...“

Za hodinu kupec pozorně zapjal svou bluzu i všechny knoflíčky kabátu a s kupní smlouvou v kapse usedl do své železem pevně okované bryčky a odjel domů.

„Ach, tihle ti páni!“ žaloval si svému pomocníku, „to je práce s nimi.“

„Tahanice,“ souhlasil pomocník, odevzdávaje Rjabininu oprati a zapínaje koženou pokrývku. „A štěstí možná přát ke koupi, Michajle Ignatiči?“

„Nu, nu ..“



## XVII.

---

Štěpán Arkádjevič odehrál se nahoru s kapsou plnou státních pokladničních poukázek, které mu vyplatil na tři měsíce napřed kupeč. Prodej lesu byl ukončen, peníze v kapse, tah sluk podařený a Štěpán Arkádjevič nacházel se proto v nejlepší míře. Přál si tedy vyvésti z mrzutého rozmaru i Levina. Chtělo se mu ukončiti, den při večeri právě tak příjemně, jak ho započal.

Levin opravdu byl rozladěn a přes všelikou snahu, chovati se laskavě a líbezně k milému hostu, nemohl se přemoci. Opojnost zprávy, že Kiti se nevdála, počala na něho pomalu působit.

Kiti není vdaná, ona stůně, stůně z lásky k Člověku, jenž jí opovrhl. Tato urážka zdála se mu jako by padala i na něho. Vronský opovrhl jí a ona opovrhla jím, Levinem. Následovně Vronský měl právo přezíratí Levina, a proto byl jeho nepřitelem. Ale toho všeho Levin neuvažoval. On jen podezřívá matně, že ve všem tom jest cosi urážlivého i pro něho, a mrzel se nyní ne na to, co ho rozladilo, nýbrž chápal se každé záminky, jež mu přicházela pod ruku. Rozčiloval ho hloupý prodej lesa, klam, jímž se dal podvésti Oblonský a který se stal v jeho domě.

„Což jste hotovi?“ zvolal vstříc Štěpánu Arkádjeviči, když tento přišel nahoru. „Budeš večeret?“

„Ano, neodřeknu se. Jakou já mám chuť na venku, zrovna ku podivu! A proč jsi nenabídl Rjabininu, aby se najedl?“

Eh vem ho čerti!“

„Avšak, jak ty s ním zacházíš!“ divil se Oblonský. „Ty's mu ani ruky nepodal. Proč pak bych mu nepodal ruky?“

„Protože nepodávám ruky ani lokaji, a lokai je stokrát lepší než on.“

„Ale víš-li, ty's hrozný retro grád! Kde že je splynutí stavů?“  
usmál se Oblonský.

„Komu působí potěšení splývat, ať slouží ke zdraví; ale mně se to protiví.“

„Ty's brachu, jak vidím, opravdu zpátečník.“

„Řeknu ti pravdu; já jsem nikdy o tom nemyslel, co ;sem. Já jsem Konstantin Levin a víc nic.“

„Ano Konstantin Levin, který je ve hrozně špatném iozrnaru,“ prohodil s úsměvem Štěpán Arkádjevič.

„Opravdu, jsem ve špatné míře, a víš proč? Pro tvůj odpust, hloupý prodej...“

Štěpán Arkádjevič se dobrodušně zachmuřil jako člověk, kterému bez příčiny ubližují a působí mu nepříjemnosti.

„Přestaň už!“ chlácholil Levina. „Kdy pak se stane, aby, když člověk něco prodá, neupozomovali ho hned po prodeji, že věc stojí za víc? Ale dokud prodává, více nenabídne nikdo... Ne, já vidím, ty máš zoubek na toho nešťastného Rjabinina.“

„Možná dost, že mám. A víš proč? Ty ovšem řekneš zase, že jsem retrograd, nebo nějaké jiné podobné strašné slovo; ale nicméně mne mrzí a uráží, když vidím, jak na všech stranách šlechta chudne, ta šlechta, ke které náležím i já a jsem rád přes všeliké splývání stavů, že k ní náležím ... A šlechta chudne ne následkem přepychu. To by nic neznamenalo. Žítí po pansku má šlechtic právo; jen šlechtic to také dovede. Nyní sedláci v okolí kupují pozemky a mne to neuráží. Pán nic nedělá, sedlák se trudí a vytlačuje zahálčivého člověka. A tak to má být. Já s potěšením vidím bohatnutí sedláků. Ale mne mrzí, když vidím, že šlechta chudne z jakési — nevím, jak bych se vyjádřil — nevinnosti. Tam pachtýř Polák koupil za půl ceny překrásný velkostatek od šlechticny, která bydlí stále v Nizze. Onda najímá kupec za rubl desjatinu pozemku, jenž stojí za deset rublů. A tu jsi ty bez jakékoliv příčiny daroval tomu šejdíři třicet tisíc.“

„Tedy dle tvého mínění měl jsem spočítat každý strom?“



„Rozumí se, že jsi měl. Vidíš, ty jsi nespočítal, ale Rjabinin spočítal. Děti Rjabinina budou mít prostředky k živobytí a vzdělání, a tvoje děti, muže být, nebudou jich mít!“

„Nechat, ale odpusť mně, v onom počítání stromů v lese jest cosi mizerného. My máme svoje zaměstnání, oni také svoje, a oni se shánějí po výdělku. Ale, smlouva je ostatně hotova a tedy konec. Ach tu se podívej, sázená vejce; tak já jím vejce nejraději. A Agafja Michajlovna nám přinese ten znamenitý piroh s travkami...“

Štěpán Arkádjevič přisedl ke stolu a počal žertovat s Agafjí Michajlovnou, ubezpečuje ji, že podobného obědu a večere už dávno nejedl.

„Nu, vy aspoň pochválíte,“ ozvala se Agafja Michajlovna, „ale Konstantin Dmitrič, ať mu podají cokoli, třeba kůrku chleba, nají se a jde.“

Jakkoli se Levin snažil, aby se přemohl, zůstal mlčenlivým a zasmušilým. Pokládal za nezbytné, otázati se na něco Štěpána Arkádjevče, ale nemohl se na to odhodlati, a nenacházel ani formy, ani vhodné chvíle, kdy a jak by to mohl učiniti. Štěpán Arkádjevič odešel už dolu do své ložnice, svlékl se, opět se umyl, oblékl vroubkovanou noční košili a lehl si, ale Levin stále ještě otálel u něho ve světnici, rozprávěje o různých maličkostech a nemoha se nijak rozhodnouti k otázce, o tou, čeho si přál.

„Jak nyní dovedně hotoví mýdlo,“ prohodil, rozbaluje a prohlížeje si vonný kousek mýdla, jež připravila Agafja Michajlovna pro hosta, který ho však neužil. „Jen se podívej, vždyť to je čistě umělecký výrobek.“

„Ano, všechno se nyní značně zdokonalilo,“ odpověděl Štěpán Arkádjevič, líně a sladce zívaje. „Divadla, například, káféšantany... a a-a!“ zíval poznovu. „Všude elektrické osvětlení... a-a!“

„Ano, elektrické osvětlení,“ prohodil Levin. „Ano. Nu, a kde je nyní Vronský?“ otázal se náhle, odloživ mýdlo.

„Vronský?“ ozval se Štěpán Arkádjevič, potlačiv životu : „je v Petrohradě. On odjel hned za tebou, a od té doby nebyl ani jednou v Moskvě. A chceš-li vědět, Kostó, já ti povím pravdu,“ pokračoval, opřev se loktem o noční stolek a položiv na ruku svou hezkou, ruměnou tvář, z níž se svítily jako hvězdy vlažné, dobré, ospalé oči. „Ty’s byl sám vinen. Ty jsi se lekl soupeře. Já však, jak jsem ti už tehda povídal, já opravdu nemohu rozhodnou ti, na které straně bylo více naděje. Proč pak jsi nepodnikl útok? Já jsem ti tehda povídal, že...“ Oblonský zívnuv čelistmi, neotvíraje úst.

„Vil-li pak, nebo ne, že jsem udělal Kiti návrh?“ pomyslí si Levin, hledě na přítele. „V jeho tváři je cosi lstivého, diplomatického,“ a cítě, že se červená, zahleděl se mlčky přímo do očí Štěpána Arkádjeviče.

„Přihodilo-li se tehda něco s její strany, tedy to bylo okamžité okouzlení zevnějškem,“ pokračoval Oblonský. „Onen, rozumíš, rafinovaný aristokratismus a budoucí postavení ve vznešené společnosti působily na ni i na její matku.“

Levin se nasupil. Urážka odmrštění, již zakusil, bodla ho do srdce jako by novou, čerstvou ranou. Byl však doma, a doma pomáhají i stěny.

„Počkej, počkej,“ vskočil do řeči Oblonskému. „Ty tvrdíš, že aristokratismus. A dovol mně otázku, v čem záleží aristokratismus Vronského, aneb číkoli vůbec, takový aristokratismus, aby k vůli němu bylo možno povrhnouti mnou? Ty pokládáš Vronského za aristokrata, já však ne. Člověk, jehož otec se povznesl patolízalstvím, jeliož matka bůh ví s kým neměla známost... Ne, odpust, brachu, ale já pokládám za aristokraty sebe a lidipodobné mně, kteří se mohou z minulosti vykázati třemi nebo čtyřmi poctivými pokoleními, jež stála na výši své doby (nadání a rozum — to je jiná otázka), a kteří se nikdy a před nikým nedopouštěli podlosti, nikdy se ničeho nedoprošovali, to jest lidí, jakými byli můj otec a děd. Já znám mnoho takových. Tobě se zdá ponižujícím, že počítám v lese stromy, a ty dáváš Rjabininu darem

třicet tisíc; ale ty dostaneš od státu zálohu a nevím co ještě, a já nedostanu; a proto si vážím statku rodového a vydělaného ... Aristokraté jsme my, ale ne ti, kdo umějí být živi jen od dáreků vládců tohoto světa a koho možno koupit za dvacetník.“

„Na koho se zlobíš? Vždyť já souhlasím s tebou,“ chlácholil jej Štěpán Arkádjevič upřímně a vesele, ač cílil, že Levin do počtu těch lidí, jež možno koupiti za dvacetník, počítá i jeho. Oživenost Levina se mu opravdově líbila. „Na koho se zlobíš? Ačkoli mnoho z toho, co's pravil o Vronském, není pravda, ale já nemluvím o něm. Pravím ti přímo, já na tvém místě jel bych se mnou do Moskvy a...“

„Ne. Já nevím, víš-li, nebo ne, ale mně je všechno jedno. Já ti to tedy řeknu. Já jsem nabídl ruku a dostal jsem košem, a Kateřina Alexandrovna tvoří nyní pro mne těžkou a hanbivou vzpomínku.“

„Proč? Nu, hloupost!“

„Nechrne toho. Odpusť mně, prosím tě, řekl-li jsem ti něco hrubého,“ omlouval se Levin. Nyní, když se vymluvil, stal se opět takovým, jakým byl ráno. „Nehněváš se na mne, St.ivo? Bud tak dobrý, nehněvej se,“ žadonil dále a usmívaje se, vzal Oblonského za ruku.

„Toto, ani dost málo a nemám také proč. Jsem naopak rád, že jsme si o tom pohovořili. A víš-li, ranní tah bývá pěkný. Což abychom jeli ? Ani bych nespál a zrovna z lesa bych odjel na stanici.“

„Výtečně.“



## XVIII.

---

Přes to, že veškerou vniterní život Vronského byl přeplněn vášní, jeho vnější život valil se beze změny a bez přestávky dále po starých, obvyklých kolejích světských a. plukovních styků a zájmů. Plukovní zájmy zaujímaly důležité místo v životě Vronského jednak proto, že lnul k svému pluku, a ještě více proto, že ho v pluku měli rádi. V pluku nejen že Vronského měli rádi, nýbrž jeho ctili a byli na něho hrdi, hrdi hlavně proto, že tento nad míru bohatý člověk s vynikajícím vzděláním a nadáním, před nímž se prostírala otevřená dráha k všelikému úspěchu ctižádosti a marnivosti, že člověk ten vším tím povrhoval a ze všech životních zájmů bral si nejvíce k srdci zájmy pluku a svých soudruhů. Vronskému bylo známo, jak na něho hledí soudruhové, a pokládal za svou povinnost jednati tak, aby onen názor na něho se neměnil a to tím spíše že se mu podobný život líbil.

Samo sebou se rozumí, že s nikým ze svých soudruhů nemluvil o své lásce, nepodřekl se ani při důkladných pitkách (ostatně se nikdy tak neopíjel, aby pozbyl vlády nad sebou) a zacpával ústa těm ze svých prostořekých soudruhů, kteří se pokoušeli narážeti na jeho milostný poměr. Ale přes to jeho milostný poměr byl znám po celém městě. Všude více neb méně určitě tušili jeho poměr ke Karenině. Většina mladých lidí mu záviděla hlavně pro nejobtížnější překážku v jeho lásce, pro vysoké postavení Karenina, jehož následkem bylo, že poměr ten musil upoutati pozornost vši vznešené společnosti.

Většina mladých dam, jež záviděly Anně a jež už dávno omrzelo, že ji nazývají spravedlivou, těšily se nyní, že se splnilo,

co předpokládaly, a očekávaly jen, až se obecné mínění rozhodně obrátí, aby se na ni mohly vrhnouti se vši tíží svého opovržení. Chystaly si už ony kousky bláta, jež na ni hodí, až nadejde pravá chvíle. Většinu obstárlych lidí a osob vysoce postavených mrzel onen skandál, jenž se chystal ve společnosti.

Matka Vronského, když se dověděla o jeho poměru, byla zprvu spokojena, poněvadž dle jejího ponětí nic tak nedovršovalo uhlazenost mladého vznešeného člověka, jako poměr s dámou vznešeného světa, a jednak i proto, že Kareninová, která se jí tak zalíbila a která jí tak mnoho vypravovala o svém synáčkovi, byla přec jen právě taková, jako všechny krásné a pořádné ženštiny, pořádné ovšem dle ponětí hraběnky Vronské. Ale v poslední době se dověděla, že její syn se zřekl nabídnutého jemu a důležitého pro budoucí kariéru postavení, a sice jen proto, aby mohl zůstat i nadále v pluku a stýkali se s Kareninovou; zvěděla, že se proto na něho rozmrzelý některé vznešené osobnosti, a následkem toho změnila své mínění. Také to se jí nelíbilo, že podle všeho, co slyšela o onom, poměru, nebyl to onen lehký, graciosní poměr osob vznešeného světa, jež by hotova byla schváliti, nýbrž jakási Wertherovská, zoufalá vášeň, jak jí sdělovali, která ho mohla přivést k nějaké hlouposti. Neviděla syna od jeho náhlého odjezdu z Moskvy a prostřednictvím svého staršího syna žádala, aby k ní přijel.

Starší bratr také nebyl spokojen s mladším. On nerozvažoval, jaká to byla láska, veliká nebo maličká, vášnivá neb bez vášně, poskvřňující nebo nevinná (sám, ač měl děti, vydržoval si tanečnici, a proto byl v tom vzhledě shovívavým); ale věděl, že je to láska, která se nelíbí těm, komu by se měla líbit, a proto neschvaloval jednání bratrovo.

Vronský kromě vojeské služby a městské společnosti měl ještě jednu passi — koně, jichž byl vášnivým milovníkem.

Na letošek byly určeny důstojnické dostihy s překážkami. Vronský se přihlásil k dostihům, koupil si anglickou

Čistokrevnou kobylu a vzdor svému milostnému poměru, byl vášnivě ač zdrženlivě zaujat chystanými dostihy ...

Tyto dvě vášně nepřekázely jedna druhé. Naopak,

Vronský potřeboval nějakého zaměstnání, nějaké passe, nezávislé od jeho lásky, při níž by si mohl odpočívat, mohl se osvěžovat od příliš rozčilujících dojmů.





## XIX.

---

V den Krasnoselských dostihů Vronský přišel dříve než obyčejně do společné jídelny plukovní artěle sníst biftek. Nemusil se příliš mořiti hladem, proto že jeho váha byla právě normální, čtyři a půl pudu. Ale musil se varovati ztloustnutí, a proto nejedl moučných a sladkých pokrmů. Seděl s rozepjatým kabátem, pod nímž bylo viděti bílou vestu, opřel se oběma rukama o stůl a očekával svůj objednaný biftek, pohlížeje do rozevřeného francouzského románu, jenž ležel na talíři. Pohlížel do knihy jen proto, aby nemusil mluvit s přicházejícími a odcházejícími důstojníky, a zamyslíl se.

Přemýšlel o tom, že Anna mu slíbila dáti dostaveníčko po dostizích. On však jí neviděl tři dni, a protože se její muž vrátil právě z ciziny, nevěděl, uvidí-li ji dnes nebo ne, a jak by se toho mohl dověděti. Posledně se s ní setkal na dáči své sestřenice Betsy. Na daču Kareniných přijížděl co možná nejméně. Nyní se tam chtel odebrat a uvažoval způsob, jak to učinit.

„Rozumí se, já řeknu, že mne Betsy posílá, abych se optal, přijede-li ona na dostihy. Rozumí se, pojedu,“ rozhodl se na konec a zdvihl oči s talíře. Jeho tvář v očekávání brzkého shledání zářila radostí.

„Pošli do mého bytu, aby zapřáhli honem trojku do faëtonu,“ přikázal sluhovi, který mu přinesl biftek na stříbrné horké misce. Přišoupnuv si misku, dal se do jídla.

Ze sousední komnaty bylo slyšeti nárazy koulí na kulečníku, hovor a smích. Venkovskými dveřmi vstoupili dva důstojníci, jeden mladoučký, se slabou, něžnou tvář, jenž vstoupil nedávno

do pluku z pážecího sboru. Druhý byl plný, starý důstojník s náramkem na ruce, s malinkýma očima, zarostlýma tukem.

Vronský na ně pohlédl, zasmušil se a jako by jich nebyl spozoroval, díval se stranou do knihy, jedl a četl zároveň.

„Co, posilňuješ se před namáháním?“ zvolal plný důstojník, sedaje podle Vronského.

„Vždyť vidíš,“ odpověděl Vronský, mrače se, utíraje si ústa a nehledě na něho.

„A nebojíš se, že ztloustneš?“ dobíral si ho dále důstojník, přistavuje židli pro mladoučkého důstojníka.

„Co?“ optal se zlostně Vronský, tváře se, jako by se mu hnusilo, a ukazuje své husté, bílé zuby.

„Nebojíš se, že ztloustneš?“

„Sklepníku, cheres!“ zavolal Vronský, neodpovídaje na dotaz, přeložil knihu na druhou stranu talíře a četl dále.

Thustý důstojník vzal do ruky cenník vín a obrátil se k mladoučkému důstojníku.

„Vyber sání, co budeme pít,“ prohodil, podávaje mu cenník a dívaje se na něho.

„Třebas rýnské,“ odpověděl mladý důstojník, nesměle se dívaje se strany na Vronského a snaže se zachyti ti mezi prsty sotva vyrážející knírek. Když viděl, že se Vronský neobrací, vstal a pravil k tlustému:

„Pojďme ke kulečníku.“

Thustý důstojník poslušně vstal a oba se obrátili ke dveřím.

V tu chvíli vstoupil do sálu vysoký, statný rotmistr Jašvin a kývnuv pohrdavě vzhůru hlavou odcházejícím dvěma důstojníkům přistoupil k Vronskému.

„Ah! tu je!“ vzkřikl, silně ho udeřiv svou velikou rukou do pagonu. Vronský se zlostně obrátil, ale tvář jeho ihned zazářila obvyklou jemu klidnou a pevnou laskavostí.

„Moudře jednáš, Alešo,“ promluvil rotmistr hlasitým barytonem. „Nyní se najez a vypij jednu sklenku.“

„Nechce se mi jíst.“

„Eh, nerozdílní,“ dodal Jašvin, pohlížeje sarkasticky na dva důstojníky, kteří v tu chvíli vycházeli ze dveří sálu. Přisedl pak k Vronskému, sehnul v ostrém úhlu svá v poměru k výšce židli příliš dlouhá stehna a holené v těsných jízdeckých kalhotách. „Proč pak jsi včera nezajel do Krasnoselského divadla? Numerová nebyla dokonce zlá. Kde jsi byl?“

„Zdržel jsem se příliš dlouho u Tverských,“ odpověděl Vronský.

„Ach!“ ozval se Jašvin.

Jašvin, karbaník, hýřil a nejen bez jakýchkoli principů, nýbrž člověk s principy nemravnými, byl nicméně nejlepším přítelem Vronského z celého pluku. Vronský ho měl rád pro jeho neobyčejnou fyzickou sílu, kterou nejčastěji dokazoval tím, že dovedl pít jako sud, nespát a přece se neměnit; pak pro jeho značnou mravní sílu, kterou dokazoval svým chováním k náčelníkům a soudruhům, zjednával si hrůzu i úctu, jak hrou v karty, an hrával o desítky tisíc a vždy, vzdor vypitému vínu, tak pevně a jemně, že byl pokládán za prvního hráče v Anglickém klubu. Vronský však si ho vážil a miloval ho hlavně proto, že cítil, že Jašvin má jeho rád ne pro jméno a pro bohatství, nýbrž k vůli němu samému. Ze všech lidí s ním jediným mohl by Vronský rozprávěti o své lásce. Zdálo se mu, že jediný Jašvin, nehledě na to, že zdánlivě povrhoval všelikým citem, mohl pochopi ti onu silnou vášeň, která vyplňovala nyní jeho celý život. Mimo to byl přesvědčen, že Jašvin neshledává zábavy v klepech a skandálech, ale chápe onen cit, jak se sluší, to jest ví a věří, že láska není žert, není zábava, že jest to něco opravdovějšího a vážnějšího.

Vronský s ním o své lásce nemluvil, ale věděl, že ví všechno, všeiuu rozumí, jak je zapotřebí, a jemu bylo milé, že mu to všechno viděl na očích.

„Ach, ano!“ zvolal Jašvin, když mu Vronský řekl, že se zdržel

u Tverských, zajiskřil svýma černýma očima, chopil se levého kníru a počal dle ošklivého zvyku jeho konec spouštět do úst.

„Nu, a co jsi ty včera dělal? Vyhrál jsi?“ otázal se Vronský.

„Osm tisíc. Ale tři jsou nepěkné; sotva je dá.“

„Můžeš tedy na mne prohrát,“ pravil Vronský, usmívaje se. (Jašvin sázel značnou sumu na Vronského.)

„Za nic na světě neprohraju. Nebezpečným je pouze Machotin.“

Rozhovor přešel na nastávající dostihy, na které pouze mohl Vronský nyní myslit.

„Pojďme, já jsem hotov,“ zvolal Vronský, vstal a obrátil se k východu. Jašvin také vstal, roztáhnuv své dlouhé nohy a vypjav svá dlouhá záda.

„Obědvat je pro mne ještě záhy, ale pít se chce. Přijdu hned za tebou. Hej, vína!“ křikl svým zvučným hlasem, znamenitým pij velení, jenž byl tak silný, že skla v oknech řinčela. „Anebo ne, není třeba,“ vzkřikl hned zas na to. „Jdeš domů? Já půjdu s tebou.“

I odešel s Vronským.

## XX.

---

Vronský bydlil v prostorném a čistém čuchonském domku, přehrazeném na dvě. Petrický bydlil s ním společně i v ležení. Když Vronský s Jašvinem vešli do chaty, Petrický spal.

„Vstávej, už jsi dost pospal,“ zvolal Jašvin, jenž vešel za přeli rádku a škubal za rameno rozcuchaného Petrického, obráceného tváří k podušce.

Petrický vskočil rázem na kolena a ohlédl se. „Tvůj bratr zde byl,“ sděloval Vronskému. „Vzbudil mne, čert ho vem, a řekl, že přijde později.“ Na to roztáhl opět pokrývku a vrhl se znova na podušku. „Ale dej pokoj, Jašvine,“ zlobil se na Jašvina, jenž s něho stahoval pokrývku. „Nech mne na pokoji!“ Pak se obrátil a otevřel oči. „Řekni mně raději, čeho se mám napít; tak oškливо v ústech, že ...“

„Nejlíp vodky,“ radil Jašvin. „Tereščenko! vodky bárinu a okurku,“ křikl na sluhu, libuje si patrně svůj mocný hlas.

„Ty myslíš vodky? Co?“ ptal se Petrický, sraštiv čelo a protíraje si oči. „A ty budeš pít? dohromady? Tedy budu pít. Vronský, ty budeš pít?“ volal Petrický, vstávaje a hale se pod pažemi do tygrové pokrývky.

Vstoupil do dveří v přehrádce, zdvihl ruce a zazpíval po francouzsku ... Byl král v Thule ... Vronský, budeš pítí?“

„Jdi k čertu,“ zvolal Vronský, oblékaje uniformu, již mu podával sluha.

„Kam to?“ optal se Jašvin. „Hle i trojka,“ dodal, spatřiv příjíždějící faeton.

„Do konírny; mimo to musím ještě zajeti k Brjanskému platit za koně,“ odvětil Vronský.

Vronský skutečně slíbil, že přijede k Brjanskému, jenž bydlel deset verst od Peterhofu, a že mu přiveze peníze za koně, a přál si i k němu ještě zajeti. Ale soudruhové pochopili ihned, že nejede jen tam.

Petrický, jenž stále ještě zpíval, pošilhával okem a vypjal rty, jako by chtěl říci: „Víme, co je to za Brjanského.“

„Hled, ať nepřijedeš pozdě!“ řekl Jašvin a ihned, aby převedl rozhovor na jiný předmět, dodal: „Co dělá můj ryzák? Slouží dobře?“ Těmi slovy optal se, dívaje se z okna, na prostředáka v trojce, jehož byl prodal Vronskému..

Počkej!“ vzkřikl Petrický, když Vronský už odcházel, „Tvůj bratr ti zde zanechal psaní a lístek: Počkej, kam jsem je dal?“

Vronský se zastavil.

„Kde tedy jsou?“

„Kde jsou? To je právě otázka!“ zvolal slavné Petrický, a přejel si ukazováčkem čelo od nosu k vlasům.

„Mluv přec, to je hloupé!“ pravil Vronský usmívaje se.

„Krb jsem netopil. Zde to musí být někde.“

„Ah, přestaň mluvit hlouposti! Kde je psaní?“

„Ale, já jsem opravdu zapomněl. Anebo se mi to zdálo? Počkej, počkej! Ale, nač se zlobit! Kdybys byl vypil včera jako já, čtyři láhve, zapomněl bys, kde ležíš. Ale počkej, hned si vzpomenu.“

Petrický se vrátil do přístěnku a lehl si na svou postel.

„Stůj! Já jsem takhle ležel, on stál takhle. Ano, ano, ano, ano... Tu je!“ a Petrický vytáhl psaní ze spod matrace, kam je byl schoval.

Vronský vzal psaní i lístek bratrův. Bylo to právě to, co očekával, — od matky výčitky za to, že k ní nepřišel, a od bratra několik slov, jejichž smysl byl, že si musí spolu promluvit. Vronský věděl, že se jedná stále o totéž. „Co je jim do toho,“ pomyslí si Vronský a smáčknuv listy zastrčil si je pod kabát mezi knoflíky, aby si je mohl cestou pozorněji přečíst. V předsíni

potkal se s dvěma důstojníky; jeden byl z jeho pluku, druhý z cizího.

Byt Vronského býval vždy shromaždištěm všech důstojníků.

„Kam pak?“ „Musím do Peterhofa.“

„Koně přivedli z Carského Sela?“

„Přivedli, ale já jí ještě neviděl.“

„Povídá se, že Gladiátor Machotina ochroml.“ „Hlouposti! Jen jak pojedete po takovém blátě?“ prohodil druhý. „Ah, moji spasitelové!“ vzkřikl Petricky, spatřiv příchozí. Před ním stál sluha s vodkou a nasolenou okurkou na podnose. „Tuhle Jašvin mi radí pít, abych se občerstvil.“

„Eh, dali jste nám včera co proto,“ řekl jeden z příchozích. „Celou noc nám nedali spat.“

„Ale jak slavně jsme skončili!“ vypravoval Petrický. „Volkov vylezl na střechu a nařiká si, že je mu teskno. Já volám: Přiveď sem hudbu, ať hraje pohřební pochod! A on tak tam na střeše usnul při zvucích pohřebního pochodu.“

„Pij, pij vodku na každý způsob a potom sodovou vodu a mnoho citronu,“ poroučel Jašvin, stojí nad Petrickým jako matka, která přemlouvá dítě, aby užilo léku. „Pak se budeš moci napít trochu šampaňského, ale ne mnoho, tak jednu láhev.“

„Nu tomu rozumím. Počkej, Vronský, připojíme si.“

„Ne, pánové, poručím se vám. Dnes nepiju.“

„Což myslíš, že budeš těžší? Nu, budeme pít tedy sami. Přines sodovou vodu a citron.“

„Vronský!“ zavolal kdosi, když už vycházel ze síně. „Co?“

„Což abys se dal ostříhat. Vlasy tě budou tížit, zvláště na lysině.“

Vronský začínal vskutku předčasně plešivět. Dni se vesele do smíchu, ukazuje při tom své husté zuby, pošoupl čapku na lysin, vyšel před dům a sedl do kočáru.

„Ke konírně!“ poručil kočímu a vytáhl již dopisy, chtěje se

LEV NIKOLAJEVIČ TOLSTOJ

dát do čtení, ale rozmyslil si a schoval je aby se nestal roztržitým při prohlídce koně. „Potom!...“



## XXI.

---

Zatímná konírna, to jest barák, sbitý z prken, byla zřízena vedle samého hippodromu, a tam měl býti včera přiveden kůň Vronského. On ho dosud neviděl. Za posledních dnů nepřicházel koně projíždět, nýbrž poručil tupráci trenérovi a nyní ani nevěděl, v jakém stavu přišel na místo jeho kun. Sotva sestoupil s kočáru, jeho podkoní, jehož zvali prostě chlapcem, poznav z daleka pánův kočár, vyvolal již trenéra. Vronskému vyšel vstříc suchý Angličan ve vysokých botách a kratoučkém žaketu, s chumáčem vousů, ponechaných jen pod bradou, kolísaje se klátivým krokem lokajův a vystavuje lokte po obou stranách těla.

„Nu, jak přišla Frou-Frou?“ otázal se Vronský po anglicku.

„All right, sir — všechno je v pořádku, pane,“ zavznělo kdesi uvnitř hrdla Angličanova. „Raději k ní nechodte,“ dodal, snímaje klobouk. „Připjal jsem jí náhubek a ona je nyní pobouřena. Lépe k ní nechodit; (o jen děsí koně. —

„Nu, já půjdu. Mně se chce podívat se na ni.“

„Pojdme,“ odpověděl Angličan, mrač se a neotvíraje úst, i máchaje lokty, šel napřed svým kolíbavým krokem.

Vstoupili do nádvoří před barákem. Pěkně a čistě oblečený podkoní, jenž byl právě na stráži, přivítal příchozích s koštětem v ruce a ubíral se za nimi do konírny. V konírně stálo pět koní v dennících, t. j. prkennými stěnami od sebe oddělených, uzavřených komorách; Vronský věděl, že dnes sem přivedli a někde tu stojí hlavní jeho soupeř, pětiverškový ryzák Gladiátor Machotina. Více než na svého koně chtělo se mu pohlédnout na Gladiátora, jehož nikdy před tím neviděl. Ale Vronský věděl, že dle zákonů slušnosti milovníků koní nejen se nedovoluje

prohlížeti cizího koně, nýbrž že se pokládá již za neslušné vyptávat se na něho. V tu chvíli, když Vronský kráčel po chodbě mezi denníky, podkoní otevřel dveře druhého oddělení s levé strany a Vronský tam zahlédl vysokého, ryšavého koně s bílými nohama. Věděl, že to musil býti Gladiátor, ale s pocitem člověka, odvracejícího se odrozevřeného cizího dopisu, odvrátil se a šel k denníku Frou-Frou.

„Tady stojí kůň Max... Max... nikdy nemohu vyslovit to jméno,“ prohodil Angličan přes rameno, ukazuje palcem se špínou za nehtem na denník Gladiátora.

„Machotina? Ano to je můj jediný vážný soupeř,“ pravil Vronský.

„Kdybyste vy na něm jel,“ řekl Angličan, „já bych sázel na vás.“

„Frou-Frou je nervnější, on silnější,“ odpověděl Vronský, usmívaje se následkem pochvaly své jízdy.

„Při překážkách záleží vše na jízdě a na plucku,“ mínil Angličan.

„Pluck“ jest energie, a smělosti Vronský cítil v sobě dosti, ano — a to je důležitější — on byl pevně přesvědčen, že nikdo na celém světě nemá „plucku“ více než on.

„A jste přesvědčen, že nebylo potřebí koně více propotit?“

„Není třeba,“ odpověděl Angličan. „Jen, prosím vás, nemluvte příliš hlasitě. Kůň se rozčiluje,“ dodal, kývaje hlavou na zavřený denník, před nímž stáli a z něhož bylo slyšet, jak kůň přestavuje nohy na slámě.

Otevřel pak dveře a Vronský vstoupil do komůrky, slabě osvětlené jediným okénkem. V denníku stál tmavohnědý kůň s náhubkem a ryl se nohama v čerstvé slámě. Když oko Vronského přivyklo k pološeru denníku, přehlédl nevolky jediným povšechným pohledem všechny údy svého zamilovaného koně. Frou-Frou byl kůň prostřední výšky a tělem ne zcela bezúhonný. Měl úzkou kostru. Ačkoli hrud' byla silně vypuklá, nicméně byla

úzká. Zadek byl trochu svislý a nohy přední a zvláště zadní byly dosti patrně klečkaté. Svaly předních i zadních nohou nebyly příliš mocné. Za to hrudní koš byl neobyčejně široký, což překvapovalo zvláště nyní, když následkem přísné diety život jeho se spadl. Hledělo-li se z předu, kosti jeho nohou zdály se pod kolenem sotva silnější než prst; za to se strany byly neobyčejně široké. Celý kůň, vyjma hrudní koš, zdál se smáčknutým se stran a protaženým do délky. Ale Frou-Frou měla jednu vlastnost, která zatmívala všechny její nedostatky; vlastností tou byla krev, ta krev, která se dle anglického výrazu ukazuje. Její na pohled jako kost tvrdé svaly vystupovaly markantně skrze síť žilek, rozloženou v tenké, pohyblivé, jako atlas měkké kůži. Její suchá hlava s vypouklýma, blyštícíma se, veselýma očima, rozšiřovala se u nosu, kde vynikaly široké nozdry s vnitřní stěnkou, nalitou krví. Celá postava její, zvláště její hlava, měla určitý, energický a zároveň něžný výraz. Bylo to jedno z těch zvířat, které — zdá se — jen proto nemluví, protože jim toho nedovoluje mechanické zařízení huby.

Vronskému se aspoň zdálo, že pochopila vše, co si myslel, pohlížeje nyní na ni.

Když k ní Vronský vstoupil, vtáhla do sobe hluboce vzduch, zkrivila své vypouklé oko tak, že se bělmo zalilo krví a potřásajíc náhubkem i pružně přestupujíc s nohy na nohu, pohlížela s druhého konce denníku na příchozí.

„Nu, vidíte, jak je rozčilená,“ přesvědčoval Vronského Angličan.

„O, milá! O!“ chlácholil ji Vronský, blíže se kní. Ale čím blíže přicházel, tím se více bouřila. Ale když přistoupil k samé hlavě, tu rázem ztichla a její svaly se zatřáslly pod jemnou černou srstí. Vronský ji pohladil po silné šíji, srovnal jí na hřebeni pramen hřívy, jenž se převěsil na opačnou stranu, a přiložil tvář k jejím rozevřeným nozdram, jemným jako křídlo netopýra. Frou-Frou vdechla a vydechla z napjatých nozder vzduch tak, že až zazvonilo,

zachvěla se, svésila ostré ucho a protáhla pevný, černý pysk ke Vronskému, jako by ho chtěla zachytit za rukáv. Ale tu si vzpomněla na náhubek, zatřásla jím a opět počala přestupovat s jedné vysoustruhované nohy na druhou.

„Upokoj se, moje drahá, upokoj se!“ chlácholil ji Vronský, pohladil ji ještě rukou po hřbetě a s radostným vědomím, že kůň se nachází ve výtečném stavu, vyšel z denníku.

Rozčilenost přešla s koně na Vronského. Cítil, že krev mu proudí k srdci a že se mu chce právě tak, jako koni pohybovati se a kousat; bylo mu zároveň veselo, i měl strach.

„Spoléhám tedy na vás,“ řekl při odchodu Angličanovi. „O půl sedmé na místě.“

„Vše bude v pořádku,“ odvětil Angličan. „A kam vy jedete, mylord?“ optal se nenadále Vronského, uživ oslovení mylord, jehož skoro nikdy neužíval.

Vronský zdvihl udiven hlavu a pohlédl, jak to uměl, Angličanovi ne do očí, nýbrž na čelo, žasna nad smělostí jeho otázky. Ale domysliv se, že Angličan dává mu takovou otázku, pohlíží na něho ne jako na pána, nýbrž jako na jokaye, odpověděl mu:

„Musím k Brjanskému; za hodinu budu zas doma.“

„Po kolikáté se mne dnes už ptají na to!“ pomyslil si Vronský a začervenel se, což se s ním stávalo zřídka. Angličan pozorně na něho pohlédl a jako by tušil, kam Vronský jede, dodal:

„Hlavní věc, býti před jízdou klidným.“ pravil; „hledte, abyste nebyl rozladěn a aby vás nic nerozčilovalo.“

„All right,“ odvětil s úsměškem Vronský a vskočiv do kočáru poručil kočímu jeti do Peterhofa.

Sotva popojeli několik kroků, mračno, jež od rána už hrozilo deštěm, se přiblížilo a spustil se liják.

„Nehezky!“ pomyslil si Vronský, zdvihaje střechu kočáru. „Bylo i tak blátivo, nyní bude hotový močál/\* Sedě v hloubi zakrytého kočáru, vyndal dopisy matčin a bratrův i přečetl si je.

Ano, bylo to stále totéž. Všichni, i matka, i bratr, cítili potřebu vměšovali se do jeho milostných záležitostí. Toto vměšování probouzelo v něm hněv, — cit, jehož zřídka kdy zakoušel. „Co je jim do toho? Proč má každý za svou povinnost, starati se o mne? Proč mně nedají pokoje? Proto, že vidí, že to je něco takového, čeho nedovedou pochopiti. Kdyby to byl obyčejný, banální, velkoměstský poměr, nechali by mne na pokoji. Ale oni tuší, že to je něco jiného, že to není hříčka a že ona ženština je mi dražší nad vlastní život. A toho nemohou pochopit a proto je to mrzí. Ať si jest a bude náš osud jakýkoli, my si jej tvoříme a nebudeme si naň stýskati,“ mluvil sám s sebou, „spojujeme se slovem mys Annou. Ne oni nás budou učit, jak máme být živi! Oni nemají ani ponětí o tom, co je štěstí, oni nevědí, že bez této lásky není pro nás ani štěstí, ani neštěstí, protože bez ní pro nás není živo ta,“ sprádal Vronský dále osnovu svých myšlenek.

Zlobil se na všechny pro vměšování do jeho záležitostí zejména proto, že cítil v hloubi duše, že oni, ti všichni, měli pravdu. Cítil, že láska, jež ho poutala k Anně, nebyla okamžitou vášní, která mine, jako přestávají poměry mezi osobami vznešeného světa, nezůstávají v živobytí toho i druhého nijaké jiné stopy než příjemnou nebo nepříjemnou vzpomínku. On chápal úplně muku svého i jejího postavení, chápal, jak těžko bude tajiti svoji lásku, klamati a obelhávati onu vznešenou společnost, před jejíž oči jsou vystaveni a v níž se stále musí pohybovati. Bylo nutno lháti, klamati, obelstívati a stále jen mysliti na druhé v tu chvíli, kdy vášeň, jež poutala, byla tak silná, že oba zapomínali na vše ostatní, kromě své lásky.

Vronský si živě připomínal všechny ony často se přiházející případy, kdy byl přinucen lháti a klamati, ač to bylo nad míru protivno jeho povaze. Zvláště mu živě tanulo na mysl, co nejednou spozoroval na Anně, jak se ona vždy hanbí, když musí klamati a lháti. Mimo to zakoušel podivný pocit, jenž se ho časem

zmocňoval od té doby. co přilnul blíže k Anně. Byl to pocit ošklivosti před něčím neurčitým; nebyl s to, říci určitě, byl-li to Alexěj Alexandrovič, neb on sám, anebo celý svět. Ale pokaždé se snažil zapuditi od sebe onen podivný pocit. I nyní, sebrav své síly, rozvíjel dále chod svých myšlenek.

„Ano, dříve ona byla nešťastna, ale hrda a klidná; nyní však nemůže býti klidnou a důstojnou, ačkoliv to na sobě neukazuje. Ano, a to musí přestat,“ rozhorli se na konec Vronský.

Poprvé mu přišla do hlavy jasná myšlenka, že ona lež musí přestátí, a čím dříve přestane, tím lépe. „Necháme všeho, ona i já, a skryjeme se někde sami dva se svou láskou,“ byla poslední jeho myšlenka.

## XXII.

---

Liják dlouho netrval, a když Vronský přijížděl plným cvalem k Peterhofu, ukázalo se opět slunce, střechy letních domků i staré lípy v sadech po obou stranách hlavní ulice třpytily se mokrým leskem, s větví vesele kapalo a se střeš srčela voda. Prostředák v trojce cválal ze vsí síly a táhl již za sebou oba přípréžné koně, kteří se hnali úprkem po blátě a sotva mu stačovali. Vronský nepomýšlel více na to, že liják ještě více pokazí hippodrom, nýbrž byl rád, že následkem deště zastane ji zajisté doma, a sice salmotnou, poněvadž věděl, že Alexěj Alexandrovic, jenž; nedávno přijel z lázní, z Petrohradu se na dáču nestěhoval. —

Jelikož se tedy nadál, že zastane Annu samotnou, slezl, jak obyčejně, aby budil méně pozornosti, před můstkem a šel dále pěšky. Nešel hlavním vchodem z ulice, nýbrž vstoupil na dvůr.

„Přijel pán?“ optal se tam zahradníka.

„Ne. Paní je doma. Ale račte jít hlavním vchodem; tam jsou služební, otevrou vám,“ odpovídal zahradník.

„Ne, já půjdu raději zahradou.“

Přesvědčiv se takovými způsobem, že je opravdu sama, i chtěje ji překvapit, an neohlásil svůj příjezd, a ona zajisté neočekávala, že ji navštíví ještě před dostihy, obrátil se, přidržuje rukou šavli a stoupaje pozorně po pěšince, posypané pískem, k terrase, jež byla obrácena do zahrady. Vronský zapomněl nyní na všechno, nač myslil během jízdy, zapomněl na všechny těžkosti a obtíže svého postavení. Na mysl mu tanulo jediné, že v příštím okamžiku ji uvidí ne ve své fantasii, nýbrž celou, žjvou, jak jest ve skutečnosti. Stoupal už po pohodlných stupních terrasy, našlapuje celou nohou, aby nepůsobil hluk, když ho náhle

napadlo, nač skoro vždycky zapotnínal, a co tvořilo nejtrapnější stránku v jeho poměru k Anně; vzpomněl si na jejího syna, s jeho tázavým a, jak se mu zdálo, protivným pohledem.

Tento chlapec překážel nejvíce jejich vzájemným stykům. Když on byl přítomen, ani Vronský, ani Anna si nedovolovali mluvit o něčem takovém, čeho by nemohli mluvit veřejně při společnosti, ano nedovolovali si ani narážkami se dotýkali něčeho, čemu by chlapec nemohl rozumět!. Nebylo to mezi nimi ujednáno: vzniklo to samo sebou. Klamání onoho dítěte pokládali by za svou vlastní urážku. V jeho přítomnosti rozprávěli spolu jako známí. Ale přese vši ostrážitost Vronský pozoroval často, že chlapec upírá na něho pátravý, nejistý pohled a ve svém chování k němu jeví velikou nesmělost, vrtkavost, tu přítulnost, tu opět chladnost a stydlivost. Zdálo se, že chlapec tuší, že mezi oním člověkem a jeho matkou panuje jakýsi vážný poměr, jehož významu však nemůže pochopiti.

Chlapec opravdu cítil, že onen poměr je pro něho nepochopitelným, i snažil se a nedovedl vyhledati v sobě ten cit, jaký by měl chovat k onomu člověku. Jsa, jako dítě, citlivým ke všelikým projevům citu, věděl, že i otec, i gu vernantka i chůva, vůbec všichni nejen nemilovali V i ónského, nýbrž pohlíželi na něho s ošklivostí a se strachem, ačkoli nic o něm nemluvili; za to však mu neušlo, že máť na něho pohlíží jako na nejlepšího přítele.

„Co to tedy znamená? Co je to za člověka? Jak ho mám milovat? Jestliže toho nechápu, jsem vinen, aneb jsem hloupý a ošklivý chlapec,“ přemítal hošík. A to bylo příčinou jeho pátravých, tázavých a z části nepříznivých pohledů, jeho nesmělosti a vrtkavosti, jež tak překážely Vronskému. Přítomnost chlapcova bývala pokaždé a bez výjimky příčinou onoho podivného citu nevysvětlitelné ošklivosti, který Vronský zakoušel často za poslední doby. Přítomnost chlapcova vzbuzovala ve Vronském i v Anně takový pocit, jaký by měl námořník, kdyby dle kompasu viděl, že směr, ve kterém se koráb



bystře pohybuje, odchyluje se daleko od pravého směru, ale že nemá prostředků, aby koráb zastavil, že následkem toho každá minuta ho vzdaluje více od cíle, a že přiznati se k. tomuto pochybenému běhu korábu znamená totéž, jako přiznati se k svému zahynutí.

Ten hošík se svým naivným názorem na život byl kompas, jenž jim ukazoval stupeň odchylky od toho, co věděli, ale věděti nechtěli.

Tentokrát Serěža nebyl doma. Anna byla úplně samotná a očekávala, sedíc na terrase, návrat syna, kterého vedli na procházku, kde byl zastihnut deštěm. Poslala sluhu a svou komornou, aby ho šli hledat, a nyní je očekávala. Seděli, oblečená v bílé šaty se širokým vyšíváním, v koutě terrasy za květinami a neslyšela, jak Vronský přišel. Sklonila svou hlavu s černými kadeřemi a přitiskla čelo k studené kropence, jež stála na zábradlí, a oběma svými hezkýma rukama, se známými jemu prsteny, se držela za kropenku. Lepost celé její postavy, hlavy, šíje, rukou převkvalo Vronského pokaždé jako něco neočekávaného. Proto stanul i nyní a u vytržení se zadíval na Annu. Avšak sotva že chtěl učiniti další krok a přiblížiti se kní, ona již pocítila jeho blízkost, odstrčila kropenku a obrátila k němu své rozpálené líce.

„Co je vám? Jste churava?“ zvolal po francouzsku, přistupuje k Anně. Chtěl k ní přiskočiti, ale vzpomněl si, že t u mohl být i někdo cizí, a proto se ohlédl na dvéře balkonu. Při tom se začervenal, jako se začervenal pokaždé, když cítil, že se musí báti a ohlížeti.

„Nikoli, jsem zdráva,“ odvětila Anna, vstávajíc a tisknouc pevně podanou jí ruku. „Já jsem neočekávala... tebe.“

„Můj Bože! vaše ruce jsou jako led r“ prohodil Vronský.

„Ty's me polekal,“ pravila Anna. „Já jsem sama a čekám na Seřežu. Šel na procházku a musí se vrátit s této strany.“

Přes to však, že se snažila býti klidnou, její rty se chvěly.

„Odpusťte mi, že jsem k vám přijel, ale já nebyl s to, stráví ti

den, abych vás neviděl," pokračoval po francouzsku, jak vždycky mluvil, vyhýbaje se takovým způsobem příliš chladnému v jich poměru „vy“ a nebezpečnému „ty“, mezi nimiž by musil voliti, kdyby mluvil po ruské.

„Co mám odpustit? Já jsem tak ráda!“

„Ale vy jste churava nebo zarmoucena," pokračoval, nepouštěje její ruku a skláněje se nad ní. „Nač jste myslila?“

„Stále tatáž myšlenka," odpověděla s úsměvem.

Řekla pravdu. Ať by se jí optali kdykoli, v kteroukoli minutu, o čem přemýšlela, mohla bez chyby odvětit: o témž, o svém štěstí a o svém neštěstí. Když ji Vronský překvapil, byl chod jejích myšlenek asi následující: Přemýšlela, proč pro jiné, na příklad pro Betsy (ona věděla o jejím poměru s Tuškevičem, jenž pro společnost zůstával tajemstvím), vše to bylo snadné a jí působí tolik trápení? Dnes ji tato myšlenka trápila tím více následkem některého uvažování. Anna se ho optala na dostihy. Vronský jí odpovídal, a vida, že je rozčilena, chtěl ji upokojiti; proto se jal jí vypravovati neobyčejnějším tonem do nejmenších. podrobností všechny přípravy k dostihům.

„Říci mu, nebo neříkat?" přemýšlela Anna, hledíc mu do klidných, laskavých očí. „On je tak šťasten, tak je zaujat pro své dostihy, že mi neporozumí, jak bych si přála, neporozumí, jaký má pro nás oba význam ona událost.“

„Vy“ jste mi však doposud nepověděla, o čem jste přemýšlela, když jsem přišel," pravil Vronský, přetřhnuv své vypravování. „Prosím vás, povězte mi!"

Anna neodpovídala a naklonivši trochu hlavu upřela na něho tázavě oči, svítící se zespod dlouhých řas. Její ruka, jež pohrávala utrženým listem, se chvěla. Vronský to pozoroval a ve tváři jeho rozhostil se onen výraz pokornosti a otrocké oddanosti, jemuž nedovedla odolati.

„Vidím, že se něco přihodilo. Mohu-li pak býti klidným jedinou minutu, když vidím, že vás trápí hoře, jehož! nemohu

sdíleli s vámi? Povězte mi, pro Boha!“ opětoval prosebným hlasem.

„Vždyť já nebudu moci mu odpustit, jestliže nepochopí veškeren význam toho, co se stalo. Raději tedy neříkat, než ho zbytečně zkoušet?“ uvažovala Anna, upírajíc na něho týž pohled a cítíc, že její ruka s lístkem se stále více chvěje.

„Mluvte, pro Boha!“ opakoval Vronský a vzal ji za ruku.

„Tedy říci?“

„Ano ano, ano ...“

„Já jsem s útěžkém,“ oznamovala mu tiše a pomalu.

Lupen v její ruce zachvěl se ještě více, ale Anna nespouštěla oči s Vronského, aby se přesvědčila, jak přijal její zprávu. O zhlédl, chtěl něco říci, ale zarazil se, pustil její ruku a sehnul hlavu. „Ano, on pochopil veškeren význam této události,“ pomyslíla si Anna a tiskla mu vděčně ruku.

Ale myšlíla se. On nepochopil významu její zprávy tak, jak jí chápała ona, ženština. Při posledních Anniných slovech pocítil s desateronásobnou silou přístup onoho podivného, pronásledujícího jej pocitu ošklivosli k neurčitému předmětu. Ale zároveň seznał, že nyní nastoupila ona krise, jíž si dávno přál, a že se nelze déle tajili před mužem a bude nezbytno co nejrychleji přervati onen nepřirozený měř, v jakém se všichni nacházeli. Ale kromě toho přecházelo (na něho fysickým způsobem rozčilení Annino. Vronský vzhlédl na ni něžným, pokorným pohledem, políbil jí ruku, vstal a mlčky se prošel po terrase.

„Anno,“ zvolal po chvílce, blíže se k ní rozhodným krokem.

„Ani já, ani vy jste nepohlížela na náš poměr jako na hru, a nyní jo náš osud zapečetěn. Musíme učiniti konec,“ pravil dále ohlížeje se, „oné lži, v níž dosud žijeme.“

„Učinit konec? Ale jak, Alexeji?“ pronesla Anna tichým hlasem.

Byla nyní zase klidnou a tvář její zářila něžným úsměvem.

„Odejiti od muže a spojití se navždy se mnou.“

„I tak jsme spolu spojeni,“ odpověděla jedva slyšným hlasem.

„Ano, ale ne úplně, úplně.“

„Jak tedy, Alexěji, pouč mne, jak?“ prohodila s trpným úsměvem nad svým bezvýhodným postavením. „Což pak existuje východ z takového postavení? Což nejsem ženou svého muže?“

„Z každého postavení jest východ. Jest jen potřebí se rozhodnouti,“ odvětil Vronský. „Každé postavení bude lepší než to, ve kterém se nyní nacházíš. Vždyť vidím, jak se v něm trápíš, jak tě všechno mučí, i společnost, i syn, i muž.“

„Ach, muž dojísta ne,“ zvolala Anna sprostým úsměvem. „Já ho neznám, já o něm nemyslím. On pro mne neexistuje.“

„Ty mluvíš neupřímně. Já tě znám. Tebe mučí i muž.“ „Vždyť on o ničem neví,“ prohodila Anna, a náhle tmavý ruměncem počal vystupovati na její tváři. Její líce, čelo, šíje se zardělý a slzy hanby vstoupily jí do očí. „Nemluvme raději o tom.“

## XXIII.

---

Vronský se pokoušel už několikrát, ač ne tak rozhodně jako nyní, přiměti Annu k uvažování o jejím postavení a pokaždé narážel na lehkost a ledabylost úsudku, jimiž i nyní odpovídala na jeho vyzvání. Jako by v tom bylo něco takového, co si nemohla, anebo nechtěla objasnit, jako by ihned, když počala o tom rozprávěti, ona, skutečná Anna, odcházela někam do hloubi samé sebe a na místo ní vystupovala jakási jiná, divná, jemu cizí ženština, již nemiloval, které se bál a která se mu stavěla na odpor. Ale nyní se odhodlal, že jí poví všechno.

„Víte-li o čem, anebo ne,“ počal Vronský svým obvyklým, klidným a pevným hlasem, „víte-li nebo ne, do toho nám nic není. My nemůžeme ... vy nemůžete zůstávat déle v takovém postavení, zvláště nyní.“

„Což tedy začít podle vašeho?“ otázala se Anna s tímž lehkým nádechem jízlivosti. Ji, která se tak bála, aby Vronský její těhotenství nevzal na lehkou váhu, mrzelo nyní, že to pokládá za důvod k podniknutí jakýchsi rozhodných kroků.

„Vše mu zjevit a opustiti ho.“

„Dobře; dejme tomu, že to učiním,“ pravila Anna. „Víte, co z toho vzejde? Já vám to povím napřed,“ a zlý oheň vzňal se v jejích očích, jež ještě minutu před tím zářily něžností. „Ach, vy jste se zamilovala do jiného a udržujete s ním přestupné styky? (Slovy těmi napodobila muže a pronesla se zvláštním důrazem, jak to činíval Alexěj Alexandrovič, slovo přestupné). Varoval jsem vás před následky ve vzhledech náboženském, občanském a rodinném. Vy jste mne neposlechla. Nyní nemohu vydati na hanbu jméno své — a svého syna,“ chtěla dodat, ale svým synem

žertovali nedovedla a řekla jen, „Jméno své — a ještě něco podobného,“ dodala pak. „Slovem, oznámí mně svým státnickým způsobem, jasně a přesně, že mne od sebe nepropustí a učiní všemožná opatření, aby předešel skandál. A co řekne, to také vykoná klidně a akurátně. To je vše, co z toho vzejde. To není člověk, nýbrž stroj a sice zlý stroj, když se rozhněvá,“ pokračovala Anna, představujíc si při tom Alexěje Alexandroviče se všemi podrobnostmi jeho postavy, jeho způsoby mluvy a shledávajíc jemu na úkor vše, co v něm kdy zpozorovala nehezkého. Nic mu neodpustila pro tu strašnou vinu, kterou se prohřešila před ním — ona sama.

„Avšak, Anno,“ namítl Vronský přesvědčivým, měkkým hlasem, snaže se ji upokojili; „bude přece jen třeba mu říci a řídili se dále tím, co on předsevezme.“

„Co tedy? Prchnout?“

„A proč třebas nepřehnout? Já mám za nemožné žítí tak dále. O mne neběží — já vidím, jak vy trpíte.“

„Tedy prchnout a státi se vaší metressou,“ zvolala Anna hněvivě.

„Anno!“ pronesl Vronský káravě něžným hlasem.

„Ovšem,“ pokračovala ona; „státi se vaší metressou a zmařiti vše ..“

Chtěla opět říci „i život syna“, ale nemohla vysloviti onoho slova.

Vronský nemohl pochopiti, jak Anna při své silné, čestné povaze mohla snášeti onen stav klamu a lži a nesnažila se zbaviti se ho. Netušil, že hlavní příčinou všeho bylo ono slovo syn, jež nemohla vysloviti. Když si vzpomněla na syna a na jeho příští poměr k matce, jež opustila jeho otce, tak se děsila svého skutku, že raději oněm nepřemýšlela a jako ženština se snažila upokojiti se lživými úvahami a slovy jen k vůli tomu, aby vše zůstalo při starém, a aby bylo možno zapomenouti na hroznou otázku, co se stane se synem.

„Žádám tě, prosím tě,“ zvolala náhle Anna zcela jiným, upřímným a něžným hlasem, a vzala ho za ruku, „nemluv se mnou nikdy o tom!“

„Ale, Anno ..“

„Nikdy. Ponech to mně. Jsem si vědoma, jak je mé postavení ponižující, úžasné; ale rozhodnouti se není tu tak lehké, jak ty si představuješ. Ponech to mně a poslechni mne. Nikdy o tom se mnou nemluv. Slibuješ mně ? ... Ne, ne, slib !...“

„Všechno ti slibuju, ale já inemohu býti při tom klidným, zvláště nyní, po tvé zprávě. Nemohu býti spokojen, když vím, že ty nemůžeš býti spokojena.“

„Já?“ otázala se Anna. „Ovšem, trápím se někdy; ale to přejde, nebudeš-li se mnou nikdy o tom mluvit.“

Mne to trápívá jen tehdy, když ty počneš se mnou o tom mluvit.“

„Já ti nerozumím,“ prohodil Vronský.

„Vím,“ přerušila ho Anna, „jak je ti při tvé poctivé povaze těžko lhát, a mně je tebe líto. Často mne napadá, že jsi k vůli mně zmařil svůj život.“

„Mne napadlo právě totéž,“ pravil Vronský, „jak jsi mohla k vůli mně obětovati všechno? Nemohu si odpustit, že ty jsi nešťastna.“

„Já nešťastna?“ zvolala Anna, blížíc se k němu a s nadšeným úsměvem lásky pohlížejíc na něho; „já, jako hladový člověk, jakož nakrmili. Možná, že je mu zima, že šat jeho je rozedraný, že se stydí, ale on není nešťasten. Já nešťastna? Nikoliv, hle moje štěstí...“

Anna zaslechla hlas vracejícího se syna a pohlédnuvši bystře na terasu, pospěšně vstala. V jejích očích vzplanul známý mu oheň, rychlými pohyby zdvihla své krásné, prsteny ozdobené ruce, chopila jeho hlavu, zahleděla se na něho dlouhým pohledem, přihnula svou tvář s rozevřenými, usmívajícími se rty,

rychle políbila jeho ústa i obě oči a odehnula jeho hlavu. Chtěla odejít, ale Vronský ji zadržel.

„Kdy?“ otázal se šeptem, pohlížeje na ni s nadšením.

„Dnes, v jednu hodinu,“ zašeptala a z hluboká si vzdychnuvši vyšla lehkým, bystrým krokem vstříc svému synu.

Děšť překvapil Seřežu ve velkém sadu, kde po celý déšť seděl s chůvou v besídce.

„Tedy na shledanou,“ pravila Vronskému. „Brzy už bude čas jeti na dostihy. Betsy slíbila, že pro mne zajede.“

Vronský pohlédl na hodiny a rychle odjel.



## XXIV.

---

Když se Vronský díval na balkoně u Kareniných na hodinky, byl tak rozčilen a tak zaujat svými myšlenkami, že viděl sice ručičky na ciferníku, ale neviděl, kolik je hodin. Vyšel na silnici a pozorně stoupaje po blátě šel ke svému kočáru. Byl v takové míře naplněn citem k Anně, že mu bylo lhostejno, kolik je hodin a zbývá-li mu ještě čas, aby jel k Brjanskému. Zbývala mu ještě v tu chvíli, jak se často stává, pouze vnější způsobnost paměti, ukazující pouze pořádek předsevzatých výkonů. Přistoupil ke svému kočímu, jenž dřímal na kozlíku v šikmém již stínu lípy, pohlížel několik okamžiků se zalíbením na měňavý sloup mušek, rojících se nad zpocenými koňmi, pak probudil kočího, vskočil do kočáru a poručil mu jeti k Brjanskému. Teprv, když projel asi sedm verst, vzpamatoval se na tolik, že pohlédl na hodinky a uviděl, že je již půl šesté, že je tedy už pozdě.

Toho dne bylo několik dostihů; s počátku byla jízda důstojníků tělesné stráže, pak dvouverstová jízda, čtyřverstová a konečně ta, které se sám účastní. Iv oné jízdě mohl ještě přijeti v čas, ale pojedje-li ještě k Brjanskému, přijede v poslední okamžik a sice, když bude na závodišti už celý dvůr. A to by bylo nezdvorné. Avšak on dal Brjanskému slovo, že dnes přijede, a proto se rozhodl jeti dále, poničiv kočímu, aby koní nelitoval.

Přijel k Brjanskému, zdržel se u něho pět minut a letěl dále. Ta bystrá jízda ho upokojila. Vše, co bylo v jeho poměru k Anně těžkého, všechna neurčitost, jež zůstala po jeho rozmluvě s ní, vyskočila mu z hlavy. Přemýšlel nyní se zálibou a s nedočkavostí o dostizích, o tom, že přec ještě přijede v čas, a zřídka jen

očekávající ho štěstí dostaveníčka této noci vzplanulo světlým plamenem, v jeho představách.

Cit nastávajících dostihů zachvacoval ho tím více, čím hlouběji vjížděl do atmosféry dostihů, předjížděje povozy, v nichž spěchali diváci z letních bytů a z Petrohradu na dostihy.

Ve svém bytě nezastal již nikoho: všichni byli na dostizích, a jeho lokaj čekal už na něho u vrat. Když se

převlékal, lokaj mu sdělil, že začala už druhá jízda, že mnoho pánu se po něm shánělo, a že tu byl už dvakrát chlapec z konírny.

Když se převlékl bez chvátání (on nikdy nechvátal a nikdy nepozbýval vlády nad sebou), poručil jeti k barákům. Od baráků viděl už moře povozu, pěších diváku, vojáků, obkličujících závodističt, jakož i tribuny, přeplněné obecnstvem. Druhá jízda bezpochyby ještě trvala, protože v tu chvíli, když vstupoval do baráku, ozval se zvonek. Když přicházel ke konírně, potkal bělonohého Machotina ryzáka Gladiátora, jež vedli na hippodrom v oranžové ča- brace s modrým lemováním a modře vroubenýma ušima, jež se ve svých pošvách zdály ohromně velikými.

„Kde je Kord?“ optal se podkoního.

„V konírně, sedlá.“

Frou-Frou v otevřeném denníku byla již osedlána. Právě se chystali ji vyvádět.

„Nepřišel jsem pozdě?“

„All right! All right ! Všechno v pořádku, všechno v pořádku,“ zvolal Angličan, „jen se nerozčilujte.“

Vronský přehlédl ještě jednou rozkošné, pomilování hodné formy koně. jenž se chvěl po celém těle, a stěž si odvrátiv od vábného divadla, odešel z baráku. Přijel k tribunám v nejvhodnější chvíli, kdy možno bylo vstoupiti a neobrátili na sebe pozornost. Právě končila dvouverstová jízda, a oči všech byly upjaty na kavalier-gardového důstojníka v popředí a husara z gardového pluku za ním, kteří vši silou pohádali své koně a letěli

ke sloupu. Z prostředku i z periferie kruhu všechno se sbíhalo ke sloupu, a skupina důstojníků a vojáků kavaler-gardového pluku nemohla se zdržeti hlučných výrazů radosti nad slávou, očekávající jejich soudruha a důstojníka. Vronský vstoupil nepozorován do prostřed tupy skoro v tu minutu, kdy zavzněl opět zvonek, oznamující příjezd závodníka k cíli, a vysoký, postříkaný blátem kavaler-gardový důstojník, jenž přiletěl první k cíli, dosedl na sedlo a počal povolovati otěže svému těžce dýšícímu, Šedému hřebci, potemnělému od potu.

Hřelec, energicky zabodávající své nohy v pudu, zmínil bystrý let svého velikého těla, a kavaler-gardový důstojník ohlédl se kolem sebe jako člověk, jenž procitl z těžkého sna, a stěžl se pousmál. Zástup známých i neznámých osob ho obklíčil.

Vronský se schválně vyhýbal té vybrané, vznešené společnosti, která se odměřeně a volně pohybovala a mezi sebou rozmlouvala před tribunami. Zvěděl, že se tam nachází též Kareninová, i Betsy, i žena bratrova, ale schválně k nim nešel, aby se nerozčiloval. Za to stále ho zastavovali známí, jež potkával, vypravovali mu podrobnosti o prvních jízdách a vypyтали se ho, proč se opozdil.

Právě když vítězové byli pozváni do besídky, kde jim odevzdávali cenu, a všechny oči se obrátily v tu stranu, přistoupil k Vronskému starší jeho bratr Alexandr, plukovník s adjutantskými šňůrami, nevysoké postavy a taktéž ramenatý jako Alexěj, ale hezčí, ruměný, s červeným nosem a opilým výrazem v otevřené tváři.

„Dostal jsi můj lístek?“ tázal se bratra. „Nikdy tě člověk nezastane doma.“

Alexandr Vronský vzdor svému hýřivému a hlavně pijáckému životu, jenž byl všeobecně známý, byl nicméně pravým dvořenínem.

I nyní, když se dal s bratrem do řeči o velmi choulostivé záležitosti, tuše, že mnohé oči mohou býti na ně upřeny, dodal své

tváři výraz co nejpříjemnější, jako by žertoval s bratrem o nějaké malichernosti.

„Dostal jsem a opravdu nechápu, oč se ty staráš,“ odpověděl Alexěj.

„O to se starám, nač jsem byl právě upozorněn, že tu ještě nejsi a v pondělí že tě potkali v Peterhofě.“

„Jsou záležitosti, o nichž mají právo souditi pouze ti, koho se přímo týkají, a záležitost, o níž se tolik staráš, je z podobných ...“

„Ano, ale pak se sluší, vzdáti se služby, a ne já tě prosím jen, abys se nepletl do mých záležitostí a víc nic.“

Zamračená tvář Alexěje Vronského zbledla a vyvstávající dolejší jeho čelist se zachvěla, což se s ním stávalo jen zřídka. Jako člověk dobrosrdečný zřídka se rozhorloval, ale když se rozlobil a brada jeho se zachvěla, tehdy, jak Alexandr Vronský dobře věděl, býval nebezpečným. Alexandr Vronský se vesele pouсмál.

„Chtěl jsem ti jen odevzdali matčin dopis. Odpověz jí a nerozčiluj se před jízdou. Bonne chance,“ dodal, usmál se a vzdálil se od bratra.

Ale hned na to zadrželo Vronského opět přátelské pozdravení.

„Nechceš se k přátelům hlásit! Dobrý den, mon cher!“ ozval se vedle něho Štěpán Arkádjevič, jenž i zde, uprostřed petrohradské nádhery, skvěl se neméně než v Moskvě svou ruměnou tváří a lesknoucími se, rozčesanými licousy. „Přijel jsem včera a těší mne velice, že budu svědkem tvého vítězství. Kdy se uvidíme?“

„Zajdi zejtra do našeho klubu,“ odvětil Vronský, slisknuv mu, omlouvaje se, rukáv svrchní ku a odešel do prostředka hippodromu, kam už přiváděli koně k veliké jízdě s překážkami.

Zpocené, ztýrané koně, které se již účastnily dostihů, podkoní odváděli domů, a jeden za druhým objevovali se na prostranství noví, čertví, většinou angličtí koně, určení k nastávající jízdě, pokrytí čabakami, se svými staženými životy

podobní jakýmsi divným, obrovským ptákům. S pravé strany prováděli hubenou krasavici Frou- Frou, která přestupovala jako na pružinách na svých elastických, dosti vysokých nohách. Nedaleko od ní sundávali čabraku se širokouchého Gladiátora. Mohutná, překrásná, zcela pravidelná forma hřebce s podivuhodným zadkem a nápadně krátkými babkami, sedícími nad Samými kopyty, mimoděk obracela na sebe pozornost Vronského. Chtěl jíti k svému koni, ale zase ho zadržel známý.

„Tamhle je Karenin!“ upozorňoval ho známý, s nímž rozprávěl. „Hledá ženu, a ona sedí na prostřední tribuně. Vy jste ji neviděl?“

„Ne, neviděl,“ odpověděl Vronský a ani nepohlédnuv na prostřední tribunu, kde mu ukazovali na Kareninu, šel k svému koni.

Sotva si Vronský prohlédl sedlo, o němž chtěl učinit i jakousi poznámku, již volali jezdce k tribuně, aby táhli los a vyjžděli. Sedmnáct důstojníků s vážnými, přísnými, mnozí s bledými tvářemi, sešli se u soudcovské besídky a rozebrali losy. Vronský si vytáhl číslo 7. Ozval se povel: „Sedejte!“

Vronský vida, že spolu s ostatními jezdci tvoří ohnisko, v němž se sbíhají zraky tisíců diváku, přistoupil ke svému koni ve stavu napjatosti, ve kterémžto stavu se dělal obyčejně váhavým a klidným v pohybech. Kord se k vůli dostihům oblekl ve svůj slavnostní oblek, totiž černý, zapjatý kabát, tuhý, naškrobený límeček, jenž podepíral jeho tváře, v okrouhlý, černý klobouk a botforty. Byl jako vždy vážný a klidný, a držel sám koně za obě uzdy, stoje před ním. Frou-Frou se stále ještě třásla, jako by měla zimnici. Její oko, plné ohně, pošilhávalo na blížícího se Vronského. Vronský vstrčil prst pod popruh. Kůň zašilhal silněji, vycenil zuby a spustil ucho. Angličan svrástil rty, což mělo znamenati jeho úsměv nad tím, že Vronský zkouší, osedlal-li řádně koně.

„Sedejte, bude se méně bouřit.“

Vronský se ohlédl naposled po svých soupeřích. Věděl, že během jízdy jich už neuvidí. Dva jeli už napřed k místu, odkud se mělo vyjždět. Galcin, jeden z nebezpečných soupeřů a přítel Vronského, vrtěl se kolem hnědého hřebce, jenž nedával na sebe sednouti. Malinký husar v úzkých, jezdeckých kalhotách jel úprkem shrbený jako kocour u horké kaše, chtěje tím napodobiti Angličany. Kníže Kuzovlev seděl bledý na své plnokrevné kobyle z hřebčince Grabovského a jokay Angličan vedl ji za uzdu. Vronský i všichni jeho soudruhové znali Kuzovleva a jeho zvláštnosti, totiž slabé nervy a strašnou ješitnost. Věděli, že se bál všeho, bál se jezdit na obyčejném vojenském koni; ale nyní právě proto, že to bylo strašno, protože si při jízdě lidé lámali vaz, protože u každé překážky stáli doktor, lazaretní vůz s přišitým na plachtě křížem a s milosrdnou sestrou, odhodlal se k jízdě. Setkali se očima a Vronský mu laskavě a pochvalně mrknul. Jen jednoho nemohl nalézt, svého hlavního soupeře, Machotina na Gladiátorovi.

„Nechvátejte,“ napomínal Kord Vronského, „a pamatujte si jednu věc: nezdržujte koně u překážek, ale také ho nepobízejte; dejte mu na vůli, jak sám bude chtít.“

„Dobře, dobře,“ odpověděl Vronský, chopiv se opratí.

„Bude-li možná, držte se v čele; ale nezoufejte do poslední minuty, třeba jste byl poslední.“

Kůň se ještě ani nepohnul, a Vronský vstoupil již mrštným, silným pohybem na ocelový, zoubkovaný střemen a lehce i pevně přesedl otužilým tělem na skřípající kůži isedla. Vloživ i pravou nohu do střemene, urovnal obvyklým gestem dvojnásobné oprati mezi prsty a Kord vypustil uzdu z rukou. Frou-Frou, jako by nevěděla, kterou nohou má vystoupit, roztahovala dlouhým krkem oprati, a pak se hnula, jako na pružinách, houpajíc jezdce na svém pružném hřbetě. Kord, urychluje svůj krok, následoval je. Rozčilený kůň, chtěje oklamati jezdce, pokoušel se tu s jedné,

tu s druhé strany protáhnouti oprat a Vronský marně se snažil upokojí ti jej slovy i rukou.

Již se blížili k hrázi na řece, směřující k tomu místu, odkud se mělo vyjíždět. Někteří jezdci byli v předu, mnozí v zadu. Tu uslyšel Vronský náhle za sebou zvuky pádícího po blátivé cestě koně. Hned na to předhonil ho Machotin na svém bělonohém, svislouchém Gladiátoru. Machotin se usmál, ceně své dlouhé zuby, ale Vronský pohlédl na něho vztekle. Neměl ho vůbec rád, nyní pak ho měl za nejnebezpečnějšího soupeře a rozzlobil se na něho, že procválal okolo něho a pobouřil tím jeho koně. Frou-Frou zdvihla levou nohu k úprku, učinila dva skoky, a zlobíc se na pevně stažené oprati, dala se do třaslavého klusu, tak že jezdec poskakoval v sedle. Kord se také zamračil, a běžel skoro klusem za Vronským.





## XXV.

---

Všech důstojníků jelo sedmnáct. Mělo se jeti na velké Čtyřverstové dráze eliptické formy před tribunami. Na té dráze bylo zřízeno devět překážek: řeka; velká, dva lokte vysoká bariéra před samou tribunou; suchý příkop; příkop s vodou; svah; irský banquet, jedna z nejnebezpečnějších překážek, jež záležela v násypu, do něhož bylo nasázeno roští a za nímž se nacházel ještě příkop, jehož kůň nemohl viděti, a následkem toho musil buď přeletět obě překážky, anebo se zabit; pak šly ještě dva příkopy s vodou a jeden suchý; cíl jízdy nacházel se před tribunou. Jízda nezačínala na kruhu, nýbrž sto sáhů stranou od něho, a na tomto prostranství byla první překážka, totiž řeka, jejíž úroveň byla uměle zvýšena ustrojenou za tím účelem hrází. Ríčka byla tu tři lokte široká, a jezdci měli na vůli buď ji přeskočit ti aneb přejetí brodem.

Třikrát se jezdci strojili do řady, ale pokaždé něčí kůň vyběhl do předu, a bylo nutno strojiti se znova. Znalec v tom oboru, plukovník Sestrin, počínal se již zlobit, ale po čtvrtém seřadění křiknul „v před!“ a jezdci se hnuli.

Všechny oči, všechny binokly upřeny byly na pestrou tlupu jezdců v tu chvíli, kdy se seřadili.

„Začato! jedou!“ ozvalo se se všech stran po dlouhé chvíli ticha a očekávání.

Skupina diváků i jednotlivci počali přebíhati s místa na místo, aby lépe viděli. Hned v první minutě těsně seřaděný houfec jezdců se rozptýlil a bylo vidět, jak po dvou, po třech, i jeden za druhým se přibližují k řece. Divákům se zdálo, že vyjeli

všichni najednou; ale jezdcí si byli vědomi rozdílu několika sekund, jež měly pro ně značný význam.

Pobouřená a příliš citlivá Frou-Frou ztratila první okamžik a několik druhých koní se hnulo s místa dříve než ona; ale ještě před řekou předešl Vronský, jenž ze všech sil zdržoval koně naléhajícího na oprati, tři jezdce; před ním zůstával pouze Machotinův rvzák Gladiátor, jenž pravidelně a lehce dupal zadními kopyty skoro před samým Vronským, a ještě dále v popředí všech letěla překrásná Diana s více mrtvým nežli živým Kuzovlevem.

V prvních minutách Vronský neovládl ještě ani sebe, ani koně. Do první překážky — řeky — nemohl řídit pohyby koně.

Gladiátor a Diana přiblížili se současně a skoro v jeden a týž moment: ráz — ráz vzepjali se nad řekou a přeletěli na druhý břeh. Nepozorovaně, jako letmo, vzepjala se za nimi Frou-Frou; ale v týž okamžik, kdy se Vronský ocitl ve vzduchu, spatřil náhle skoro pod Samýma nohama svého koně Kuzovleva, jenž se spolu s Dianou válel na protějším břehu řeky. (Kuzovlev vypustil oprati, když se kůň vzepjal a následkem toho svalila se Diana i s ním přes hlavu.) Tyto podrobnosti zvěděl Vronský teprve později, nyní však pozoroval pouze to, že v to místo, kam má skočit Frou-Frou, může se svalit hlava nebo noha Diany. Ale Frou-Frou jako letící s výše kočka vypjala ještě za skoku nohy i hřbet, minula šťastně Dianu a letěla dále.

„O roztomilá!“ pomyslí si Vronský.

Za řekou ovládl Vronský koně úplně a počal ho zdržovati želaje přijít k velké bariéře později než Machotin, a teprve na následující, dvě stě sáhů dlouhé distanci, prosté překážek, pokusí si se ho předešnat.

Velká bariéra byla umístěna před samou carskou besídkou. Hosudár, celý dvůr a zástupy diváků, všichni hleděli na ně, — na něho a na Machotina, jenž byl o koňskou délku v popředí, když se blížili k čertovi (jak zvali velkou bariéru). Vronský cítil na

sobě ony se všech stran na něho namířené oči, ale neviděl ničeho kromě krku a uší svého koně, kromě půdy, jež mu letěla vstříc a kromě zadu a bílých nohou Gladiátora, jež bystře oddupávaly před ním takt a zůstávaly stále v téže od něho vzdálenosti. Gladiátor se vzepjal, ničím nezavadil, vzmachnul krátkým úhonem a zmizel Vronskému s očí.

„Bravo!“ ozval se něčí hlas.

V týž okamžik mihnula se před očima Vronského, před ním samým, prkna bariéry. Aniž by sebe méně změnila své pohyby, Frou-Frou se pod ním vzepjala, prkna zmizela, jen vzadu cosi klapnulo. Rozdrážděná Gladiátorem, jenž stále byl v popředí, Frou-Frou se zdvihla před plotem příliš záhy a udeřila o prkna jedním kopytem. Ale běh její se nezměnil, a Vronský, jemuž vletěl do tváře kousek bláta, se přesvědčil, že se nachází opět v téže vzdálenosti od Gladiátora. Spatřil před sebou opět jeho zad, krátký ohon a opět tytéž, rychle se pohybující, více se nevzdalující bílé nohy.

Vronského napadlo nyní, že je na čase předejnat Machotina; ale v týž okamžik Frou-Frou sama, jako by pochopila to, co si Vronský myslel, nečekajíc na ponuknutí, značně zvětšila skok a počala se blížit k Machotinu s nejuvhodnější strany, se strany provazu. Machotin však ji nechtěl pustit k provazu. Sotva si Vronský pomyslel, že je možná obehnali ho se vnější strany, Frou-Frou již změnila směr skoku a počala ho předjíždět! právě takovým způsobem. Plece Frou-Frou, jež počaly již černat od potu, srovnaly se se zadem Gladiátora. Několik skoků letěli podle sebe. Ale když se blížili k nové překážce, Vronský, aby nemusit jeti po vzdálenější periferii, počal pracovat opratmi a hbitě, na samém svahu, předhonal Machotina. V jeho očích se mihnula tvář Machotina, postříkaná blátem. Zdálo se mu dokonce, že se Machotin usmál. Vronský sice předejel Machotina, ale cítil ho hned za sebou, neboť slyšel skoro za samými zády pravidelný dusot a trhaný, velmi již pronikavý dech z nozder Gladiátora.

Následující dvě překážky, příkop a bariéru přeletěl

Vronský lehce, avšak dech a dusot Gladiátora se o něco přiblížily. Pobídl tedy koně as radostí spozoroval, že Frou- Frou bez namáhání zvětšila krok a dusot kopyt Gladiátorových vzdálil se opět na předešlou distanci.

Vronský byl nyní v čele, dosáhl toho, čeho se inu chtělo, co mu radil Kord, i byl přesvědčen o úspěchu. Jeho rozčilení, radost a něžnost k Frou-Frou stále rostly. Přál si ohlédnouti se, ale bál se to učiniti; snažil se býti klidným a nepobízeti koně, aby mu zachoval takovou asi zásobu sil, jaká podle jeho domnění zůstávala v Gladiátorovi. Zbývala poslední, ale nejobtížnější překážka. Přeskočí-li přes ni dříve než ostatní, bude zajisté i u cíle prvním. Blížil se k irskému banquetu. Spolu s Frou-Frou pozoroval už z daleka násyp a zároveň v nich obou vznikla okamžitá pochybnost. Vronský spozoroval nejistotu na uších koně a zdvihl bičík, ale ihned pocítil, že pochybnost jeho byla neoprávněna. Kůň věděl, čeho je třeba. Rozběhl se, plavně, tak právě, jak on si to představoval, se vzepjal, odrazil se od země a svěřil se síle setrvačnosti, jež ho přenesla daleko za příkop; i v témž taktu, beze všeho namáhání Frou-Frou letěla dále.

„Bravo, Vronský!“ ozývaly se hlasy houfku lidí. Domyslnil se, že to byli přátelé od pluku, kteří stáli u této překážky. On poznal dokonce hlas Jašvina, ač ho neviděl.

„Ach ty má rozkoši!“ myslil si Vronský na Frou-Frou, naslouchaje při tom pozorně, co se dalo v zadu. „Přeskočil!“ pomyslnil si, zaslechnuv za sebou dusot Gladiátora. Zbýval poslední příkop s vodou dva lokte zšíří. Vronský na něj ani nehleděl a chtěje přijít k cíli daleko před ostatními, počal pracovati opatrně v kruhu, zdvihaje a spouštěje hlavu koně v taktu. Cítil, že kůň letí z posledních sil. Nejen krk a plece jeho byly mokré, nýbrž pot sbíral se kapkami u kořene hřívky, na hlavě, na ostrých uších koně a dech jeho byl ostrý, krátký. Avšak Vronský věděl, že zbývající síla vystačí s nadbytkem na oněch

dvě stě sáhů, jež zůstávaly ještě do cíle. Vronský dle toho, že se cítil níže od země a dle zvláštní měkkosti pohybu pozoroval, o jak mnoho zrychlila Frou-Frou svůj skok. Příkop proletěla, jako by ho ani nepozorovala. Přeletěla ho jako pták; ale v tom okamžení pocítil Vronský k svému úžasu, že zůstav pozadu za pohybem koně, učinil nevysvětlitelným způsobem ošklivé, neodpustitelné hnutí, přisednuv na sedlo. Jeho poloha se náhle změnila, a tu pochopil, že se stalo něco hrozného. Nemohl si vydati ještě účet z toho, co se stalo, když těsně vedle něho se mihnuly bílé nohy ryšavého hřebce a Machotin bystrým skokem přeletěl okolo něho. Vronský se pojednou nohou dotýkal půdy a jeho kůň se kácel na tuto nohu. Sotva že vytrhnul nohu ze střemene, Frou-Frou se již svalila na bok, těžce chroptíc a marně se namáhajíc vstát pomocí úsilných pohybů své jemné, zpoceně šije. Jako postřelený pták, tak se zatřepala Frou-Frou na zemi u jeho nohou. Neobratný pohyb Vronského zlámal jí hřbet. Ovšem on to pochopil teprv mnohem později. Nyní pak viděl jen to, že Machotin se rychle vzdaluje a on že stojí, vrávoraje sám na blátivé, nehybné pudě, před ním že leží těžce oddychující Frou-Frou a obrátivši k němu hlavu, pohlíží na něho svým vzácným okem. Pořád ještě nechápaje, co se přihodilo, Vronský táhl koně za opratí. Frou-Frou se opět vzhopila, mrskla sebou jako rybka, při čemž zavržala křídla u sedla, osvobodila přední nohy, ale nemajíc už síly, aby zdvihla zad, znovu sebou zaklátíla a padla opět na bok. S tváří zkaženou od vášně, bledý a s třesoucí se dolejší čelistí udeřil ji Vronský podpatkem do břicha a znova zaškubal za oprati. Ale Frou-Frou sebou nehýbala, nýbrž opřevši nos o zem, pohlížela jen na pána svým mluvícím pohledem. —

„Aaa!“ vydralo se z hrdla Vronského. Chopiv se za hlavu zvolal: „Aaa! co jsem to učinil! Dostihy jsou prohrané, prohrané mou vinou, hanebnou, neodpustitelnou! A ten nešťastný, drahý, zmařený kůň! Aah! Co jsem to udělal!“

Lid, doktor, ranhojič, důstojníci z jeho pluku běželi k němu.

Na neštěstí cítil, že sám byl zdrav a bez pohromy. Kůň mel zlámaný hřbet a rozhodnuto jej zastřelit. Vronský nebyl s to, aby odpovídal na otázky, nemohl vůbec s nikým mluvit. Obrátil se a nezvednuv ani čapky, jež se mu svezla s hlavy, odcházel z hippodromu, sání neveda, kam. Cítil se nešťastným. Ponejprv za svého živobytí zakusil nejtěžší neštěstí, neštěstí nenapravitelné, jímž byl sám vinen.

Jašvin s čapkou v ruce ho dohonil, doprovodil ho domů a za půl hodiny se Vronský vzpamatoval. Ale vzpomínka na tyto dostihy zůstávala dlouho v jeho paměti jako nejtěžší a nejtrapnější vzpomínka jeho života.

## XXVI.

---

Poměr Alexeje Alexandroviče k ženě zůstával zevně týž, jakým býval dříve. Jediný rozdíl záležel v tom, že byl nyní ještě více zaneprázdněn než dříve. Jako za předešlých let, odjel, když nastala vesna, do ciziny do lázní zlepšovat své zdraví, jež trpělo každoroční namáhavou zimní prací. A jak obyčejně vrátil se v červenci do Petrohradu a chopil se ihned se zvětšenou energií svého obvyklého zaměstnání. Jako každý rok žena jeho se přestěhovala na letní byt, on však zůstal v Petrohradě.

Od té doby, co s ní hovořil po večerní společnosti u kněžny Tverské, nikdy se už nezmiňoval Anně o svém podezření a žárlivosti a jeho obyčejný ton, jako by někoho představoval, hodil se mu znamenitě v jeho nynějším poměru k ženě. Stal se o něco ještě chladnějším k ženě. Zdálo se, jako by se jen trochu na ni mrzel za onen první noční rozhovor, jemuž se ona vyhnula. V jeho chování k Anně byla známka mrzutosti, ale nic více. „Ty jsi nechtěla se mnou o tom hovořit,“ zdálo se, jako by říkal, obraceje se v myšlenkách k ženě, „tím hůře pro tebe. Nyní ty budeš mne prosit, ale já nebudu chtít mluvit Tím hůře pro tebe,“ opakoval v myšlenkách jako člověk, jenž by se marně pokoušel o hašení požáru, rozzlobil by se na své marné namáhání a řekl by: „Nechceš? tedy dobře! Shoříš za to!“

On, člověk tak rozumný a bystrozraký v úředních záležitostech, nechápal, jak nesmyslným je takový poměr k ženě. Nechápal to proto, že se příliš hrozil pochopiti úplně své nynější postavení a proto zastrčil, zavřel a zapečetil ve své duši onen šuplík, v němž se nacházely jeho city k rodině, t. j. k ženě i k synovi. On, pozorný otec, stal se, počínaje koncem minulé zimy, k

svému synu zvláště chladným a choval se k němu taktéž ironicky, jako k ženě. „A! mladý pane!“ oslovoval ho.

Alexej Alexandrovič byl přesvědčen a tvrdil, že nikdy ještě neměl tolik úřední práce jako letos. Ale on se nechtěl přiznat, že si práci onu vymýšlí, že práce byla pro něho jedním z prostředků, sloužících za záminku, aby nemusil otvírati ono šuple, kde ležely jeho city k ženě a k rodině a myšlenky o nich, a které se stávaly tím strašnější, čím déle tam ležely. Kdyby někdo měl právo, optali se Alexeje Alexandroviče, co smýšlí o chování své ženy, tichý a pokorný Alexej Alexandrovič neodpověděl by nic, ale rozhněval by se nemálo na onoho člověka, jenž by se ho na to zeptal. Proto bývalo ve výrazu tváře Alexěje Alexandroviče cosi hrdého a přísného, když se ho někdo zeptal na zdraví jeho choti. Alexej Alexandrovič nechtěl vůbec přemýšlet o chování a citech své ženy a skutečně o nich nemyslíl.

Alexej Alexandrovič měl stálý letní byt v Peterhofě a hraběnka Lidie Ivánovna bydlívala tam obyčejně také každé léto v sousedství a ve stálém styku s Annou. Letos hraběnka Lidie Ivánovna do Peterhofa na letní byt nepřišla, u Anny Arkádjevny nebyla ani jednou a před Alexějem Alexandrovičem se zmínila o nevhodnosti blízkých styků Anny s kněžnou Belsy a Vronským. Alexej Alexandrovič ji přísně přerušil, vysloviv myšlenku, že jeho žena stojí výše všelikeho podezření a od té doby se počal vyhýbat hraběnce Lidii Ivánovně. On nechtěl vidět a neviděl, že ve vznešeném světě mnozí se už počali dívati podezřele na jeho ženu, nechtěl chápal a nechápal, proč jeho žena naléhala na ío, aby vzal dáču v Carském Sele, kde bydlila kněžna Betsy a odkud bylo nedaleko do ležení, kde se nacházel v létě pluk Vronského. On si nedovoloval o tom přemýšlet a nepřemýšlet. Zároveň však v hloubi své duše, ač se v tom sobě samému nikdy nepřiznával a neměl o tom nejen nijakých důkazů, nýbrž ani podezření, věděl nicméně zcela určitě, že byl mužem podvedeným a následkem toho se cítil hluboce nešťastným.



Kolikrát si za doby svého osmiletého šťastného života se ženou říkával, když pozoroval nevěrné cizí ženy a klamané muže: „Jak je možno něco podobného dopustit, jak neroztrhnout takový mrzký poměr?“ Ale nyní, když neštěstí padlo na jeho hlavu, nejen nepřemýšlel, jak by roztrhl takový poměr, ale nechtěl ho vůbec ani znát, nechtěl ho znát právě proto, že byl příliš hrozný, příliš nepřírozený.

Od té doby, co se vrátil z lázní, byl Alexěj Alexandrovič dvakrát na dáči. Jednou tam obědval, po druhé tam strávil večer s hosty, ale ani jednou tam nenocoval, ač to za dřívějších let bývalo jeho zvykem.

V den, na který připadly dostihy, byl Alexěj Alexandrovič velmi zaneprázdněn. Ale sestaviv si hned z rána program, rozhodl se, že hned po obědě pojedje k ženě na daču a odtud na dostihy, kde se shromáždí celý dvůr, a kde tedy nevyhnutelně býti musí. K ženě zajede proto, že si předsevzal přijížděti k ní ze slušnosti jednou týdně. Mimo to onoho dne, totiž patnáctého, chtěl dle zavedeného pořádku odevzdali ženě peníze na běžné výlohy.

Maje ve své moci své myšlenky, nedovolil jim, když byl všechno to uvážil o ženě, rozšířiti se dále v obor, jenž se týkal už jí osobně.

Ráno měl Alexěj Alexandrovič plné ruce práce. Minulého dne mu hraběnka Lidie Ivánovna poslala brošuru znamenitého cestovatele po Číně, jenž se nacházel právě v Petrohradě, a zároveň ho žádala v přípise, aby přijal pávštěvu onoho cestovatele, člověka, jak možno bylo souditi, velmi zajímavého a platného. Alexej Alexandrovič nepročel večer celou brošuru a dočetl ji tedy ráno. Pak přišli žadatelé, přišli úředníci s referáty, návštěvy, záležitosti o povyšování, sesazování a vyznamenání úředníků, pense, služné; korespondence, vůbec ony všední záležitosti, jak je jmenoval Alexej Alexandrovič, jež mu braly tolik času. Pak byla záležitost čistě osobní, totiž návštěva lékařova a správce. Správec nevyžadoval pro sebe mnoho času. Odevzdal jen Alexěji

Alexandroviči nutné mu peníze, podal krátkou zprávu o stavu jeho financí, jež se nenacházely v příliš skvělém stavu, neboť následkem příliš častých návštěv ve společnosti utratilo se toho roku více než obvykle a vznikl deficit. Ale lékař, znamenitý petrohradský lékař, jenž se nacházel v přátelském poměru k Alexěji Alexandroviči, vzal mu mnoho času. Alexěj Alexandrovič ho dnes ani neočekával, i byl jeho návštěvou překvapen, a ještě více tím, že se ho lékař velmi pozorně vyptával na zdraví, prohlédl jeho prsa, proklepal a ohmatal játra. Alexěj Alexandrovič nevěděl, že jeho přítelkyně, hraběnka Lidie Ivánovna, pozorujíc, že Alexěj Alexandrovič není letos jak náleží zdrav, prosila lékaře, aby navštívil a prohlédl si nemocného. „Učinite to mně k vůli,“ prosila ho hraběnka Lidie Ivánovna.

„Učiním to k vůli Rusku, paní hraběnko,“ odpověděl doktor.

„Drahocenný člověk r“ zvolala hraběnka Lidie Ivánovna.

Doktor byl s Alexějem Alexandrovičem velmi nespokojen. Shledali, že jeho játra se značně rozšířila, výživnost se zmenšila a lázně nepřinesly mu nijakého užitku. Předepsal mu, aby se co možná nejvíc pohyboval, co nejméně napínal své duševní schopnosti, a hlavně aby se nerozčiloval, to jest právě to, co bylo pro Alexěje Alexandroviče taktéž nemožno, jako nedýchat. Když odjel, zůstal Alexěj Alexandrovič s nepříjemným vědomím, že je v něm něco chorobného, ale že se to nedá vyhovjiti.

Odcházejce od Alexeje Alexandroviče, doktor setkal se na schodech s dobrým známým Sljudincem, ředitelem kanceláře Alexeje Alexandroviče. Byli na universitě spolužáci, a ačkoli se zřídka setkávali, vážili si druh druhu a byli vůbec dobří přátelé, a proto by doktor nikomu nevyjevil svého mínění o nemocném tak upřímně jako Sljudinu.

„Jsem opravdu rád, že jste ho navštívil,“ počal Sljudin. „On není zdrav a mně se zdá... Nu, což?“

„Co? Poslechněte!“ odvětil doktor, kývaje nad hlavou Sljudina svému kočímu, aby přijížděl k podjezdu. „Moje mínění

je takové,“ pravil doktor, vzav do svých bílých rukou prst hlazené rukavičky a vytáhnul ho. „Nenatáhněte strunu a zkuste ji přetřhnout; bude to těžko. Ale natáhněte ji do poslední možnosti a položte na ni třeba jen prst, ona praskne sama. Totéž se děje s ním. Při své vytrvalosti, při své svědomitosti v práci napjal se do poslední možnosti. A při tom jeví se i tlak se strany, tlak nad míru silný,“ dokončil doktor své porovnání a zdvihl významně brvy. „Vy budete na dostizích?“ optal se pak kráčeje už ke svému kočáru. „Ano, ano, souhlasím s vámi, mnoho času to vezme,“ odpovídal doktor Sljudinu na jeho slova, jichž už dobře nezaslechl.

Hned po doktorovi, jenž vzal Alexěji Alexandroviči tolik drahého času, přibyl proslulý cestovatel a Alexej Alexandrovič pomáhaje si právě přečtenou brošurou i dřívějšími svými vědomostmi o onom předmětu, překvapoval cestovatele hloubkou znalosti předmětu i svými širokými, osvícenými náhledy.

Zároveň s příjezdem cestovatele oznamoval sluha o příchodu gubernského maršálka, jenž přijel schválně do Petrohradu a s nímž musil Alexej Alexandrovič nutně hovořit. Po jeho odjezdu bylo nevyhnutelno zakonči ti všední zaměstnání s ředitelem kanceláře a mimo to bylo potřebí zajeti k jisté vynikající osobnosti za příčinou důležité a vážné věci. Alexej Alexandrovič se vrátil domů teprve v pět hodin, právě k obědu, a když poobědval se svým ředitelem kanceláře, pozval ho, aby jel sním na dáců a na dostihy.

Alexej Alexandrovič, aniž si toho byl vědom, vyhledával příležitost, aby se jeho shledání se ženou mohlo díti za přítomnosti třetí osoby.



## XXVII.

---

Anna stála nahoře před zrcadlem a přišpendlovala si s pomocí Annušky poslední mašli na šaty, když zaslechla u podjezdu skřípot kol, drtících štěrky.

„Aby to byla Betsy, je ještě záhy,“ pomyslna si Anna a pohlédla do okna. Uviděla kočár, vysouvající se z něho černý klobouk a dobře jí známé uši Alexěje Alexandroviče.

„Ach, právě dnes; což by tu chtěl nocovat?“ napadlo Annu a vše, co z toho mohlo pojit, zdálo se jí najednou tak hrozným a strašným, že nerozmýšlejíc se ani na okamžik, vyšla s veselou a zářící tváří muži vstříc a cítíc v sobě přítomnost dobře jí známého ducha lži a klamu, odevzdala se ihned onomu duchu a dala se přímo do řeči, ač nevěděla, co bude mluvit.

„Ach, jak jste hodni!“ zvolala podávajíc mužovi ruku a úsměvem vítajíc domácího přítele, Sljudina. „Doufám, že zůstaneš dnes přes noc?“ bylo první slovo, jež jí napověděl duch klamu. „A nyní pojedeme společně. Ale škoda, že jsem slíbila Betsy. Ona zajede ke mně.“

Při jméně Betsy Alexěj Alexandrovič sražil čelo.

„O, já nebudu rozlučovat nerozlučné,“ prohodil svým obvyklým žertovným tonem. „Já pojedu s Michaiem Vasiljevičem. Doktor mně poručil mnoho chodit. Projdu se tedy cestou a budu si myslit, že jsem v lázních.“

„Chvátat ještě nemusíte,“ pravila Anna. „Čaj budete pít?“

Anna zazvonila.

„Přineste čaj a řekněte Serěžovi, že přijel Alexěj Alexandrovič. Nu, jak se ti vede nyní? Michai Vasiljevič, vy jste

ještě nebyl u mne. Pohledte, jak je zde hezky na balkoně,“ švitořila Anna, obracejíc se tu k jednomu, tu k druhému.

Mluvila velice prostě a přirozeně, ale příliš mnoho a příliš rychle. Sama to pocítovala tím více, že ve zvědavém pohledu, jež na ni vrhl Michail Vasiljevič, spozorovala, že on jako by po něčem na ni pátral.

Michail Vasiljevič vyšel ihned na terrasu.

Anna si sedla vedle muže.

„Ty nevypadáš zcela dobře,“ pronesla starostlivě Anna.

„Ano,“ odvětil muž; „dnes byl doktor u mne a vzal mi celou hodinu času. Mně se zdá, že ho poslal ke mně někdo z mých přátel: tak drahocenné musí být moje zdraví...“

„Nežertuj; co pak ti tedy řekl?“

Pak se ho vyptávala na zdraví, na zaměstnání; přemlouvala ho, aby si odpočinul a přestěhoval se k ní.

Všechno to mluvila vesele, hbitě a se zvláštním leskem v očích. Ale Alexěj Alexandrovič nepřipisoval jejímu tonu nyní nijakého významu. Slyšel pouze její slova a dával jim pouze ten bezprostřední smysl, jaký měla. Sám jí také odpovídal prostě, ač žertovně. V celém tom rozhovoru nebylo pranic zvláštního, ale později Anna nemohla si nikdy vzpomenouti na onu kratičkou scénu bez hořké bolesti a bez studu.

Přišel Serěža s guvernankou. Kdyby si Alexěj Alexandrovič dovolil pozorovati, neušel by mu nesmělý, bojácný pohled, jímž se podíval s počátku na otce a pak na matku. Ale on nechtěl nic vidět a neviděl.

„A! mladý pán! On vyroste. Opravdu, z něho se dělá už vzrostlý člověk. Dobrý večer, mladíče!“

S těmi slovy podal ruku ulekanému Serěžovi.

Serěža, jenž i dříve byl ostýchavý v přítomnosti otcově, nyní když ho Alexěj Alexandrovič počal nazývati mladým pánem a mladíkem, a když se v jeho hlavě zahrnila pochybnost o tom, je-li Vronský hodný člověk nebo zlý, počal se otce straniti. I nyní,

jako by hledal u matky záštita, ohlédl se na ni. Pouze s matkou cítil se spokojeným. Alexě, Alexandrovič, jenž se byl dal zatím do řeči s guvemantkou, držel Serěžu za rameno a Serěžovi bylo tak trapné nevolno, že Anna spozorovala, jak se chce dát do pláče.

Anna, jež se zarděla v tu minutu, když syn vkročil do světnice, jakmile spozorovala, že Serěžovi je nevolno, hbitě přikročila, sňala s ramene synova mužovu ruku, pocelovala chlapce, odvedla ho na terrasu a hned se zas vrátila

„Ale nyní je už čas,“ prohodila po chvilce, pohlédnuvši na hodiny. „Co to, že Betsy nejede!...“

„Ano,“ ozval se Alexej Alexandrovič, vstal, složil prsty dohromady a zapraskal jimi. „Já přijel také proto, abych ti odevzdal peníze, proto že slavíka báchorkami nekrmí,“ pravil dále. „Potřebuješ, tuším, peníze.“

„Ne, nepotřebuju ... a ostatně, přece budu potřebovat,“ odpověděla Anna, zardívajíc se do samých Vlasů a nehledíc na muže. „Ale vždyť ty ještě zajedeš ke mně po dostihách.“

„Ovšem!“ zvolal Alexej Alexandrovič. „A hle, tu je krása Peterhofa, kněžna Tverská,“ dodal pohlédnuv oknem na příjíždějící ekypáž s anglickou úpřeží a neobyčejně vysoko položeným, malinkým košem kočáru. „Jaká okázalosti Rozkoš! Což, i my pojedeme.“

Kněžna Tverská nevystupovala z povozu; jen její lokaj v perkách, pelerince a v cylindru seskočil u podjezdu.

„Já jdu, s Bohémi“ zvolala Anna, políbila syna, přistoupila k Alexěji Alexandroviči a podala mu ruku. „Ty’s velmi hodný, že jsi přijel.“

Alexej Alexandrovič jí políbil ruku.

„Tedy na shledanou! Ty zajedeš ještě na čaj, já budu velmi ráda,“ zvolala cestou, a vyšla z komnaty veselá azáfíci štěstím. Ale jakmile jí muž zmizel s očí, pocítila na ruce to místo, kterého se dotkly jeho rty a ošklivostí se zachvěla.





## XXVIII.

---

Když Alexej Alexandrovič přijel na dostihy, Anna seděla už na tribuně vedle Betsy, a sice v té besídce, kde se scházela nejvyšší společnost. Uviděla muže už z daleka. Dva lidé: muž a milenec byly pro ni dvě střediska života a ona pocítovala jich blízkost bez pomoci vnějších smyslů. Blížení muže pocítila již z daleka a nevolky ho stopovala v těch vlnách diváků, mezi nimiž se pohyboval. Viděla, jak přistupoval k tribuně s vysoka děkuje na lichotivé poklony, tu přátelsky a roztržitě pozdravuje sobě rovné, tu opatrně vyčkáváje pohled rozhodujících osobností a snímaje svůj vysoký cylindr, jenž stlačoval konce jeho uší. Zнала všechny ty jeho obyčeje, a všechny jí byly protivný. „Pouhá ctižádost, pouhé pachtění po úspěchu — to je vše, co se nachází v jeho duši,“ myslila si Anna; „a vznešené ohledy, láska k osvětě, náboženství, vše to jsou pouhé nástroje, sloužící k dosažení úspěchu.“

Z toho, jak Alexěj Alexandrovič pohlížel na dámskou tribunu (on hleděl přímo na ni, ale nepoznával své ženy v moři krepu, pentlí, peří, slunečníků a květů), se domyslíla, že ji hledá; ale ona si ho naschvál nevšímalá.

„Alexěji Alexandroviči!“ zvolala na něho kněžna Betsy; „vy zajisté nemůžete najít ženu, tu je!“ On se pousmál svým chladným úsměvem.

„Zde je tolik lesku, že oči přecházejí,“ pravil Alexěj Alexandrovič a zaměřil k besídce. Pousmál se na ženu, jak se sluší na muže, když se setká s ženou, s kterou mluvil před několika minutami, pozdravil kněžnu a ostatní známé, vzdav všem povinný hold, to jest, zažertovav s damami a prohodiv tu a tam slovíčko

k pánům. Dole vedle tribuny stál známý svou rozšafností a vzděláním generálnípobočník, jehož si Alexej Alexandrovič vysoce vážil. S ním se dal do řeči.

Byla právě pauza mezi dvěma jízdami a proto nic nerušilo jich rozhovor. Generální pobočník byl proli dostihům. Alexej Alexandrovič mu odporoval a hájil dostihy. Anna "slyšela jeho tenký, jednotvárný hlas a ani jediné slovo jí neucházelo. Každé jeho slovo zdálo se jí falší a bolestně ji řezalo do ucha.

Když počala čtyřverstová jízda s překážkami, Anna se nahnula do předu, a nespouštějíc očí s Vronského, jak přistupoval ke koni a sedal na něho, poslouchala současně dále odporný, neumlkající hlas mužův. Strach o Vronského ji trápil, ale ještě více ji trápil neumlkající, jak se jí zdálo, zvuk tenkého mužova hlasu s povědomými intonacemi.

„Jsem špatná osoba, jsem ztracená ženština,“ přišlo jí na mysl. „Ale nerada lžu, nemohu snést lži a je h o (mužovou) krmí jest lež. On všechno ví, všechno vidí; co tedy pocituje, může-li nyní tak klidně rozprávět? Kdyby zabil mne, kdyby zabil Vronského, já bych si ho vážila. Ale ne, jemu dostačí lež a slušnost,“ mluvila k sobě Anna, nepomýšlejíc ovšem na to, čeho si vlastně přála od muže a jakým by si ho přála vidět. Nechápala ani to, že ona nynější zvláštní mluvivost Alexěje Alexandroviče, která jí tak dráždila, byla pouhý výraz jeho vnitřního znepokojení a pobouření. Jako dítě, které se uhodilo, skáče a přivádí v pohyb své svaly, aby zahlušilo bolest, tak i Alexěj Alexandrovič cítil potřebu duševního pohybu, aby zahlušil ony myšlenky o ženě, které se v něm ozývaly v přítomnosti ženy i Vronského a při neustálém vyslovování jeho jména. Myšlenky ty hlásily se o jeho pozornost, a aby je umlčel, nacházel přirozeným příjemným a moudrým rozhovor, jako dítě nachází přirozeným poskakovat. On pravil:

„Nebezpečnost při vojenských, kavaleristických dostizích jest nezbytná podmínka dostihů. Může-li se Anglie ve vojenské historii chlubit nejskvělejšími jezdeckými výkony, tedy jen díky

tomu, že historicky u sebe rozvíjela onu sílu ve zvířatech a lidech. Sport má dle mého mínění veliký význam, a jako vždy, my známe z něho jen nejpovrchnější část.“

„Nikoli nejpovrchnější,“ vmísila se do řeči kněžna Tverská. „Jeden důstojník, povídá se, zlámal si dvě žebra.“

Alexej Alexandrovič se pousmál svým úsměvem, jenž záležel v tom, že ukázal zuby, ale víc nic nevyjadřoval.

„Dejme tomu, kněžno, že to není nejpovrchnější část,“ prohodil Karenin, „nýbrž dosti vnitřní. Ale o to neběží,“ a opět se obrátil k generálovi, s nímž mluvil vážně. „Nezapomínejte, že jedou vojáci, lidé, kteří si zvolili takové zaměstnání, a vždyť se nedá upliti, že každé povolání má i rub svého penízu. Nebezpečí je integrující částkou v povinnostech vojáka. Škaredý sport zápasu na pěstě aneb španělských toreadorů jest příznakem barbarství. Ale sport specialisovaný jest příznakem rozvoje.“

„Ne, já po druhé nepojedu; mne to příliš rozčiluje,“ ozvala se opět kněžna Betsy. „Není-liž pravda, Anno !“

„Rozčiluje, ale nejsi s to oči odtrhnout,“ vmísila se do řeči jiná dáma. „Kdybych byla Rímankou, nevynechala bych jediného cirku.“

Anna neříkala nic a nespouštějíc binokl, hleděla upjatě na jedno místo.

V tu chvíli procházel skrze besídku vysoký generál. Alexej Alexandrovič přerušil rozhovor, hbitě, ale důstojně vstal a hluboce se uklonil před generálem.

„Vy nepojedete ?“ zažertoval generál.

„Moje jízda o závod je obtížnější,“ odpověděl uctivě Alexej Alexandrovič.

Ačkoliv tato odpověď neznamenalala pranic, generál nicméně učinil posuněk, jako by byl zaslechl moudré slovo od moudrého člověka a byl si úplně vědom tající se v něm la pointe de la sauce.

„Jsou dvě strany,“ pokračoval Alexej Alexandrovič, „výkonná strana a strana diváků. Přichylnost k

podobným; divadlům jest bezpečný příznak nízkého rozvoje diváků, v tom souhlasím; ale ..

„Kněžno, založme se!“ ozval se z dola hlas Štěpána Arkádjeviče, jenž se obracel k Betsy. „Na koho sázíte?“

„My s Annou na knížete Kuzovleva,“ zasmála se Betsy.

„Já na Vronského. O pár rukaviček.“

„Platí!“

„A jak je příjemno, není-liž pravda?“

Alexej Alexandrovič umlkl, dokud mluvili vedle něho; hned však opět začal.

„Souhlasím; nikoli mužné hry ...“ pokračoval ve svém výkladu.

Ale v tu chvíli započala jízda a všechny rozhovory umlkl. Alexej Alexandrovič také umlkl. Všichni vstali a upřeli zraky k řece. Alexeje Alexandroviče dostihy nezajímaly a proto nepohlížel na jezdce, nýbrž počal se unavenýma očima roztržitě rozhlížeti po divácích. Oči jeho utkvěly na Anně.

Tvář její byla bleďá, přísná. Neviděla patrně ničeho a nikoho kromě jednoho. Její ruka tiskla křečovitě vějíř a ona nedýchala. Karenin na ni pohlédl a bystře se odvrátil i počal si prohlížeti ostatní osoby.

„Ostatně i tato dáma, i ostatní jsou rozčileny. Je to přirozeno,“ hleděl se přemluvit Alexej Alexandrovič. Snažil se nepohlížeti na ženu, ale jeho zrak se mimoděk obracel k ní. Opět si prohlížel její tvář a opět se snažil nečísti v ní to, co bylo tak zřejmé na ní napsáno, ale proti své vůli a s úžasem přečetl na něm, co nechtěl věděti.

Když Kuzovlev první upadl hned za řekou, všemi to trhlo, ale Alexej Alexandrovič viděl patrně z bleďé, vítězoslavné tváře Anniny, že ten, na koho ona upírala oči, nespádl. Když o něco později, jak Machotin a Vronský přeletěli přes hlavní bariéru, následující za nimi důstojník se svalil na hlavu a smrtelně se zranil, šelst úžasu zašumělnad všemi diváky. Alexej

Alexaridrovič však pozoroval, že si toho Anna ani nevšimla a sotva že se dovtípila, o čem s hrůzou mluvili vedle ní! Avšak on častěji a častěji pohlížel na ni a utkvěl na její tváři pronikavým okem. Anna úplně zaujata sledováním ujíždějícího Vronského pocítila na konec, že se chladný mužův pohled se strany na ni upírá.

Ohlédla se na okamžik, pohlédla tázavě na muže, lehce se zasmušila a zas se odvrátila.

„Ah, mně jest všechno lhostejno,“ jako by mu řekla a víc už ani jednou se na něho nepodívala.

Jízda byla nešťastná; ze sedmnácti jezdců víc než polovic spadlo a se zranilo. Ke konci jízdy vše bylo pobouřeno a reptání diváků zvýšilo se ještě tím, že i hosudar byl nespokojen.



## XXIX.

---

Všichni vyjadřovali hlasitě svou nelibost, všichni opakovali kýmisi prohozenou frází: „schází jen cirkus se Jvy“, všichni pociťovali úžas, tak že když Vronský spadl a Anna hlasitě vzkřikla, nebylo to nikomu nápadné. Avšak hned na to stala se ve tváři Annině změna, jež byla už rozhodně neslušná. Pozbyla úplně vlády nad sebou; trhala sebou jako lapený pták: tu chtěla vstát a odejít někam, tu se obracela k Betsy.

„Jedme, jedme,“ pobízela kněžnu.

Ale Betsy jí neslyšela. Přehnula se přes zábradlí a rozmlouvala s generálem, jenž se přiblížil.

Alexej Alexandrovič přistoupil k Anně a uctivě jí nabídl rámě.

„Pojdme, je-li vám libo,“ pravil po francouzsku; Anna však poslouchala, co vypravoval generál a nezpozorovala muže.

„Také si prý zlámala nohu,“ sděloval generál. „K Čemu je to podobno?“

Anna neodpovídajíc muži, zdvihla binokl a zaměřila jím v to místo, kde upadl Vronský; ale bylo to tak daleko a tam se sběhlo tolik lidu, že nebylo možno ničeho rozeznat. Spustila tedy binokl a chtěla odejít; ale v tu chvíli přijel na koni důstojník a sděloval cosi hosudaru. Anna se přehnula ku předu, aby mohla zaslechnouti jeho slova.

„Stivo! Stivo!“ zavolala na bratra.

Ale bratr jí neslyšel. Chtěla tedy opět vyjít.

„Já vám ještě jednou nabízím své rámě, přejete-li si jíti,“ ozval se Alexej Alexandrovič, dotýkaje se její ruky.

Anna se s ošklivostí od něho odklonila a nehledíc mu do tváře, odpověděla:

„Ne, ne, nechte mne na pokoji. Já zůstanu.“

Spozorovala nyní, že od onoho místa, kde se Vronský svalil, běžel přes závodíště k tribuně jakýsi důstojník. Betsy mu kynula šátkem. Důstojník přinesl zprávu, že jezdec se nezabil, ale kůň že má zlámaný hřbet.

Když Anna zaslechla tuto zprávu, hbitě usedla a zakryla si tvář vějířem. Alexěj Alexandrovič viděl, že plakala, že se nemohla zdržeti nejen slz, nýbrž i stkáni, jež jí zvlnilo ňadra. Alexěj Alexandrovič ji zakryl svým tělem, aby se mohla vzpamatovati.

„Po třetí vám nabízím své rámě,“ pravil po několika minutách, obraceje se opět k Anně. Anna hleděla na něho a nevěděla, co mu říci. Kněžna Betsy jí pomohla.

„Nikoli, Alexěji Alexandroviči, já jsem Annu přivezla a já slíbila, že ji opět odvezu,“ vložila se do řeči Betsy.

„Odpusťte, paní kněžno,“ ozval se Karenin, uctivě se usmívaje, ale pohlížeje jí pevně do očí; „ale já vidím, že Anna není zcela zdráva, a přeju si, aby jela se mnou.“

Anna se ulekaně ohlédla, pokorně vstala a zavěsila se na rámě mužovo.

„Pošlu k němu, zvím všechno a vzkážu vám,“ pošeptala jí Betsy.

Při východu z tribuny Alexej xalexandrovič rozmlouval tak jako kdy jindy se známými, a Anna byla nucena taktéž rozmlouvat a odpovídali jako jindy. Ale nevěděla při tom, co se s ní děje, a kráčela, zavěšena na muže, jako ve snu.

„Zabil se, nebo ne? Je to pravda? Přijde, či ne? Uvidím-li ho dnes?“ přemítala Anna.

Mlčky usedla do kočáru Alexeje Alexandroviče a mlčky vyjela z tlupy ekypází. Pres všechno to, co právě viděl, Alexej Alexandrovič nedovolil si zamysliť se o skutečném stavu své ženy. On viděl pouze vnější příznaky. Věděl, že se zachovala



neslušně, a pokládal za svou povinnost, ji na to upozornili. Avšak bylo pro něho velice oblížno neřici jí nic více, nýbrž pouze ji upozorniti. Otevřel ústa, aby jí řekl, jak se neslušně chovala, ale nevolky řekl něco jiného.

„Ku podivu, jak jsme všichni náchylní k těm surovým divadlům,“ prohodil Alexej Alexandrovič. „Pozoruji! ...“

„Co? Nerozumím,“ vpadla mu s opovržením do řeči Anna.

Alexej Alexandrovič se urazil a počal ihned mluvit, co chtěl vlastně říci.

„Mám za svou povinnost vám říci,“ počal Karenin.

„Počíná se rozhodné vysvětlení,“ pomyslíla si Anna a obešla ji hrůza.

„Mám za svou povinnost vám říci, že jste se dnes chovala neslušně,“ řekl jí francouzský.

„Co jste spozoroval na mne neslušného?“ otázala se hlasitě, hbitě obrátivši k němu hlavu a hledíc mu přímo do očí, ale ne již s tou starou, cosi tající veselostí, nýbrž s výrazem odhodlanosti, pod níž se jen s leží skrýval tísní i ji strach.

„Nezapomínejte,“ upozornil ji muž, ukazuje na otevřené okno za zády kočího.

Privstal a zdvihl okno.

„Nuže, co jste shledal neslušného?“ optala se znova.

„Vaše zoufalství, jež jste nedovedla potlačiti při pádu jednoho jezdce.“

On čekal, co na to odpoví. Ale Anna mlčela, hledíc před sebe.

„Já vás už prosil, abyste se chovala ve společnosti tak, aby ani zlí jazykové nemohli o vás povědět nic špatného. Byla doba, kdy jsem mluvil o vnitřních poměrech; nyní o nich už nemluví. Mluví nyní pouze o vnějším poměru. Vy jste se zachovala neslušně, a já bych si přál, aby se to neopakovalo.“

Anna neslyšela ani polovice jeho slov; zakoušela strach před ním a přemýšlela o tom, je-li pravda, že se Vronský nezabil.

Platilo-li to o něm, když sdělovali, že je zdrav a že ten kůň má zlomený hřbet? Jenom, když Karenin dokončil, posměšně se usmála a opět neodpovídala, protože neslyšela, co jí povídal. Alexěj Alexandrovič počal mluvit směle, ale když sám jasně pochopil vše to, o čem mluvil hrůza, kterou zakoušela Anna, sdělila se i jemu. Když spatřil na jejích ústech posměšný úsměch, upadl v podivný blud.

„Ona se posmívá mému podezření. Ano, ona mně řekne ihned to, co mně řekla tehda: že má podezření nemají základu, že jsou směšná.“

Nyní, když se nad ním vznášelo odhalení všeho, ničeho si nepřál více, než aby mu odpověděla právě tak sarkasticky jako tehda, že jeho podezření je směšno a že nemá podkladu. Tak hrozným bylo pro něho to, co znal, že byl hotov uvěřiti všemu. Ale výraz její ulekané, mračné tváře nesliboval ani klamu.

„Může být, ze se mýlím,“ počal opět Karenin. „V tom případě prosím vás za odpuštění.“

„Ne, vy jste se nezmýlil,“ odvětila mu Anna pomalu, a pohlédla zoufale na jeho chladnou tvář. „Vy jste se nezmýlil. Byla jsem a nemohla jsem nebýti zoufalou. Já poslouchám vás, ale myslím na něho. Já ho miluju, jsem jeho milovnice, vás já nemohu vystát, bojím se vás, nenávidím vás... Dělejte se mnou, co chcete.“

Pak scbou vrhla do kouta kočáru a dala se do pláče zakrývajíc tvář rukama. Alexej Alexandrovič se ani nepohnul a nezměnil směr přímého pohledu. Ale celá tvář jeho stala se náhle vznešeně nehybnou jako mrtvola, a výraz ten se nezměnil po celou jízdu k dači. Když přijížděli k domu, obrátil k ní hlavu stále ještě s týmž výrazem.

„Tak! Ale já vyžaduju, abyste zachovávala vnější příznaky slušnosti do té doby,“ a tu se jeho hlas zachvěl, „až učiním opatření, jež by zabezpečilo mou čest, a dám vám o tom vědět.“

Vystoupil první z kočáru a pomohl jí vystoupili. Poněvadž

služebnictvo bylo před domem, stiskl jí ruku, sedl opět do kočáru a odjel do Petrohradu.

Hned po jeho odjezdu přišel lokaj od kněžny Betsy a přinesl Anně lístek.

„Poslala jsem k Alexěji, optat se na jeho zdraví. On mně píše, že je zdrav a bez úrazu, ale zoufá si.“

„Tedy on přijde!“ oddechla si Anna. „Jak dobře jsem učinila, že jsem mu všechno řekla.“

Pohlédla na hodinky. Zbývaly ještě tři hodiny. Vzpomínka na podrobnosti posledního shledání rozzhavila ji krev.

„Můj Bože, jak je světlo! Je to strašné, ale já vidím tak ráda jeho tvář a líbí se mi toto fantastické osvětlení. ...Muž! Ach ano... Nu, chvála Bohu, ze jsem s ním hotova.“



## XXX.

---

Jako všude, kde se schází společnost, tak i v malinkých německých lázníčkách, kam se odebrali Ščerbačtí, nastala obvyklá jako by krystalisace společnosti, jež vykazuje každému svému členu určité a pevné místo. Jako vodní atom za mrazu nabývá určité a pevné, všeobecně známé formy sněhového krystalu, tak i každá nová osobnost, přijíždějící do lázní, zaujímala ihned patřící jí místo.

Furst Ščerbatský sumint gemahlin und tochter i co se týče obydlí, jež zaujali, i dle jména, i dle známých, jež tu našli, ihned se zkrystalisovali na svém určitém a jim patřícím místě.

V lázních byla toho roku skutečná německá furstin, následkem čehož krystalisace společnosti děla se ještě energičtěji. Kněžna si rozhodně přála představití princezně svou dceru a hned druhého dne vykonala onen obřad, Kiti učinila velice milý a graciosný reverans ve svém, z Paříže objednaném velmi prostém, to jest velmi nádherném letním obleku. Princezna řekla: „Doufám, že ruže se brzy zase vrátí na tuto hezounkou tvář,“ a pro Ščerbacké ustálila se ihned zcela pevně určitá dráha života, z níž nebylo již možno vybočiti. Ščerbačtí se seznámili ještě s rodinou anglické lady, pak s německou hraběnkou a jejím za poslední vojny raněným synem, i s učencem Svádem, i s paCanutem a jeho sestrou. Ale hlavní společnost Ščerbackých tvořila přirozeně moskevská dáma, Marja Evgenijevna Rtiščeva s dcerou, jež se nelíbila Kiti, protože se rozstonala taktéž, jako ona, z lásky; pak moskevský plukovník, jehož Kiti znala z dětstva v uniformě s epaulettami a který se jí zdál zde se svými malinkýma očima a s odhaleným krkem s barevnou kravatou neobyčejně směšným

a nudil jí tím, že nebylo možno se ho zbavit. Když se tyto poměry pevně ustálily, Kiti se počala velice nudit, a to tím více, že kníže odjel do Karlových Varů a ona zůstala v lázních sama s matkou. Jí nezajímaly ty osobnosti, které už znala, protože předvíдалa, že se nic nového již nestane v poměru k nim. Nejvíce jí v lázních zajímalo nyní pozorování a domněnky o těch osobách, s nimiž nebyla známa. Kiti dle své povahy činila si o lidech nejkrásnější domněnky, zvláště o takových, které neznala. I nyní, když si tvořila domněnky, kdo je ten a onen, jaké poměry mezi nimi panují, jací jsou vůbec lidé představovala si Kiti nejpodivuhodnější a nejkrásnější charaktery a domnívala se, že se její pozorování potvrzuje.

Z oněch osob zvláště jí zajímala jedna ruská dívka, jež přijela do lázní s nemocnou ruskou dámou, s madamne Stahl jak jí všude nazývali. Madame Stahl náležela k vyšší společnosti, byla však tak churava, že nemohla chodit a jen zřídka kdy se objevovala na promenádě v pohyblivém křesle. Avšak kněžna vysvětlovala, že se madame Stahl vzdaluje ruské společnost i ne tak pro churavost, jako z hrdosti. Ruská dívka ošetřovala madame Stahl, ale mimo to, jak spozorovala Kiti, sblížovala se se všemi těžce nemocnými, jichž bylo mnoho v lázních, a ošetřovala je velmi prostým způsobem. Ruská ona dívka nebyla, jak se Kiti přesvědčila, příbuznou madame Stahl, ale nebyla také najatou ošetřovatelkou. Madame Stahl jí nazývala Várenka a ostatní jí zvali M-lle Váreňka. Nemluvě ani o tom, že Kiti zajímalo stopovati poměr oné dívky k madame Stahl i k druhým, ji neznámým osobám, ona, jak se často stává, pocítovala nevysvětlitelnou sympatii k oné M-lle Váreňce a poznala dle vzájemných pohledů, že sama se jí také líbí.

Tato M-lle Váreňka byla dívka ne tak překročivší práh mladosti, jako vůbec stvoření bez mladosti: bylo jí možno hádat devatenáct let, ale také třicet let. Co se týče rysů její tváře, byla vzdor chorobné barvě tváře spíš hezká než ošklivá. Byla by i pěkně

rostlá, kdyby jí nevadila přílišná suchost těla a hlava příliš veliká v poměru k prostřednímu vzrůstu; pro mužské neměla do sebe asi nic půvabného. Podobala se hezkému kvítku posud ještě obsypanému květy, ale již odkvetlému a bez vůně. Kromě toho i proto nemohla býti půvabnou pro mužské, že jí scházelo to, čím oplývala Kiti — zatajený životní oheň a vědomí svého půvabu.

Zdálo se, že je stále zaujata nějakou věcí, o níž nemohlo býti pochyby, a proto ji nemohlo na pohled zajímati nic vedlejšího. Tím se lišila hlavně od Kiti a vlastnost ta nade vše jiné poutala k ní Kiti. Kiti se zdálo, že v ní, v jejím způsobě života může naléztí vzor toho, co nyní tak starostlivě vyhledávala: vzor životních zájmů, ceny života — vně oněch pro Kiti odporných společenských poměrů dívky k mužskému, jež se jí zdály nyní hanobící výstavou tovarů, který čeká kupce. Čím déle Kiti pozorovala svou neznámou přítelkyni, tím více se přesvědčovala, že ona dívka jest skutečně ta dokonalá bytost, jak si ji představovala, a proto tím více si přála seznámiti se s ní.

Obě dívky se potkávaly každodenně několikrát a při každém setkání Kitiny oči se tázaly: „kdo jste? co jste? Vždyť je pravda, že jste ta překrásná bytost, jakou si vás představuju? Ale pro Boha nemyslete si,“ dodával její pohled, „že si dovoluju vtírati se do vašeho přátelství. Já pohlížím pouze na vás se zalíbením a mám vás ráda.“ — „Já vás mám také ráda a vy jste velmi, velmi příjemná. Já bych vás měla ještě radši, kdybych měla více času,“ odpovídal jí pohled neznámé dívky. A opravdu, Kiti pozorovala, že je stále zaneprázdněna: buď odvádí od pramene děti ruské rodiny, aneb přináší pled pro nemocnou a zahaluje ji, aneb se snaží zabavití rozdrážděného pacienta, aneb vybírá a kupuje pečivo ke kávě pro kohosi. —

Brzy po příjezdu Ščerbackých objevily se ráno u plamene ještě dvě osobnosti, jež obrátily na sebe všeobecnou nevlídnou pozornost. Byl to velmi vysoký, přihrblý muž s ohromnými rukama, v příliš krátkém, ošumělém svrchníku s černými,

naivnýma a spolu strašnýma očima, a příjemná, ač trochu zdobaná ženština, velmi špatně a nevkusně oděná. Kiti, jakmile v nich poznala Rusy, počala ve své fantasmii sestavovati o nich krásný a dojemný román. Ale kněžna, jež z „kurliste“ poznala, že to byl Nikolaj Levin a Marja Nikolajevna, vysvětlila Kiti, jaký ošklivý člověk byl onen Levin, a všechny její sny o těch dvou osobách zmizely. Ani ne tak za příčinou toho, co jí matka pověděla, nýbrž spíše proto, že to byl bratr Konstantinův, zdály se ty dvě osoby Kiti najednou co nejvíce nepříjemnými. Svým zvykem, šhubati hlavou, vzbuzoval v ní Levin nyní neodolatelný pocit ošklivosti.

Zdalo se jí, že v jeho velikých, strašných očích, jež tvrdošijně ji pronásledovaly, vyjadřoval so pocit nenávisti a posměchu, a proto se mu všemožně! vyhýbala.



## XXXI.

---

Byl deštivý den; přšelo celé ráno a nemocní s deštníky shromáždili se v galerii.

Kiti chodila s matkou a s moskevským plukovníkem, jenž vystavoval vesele na odív svůj civilní svrchník, který koupil hotový ve Frankfurtě. Chodili po jedné straně gallerie, aby nepotkávali Levina, jenž se procházel po druhé straně. Váreňka ve svých černých šatech a v černém klobouce s ohnutou střechou vodila slepou Francouzsku od jednoho konce gallerie do druhého a pokaždé, když potkávala Kiti, setkávaly se též jejich přátelské pohledy.

„Mamá, smím se dát s ní do řeči?“ optala se Kiti, jež neustále pozorovala svou neznámou přítelkyni a nyní viděla, že přistupuje ku prameni, u něhož se s ní může setkat.

„Když si toho tak přeješ, poptám se zprvu na ni a sama s ní promluví,“ odpověděla matka. „Co pak v ní vidíš zvláštního? Je společníci bezpochyby. Chceš-li, já se seznámím s M ine Stahl. Já jsem byla známa s její švakrovou,“ dodala kněžna, zdvihajíc hrdě hlavu.

Kiti věděla, že kněžna se cítí uraženou tím, že paní Stahlová se jaksi vyhýbá bližšímu styku s ní. Proto nenutila matku, aby sama přistupovala k hrdé dámě.

„Ach, jak mile si vede!“ poznamenala Kiti, hledíc na Várenku, právě když podávala Francouzce sklenici. „Pohledte, jak dělá všechno prostě, mile.“

„Musím se smát tvým libůstkám,“ odvětila jí kněžna. „Ne, pojďme raději nazpět,“ dodala ihned, pozorujíc, že jim přichází

vstříc Levin se svou dámou a s německým doktorem, s nímž hlasitě a zlostně o něčem rozprávěl.

Obraceli se již, chtějíce se vrátiti, když zaslechli ne již hlasitý rozhovor, nýbrž křik. Levin, jenž se zaslavil, křičel, a doktor se také rozhorloval. Zástup hromadil se okolo nich. Kněžna s Kiti se rychle vzdálily, plukovník se však přidružil k zástupu, aby zvěděl, oč běží.

Za několik minut je plukovník dohonil.

„Co se tam přihodilo?“ optala se Kněžna.

„Hanba, ostuda!“ odpověděl plukovník. „Člověk aby se bál setkati se s krajanem v cizině. Onen pán vysokého vzrůstu pohádal se s doktorem, namluvil mu drzostí za to, že ho chybně léčí, a zdvihl dokonce na něho hůl. Hotová ostuda!“

„Ach, jak je to nemilé!“ zvolala kněžna. „Nu a jak to skončilo?“

„Chvála Bohu, v kritickém momentu přiskočila ta ... ta v klobouce jako hřib, Ruska tuším,“ sděloval plukovník.

„M-lle Váreňka?“ otázala se Kiti s patrnou radostí.

„Ano, ano. Ona se první vzpamatovala, vzala onoho pána pod ruku a odvedla ho.“

„Vidíte, marná,“ zvolala Kiti, „vy se divíte, že se mne tak líbí.“

Následujícího dne Kiti, pozorujíc svou neznámou přítelkyni, viděla, že se M-lle Váreňka nachází už s Levinem a jeho dámou v témž poměru, jako s ostatními svými protégés. Přistupovala k nim, dávala se s nimi do řeči, sloužila jeho dámě tlumočnicí, poněvadž tato neuměla mluvití nijakým cizím jazykem.

Kiti uprošovala tím více matku, aby jí dovolila seznámiti se s Várenkou. Jakkoli bylo kněžně nepříjemno, že musí učinit první krok, jež mohou vykládati tak, jako by se doprošovala známosti s M-me Stahl, která si zde dovolovala jakousi hrdost, — počala se přece poptávati na Váreňku, a když zvěděla o ní dosti podrobností, z nichž bylo možno souditi, že známost s ní

nezpůsobí její dceři nic špatného, ač také málo dobrého, přistoupila sama pivní k Vářeňce a seznámila se s ní.

Zvolila chvíli, když její dcera šla ku prameni a Vářeňka se zastavila před pekařským krámkem. Kněžna k ní přistoupila a oslovila ji s vážným úsměvem na rtech:

„Dovolte mně seznámiti se s vámi. Má dcera je do vás zamilována. Může být, že mne ještě neznáte,“ dodala kněžna; „já jsem ...“

„To je více než navzájem, paní kněžno,“ odpověděla spěšně Vářeňka.

„Jak dobrou službu prokázala jste včera našemu ubohému krajanu!“ prohodila kněžna.

Vářeňka se zarděla. „Já se nepamatuju; já jsem tuším nic podobného nečinila,“ odpověděla dívka.

„Naopak, vy jste zachránila toho Levina od nepřijemností.“

„Ano, sa compagne mne vybědla a já jsem jí pomohla jej upokojit. On je těžce nemocen a byl nespokojen s doktorem. Já jsem již přivykla chlácholiti takové nemocné.“

„Ano, já jsem slyšela, že bydlíte v Mentoně s vaší tetinkou, nemýlím-li se, s M-me Stahl. Já jsem znávala její švakrovou.“

„Nikoliv, ona není mou tetou. Já ji nazývám maman, ale ona není mou příbuznou. Ona mne vychovala,“ odvětila Vářeňka, opětně se zardívajíc.

Vářeňko pronesla ona slova tak prostě, tak milý byl pravdivý a upřímný výraz její tváře, že kněžna pochopila, proč si její lvi ti tak zamilovala onu Vářeňku.

„Jak se vede nyní tomu Levinu?“ otázala se kněžna.

„On odjíždí,“ odpověděla Vářeňka.

V tu chvíli přicházela k nim od pramene Kiti, plná radosti, že se matka již seznámila s její neznámou přítelkyní.

„Nu vidíš, Kiti. Tvé toužebné přání seznámiti se s M-lle ...“

„Vářeňkou,“ napověděla usmívající se Vářeňka, „tak mne nazývají všichni.“

Kiti se radostí zarděla a dlouho tiskla mlčky ruku své nové přítelkyně, jež neodpovídala na její stisknutí, nýbrž ponechávala svou ruku klidně v její ruce. Ruka na stisknutí neodpovídala, ale tvář M-lle Váreňky zářila tichým, radostným, ač trochu smutným úsměvem, jenž odhaloval velké, ale pěkné zuby.

„Já jsem si toho sama dávno přála,“ prohodila Kiti. „Ale Vy jste tak zaneprázdněna...“

„Ach, naopak, já nejsem ničím zaměstnána,“ odpovídala Váreňka. Ale y týtž okamžik byla nucena opustit ti své nové známé, protože k ní přiběhla dvě malinká ruská děvčátka, dcery jednoho nemocného.

„Váreňko, maminka vás ,volá!“ křičely jí z daleka. A Váreňka šla s nimi.

## XXXII.

---

Podrobnosti, jichž se kněžna dověděla o minulosti Vářeňky, o jejím poměru k M-me Stahl, i o samé madame Stahl, byly následující.

Madame Stahl, o níž jedni vyprávěli, že umučila svého muže, kdežto druzí tvrdili, že muž mučil ji svým nemravným chováním, byla stále chorobná a exaltovaná ženština. První dítě porodila, když byla už s mužem rozvedena. Dítě to ihned zemřelo. Příbuzní paní Stahlové, znajíce její citlivost, a bojíce se, aby zpráva o smrti robátka ji nezahubila, zaměnili mrtvé děcko živým, dceruškou dvorního kuchaře, jež narodila se v Petrohradě téže noci a v témž domě. To byla Vářeňka. Madame Stahl zvěděla později, že Vářeňka není její dcera, ale vychovávala ji dále a to tím spíše, že brzo na to z příbuzných Vářeňčiných nikoho nezůstalo na živě.

Madame Stahl zdržovala se již přes deset let neustále v cizině na jihu, a pocelou tu dobu nevstávala s postele. Jedni vypravovali, že madame Stahl si způsobila pověst ctnostné, zbožné paní; druzí tvrdili, že byla skutečně takovou vysoce mravnou bytostí, žijící pouze na prospěch bližního, za jakou se vydávala. Nikdo nevěděl, jakého je náboženství, katolického, protestantského, nebo pravoslavného; ale jedno bylo nade vši pochybnost; nacházela se v přátelských poměrech s nejvyššími hodnostáři všech církví a všech vyznání.

Vářeňka žila s ní stále v cizině, a každý, kdo znal madame Stahl, znal a miloval též M-lle Vářeňku, jak ji všichni nazývali.

Kněžna, jež vyzvěděla všechny tyto podrobnosti, neshledala v nich nic takového, co by mohlo překážet jí sblížení její dcery s Vářeňkou, a to tím více, že Vářeňka byla velmi dobře vychována a

uměla se výtečně chováti: mluvila výborně francouzský i anglicky a hlavní věc, vyřídila kněžně od madame Stahl politování, že tato za příčinou choroby nemůže si dopřáti potěšení, seznámiti se s kněžnou. —

Když se Kiti sprátelila blíže s Váreňkou, přilnula k ní ještě více, neboť každého dne shledávala v ní a nové přednosti.

Kněžna zaslechla kdesi, že Váreňka pěkně zpívá. Pozvala ji tedy, aby k nim přišla večer zpívat.

„Kiti hraje, u nás jest fortepiano, ne příliš dobré, pravda, ale vy nám způsobíte velikou radost,“ přemlouvala ji kněžna se svým líčeným úsměvem, jenž byl zvláště nepříjemný nyní pro Kiti, jež spozorovala, že se Váreňce nechce zpívat. Nicméně Váreňka večer přišla a přinesla s sebou svazek not. Kněžna pozvala na večer Marji Evgenijevnu s dcerou a plukovníka.

Váreňce, jak se zdálo, bylo zcela lhostejno, že zde byly cizí, jí neznámé osobnosti, a hned přistoupila ke klavíru. Sama sebe provázeti na klavíru neuměla, ale zpívala z not pevně. Kiti, jež hrála dobře na fortepianě, ji provázela.

„Vy máte neobyčejné nadání,“ pochválila kněžna, když Váreňka dozpívala první píseň.

Marja Evgenijevna s dcerou jí děkovaly a také ji chválily

„Podívejte se,“ zvolal plukovník, dívaje se do okna, „jak mnoho obecenstva se shromáždilo a naslouchá vašemu zpěvu.“ Skutečně, před okny shromáždil se dosti značný zástup lidu.

„Jsem velmi ráda, že vám to působí potěšení,“ odvětila prostě Váreňka.

Kiti pohlížela s hrdostí na svou přítelkyni. Nemohla se nadiviti jejímu umění, jejímu hlasu, její tváři; ale nejvíce se jí líbilo její chování, líbilo se jí, že Váreňka patrně nedbala na svůj zpěv a pochvaly jí byly zcela lhostejný. Zdálo se, jako by se jen tázala, má-li ještě zaspívat, či je-li už dost?“

„Kdybych já byla na jejím místě,“ pomyslila si Kiti, „já bych byla na sebe hrdá! Jak bych se radovala, kdybych spatřila onen

zástup před okny! A jí je to všechno lhostejno. Ji pobádá pouze touha ničeho neodepřít a způsobiti potěšení mamán. Jakou to sílu chová ona v sobě? Co jí poskytuje možnost, všim opovrhovat a býti klidnou bez ohledu na okolnosti? Jak bych si přála to vědět a naučiti se tomu od ní!“ myslila si Kiti, dívajíc se pozorně na onu klidnou tvář. Kněžna požádala Váreňku, aby ještě zazpívala, a Váreňka propěla druhou piecu taktéž rovně, srozumitelně a pěkně, stojíc vzpřímeně u piana a dávajíc si takt hubenou, snědou rukou.

Za druhým nápěvem následovala v sešitku italská píseň. Kiti zahrála preludii a ohlédla se na Váreňku.

„Vynechme tuto píseň,“ požádala Váreňka, červenajíc se.

Kiti upřela polekaně a tázavě své zraky na tvář Váreňky.

„Tedy něco jiného,“ zvolala honem obracejíc list a ihned chápajíc, že s onou písní bylo cosi ve spojení.

„Ne,“ namítla Váreňka, kladouc svoji ruku na noty a usmívajíc se. „Ne, zazpíváme toto. I zapěla italskou píseň opět tak klidně, chladně a pěkně jako předešlé písně.“

Když dopěla, všichni jí opět děkovali a šli pít čaj. Kiti s Váreňkou odešly do zahrady, jež se nacházela u domu. „Není-liž pravda, ona vlaská píseň budí ve vás Jakési vzpomínky?“ tázala se Kiti. „Já nechci vědět, jaké,“ dodala honem Kiti, „jenom mi řekněte, pravda-li?“

„Proč pak? Já vám prostě řeknu,“ pravila Váreňka a nečekajíc na novou otázku, pokračovala: „Ano, jest to vzpomínka, a kdysi byla pro mne velmi bolestná. Já jsem milovala jednoho člověka a onu píseň jsem zpívala jemu.“

Kiti pohlížela něžně, mlčky na Váreňku s otevřenýma velkýma očima.

„Já jsem ho milovala, i on mne miloval. Ale jeho matka si toho nepřála a proto se oženil s jinou. On bydlí nyní nedaleko od nás a já ho časem vídám. Vy jste si asi nemyslila, že i já jsem měla svůj román?“ dodala Váreňka a na hezké její tváři sotva že zakmitl

onen plamének, který — jak Kiti byla přesvědčena — ozařoval ji kdysi celou.

„Proč bych si nebyla myslila? Kdybych hýla mužským, nemohla bych milovati nikoho jiného, jakmile jsem poznala vás. Nechápu pouze to, jak mohl po vůli matčině zapomenouti vás a učiniti vás nešťastnou. On neměl srdce.“

„Ach ne! On je velmi hodný člověk, a já nejsem nešťastna. Naopak, já jsem velice šťastna. Dnes tedy více zpívati nebudeme?“ otázala se po chvilce, obracejíc se k domu.

„Jak jste hodná! Jak jste hodná!“ zvolala Kiti, stanula a zlíbala Váreňku. „Kdybych mohla býti aspoň trochu podobna vámi“

„Nač potřebujete býti podobnou někomu jinému? Vy jste hezká a hodná, jak jste,“ odmítla její pochvalu Váreňka. usmívajíc se svým prostým, unaveným úsměvem.

„Ne, já dokonce nejsem hodná. Nuže, řekněte mně... Počkejte, sedněme si,“ zvolala Kiti, nutíc ji posaditi se vedle ní na lávku. „Řekněte mně, není urážlivým pomyslení, že člověk opovrhl vaší láskou, že vás nechtěl?..“

„Vždyť on jí neopovrhl; já věřím, že mne miloval, avšak on byl poslušným synem ...“

„Ano; a což kdyby ne k vůli matce, nýbrž prostě sám?...“ pokračovala Kiti, cítíc, že už vyzradila své tajemství, a že tvář její, zapřena ruměncem studu, sama ji usvědčovala.

„Tenkrát jednal by nepěkně, a já bych ho nelitovala,“ odvětila Váreňka, jež patrně pochopila, že není už řeč o ní, nýbrž o Kiti samé.

„Ale urážka?“ pokračovala Kiti. „Urážky nelze zapomenouti,“ tvrdila dále, vzpomínajíc na svůj pohled na posledním plesu, když hudba náhle umlkla.

„Kde je tu urážka? Vždyť vy jste nejednala špatně?“

„Hůře než špatně — postydně.“

Váreňka pokývala hlavou a položila svoji ruku na ruku Kitinu.



„Proč pak postydně?“ namítla jí; „vždyť vy jste nemohla říci člověku, jenž byl k vám lhostejným, že ho milujete?“

„Rozumí se, že ne; já mu neřekla ani slova, ale on to věděl. Ne, ne; jsou pohledy, jest chování. Kdybych sto let byla živa, nezapomenu.“

„Což tedy? Já vám nerozumím. Jde o to, miluje te-li ho ještě nyní, anebo ne,“ pravila Váreňka, jež jmenovala všechno pravým jménem.

„Já ho nenávidím; já si to nemohu odpustili.“

„Což tedy?“

„Stud, urážka.“

„Ach! kdyby byli všichni tak citliví, jako vy,“ namítla Várpnka. „Není jediné dívky na světě, jíž by se to nepříhodilo. A všechno to je tak malicherné.“

„A co tedy je důležité?“ zvolala Kiti, upírajíc s podivným zvědavé oko na Váreňku.

„Ach, mnoho je důležitého,“ odvětila s úsměvem Váreňka.

„Co tedy?“

„Ach, mnoho je důležitějšího,“ opětovala Várenka, jež nevěděla, co říci. Ale v tu chvíli ozval se z okna hlas kněžny: „Kiti, je chladno! Vezmi buď šátek, anebo pojď de světnice.“

„Pravda, je už čas!“ zvolala Váreňka vstávajíc. „Já musím ještě zajiti k M-me Berthe; ona mne žádala.“ Kiti ji držela za ruku a s vášnivou zvědavostí i prosbou tázala se jí pohledem: „Co tedy, co je to nejdůležitější, co dává člověku takový klid? Vy to víte, sdělte mně to!“ Ale Váreňka ani nechápala to, nač se jí ptal Kitiin pohled. Věděla nyní pouze to, že teď musí zajiti k M-me Berthe, a odtud že se musí vrátit domů k maman k dvanácté hodině, kdy ona pije čaj. Vrátila se tedy do domu, sebrala své noty, poručela se všem a chtěla odejiti.

„Dovolte, já vás doprovodím,“ nabídl se plukovník. „Pravda, jak byste mohla jíti v noci sama?“ souhlasila kněžna. „Já pošlu s vámi aspoň Parášu.“

Kiti viděla, že Váreňka sotva zdržuje úsměv při slovech, že má zapotřebí průvodčího.

„Ne, já chodím vždycky sama a nikdy se mně nic nepříhodilo,“ namítla, berouc svůj klobouk. Pak ještě jednou políbila Kiti a nesdělivši jí, co je nejdůležitější, vyšla boдрým krokem s notami pod paží a zmizela v pološeru letní noci, odnášejíc s sebou tajemství, co je důležité a co jí umožňuje onen závidění hodný klid a důstojnost.

## XXXIII.

---

Kiti seznámila se i s paní Stahlovou a známost ta spolu s přátelstvím s Váreňkou nejen že měla na ni značný vliv, nýbrž poskytovala jí i útěchu v její hoři. Útěchu tu našla v tom, že se před ní následkem oné známosti rozevřel zcela nový svět, jenž neměl pranic společného s její minulostí, svět povznesený, krásný, s jehož výše bylo možno pohlížeti klidně na onu minulost. Kiti uviděla, že kromě instinktivního života, jemuž se doposud oddávala, byl ještě život duchovní. Život ten otevřel se před jejíma očima náboženstvím, ovšem náboženstvím, které nemělo nic společného s onou vírou, kterou Ki ti znala z dětství, a jež se vyjadřovala mší a vigiliemi ve chrámě Vdovského domu, kde bylo možno setkati se se známými, a kromě toho učením se nazpaměť slovanských textů, předčítaných duchovním. Víra, která jí otevřela nový svět, byla vznešená, tajemná, spojená s radou krásných myšlenek a pocitů, v níž možno bylo vě- řiti nejen proto, že tak bylo přikázáno, nýbrž kterou bylo možno si zamilovali.

Kiti poznala vše to nikoli ze slov. Madame Stahl hovořila s Kiti jako s milým dítětem, na něž se díváš se zalíbením, jako na vzpomínku svého dětství, a pouze jednou připomenula, že ve všech lidských zármutcích skýtá útěchu pouze láska a víra, a že Kristus netrpěl za nás pro malicherné zármutky naše, a ihned obrátila řeč na jiný předmět. Ale Kiti poznávala z každého jejího pohybu, z každého slova, z každého nebeského — jak se Kiti vyjadřovala — jejího pohledu, a zvláště z celé historie jejího života, kterou znala prostřednictvím Váreňky, ze všeho toho poznávala to, „co bylo důležité“ a čeho až doposud netušila.

Jakkoli však byl vznešený charakter paní Stahlové, jakkoli

dojemný byl její životopis, vznešená a něžná její řeč, přece Kiti v ní spozorovala samoděk takové črty, které v ní budily pochybnosti. Spozorovala, že když se jí Kiti ptala na její příbuzné, madame Stahl se opovržlivě usmála, což se přičilo křesťanské lásce. Spozorovala též, že, když u ní zastala katolického duchovního, madame Stahl se snažila držeti svou tvář ve stínu abatjournu a zvláštním způsobem se usmívala. Jakkoli tato dvě pozorování byla malicherná, nicméně ji znepokojovala a budila v Kiti pochybnosti o madame Stahl. Ale zato Váreška, osamělá, bez příbuzenstva, bez přátel, zbavena nejkrásnějších nadějí, a přece po ničem netoužící, ničeho nelitující, byla onou dokonalou bytostí, o jaké si Kiti dovolovala jen snít. Na Várešce poznala Kiti, že je potřeba pouze zapomenouti na sebe a milovati ostatní, aby se stala klidnou, šťastnou a hodnou. A takovou Kiti chtěla býti. Když tedy nyní poznala, co bylo nejdůležitější, Kiti se nespokojovala už tím, aby se obdivovala, nýbrž věnovala se ihned z celé duše onomu novému životu, jenž se před ní odhalil. Dle vypravování Várešky o tom, co dělala madame Stahl a jiné osoby, o nichž mluvila, sestavila si již Kiti plán svého budoucího života. Umínala si, že podobně, jako synovkyně paní Stahlové, Alina, o níž jí mnoho vypravovala Váreška, bude vyhledávali nešťastné, kdekoli se bude nacházeti, že jim bude pomáhati, na kolik její síly stačí, bude rozdávati evangelia, bude předčítali evangelium nemocným, zločincům, umírajícím. Zvláště se jí líbilo předsevzetí, předčítali evangelium zločincům, jak to dělala Alina. Ale vše to byly tajné plány, jež Kiti nevyzrazovala ani matce, ani Várešce.

Ostatně, dříve než se jí naskytne příležitost, aby mohla uskutečniti své plány ve velkém, Kiti našla lehce hned zde v láních, kde bylo tak mnoho nemocných a nešťastných, příležitost k projevení svých nových pravidel po příkladu Várešky.

Kněžna z počátku pozorovala pouze, že se Kiti nachází pod silným vlivem své libůstky — jak se vyjadřovala k paní Stahlové

a zvláště k Vářeňce. Viděla, že Kiti nejen že napodobí Vářeňku v její činnosti, ale napodobí nevolky i její chůzi, způsob mluvení a mrkání očima. Ale brzy na to kněžna spozorovala, že v její dceři kromě onoho vnějšího okouzlení tvoří se jakýsi vážný, duševní převrat.

Kněžna viděla, že Kiti večer čítá francouzské evangelium, které jí darovala paní Stahlová, čehož dříve nedělávala; že se vzdaluje svých známých z vyšší společnosti, za to však se stýká s nemocnými, kteří se nacházeli pod ochranou Vářeňky, zvláště s chudobnou rodinou jakéhosi churavého malíře Petrova. Kiti byla patrně hrda na to, že v oné rodině vykonávala povinnost milosrdné sestry. Vše to bylo hezké, a kněžna neměla nic proti tomu, tím více, že žena Petrova byla zcela řádná ženština a že princessa, jež si všimla činnosti Kitiny, ji chválila a nazývala ji andělem, utěšitelem. Vše to bylo by velmi pěkné, kdyby nepřestupovalo určité meze. Ale kněžna pozorovala, že její dcera upadá do krajnosti, a proto jí to řekla.

„Il ne faut jamais rien outrer,“ napomínala ji.

Ale dcera jí na to neodpovídala; pomyslně si jen, že v projevech křesťanské lásky o přehánění mluvili nelze. Může-li býti co zbytečného v plnění tohoto učení, jež velí člověku nastavit druhou tvář, udeří-li ho v první, a dále košili, když mu vzali kabát? Ale kněžně se takové krajnosti nelíbily, a ještě více se jí nelíbilo, co pozorovala, totiž, že se jí Kiti nechce úplně svěřiti. K i ti opravdu tajila před matkou své nové náhledy a pocity. Netajila jich proto, že by nemilovala, že by nectila svou matku, nýbrž proto jen, že to byla její matka. Každému druhému spíše by se svěřila, než matce.

„Proč pak asi Anna Pavlovna tak dávno u nás už nebyla?“ prohodila kdysi kněžna o ženě Petrova. „Já jsem ji zvala, ale ona jako by byla nespokojena čímsi.“

„Ne, já jsem toho nepozorovala, maman,“ odvětila Kiti a zarděla se.

„Tys dávno už nebyla u nich?“

„My se chystáme podniknouti zejtra vycházku do hor,“ odpověděla Kiti.

„Což, jděte si,“ pravila na to kněžna, pozorujíc nejistou tvář dceřinu a snažíc se uhodnouti příčinu jejího nepokoje.

Toho dne přišla k obědu Váreňka a sdělovala, že Anna Pavlovna si rozmyslila, a zejtra do hor nepojede. A kněžna spozorovala, že se Kiti opět zarděla

„Kiti, nemela jsi nějaký nepříjemný výstup s Petrovými?“ obrátila se kněžna k dceři, když byly samy. „Proč přestala k nám posílati své děti a proč sama už nepřichází?“

Kiti odpověděla, že se nic nepříhodilo a že rozhodně nechápe, proč by Anna Pavlovna mohla býti jí nespokojena. Kiti mluvila čistou pravdu. Nevěděla, proč Anna Pavlovna změnila své chování k ní, ale tušila to. Tušila takovou příčinu, které nemohla sdělit matce, poněvadž se k ní nepřiznávala ani sobě samé. Byla to jedna z těch věcí, které víš, ale k nimž se nelze přiznati ani sobě samému. Stydíš se i bojíš se, abys se nemýlil.

Znova a znova rozbírala v myšlenkách svůj poměr k oné rodině. Přišla jí na mysl naivní radost, jež se jevila na dobromyslném, okrouhlém líci Anny Pavlovny, kdykoli se setkávaly, vzpomínala si na tajné rozhovory s ní o nemocném, jak se umlouvaly, aby ho zdržely od práce, jež mu byla lékařem zapovězena, a přiměly ho k procházce; vzpomínali si, jak k ní přilnul nejmladší jejich chlapec, jenž ji nazýval „moje Kiti“ a nechtěl jinak spat jíti, než za její přítomnosti. Jak vše to bylo milé! Pak si připomínala vyhublou postavu Petrova, jeho dlouhý krk a skořicový kabát, jeho řídké, kučeravé vlasy, tázavé, z počátku pro Kiti strašné, modré oči a jeho usilovné namáhání, aby se v její přítomnosti zdál bodrým a čilým. Připomínala si, jak se první dobu snažila přemoci odpor, jež v ní vzbuzoval, jako všichni souchotináři vůbec, a jaké namáhání ji stálo, než si vymyslila, co mu má říci. Viděla před sebou jeho bojácný, něžný pohled, kterým ji

pozoroval, a připomínala si zvláštní pocit soucitu a neobratnosti, a hned na to vědomí svého milosrdenství, jež při tom pocítovala. Jak to bylo všechno pěkné! Ale vše to bylo jen za první doby. Nyní však od několika dní všechno to se pokazilo. Anna Pavlovna vítala ji s líčenou přívětivostí a neustále slídila za ní a za mužem.

Je-li možná, že ona dojemná radost, jež se jevila na tváři Petrova při příchodu Kiti, mohla býti příčinou, že se Anna Pavlovna počala k ní chovali tak chladně?

„Pravda,“ připomínala si Kiti, „cosi nepřirozeného bylo v Anně Pavlovně, cosi odporujícího její dobrotě, když především mrzutě prohodila: „Vidíte, stále na vás čekal, nechtěl bez vás pít kávu, ač hrozně seslábl.“

„Ano, může býti, že i to jí bylo nepříjemno, když jsem mu podala pléd. Vše to je nadmíru prosté, ale on to přijal tak divně, tak dlouho mně děkoval, že mně samé bylo nepohodlné. A pak ona moje podobizna, kterou tak zdařile nakreslil. A hlavně onen pohled, nesmělý, a něžný! Ano, ano, je tomu tak!“ opětovala si s úžasem v myšlenkách Kiti. „Ne, to nemůže, to nesmí býti! On je tak politování hodný!“ tvrdila si Kiti v zápětí.

Takové pochybnosti otravovaly kouzlo jejího nového života.





## XXXIV.

---

Před samým koncem léčení kníže Ščerbacký, jenž z Karlových Varů si zajel do Badenu a do Chyžice k svým ruským známým, aby — jak tvrdil — se nadýchal ruského vzduchu, vrátil se k své rodině.

Kníže pohlížel na život v cizině zcela jinak než kněžna. Kněžně se zdálo všechno nadměru krásným a vzdor svému vznešenému postavení v ruské společnosti sna žila se v cizině míti vzezření dámy „evropské“, čímž nebyla, neboť byla čistě ruská šlechtična; proto tedy se přetvářela a to jí bylo z části nepohodlno. Kníže naopak shledával v cizině všechno špatným, život evropský byl mu obtížný, on se držel svých ruských zvyků a naschvál se snažil zdáti se v cizině méně „evropským“, než byl ve skutečnosti.

Kníže se vrátil hubenější, se svislými skládkami kůže na tvářích, ale v nejveselejší náladě. Jeho dobrý rozmar se ještě zvýšil, když našel Kiti úplné zdravou. Zpráva přátelství Kiti s paní Stahlovou a s Váreňkou, jakož i poznámka kněžnina, že pozoruje v Kiti jakousi vnitřní proměnu, zarazily knížete a probudily v něm obvyklý pocit řevnivosti ke všemu, co mohlo vzdáli ti dceru od nebo. K pocitu tomu připojil se strach, aby dcera neustoupila z pod jeho vlivu do nějaké pro něho nepřístupné oblasti. Ale tyto nepříjemné zprávy utonuly v onom moři dobromyslnosti a veselosti, které ho nikdy neopouštěly a nyní ještě sesílily následkem karlovarských vod.

Druhého dne \* po svém návratu vyšel si kníže ve svém dlouhém svrchníku, se svými ruskými vráskami a odvislými tvářemi, podpíranými škrobeným límečkem, v nej veselejším rozmaru spolu s dcerou ku prameni.

Jitro bylo rozkošné; čisté, veselé domy se zahrádkami, pohled na červenolící, červenoruké, nalité pivem a vesele pracující německé služky, i jasné slunce rozveselovaly srdce. Ale čím blíže přicházeli ke prameni, tím častěji potkávali nemocné. Jejich vzezření zdálo se ještě smutnější uprostřed obvyklých okolností spořádaného německého života. Kiti se už nedivila oné protivě. Pronikavé slunce, veselý tón zeleni, zvuky hudby byly pro ni přirozeným rámcem všech těch známých tváří a změn k lepšímu neb k horšímu, jež stopovala. Ale knížeti se záře a lesk červnového jitra, zvuky orkestru, hrajícího módni, veselý valčík, a zvláště pohled na zdravé služky zdál neslušným a ohavným ve spojení s oněmi těsně se vláčejícími mrtvolami, jež se tu shromáždily ze všech konců Evropy.

Vzdor tomu, že se cítil hrdým a jakoby znova omlazeným, když krácel s milovanou dcerou, opírající se o jeho ruku, bylo mu nyní nicméně nepohodlné, ano svědomí ho hryzlo pro jeho pevný krok, pro silné, tukem prorostlé údy. Zakoušel skoro takový pocit, jaký by měl člověk, jenž by se objevil nahý ve společnosti.

„Představ, představ mne svým novým známým,“ obracel se k dceři, tiskna jí loktem ruku. „Já mám i ten tvůj ošklivý Soden rád za to, že tě uzdravil. Jen že jest tu u vás smutno, smutno. Kdo je tohle?“

Kiti mu jmenovala známé a neznámé osobnosti, jež potkávali. U samého vchodu do parku setkali se se slepou madame Berthe s průvodkyní, a knížeti způsobil radost tklivý výraz tváře slepé Francouzky, když zaslechla hlas Kitin. Dala se s ním ihned do řeči s francouzským přebytkem laskavosti, chválíc ho, že má takovou milou dceru, a do očí mu vynášela Kiti do nebe, nazývají jí pokladem, perlou a andělem útěchy.

„Nu, ona jest tedy druhým andělem,“ prohodil kníže žertem. „Ona jmenuje andělem No. 1. Mademoiselle Váreňku.“

„Oh! Mademoiselle Váreňka je skutečný anděl, allez,“ dodala ihned madame Berthe.

V galerii potkali i samu Váreňku. Šla jim rychle v ústrety, nesouc elegantní červenou kabelku.

„Hleďte, papa přijel!“ volala jí vstříc Kiti.

Váreňka učinila prostě a přirozeně, jako vše, co dělala, pohyb, jenž byl něco středního mezi poklonou a reverencí, a hned se dala s knížetem do řeči tak, jak mluvívala s každým, svobodně a prostě.

„Rozumí se, že vás znám, dobře vás znám,“ ubezpečoval ji kníže s úsměvem, dle kterého Kiti s potěšením poznala, že její přítelkyně se líbí otci. „Kam pak tak chvátáte?“

„Maman je tu,“ odpovídala Váreňka, obracejíc se ke Kiti. „Ona nespala celou noc, a lékař jí poradil, aby si vyjela na procházku. Já jí nesu práci.“

„To je tedy anděl No. 1,“ prohodil kníže, když Váreňka odkvapila.

Kiti viděla, že otci se chce požertovati na účet Várenky, ale že se k tomu nemůže odhodlati, protože se mu Váreňka zalíbila.

„Tak vidíš, všechny tvé přátele tu uvidíme,“ zahovořil opět kníže; „i madame Stahl, uzná-li mne za hodna, aby mne poznala.“ „Co pak, papa, ty jsi ji znával?“ ptala se Kiti s bázní, neboť při zmínce o madame Stahl spozorovala, jak v očích knížete vzplanul ohníček posměchu.

„Znával jsem jejího muže i ji trochu, ovšem ještě říve, než se zapsala mezi pietistky.“

„Co to je pietistka, papa?“ otázala se Kiti, zděšená už tím, že to, čeho si tak vážila u madame Stahl, mělo určité nazvání.

„Já sám ani nevím určitě. Vím jen tolik, že za všechno děkuje Bohu, za každé neštěstí — i za to děkuje bohu, že muž její umřel. A vypadá to směšně, protože žili spolu v neladu ... Kdo pak je tohle? Jaká ubohá tvář!“ Optal se najednou kníže, spatřiv sedícího na lávce nevelkého pacienta ve svrchníku skořicové barvy a v bílých kalhotách, jež tvořily podivné skladky na jeho kostlavých nohou, zbavených masa. Pán ten zdvihl svůj slaměný klobouk nad

kučeravými, řídkými vlasy, odhaluje tím vysoké čelo, chorobně zardělé v těch místech, kde se ho dotýkal klobouk.

„To je Petrov, malíř,“ vysvětlovala červenajíc se Kiti. „A tam je jeho žena,“ dodala ukazujíc na Annu Pavlovnu, která jako naschvál, když se k ní přiblížili, obrátila se za svým dítětem, jež odběhlo po cestičce.

„Ubohý, a jeho tvář je tak milá!“ litoval kníže nemocného krajana. „Proč pak jsi k němu nešla? On ti chtěl něco říci?“

„Tedy pojďme!“ zvolala Kiti a rozhodně se obrátila. Jak se vám vede dnes?“ otázala se Petrova.

Petrov vstal, opíraje se o hůl, a nesměle pohlédl na knížete.

„To je má dcera,“ pravil kníže. „Dovolte mně sesnámiti se s vámi.“

Malíř se poklonil a usmál se, odhaluje své podivně se lesknoucí bílé zuby.

„My jsme vás očekávali včera, kněžno,“ obrátil se Petrov ke Kiti.

Při těch slovech zavrával, ale hned opětoval týž pohyb, aby se zdálo, že jej i poprvé učinil schválně.

„Chtěla jsem k vám přijít, ale Váreňka mne řekla, že Anna Pavlovna jí vzkázala, že nepojedete nikam.“

„Že nepojedeme?“ zvolal Petrov, začervenav se a hned se rozkašlal, hledaje očima ženu. „Aneto, Aneto!“ zavolal hlasitě, a na tenkém, bílém jeho krku napjal? se tlusté žíly jako provazy.

Anna Pavlovna se přiblížila.

„Kterak jsi to vzkázala kněžně, že nikam nepojedeme!“ zašeptal jí podrážděn, pozbyv hlasu.

„Dobré jitro, kněžno,“ vítala Anna Pavlovna Kiti s líčeným úsměvem, tak málo podobným dřívějšímu, srdečnému jejímu chování. Těší mne, že se mohu s vámi seznámiti,“ obrátila se pak ke knížeti. „Vás, kníže, už dávno čekali.“

„Proč pak jsi vzkázala kněžně, že nepojedeme?“ znova chraptivě zašeptal malíř, ještě více rozhorlen, neboť ho patrně

dráždilo, že hlas mu selhal a on nemůže svým slovům dát takové barvitosti, jaké by si přál.

„Ach, můj Bože! Já jsem měla za to, že nepojedeme,“ odpovídala mu mrzutě žena.

„Proč, kdy...?“ Petrov se znovu rozkašlal a máchnul rukou. Kníže nadzdvihl klobouk a vzdálil se s dcerou.

„O, oh! těžko,“ povzdychнул si kníže. „Nešťastný!“

„Ano, papa,“ souhlasila Kiti. „Musíte však vědět, ž mají tři děti, ani jediné služky a skoro ani groše pění: On dostává něco od akademie,“ vysvětlovala otci živ Kiti, snažíc se potlačiti rozčilení, jež vzniklo v ní následkem podivné změny v chování Anny Pavlovny.

„Tu je i madame Stahl,“ zvolala Kiti, ukazujíc na pohyblivé křeslo, v němž pod slunečníkem leželo cosi v šedé a modré látce, obložené poduškami. To byla pani Stahlová. Za ní stál zamračený hřmotný sluha, Němec jenž ji vozil. Podle ní stál blondýn, švédský hrabě, jehož znala Kiti dle jména. Několik pacientů zastavilo se kolem křesla a pohlíželi na onu dámu, jako na něco neobyčejného.

Kníže přistoupil k ní a Kiti spozorovala hned v jeho očích posměšný ohníček, jenž ji uváděl do rozpaků. Kníže přistoupil k madame Stahl a oslovil ji neobyčejně uctivě a mile výborným francouzským jazykem, jak jím nyní již zřídka vládnou.

„Nevím, upamatujete-li se na mne, ale já mám za svou povinnost přihlásiti se k vám, abych vám poděkoval za lásku, již prokazujete mé dceři,“ pravil kníže, sňav klobouk a drže jej v ruce.

„Kníže Alexandr Ščerbacký,“ pronesla madame Stahl, obracejíc vzhůru k němu své nebeské oči, v nichž Kiti spozorovala nespokojenost. „Těší mne velice. Já jsem si tak zamilovala vaši dceru.“

„Vaše zdraví stále se nelepší?“

„Ano, já již tomu přivykla,“ odvětila madame Stahl a představila knížeti švédského hraběte.

„Vy jste se velmi málo změnila,“ mýnil opět kníže. „Já jsem neměl čest viděti vás už deset nebo jedenáct let.“

„Ano, Bůh sesílá kříž, ale dává i sílu nésti ho. Často se divím, nač trvá déle ten náš život?... S té strany!“ obrátila se mrzutě k Váreňce, která jí zahalovala nohy plédem.

„Bezpochyby proto, aby poskytl možnost konali dobré skutky,“ prohodil kníže, usmívaje se očima.

„My o tom souditi nemáme práva,“ namítla paní Stahlová, jež spozorovala odstín výrazu na tváři knížete. „Pošlete mi tedy tu knihu, milý hrabě? Jsem vám velice vděčna,“ obrátila se opět k mladému Švédovi.

„A!“ vzkřiknul kníže, uviděv moskevského plukovníka, jenž stál nedaleko něho, a pokloniv se paní Stahlové,

„To je naše zdejší aristokracie, kníže!“ podotkl odešel s dcerou i s moskevským plukovníkem, jenž se k nim připojil s praetensí na ironii moskevský plukovník, jenž se horšil na paní Stahlovou za to, že se s ním neseznámila.

„Pořád táž,“ odvětil kníže.

„Což, vy jste ji znával, kníže, ještě do její nemoci, to jest dříve než ulehla?“

„Ano; já se pamatuju, když ulehla,“ prohodil kníže.

„Povídá se, že už deset let nevstává

„Nevstává, protože je krátkonožka. Ona je velmi nehezky rostlá...“

„Papa, to nemůže být!“ zvolala Kiti.

„Zlé jazyky tak tvrdí, má milá. A tvé Váreňce se dostává co proto,“ dodal kníže. „Oh, ty chorobné paničky!“

„O ne, papá!“ zvolala ohnivě Kiti. „Váreňka ji zbožňuje. A pak, ona činí tolik dobra! Ptej se, koho chceš! Ji a Alinu Stahlovu znají všichni.“

„Může být,“ souhlasil kníže, tiskna loktem dceřinu ruku. „Ale ještě lépe, činí-li dobro tak, aby nikdo nevěděl, kohokoliv se optáš.“

## XXXV.

---

Kiti umlkla, ale ne proto, že by neměla co namítnouti. Ale nechtěla ani před otcem odhaliti své tajné myšlenky. Avšak, podivná věc, ačkoliv se všemožně chystala nepodrobiti se náhledům otcovým, nedovoliti mu vstoupiti do její svatyně, cítila nicméně, že onen božský obraz paní Stahlové, jež celý měsíc nosila v duši, zmizel na vždycky, jako mizí v obraznosti člověka podoba, vytvořená z pohozených šatů, když si představí, jak ony šaty na sobě leží. Zbyla pouze krátkonohá ženština, jež leží proto, že je nehezky rostlá, a mučí bezbrannou Váreňku za to, že jí nezahaluje plédem nohy tak, jak by si přála. I nijakým úsilím fantasmie nebylo už možno, vykouzlit si v mysli dřívější obraz madame Stahlové. Kníže sdělil svůj veselý rozmar i ostatním členům své rodiny, i známým, ba i domácímu pánu, Němci, u něhož bydlili Ščerbačtí.

Když se kníže vrátil s Kiti od pramene a pozval k sobě na kávu plukovníka i Marji Evgenijevnu, i Váreňku, velel vynésti stůl i židle do zahrady pod kaštan a tam poručil přichystati snídani. Hospodář i služebnictvo ožilo vlivem jeho veselosti. Znali jeho štědrost, a proto za půl hodinky churavý hamburský doktor, jenž bydlil nahoře, pohlížel se závistí s okna na tu veselou ruskou společnost zdravých lidí, shromážděných pod kaštanem. Pod stromem, jehož listů stíny se chvěly tmavými kruhy na zemi, seděla za stolem, pokrytým bílým ubrusem a rozestavenými na něm nádobami s kávou, chlebem, máslem, sýrem a studenou zvěřinou stará kněžna v ranním obleku s liliovými stužkami a rozdávala číšky s kávou a tartinky. Na druhém konci seděl kníže, jedl s chutí a hlasitě a vesele rozprávěl. Kníže rozložil vedle sebe,

co nakoupil: vyřezávané škatulky, hračky, rozřezné nožičky všech druhů, jichž nakoupil hromadu ve všech lázních, a rozdával je nyní všem, mimo jiné i služce Lischen i hospodáři, s nímž žertoval svým komicky špatným německým jazykem, dokazuje mu, že Kiti se neuzdravila působením lázní, nýbrž jeho výtečnou stravou, zejména polévkou ze švestek. Kněžna se posmívala knížeti pro jeho ruské zvyky, ale byla tak rozjařena a veselá, jako nebyla za celou dobu svého pobytu v lázních. Plukovník se usmíval, jako vždy, žertům knížete; ale co se týče Evropy, kterou, jak za to měl, dopodrobna prostudoval, byl na straně kněžny. Dobrodušná Marja Evgenijevna div se neválela smíchy pokaždé, když kníže prohodil něco směšného; ba i Váreňka, čeho Kiti ještě nikdy nespozorovala, měla následkem slabého, ale nakažlivého smíchu, k němuž ji ponoukaly žerty knížete. Vše to rozjařovalo i Kiti, ale proto se přec nemohla ubránit starostem. Nemohla si rozluštit hádanku, kterou jí dal mimoděk otec svým veselým názorem na její známé a na ten život, jež si ona zamilovala. K hádance té připojila se ještě změna jejího poměru k rodině Petrova, kterážto změna se dnes vyjádřila tak patrně a nepříjemně. Všichni byli veselí, jen Ki ti nemohla býti veselá, a to ji mučilo tím více. Zakoušela podobný pocit, jaký zakoušela v dětství, když z trestu byla zavřena ve své světnici a slyšela odtud veselý smích sester.

„Prosím tě, pro koho jsi toho tolik nakoupil?“ zvolala kněžna usmívajíc se a podávajíc muži číšku kávy.

„Vyjdeš si na procházku, nu, přistoupíš ke krámu, prosí tě, abys něco koupil: ‚Erlaucht, excellenz, durchlaucht. Jakmile řeknou durchlaucht, tu už nedovedu odolat: deset tolarů jest to tam.“

„To jest vše jen z dlouhé chvíle,“ prohodila kněžna.

„Rozumí se, že z dlouhé chvíle. Taková nuda, mátuško, že nevíš, kam se podít.“



„Jak je možná se nudit, kníže? V Německu je tolik zajímavého nyní,“ vmísila se do řeči Marja Evgenijevna.

„Ale já to zajímavé všechno už znám: znám polévku se švestkami, znám hrachové klobásy, všechno znám.“

„Říkejte, co chcete, kníže; ale interes zdejších zřízení ...“ namítl plukovník.

„Což je v tom zajímavého? Všichni jsou s sebou spokojeni, jako měděné groše; všechny porazili. Ale co je v tom pro mne zajímavého? Já jsem nad nikým nevítežil; sám si tu musím boty zouvat a ještě je sám stavět za dvěře. Ráno vstaneš, honem abys se oblékal a šel do salonu pít hanebný čaj. Doma, to je něco jiného! Probudíš se beze spěchu, pozlobíš se na něco, někoho vyhubuješ, pěkně se vzpamatuješ, všechno si rozmyslíš beze spěchu.“

„Ale čas — jsou peníze, na to vy zapomínáte,“ namítl opět plukovník.

„Jaký čas! Někdy je čas takový, že bys dal celýměsíc za padesát kopejek, a jindy bys půl hodinky nedal za žádné peníze. Nemám pravdu, Kátěnko? Co pak je ti, žes taková smutná?“

„Nic.“

„Kam pak? Posedte ještě,“ obrátil se kníže na to k Váreňce.

„Já musím domů,“ odpověděla Váreňka, vstávajíc od stolu, a opět se rozesmála. Když potlačila smích, poroučela se a vešla do domu, kde nechala svůj klobouk.

Kiti šla za ní. I Váreňka se jí zdála nyní jinou. Nebyla nyní horší než prve, ale byla jiná, než ona Váreňka, kterou si představovala dříve.

„Ach, já jsem se tolik dávno nenasmála!“ pravila Váreňka, berouc slunečník a kabelku. „Jaký roztomilý je váš papa!“

Kiti mlčela.

„Kdy se opět uvidíme?“ ptala se Váreňka.

„Maman chtěla zajít k Petrovým. Nebudete tam?“; odpověděla Kiti, zkoumajíc Váreňku.

Budu,“ odpověděla Váreňka. „Oni se chystají k odjezdu; já

jim slíbila, že pomohu ukládat věci.“ „Já tedy také přijdu.“ „Ne. Co byste tam dělala?“

„Proč? proč? proč?“ odpověděla Kiti, rozevřevši široce oči a chopivši Váreňčin slunečník, aby nemohla odejiti. „Ne, počkejte, proč?“

„Tak; váš papa přijel, a pak vaše přítomnost jim překáží...“

„Ne, řekněte mi, proč nechcete, abych přicházela častěji k Petrovým? Vždyť vy to nechcete? A proč?“

„Já jsem to nepravila,“ pronesla klidně Váreňka.

„Ne, prosím vás, řekněte mi to!“

„Mám povědít všechno?“ optala se Váreňka.

„Všechno, všechno!“ zvolala Kiti.

„Zvláštního vlastně nic tu není, jen to, že Michail Alexějevič (tak zvali malíře) chtěl prve odjeti dříve a nyní vůbec nechce odjeti,“ pravila Váreňka usmívajíc se.

„A dále, dále!“ nutila Kiti, zasmušile pohlížejíc na Váreňku.

„Nu, a Anna Pavlovna iaksi pravila, že on nechce odjeti proto, že jste tu vy. Nebylo to ovšem na místě, ale k vůli tomu, totiž k vůli vám, vznikl mezi nimi spor. A vy víte, jak tací nemocní jsou popudliví.“

Kiti se stávala ještě více zasmušilou a mlčela; Váreňka mluvila sama, snažíc se udobřit a ukonejšiti Kiti, neboť pozorovala, že co nevidět se prorve proud slz nebo slov — sama nevěděla, k čemu se hotoviti.

„Tedy lépe, když tam nepůjdete... A víte, proto se nehněvejte...“

„Dobře se mi stalo, dobře se mi stalo!“ zahovořila spěšně Kiti, odnímajíc slunečník z rukou Váreňky a hledíc mimo čelo své přítelkyně.

Váreňka se chtěla usmát, vidouc dětinský hněv své přítelkyně, ale bála se ji urazit.

„Proč že se vám dobře stalo? Já vám nerozumím,“ prohodila Váreňka.

„Proto se mi dobře stalo, že všechno to bylo licoměrství, že všechno to bylo vynuceno a nic nevyšlo ze srdce. Co mně bylo do cizího člověka? — a končilo tím, že jsem se stala příčinou sváru, že jsem dělala to, oč se mne nikdo neprosil. Proto, že to vše bylo licoměrství ! licoměrství ! licoměrství !“

„Jaký účel mohlo by tu míti licoměrství?“ otázala; se tiše Váreňka.

„Ach, jak je to hloupé, ošklivé! Vůbec nijaké příčiny jsem neměla... Samá přetvářka!“ zlobila se Kiti, rozvírajíc a zavírajíc slunečníc.

„Ale jaký že jste měla účel?“

„Abych se zdála lepší před lidmi, před sebou, před Bohem; všechny jsem chtěla oklamat. Ne, nyní se již k tomu nepropůjčím! Býti špatnou, ano, ale nebudu aspoň lhářkou, podvodnicí !“

„Ale koho máte za podvodnici? „pravila uražení Váreňka. „Vy mluvíte, jako by...“

Ale Kiti se nacházela v návalu rozhorlenosti, i nehala jí domluviti.

„Já nemluví o vás, dokonce ne o vás. Vy jste dokonalost. Ano, ano, já vím, že vy všechny jste dokonalosti; ale co dělat, když já jsem špatná? Nic takového by se nestalo, kdybych nebyla špatná. Ale nechať zůstanu, jakou jsem: přetvařovati se nebudu. Co je mně do Anny Pavlovny! Ať si žijí, jak chtějí, a já také, jak chci. Jinou býti nemohu, než jsem... A všechno to není to pravé, to není to pravé !...“

„Co že není to pravé ?“ ozvala se Váreňka, nechápajíc jí.

„Všechno. Já nemohu žíti jinak, než mi srdce káže, vy žijete podle pravidel. Já zamilovala jsem si vás prostě a vy mne bezpochyby proto, abyste mne poučila, abyste mne připravila na pravou cestu.“

„Vy jste nespravedlivá,“ promluvila Váreňka.

„Ale vždyť já nemluví o jiných, já mluvím jen o sobě.“

„Kiti !“ ozval se hlas matčin. „Pojď sem, ukaž papa tvé pomoranče.“

Kiti, aniž by se smířila se svou přítelkyní, vzala hrdým vzezřením košíček pomorančů se stolu a šla matce.

„Co se ti stalo? Co's taková červená?“ zvolali otec matka současně.

„Nic,“ odpověděla Kiti; „já hned přijdu,“ a odběhla nazpět.

„Ona je zde ještě!“ pomyslila si. „Co jí mám říci, můj Bože! Co jsem to učinila, co jsem to namluvila! Proč jsem ji urazila? Co mám nyní dělat? Co jen jí řeknu?“ přemýšlela Kiti a stanula u dveří.

Váreňka seděla u stolu v klobouce se slunečníkem v rukou a prohlížela na něm péro, jež Kiti zlomila.

Pozdvihla hlavu.

„Váreňko, odpusťte mi, odpusťte!“ zašeptala Kiti, blížíc se k ní. „Já nevím, co jsem to mluvila. Já...“ „Já vás opravdu nechtěla zarmoutit,“ odvětila Váreňka, usmívajíc se.

Mír byl zpečetěn. Ale od příjezdu otcova změnil se pro Kiti celý ten svět, v němž dosud žila. Neodřekla se všeho toho, co poznala, ale pochopila, že se klamali když si myslila, že se může stati tím, čím chtěla být. Jako by byla procitla; pocítila veškeru obtíž, udržeti se bez přetvářky a holedbání na oné výši, na kterou se chtěla vznésti. Kromě toho pocítila veškeru tíži onoho světa hoře, nemocí, smrti, v němž nějaký čas prožila. Jse zdálo nyní mučením ono přemáhání sebe, aby vzbudil v sobě lásku k onomu světu, a proto si přála dostati se co nejrychleji na čerstvý vzduch, na Rus, do Pokrovského kam — jak zvěděla ze psaní — přijela již na léto je, sestra Dolli s dětmi.

Ale její láska k Váreňce neochladla. Když se s nim loučila, prosila ji Kiti, aby k nim přijela do Ruska.

„Přijedu k vám, až se vdáte,“ řekla jí Váreňka.

„Já se nikdy nevdám.“

„Tedy nikdy k vám nepřijedu.“

ANNA KARENINA

„Já tedy jen k vůli vám se vdám. Ale hleďte, pamatujte na svůj slib!“ zvolala Kiti.

Předpověď doktorova se splnila. Kiti se vrátila domů na Rus, zdráva. Nebyla sice už tak bezstarostna a vesela jako dříve, ale byla klidná. Její moskevské nehody přešly do říše vzpomínek.